

**Prispevki k
didaktiki zgodovine**

**Letnik XII
4/2014**

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

*Letnik 12, številka 4
2014*

*Prispevki
k didaktiki zgodovine*

Vsi prispevki so avtorska dela in niso lektorirani.

ISSN: 1581-8713

*Oddelek za zgodovino
Filozofske fakultete*

Kazalo

<i>Predgovor</i>	4
Batič Matic: ČLOVEKOVE PRAVICE IN CIVILNA DRUŽBA	6
Čopar Tadej: MNOŽIČNA CIVILNODRUŽBENA GIBANJA V ŠESTDESETIH LETIH 20. STOLETJA	33
Jereb Marko: RAZMAH IN DELOVANJE ŠTUDENTSKEGA GIBANJA	58
Kavšek Daša: ISKANJE BOLJŠEGA ŽIVLJENJA NA PRELOMU STOLETJA	94
Koncut Angelika: GIBANJA ZA EMANCIPACIJO ŽENSK	120
Lapuh Tadeja: POGLABLJANJE RAZLIKE MED RAZVITIM IN NERAZVITIM SVETOM	153
Logar Erik: Značilnosti migracijskih gibanj po drugi svetovni vojni	182
Pal Katja: NARAŠČANJE POMENA IZOBRAŽEVANJA	211
Saje Jakob: SODOBNE MIGRACIJE	237
Saratlija Katarina: NAPREDEK ZNANOSTI	275
Tramte Mojca: POLITIČNE MIGRACIJE V PRVI POLOVICI 20. STOLETJA	305
Zupančič Melita: ZNANOST IN TEHNOLOGIJA V SLUŽBI ČLOVEKA	331
<i>Avtorji prispevkov</i>	369

Predgovor

V študijskem letu 2013/14 so imeli študentje 2. letnika magistrskega pedagoškega (eno in dvopredmetnega) študijskega programa zgodovine obveznost, da pripravijo učno pripravo za srednjo šolo.

Osnovni učbenik je bil: Gabrič, Aleš, Režek Mateja (2011). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS.

Končni rezultat so objavljene učne priprave z vsemi prilogami, ki se lahko uporabljajo v srednjih šolah pri zgodovini.

Učne priprave niso lektorirane.

Urednica: Danijela Trškan

UČNE PRIPRAVE ZA ZGODOVINO V SREDNJI ŠOLI

Univerza v Ljubljani
**FILozOFska
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine

UČNA PRIPRAVA:
ČLOVEKOVE PRAVICE IN CIVILNA DRUŽBA

DATUM: 18. 1. 2014

IME IN PRIIMEK: Matic Batič

UČNA PRIPRAVA

OSNOVNI PODATKI:

Šola: Srednja šola (gimnazija)
Razred: 4.
Datum: 18. 1. 2014
Predmet: Zgodovina
Učna tema: <ul style="list-style-type: none">- <u>tema iz učnega načrta:</u> Civilnodružbena gibanja in človekove pravice- <u>tema iz učbenika:</u> Človekove pravice in civilnodružbena gibanja
Učna enota – naslov učne ure: Človekove pravice in civilna družba
Učne oblike: frontalna, delo v skupinah, individualna.
Učne metode: metoda razlage, metoda razgovora, metoda dela s sliko, metoda slikovne demonstracije, metoda dela z IKT.
Učne tehnike: /
UČNI CILJI: <ul style="list-style-type: none">- Cilji iz učnega načrta:<ul style="list-style-type: none">• dijaki/-nje primerjajo različna gibanja za človekove pravice;• utemeljijo pomen gibanj za pravice žensk;• utemeljijo pomen deklaracije o človekovih pravicah za napredek človeške družbe;• predstavijo nekatere kršitve človekovih pravic v 20. stoletju in oblikujejo svoje mnenje o značilnostih kršitev človekovih pravic v 20. stoletju;• utemeljijo pomen delovanja modernih civilnodružbenih gibanj.- Cilji učne ure oz. pričakovani dosežki (operativni učni cilji):<p><i>Izobraževalni učni cilji</i> <u>Ob koncu učne ure dijak zna:</u></p><ul style="list-style-type: none">- naštetih glavne značilnosti človekovih pravic,- naštetih glavne mednarodne dokumente, ki varujejo človekove pravice, in povedati, katera organizacija jih je sprejela,- pojasniti, kdo mora v demokratični družbi ščititi človekove pravice,- pojasniti, kje in kako so danes kršene človekove pravice,- pojasniti, kaj so civilnodružbene organizacije in opredeliti njihov pomen,- naštetih vsaj dve civilnodružbeni organizaciji, ki se borita za zaščito človekovih pravic.

Funkcionalni učni cilji

Ob koncu učne ure dijak zna:

- aktivno poslušati, zapisovati pomembne podatke in odgovarjati na vprašanja med učno uro,
- aktivno sodelovati v pogovoru,
- aktivno sodelovati v skupinskem delu,
- iz prikazanega videoposnetka izluščiti bistvene informacije,
- individualno reševati naloge.

Vzgojni učni cilji

Ob koncu učne ure dijak zna:

- vzpostaviti pozitiven odnos do koncepta človekovih pravic,
- vzpostaviti pozitiven odnos do drugih kultur in se zavedati pomena medsebojnega spoštovanja,
- obsoditi vsakršno kršenje človekovih pravic,
- vzpostaviti pozitiven odnos do prizadevanj za varstvo človekovih pravic,
- spoštovati mnenja drugih v pogovoru,
- vzpostaviti pozitiven odnos do preteklosti.

Učna sredstva:

- **učila:** PPT predstavitev Človekove pravice in civilna družba, učni list Človekove pravice in civilna družba, video na spletni strani YouTube o človekovih pravicah.
- **učni pripomočki:** računalnik, projektor, projekcijsko platno, internet.

Didaktične etape učnega procesa:

1. Uvajanje/uvodna motivacija
2. Obravnavanje nove učne snovi
3. Urjenje ali vadenje
4. Ponavljanje

Medpredmetne povezave z vsebinami: **sociologija** (dijaki se seznanijo s konceptom človekovih pravic, njihovega pomena v demokratični družbi, primerov kršenja le-teh, nekaterimi civilnodružbenimi organizacijami), **slovenski jezik** (učna ura poteka v knjižnem pogovornem jeziku), **angleški jezik** (pogledamo si videoposnetek v angleščini; dijaki s tem utrjujejo slušno razumevanje angleškega jezika), **državljska vzgoja in etika** (dijaki spoznajo pomen človekovih pravic v sodobni družbi in vzpostavijo pozitiven odnos do njih).

Novi pojmi s pojasnilom:

- **Amnesty International:** civilnodružbena organizacija, ki si prizadeva za spoštovanje človekovih pravic po vsem svetu.
- **civilna družba:** skupine, v katere se posamezniki svobodno povezujejo in v njih delujejo za doseg skupnih ciljev (npr. zaščite človekovih pravic).

- **človekove pravice:** Človekove pravice obsegajo temeljne pravice in svoboščine vsakega posameznika in varujejo najpomembnejše človekove dobrine in vrednote: življenje, svobodo, osebno dostojanstvo, lastnino itd. Človekove pravice veljajo za vse ljudi ne glede na raso, narod, vero, politična prepričanja itd.
- **Splošna deklaracija človekovih pravic:** Dokument, ki ga je sprejela Generalna skupščina OZN decembra 1948. Zagotavlja naj bi spoštovanje temeljnih človekovih pravic po vsem svetu. Deklaracija zagotavlja, da ima vsak človek enako dostojanstvo in pravice, med katerimi je najpomembnejša pravica do življenja, svobode, osebne varnosti in zaščite pred nečloveškim ravnanjem.
- **rasna segregacija:** ločevanje ljudi na podlagi rase oz. barve kože. Najbolj znan primer rasne segregacije so predstavljale južne države ZDA, kjer so temnopolti morali uporabljati posebne šole, prostore na vlakih, avtobusih itd.

Viri in literatura:

- Bleicken, J. et al. (1976). *Svetovna zgodovina od začetkov do danes*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
- Davies, N. (2013). *Zgodovina Evrope*. Ljubljana: Modrijan.
- Dolenc, E., Gabrič, A. (2009). *Zgodovina 4: učbenik za 4. letnik gimnazije*. Ljubljana: DZS.
- Gabrič, A., Režek, M. (2011). *Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije*. Ljubljana: DZS.
- Harenberg, B. et al. (1997). *Kronika človeštva*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Repe, B. (2007). *Sodobna zgodovina: zgodovina za 4. letnik gimnazij*. Ljubljana: Modrijan.

Učni načrt:

- Kunaver, V. e tal. (2008). *Učni načrt. Zgodovina: splošna gimnazija*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo.

Internetni viri slikovnega gradiva:

- <http://abbaymedia.com/2009/09/04/human-rights-violations-and-conflicts-continue-to-cause-displacement-in-ethiopia/> (uporabljeno 17. 1. 2014),
- <http://en.wikipedia.org/wiki/File:EleanorRooseveltHumanRights.png> (uporabljeno 17. 1. 2014).

- <http://opiniojuris.org/2009/04/03/universal-declaration-of-human-rights/> (uporabljeno 17. 1. 2014).
- <http://indigotrust.org.uk/2012/03/26/grant-awarded-to-amnesty-international/> (uporabljeno 17. 1. 2014).
- <http://www.cristyli.com/?p=16531> (uporabljeno 17. 1. 2014).
- <https://filipspagnoli.wordpress.com/2012/02/09/iconic-images-of-human-rights-violations-69-the-birmingham-protests-of-1963/> (uporabljeno 17. 1. 2014).
- <http://burningrights.tumblr.com/post/7926981153/child-soldier> (uporabljeno 17. 1. 2014).
- <http://spring96.org/en/news/33286> (uporabljeno 17. 1. 2014).
- <http://www.textalibarian.com/mobileref/10-great-library-marketing-videos/> (uporabljeno 17. 1. 2014),
- http://en.wikipedia.org/wiki/File:ISHR_logo_colour.jpg (uporabljeno 17. 1. 2014).

Internetni vir video-gradiva:

- <http://www.youtube.com/watch?v=oh3BbLk5UIQ> (uporabljeno 16. 1. 2014).

POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
	<p>Dijake pozdravim in jim povem, da se bomo to uro seznanili z zanimivo snovjo.</p> <p>Nato jim pokažem kolaž slik, ki predstavljajo različne kršitve človekovih pravic in jim zastavim nekaj vprašanj:</p> <p>Kaj prikazujejo slike? Kaj se dogaja z ljudmi na slikah? Kaj je vsem</p>	<p>Dijaki pozdravijo.</p> <p>Dijaki odgovarjajo: nasilje nad ljudmi, rasno nasilje,</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Metoda dela s sliko.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>Računalnik, projektor, platno, PPT-predstavit ev, str. 2.</p>

<p>Uvodna motivacija in napoved teme (5 min)</p>	<p>slikam skupno?</p> <p>Res je. Slike prikazujejo različne kršitve človekovih pravic. Številne med njimi, ki se nam danes zdijo samoumevne, za številne ljudi še danes niso, še manj pa so bile v preteklosti.</p> <p>V današnji učni uri bomo zato spoznali kratko zgodovino človekovih pravic. Natančneje bomo opredelili, kaj človekove pravice sploh so in si pogledali, kdo vse te pravice danes ščiti. Videli bomo, da so še danes človekove pravice pogosto kršene ter spoznali nekatere civilnodružbene skupine, ki se zavzemajo za spoštovanje človekovih pravic.</p>	<p>izkoriščanje otrok itd.</p>	<p>Metoda razlage.</p> <p>Dijaki zapisujejo.</p>	
---	---	--------------------------------	--	--

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / SPROTNO PONAVLJANJE

VSEBINSKI POUČILSKI	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
	<p>Za začetek moramo najprej natančneje opredeliti, kaj sploh so človekove pravice. Imate mogoče ideje?</p> <p>Sedaj si bomo pogledali izsek iz</p>	<p>Dijaki podajajo predloge: pravice vseh ljudi, pravica do življenja itd.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>Računalnik,</p>

<p>1. ZGODOVINA RAZVOJA ČLOVEKOVIH PRAVIC (20 min)</p>	<p>videa, ki govori o človekovih pravicah in njihovih lastnostih. Pozorno poslušajte, nato bomo skupaj zapisali temeljne značilnosti človekovih pravic.</p>	<p>Dijaki gledajo video.</p>	<p>Metoda dela z IKT.</p>	<p>projektor, platno, internet, video, PPT, str. 3.</p>	
	<p>Katere so torej temeljne značilnosti človekovih pravic?</p>	<p>Dijaki odgovarjajo: imamo jih že zato, ker smo ljudje, veljajo za vsakega posameznika, povsod, varujejo najpomembnejše človekove dobrine in vrednote.</p>	<p>Metoda razgovora.</p>		
	<p>Super. To kar zapišite. Sedaj pa bomo izvedli še skupinsko nalogo.</p>			<p>Metoda razlage.</p>	
	<p>Delali bomo v skupinah po 5 in sicer kar s svojimi sosedi, tako da se ne presedajte. Do začetka dela prosim tudi za tišino.</p> <p>Vsaka skupina naj si izbere eno sliko, ki je na PPT-ju in sicer kar po vrsti. Prva skupina ima torej budističnega meniha, druga otroškega vojaka, tretja afriškega otroka, četrta pa temnopoltega moškega. Vživite se v vlogo trpeče osebe, ki je na sliki.</p>				<p>Računalnik, projektor, platno, PPT-predstavitev, str. 2.</p>

	<p>Napišite kratek sestavek, kjer naj bo zapisano, kaj se tej osebi dogaja in katere pravice so ji kršene.</p> <p>Nato bomo te vaše zapise prebrali in skupaj ugotovili, katere so temeljne človekove pravice. Časa imate 5 minut.</p> <p>Spremljam delo v skupinah in pomagam, če je potrebno.</p> <p>Sedaj bomo prebrali vaše naloge.</p> <p>Tako je. Te glavne človekove pravice je OZN zapisal v posebni listini, Splošni deklaraciji človekovih pravic leta 1948 Poleg tega so bile sprejete še številne listine, ki so prav tako skušale zagotoviti spoštovanje človekovih pravic.</p>	<p>Dijaki delajo v skupinah.</p> <p>Vsaka skupina prebere svoj prispevek, kjer so našteje temeljne človekove pravice (do svobode izražanja, brezskrbnega otroštva, spodobnih bivanjskih pogojev itd.).</p> <p>Dijaki si zapisujejo.</p>	<p>Skupinsko delo.</p> <p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Računalnik, projektor, platno, PPT-predstavite v, str. 5.</p>
--	--	---	--	--

	<p>Tako je npr. leta 1950 Svet Evrope sprejel Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki je zavezujoča za vse članice EU.</p> <p>Pomembna je tudi Helsinška sklepna lista, podpisana 1978, ki je prav tako skušala zagotoviti spoštovanje človekovih pravic.</p>			
<p>2. KRŠENJE ČLOVEKOVIH PRAVIC (7,5 min)</p>	<p>Kljub vsem tem listinam človekove pravice še danes niso povsod spoštovane, še manj so bile v preteklosti.</p> <p>Mi znate naštet kakšen primer kršenja človekovih pravic v preteklosti in danes?</p> <p>Kje pa se te kršitve izvajajo?</p> <p>Tako je. Zavedati se moramo, da človekove pravice niso nekaj samoumevnega,</p>	<p>Rasna segregacija, apartheid, suženjstvo, otroško delo, revščina, omejena svoboda izražanja itd.</p> <p>V številnih afriških in azijskih državah (S. Koreja, Saudska Arabija, Sudan itd.), tudi ponekod v razvitem svetu.</p> <p>Dijaki si zapisujejo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Računalnik, projektor, platno, PPT-predstavitel, str. 6.</p>

	<p>ampak se moramo za njihovo spoštovanje neprenehoma zavzemati.</p> <p>Pri nas so človekove pravice zapisane v ustavi in zakonih. Za uresničevanje le-teh morajo skrbeti policija, sodstvo in tožilstvo.</p>			
<p>3. CIVILNA DRUŽBA (7,5 min)</p>	<p>Za spoštovanje človekovih pravic vseh ljudi se je treba neprestano zavzemati. Videli smo, da za to skrbijo državni organi (policija, sodstvo), pogosto pa tudi sami aktivni državljani.</p> <p>Skupinam posameznikov, ki se zavzemajo za neko spremembo, pravimo civilnodružbene organizacije. Številne med njimi se ukvarjajo tudi z varovanjem človekovih pravic.</p> <p>Mogoče poznate katero izmed njih?</p> <p>Ti dve sta res med najpomembnejšimi, da. Imamo pa tudi številne druge, kot npr. International</p>	<p>Dijaki zapisujejo.</p> <p>Dijaki odgovarjajo: Amnesty International, Human Rights Watch...</p> <p>Dijaki si zapisujejo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Računalnik, projektor, platno, PPT predstavitev, str. 7-8.</p> <p>PPT predstavitev, str. 8.</p>

	Sevice for Human Rights. Ne pozabite si zapomniti vsaj dveh.			
--	--	--	--	--

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE / PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
PONAVLJANJE IN DOMAČA NALOGA (5 min)	Za ponovitev in utrditev tega, kar smo se naučili, bomo individualno rešili 1. in 4. nalogo na delovnem listu. Časa imate 3 minute (dijakom razdelim delovne liste).	Dijaki rešujejo nalogo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage. Individualna učna oblika.	Učni list.
	Zdaj bomo skupaj še preverili rešitve. Bi kdo prebral, kar je napisal? Če se nihče ne javi, nekoga določim, morebitne napačne rešitve popravim.	Eden izmed dijakov prebere rešitve.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Učni list.
	Za domačo nalogo rešite še ostale naloge na delovnem listu. Rezultate bomo preverili na začetku naslednje ure.		Metoda razlage.	

	Ob koncu ure se dijakom zahvalim za sodelovanje in se poslovim.	Dijaki pozdravijo.		
--	---	--------------------	--	--

SEZNAM PRILOG:

1. Zapis učne snovi *Človekove pravice in civilna družba*
2. Učno-delovni list – *Človekove pravice in civilna družba*
3. Izpolnjen učno-delovni list – *Človekove pravice in civilna družba*
4. Seznam virov slikovnega in pisnega gradiva na Power Point predstavitvi
5. Seznam virov slikovnega in pisnega gradiva na učno-delovnem listu
6. Power Point predstavitev – *Človekove pravice in civilna družba* (doc-format)

PRILOGA 1: ZAPIS UČNE SNOVI ČLOVEKOVE PRAVICE IN CIVILNA DRUŽBA

ČLOVEKOVE PRAVICE IN CIVILNA DRUŽBA

ČLOVEKOVE PRAVICE

Dolga zgodovina: John Locke, Immanuel Kant, J.J. Rousseau.

Temeljne pravice in svoboščine vsakega posameznika, ne glede na raso, spol, versko pripadnost, premoženje itd.

Ustava in zakoni – varujejo jih državni organi.

Mednarodni akti: Splošna deklaracija človekovih pravic (OZN, 1948).

Temeljne pravice: do življenja, prostosti, osebne varnosti, enakosti pred zakonom, svobodnega gibanja, svobodnega izražanja mnenj itd.

KRŠITVE ČLOVEKOVIH PRAVIC

Dogajajo se še danes v številnih državah.

Spopadi, revščina, izkoriščanje, omejena svoboda izražanja, nasilje itd.

Za upoštevanje človekovih pravic se je treba neprestano boriti!

CIVILNODRUŽBENA GIBANJA

Posamezniki se povezujejo v različna društva in organizacije.

Civilna družba – skupnosti, v katere se posamezniki povezujejo in v njih delujejo za dosego skupnih ciljev.

Civilnodružbena gibanja, ki se zavzemajo za spoštovanje človekovih pravic: Amnesty International, Human Rights Watch, International Service for Human Rights idr.

PRILOGA 2: UČNO-DELOVNI LIST ČLOVEKOVE PRAVICE IN CIVILNA DRUŽBA

1. V krajšem zapisu povzemite, kaj so človekove pravice oz. povzemite njihove glavne značilnosti.

/ 3 T

2. Preberite spodnji vir in odgovorite na postavljena vprašanja!

Splošna deklaracija človekovih pravic

1. člen

Vsi ljudje se rodijo svobodni in imajo enako dostojanstvo in enake pravice. Obdarjeni so z razumom in vestjo in bi morali ravnati drug z drugim kakor bratje.

2. člen

Vsakdo je upravičen do uživanja vseh pravic in svoboščin, ki so razglašene s to Deklaracijo, ne glede na raso, barvo kože, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, narodno ali socialno pripadnost, premoženje, rojstvo ali kakršnokoli drugo okoliščino.

Nadalje ni dopustno nikakršno razlikovanje glede na politično ali pravno ureditev ali mednarodni položaj dežele ali ozemlja, ki mu kdo pripada, pa naj bo to ozemlje neodvisno, pod skrbništvom, nesamoupravno ali kakorkoli omejeno v svoji suverenosti.

3. člen

Vsakdo ima pravico do življenja, do prostosti in do osebne varnosti.

4. člen

Nihče ne sme biti držan ne v suženjstvu ne v tlačanski odvisnosti; suženjstvo in trgovina s sužnji v kakršnikoli obliki sta prepovedana.

5. člen

Nihče ne sme biti podvržen mučenju ali okrutnemu, nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju.

Kdo in kdaj je sprejel zgornji dokument. S kakšnim namenom?

Naštejte vsaj tri temeljne človekove pravice, ki jih razberete iz zgornjega dokumenta.

/ 5 T

3. Kje so v demokratičnih državah zapisane človekove pravice? Kdo jih mora ščititi?

/ 2 T

4. Povežite!

1 Splošna deklaracija človekovih pravic

___ Svet Evrope

2 Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic

___ OZN

3 Rasna segregacija

___ kršenje čl. pravic

4 Amnesty International

___ org. za zaščito čl. pravic

/ 4 T

5. Pojasnite pojem »civilnodružbene organizacije«. Naštejte vsaj 2 civilnodružbeni organizaciji, ki se borita za zaščito človekovih pravic.

/ 2 T

PRILOGA 3: IZPOLNJEN UČNO-DELOVNI LIST ČLOVEKOVE PRAVICE IN CIVILNA DRUŽBA

Manjka natančna določitev odgovora po posameznih točkah.

1. V krajšem zapisu povzemite, kaj so človekove pravice oz. povzemite njihove glavne značilnosti.

Človekove pravice obsegajo temeljne pravice in svoboščine vsakega posameznika in varujejo najpomembnejše človekove dobrine in vrednote: življenje, svobodo, osebno dostojanstvo, lastnino itd. Človekove pravice veljajo za vse ljudi ne glede na raso, narod, vero, politična prepričanja itd.

/ 3 T

2. Preberite spodnji vir in odgovorite na postavljena vprašanja!

Splošna deklaracija človekovih pravic

1. člen

Vsi ljudje se rodijo svobodni in imajo enako dostojanstvo in enake pravice. Obdarjeni so z razumom in vestjo in bi morali ravnati drug z drugim kakor bratje.

2. člen

Vsakdo je upravičen do uživanja vseh pravic in svoboščin, ki so razglašene s to Deklaracijo, ne glede na raso, barvo kože, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, narodno ali socialno pripadnost, premoženje, rojstvo ali kakršnokoli drugo okoliščino.

Nadalje ni dopustno nikakršno razlikovanje glede na politično ali pravno ureditev ali mednarodni položaj dežele ali ozemlja, ki mu kdo pripada, pa naj bo to ozemlje neodvisno, pod skrbništvom, nesamoupravno ali kakorkoli omejeno v svoji suverenosti.

3. člen

Vsakdo ima pravico do življenja, do prostosti in do osebne varnosti.

4. člen

Nihče ne sme biti držan ne v suženjstvu ne v tlačanski odvisnosti; suženjstvo in trgovina s sužnji v kakršnikoli obliki sta prepovedana.

5. člen

Nihče ne sme biti podvržen mučenju ali okrutnemu, nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju.

Kdo in kdaj je sprejel zgornji dokument. S kakšnim namenom?

Naštejte vsaj tri temeljne človekove pravice, ki jih razberete iz zgornjega dokumenta.

Zgornji dokument, Splošno deklaracijo o človekovih pravicah, je sprejela Generalna skupščina OZN decembra 1948. Zagotavlja naj bi spoštovanje temeljnih človekovih pravic po vsem svetu. Deklaracija zagotavlja, da ima vsak človek enako dostojanstvo in pravice, med katerimi je najpomembnejša pravica do življenja, svobode, osebne varnosti in zaščite pred nečloveškim ravnanjem.

/ 5 T

3. Kje so v demokratičnih državah zapisane človekove pravice? Kdo jih mora ščititi?

V demokratičnih državah so človekove pravice zapisane v ustavi in zakonih. Ščititi jih morajo ustrezni državni organi kot so policijo, tožilstvo, sodstvo.

/ 2 T

4. Povežite!

1 Splošna deklaracija človekovih pravic

2 Svet Evrope

2 Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic

1 OZN

3 Rasna segregacija

3 kršenje čl. pravic

4 Amnesty International

4 org. za zaščito čl. pravic

/ 4 T

5. Pojasnite pojem »civilnodružbene organizacije«. Naštejte vsaj 2 civilnodružbeni organizaciji, ki se danes borita za zaščito človekovih pravic.

To so skupine ljudi, v katere se posamezniki svobodno povezujejo in v njih delujejo za doseg določenih ciljev. Številne med njimi delujejo tudi za zaščito človekovih pravic, najbolj znane so Amnesty International, Human Rights Watch itd.

/ 2 T

PRILOGA 4: SEZNAM VIROV SLIKOVNEGA IN PISNEGA GRADIVA NA POWER POINT PREDSTAVITVI

- Str. 2: revščina v Etiopiji:
<http://abbaymedia.com/2009/09/04/human-rights-violations-and-conflicts-continue-to-cause-displacement-in-ethiopia/> (uporabljeno 17. 1. 2014),
 - str. 2: policija napada protestnike v Alabami leta 1963:
<https://filipspagnoli.wordpress.com/2012/02/09/iconic-images-of-human-rights-violations-69-the-birmingham-protests-of-1963/> (uporabljeno 17. 1. 2014),
 - str. 2: budistični menih je pretepen v Tibetu:
<http://www.cristyli.com/?p=16531> (uporabljeno 17. 1. 2014).
 - str. 2: otroški vojak:
<http://burningrights.tumblr.com/post/7926981153/child-soldier> (uporabljeno 17. 1. 2014),
 - str. 3: ikona za video:
<http://www.textalibarian.com/mobileref/10-great-library-marketing-videos/> (uporabljeno 17. 1. 2014),
 - str. 4: plakat, ki predstavlja značilnosti človekovih pravic:
<http://opiniojuris.org/2009/04/03/universal-declaration-of-human-rights/> (uporabljeno 17. 1. 2014),
-

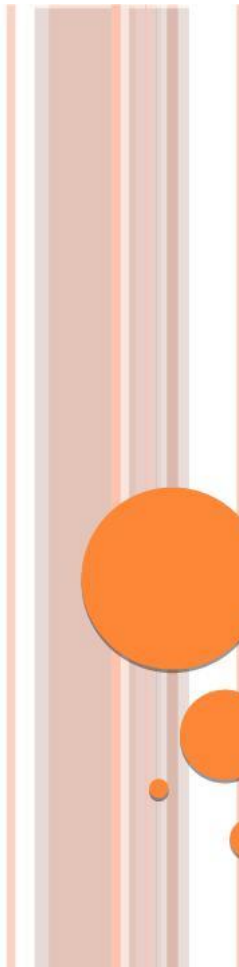
- str. 5: Eleanor Roosevelt s Splošno deklaracijo človekovih pravic: <http://en.wikipedia.org/wiki/File:EleanorRooseveltHumanRights.png> (uporabljeno 17. 1. 2014),
- str. 6: plakat, ki poziva k spoštovanju človekovih pravic: <http://spring96.org/en/news/33286> (uporabljeno 17. 1. 2014),
- str. 7: logo organizacije Amnesty International: <http://indigostrust.org.uk/2012/03/26/grant-awarded-to-amnesty-international/> (uporabljeno 17. 1. 2014),
- str. 8: logo organizacije International Service for Human Rights: http://en.wikipedia.org/wiki/File:ISHR_logo_colour.jpg (uporabljeno 17. 1. 2014).

PRILOGA 5: SEZNAM VIROV SLIKOVNEGA IN PISNEGA GRADIVA NA UČNO-DELOVNEM LISTU

- Str. 1: prvih 5 členov Splošne deklaracije človekovih pravic: <http://www.varuh-rs.si/pravni-okvir-in-pristojnosti/mednarodni-pravni-akti-s-podrocja-clovekovih-pravic/organizacija-zdruzenih-narodov/splosna-deklaracija-clovekovih-pravic/> (uporabljeno 17. 1. 2014).
-

**PRILOGA 6: POWER POINT PREDSTAVITEV ČLOVEKOVE PRAVICE IN CIVILNA
DRUŽBA**

ČLOVEKOVE PRAVICE IN CIVILNA DRUŽBA

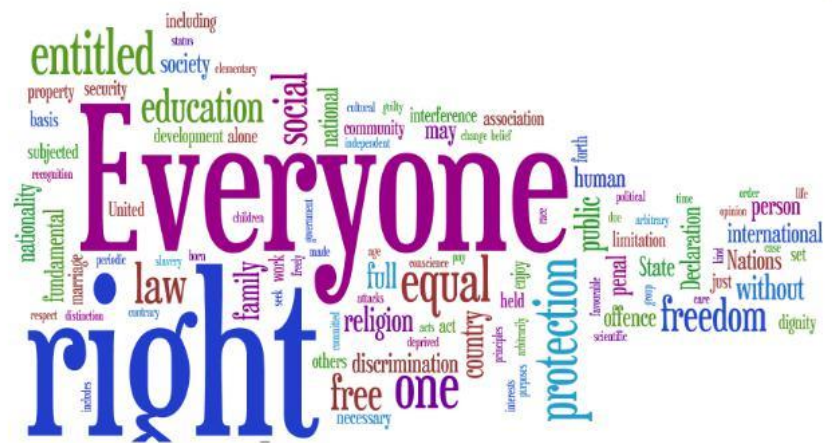

<http://www.youtube.com/watch?v=oh3BbLk5UIQ>

ČLOVEKOVE PRAVICE

- Dolga zgodovina: John Locke, Immanuel Kant, J.J. Rousseau.
- Temeljne pravice in svoboščine vsakega posameznika, ne glede na raso, spol, versko pripadnost, premoženje itd.

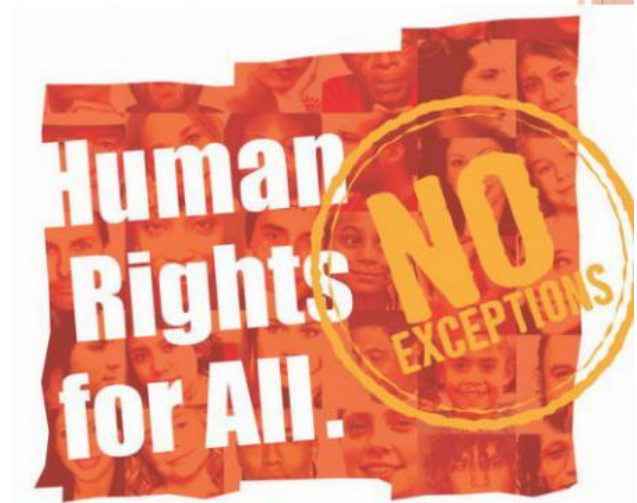
- Ustava in zakoni – varujejo jih državni organi.
- Mednarodni akti: Splošna deklaracija človekovih pravic (OZN, 1948).

Temeljne pravice: do življenja, prostosti, osebne vamosti, enakosti pred zakonom, svobodnega gibanja, svobodnega izražanja mnenj itd.

KRŠITVE ČLOVEKOVIH PRAVIC

- Dogajajo se še danes v številnih državah.
- Spopadi, revščina, izkoriščanje, omejena svoboda izražanja, nasilje itd.
- **Za upoštevanje človekovih pravic se je treba neprestano boriti!**

CIVILNODRUŽBENA GIBANJA

- Posamezniki se povezujejo v različna društva in organizacije.
- Civilna družba – skupnosti, v katere se posamezniki povezujejo in v njih delujejo za dosego skupnih ciljev.

- Civilnodružbena gibanja, ki se zavzemajo za spoštovanje človekovih pravic: Amnesty International, Human Rights Watch, International Service for Human Rights idr.

Univerza v Ljubljani
**FILIZOESKA
FAKULTEIA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine II

UČNA PRIPRAVA:
**MNOŽIČNA CIVILNODRUŽBENA GIBANJA V
ŠESTDESETIH LETIH 20. STOLETJA**

DATUM: 19. 1. 2014

IME IN PRIIMEK: Tadej Čopar

UČNA PRIPRAVA

OSNOVNI PODATKI:

Šola: srednja šola
Razred: 4. letnik
Datum: 18.1.2014
Predmet: zgodovina
Učna tema: <ul style="list-style-type: none">- tema iz učnega načrta: Civilnodružbena gibanja in človekove pravice- tema iz učbenika: Množična civilnodružbena gibanja v šestdesetih letih 20. stoletja
Učna enota – naslov učne ure: Množična civilnodružbena gibanja v šestdesetih letih 20. stoletja
Učne oblike: <ul style="list-style-type: none">- frontalna učna oblika ali frontalno delo- individualno delo
Učne metode: <ul style="list-style-type: none">-metoda razlage-metoda razgovora-metoda slikovne demonstracije-metoda dela s slikovnimi viri-metoda dela s pisnimi viri-metoda grafičnih izdelkov
Učne tehnike: /
UČNI CILJI: <ul style="list-style-type: none">- Cilji iz učnega načrta:<ul style="list-style-type: none">-primerjajo različna gibanja za človekove pravice-utemeljijo pomen gibanj za pravice žensk-utemeljijo pomen deklaracije o človekovih pravicah za napredek človeške družbe-predstavijo nekatere kršitve človekovih pravic v 20. stoletju in oblikujejo svoje mnenje o značilnostih kršitev človekovih pravic v 20. stoletju-utemeljijo pomen delovanja modernih civilnodružbenih gibanj- Cilji učne ure oz. pričakovani dosežki (operativni učni cilji):<ul style="list-style-type: none"><i>Izobraževalni učni cilji</i>Ob koncu učne ure učenec zna:<ul style="list-style-type: none">- opisati razmere v ZDA v šestdesetih letih 20. stoletja- naštetih vzroke za pojav civilnodružbenih gibanj v ZDA v tem obdobju- naštetih najpomembnejša civilnodružbena gibanja- opisati gibanje za državljanske pravice in delovanje Martina Luthra Kinga- navesti posledice gibanja za državljanske pravice v ZDA<i>Funkcionalni učni cilji</i>Ob koncu učne ure učenec zna:

<ul style="list-style-type: none"> - povezovati družbene razmere s pojavom družbenih gibanj - hitro razbrati podatke v besedilu - kritično opazovati propagandna besedila <p><i>Vzgojni učni cilji</i></p> <p>Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ceniti človekove pravice - razmišljati o problemu vojn in neenakosti v družbi
<p>Učna sredstva:</p> <ul style="list-style-type: none"> - učila: učni list, dva delovna lista, PowerPoint - učni pripomočki: projekcijsko platno, LCD projektor
<p>Didaktične etape učnega procesa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. PRIPRAVLJANJE ALI UVAJANJE. 2. OBRAVNAVANJE NOVE UČNE SNOVI ALI USVAJANJE. 3. URJENJE ALI VADENJE. 4. PREVERJANJE.
<p>Medpredmetne povezave z vsebinami:</p> <p>slovenščina (govorno komuniciranje, branje in reševanje nalog v slovenskem jeziku), angleščina (videoposnetek v angleškem jeziku), geografija (uporaba zemljevida pri obravnavi razmer v svetu v šestdesetih letih 20. stoletja), sociologija (obrnava družbenih gibanj)</p>
<p>Novi pojmi s pojasnilom:</p> <p>segregacija-rasno ločevanje</p>
<p>Viri in literatura:</p> <p><i>Enciklopedija za vedoželjne: svetovna zgodovina</i>, Ljubljana: Prešernova družba, 2006.</p> <p>Aleš Gabrič, Mateja Režek, <i>Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije</i>. Ljubljana: DZS, 2011.</p> <p>Dušan Nečak, Božo Repe, <i>Oris sodobne obče in slovenske zgodovine: Učbenik za študente 4. letnika</i>, Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za zgodovino, 2003.</p> <p>http://users.erols.com/mwhite28/coldwar1.htm (5.1.2014)</p> <p>http://sl.wikipedia.org/wiki/Vietnamska_vojna (5.1.2014)</p> <p>http://sl.wikipedia.org/wiki/Martin_Luther_King_mlaj%C5%A1i (5.1.2014)</p> <p>http://sl.wikipedia.org/wiki/Slika:US_President_Barack_Obama_taking_his_Oath_of_Office_-_2009Jan20.jpg (5.1.2014)</p> <p>http://en.wikipedia.org/wiki/File:Martin_Luther_King_-_March_on_Washington.jpg (15.1.2014)</p> <p>http://en.wikipedia.org/wiki/File:IhaveadreamMarines.jpg (15.1.2014)</p> <p>http://www.youtube.com/watch?v=nFcbpGK9_aw (15.1.2014)</p>

POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
5 minut	<p>Učitelj razdeli delovni list za sprotno ponavljanje, delovni list za zaključno ponavljanje ter učni list in pokaže videoposnetek na http://www.youtube.com/watch?v=nFcbpGK9_aw (0:00-1:40). Učitelj nato postavlja vprašanja:</p> <p>»To je posnetek nekega govora. Mogoče veste, kdo je govornik?«</p> <p>»Glede na posnetek lahko sklepamo, po čem ga najbolj poznamo. Bi kdo znal odgovoriti?«</p> <p>»Ja. Ali kdo ve, kako se je končalo njegovo življenje?«</p> <p>»Tako je. On je vodilna osebnost gibanja za državljanske pravice, ki ga bomo danes podrobneje spoznali. Danes bomo govorili o družbenih gibanjih v šestdesetih letih v ZDA. Obravnavali bomo vzroke za oblikovanje družbenih gibanj, nato bomo omenili različne vrste gibanj, s poudarkom na gibanju za državljanske pravice ter posledice tega gibanja za poznejši čas.</p>	<p>Učenci si ogledujejo posnetek.</p> <p>Učenci odgovarjajo:</p> <p>»Martin Luther King«</p> <p>»Najbolj ga poznamo po boju za pravice temnopoltega prebivalstva.«</p> <p>»Ustreljen je bil.«</p> <p>Učenci poslušajo</p>	<p>frontalna oblika metoda dela z IKT (videoposnetek)</p> <p>metoda slikovne demonstracije (slika na PPT str. 2)</p> <p>metoda razlage</p>	<p>videoposnetek</p> <p>PPT str. 2</p>

	<p>Ob koncu ure pričakujem, da znate opisati razmere v ZDA v tem obdobju in naštetih najpomembnejša gibanja v šestdesetih letih. Še posebno bodite pozorni na gibanje za državljanske pravice in njegove posledice.« (napoved poteka vsebine in operativnih učnih ciljev)</p> <p>napoved naslova: Množična civilnodružbena gibanja v šestdesetih letih 20. stoletja.</p>			<p>PPT str. 1</p>
--	--	--	--	-----------------------

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / SPROTNO PONAVLJANJE

VSEBINSKI POUDARKI	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
<p>1. Razmere v ZDA v šestdesetih letih 20. stoletja</p> <p>10 minut</p>	<p>Učiteljeva razlaga: »Za orientacijo so navedene letnice, kdaj je bil kateri predsednik na vrhu ZDA. Kot smo že povedali, je bil Kennedy žrtev atentata, zato je bil na oblasti le dve leti.«</p> <p>vprašanja: »Kaj je značilno za svet v šestdesetih letih? Je bil to miren čas?« »To je zemljevid iz leta 1959. Kaj menite da prikazuje ta</p>	<p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci odgovarjajo: »Bila je hladna vojna.« »Zemljevid prikazuje blokovsko delitev sveta. Roza barva označuje ruski (sovjetski) vpliv, vijolična pa ameriški</p>	<p>frontalna oblika metoda razlage</p> <p>metoda dela s slikovnimi viri (zemljevid na PPT str. 4)</p>	<p>PPT str. 3, učni list</p> <p>PPT str. 4, učni list</p>

	<p>zemljevid?« »Za leto 1962 smo omenjali neko krizo. Katero?« »Ja, in takrat bi skoraj prišlo do spopada med ZDA in Sovjetsko zvezo. V katero vojno so bile vpletene ZDA v tem času?« »Ja, in Vietnamska vojna je sodila med najbolj okrutne vojne dvajsetega stoletja. Številne žrtve so bile tudi med civilisti. Vojna je sprožila nezadovoljstvo v svetovni in ameriški javnosti. Kaj pa vprašanje temnopoltega prebivalstva? Kdaj je bilo odpravljeno suženjstvo v ZDA?« »Ja, vendar pa kljub temu temnopolti prebivalci niso bili povsem enakovredni belcem. Temnopolti prebivalci so bili najbolj zatirani na jugu ZDA, kjer so bile šole strogo rasno ločene, temnopolti niso imeli vstopa v večino restavracij in hotelov, vozili so se lahko le v zadnjem delu avtobusa, ločeno od belcev, zaradi</p>	<p>vpliv.« »Kubansko krizo.« »V Vietnamsko vojno.«</p> <p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci odgovarjajo: »Ob koncu ameriške državljanske vojne v šestdesetih letih 19. stoletja.«</p> <p>Učenci poslušajo.</p>	<p>metoda slikovne demonstracije (slika na PPT str. 5) metoda razlage</p> <p>metoda razgovora</p> <p>metoda razlage</p>	<p>PPT str. 5</p> <p>PPT str. 6</p>
--	---	---	--	-------------------------------------

	<p>belskega zastraševanja pa večina izmed njih ni imela niti volilne pravice (skupaj s tem učitelj pojasni pojem segregacija). V severnih zveznih državah so bile razmere nekoliko boljše, a so se tudi tam soočali z diskriminacijo. Tudi ženske se na določenih delovnih mestih niso mogle zaposliti. V tem času je začel močneje prihajati do izraza tudi problem onesnaževanja okolja.«</p>	Učenci dopolnijo delovni list za sprotno ponavljanje (točka 1)	metoda razgovora	delovni list za sprotno ponavljanje
<p>2. Pojav civilnodružbenih gibanj in vrste gibanj</p> <p>3 minute</p>	<p>Učiteljeva razlaga »Kot smo videli so bile tako v zunanji politiki kot v sami ameriški družbi razmere vse prej kot idealne. Zato se v ZDA oblikujejo različna gibanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Gibanje za državljanske pravice -Študentsko gibanje -Protivojno oz. mirovno gibanje -Gibanje za žensko emancipacijo -Gibanje za 	Učenci poslušajo.	metoda razlage	PPT str. 7

	<p>pravice homoseksualcev -Okoljevarstveno gibanje</p> <p>Svoje zahteve so izražali na množičnih javnih zborovanjih, skozi stavke itd. Najpomembnejšo vlogo v teh gibanjih je imela mladina.«</p>	Učenci dopolnijo delovni list za sprotno ponavljanje (točka 2)	metoda razgovora	delovni list za sprotno ponavljanje
<p>3. Gibanje za državljanske pravice</p> <p>10 minut</p>	<p>»Gibanje za državljanske pravice pod vodstvom Martina Luthra Kinga (na sliki) si je za cilj postavilo odpravo segregacije in diskriminacije temnopoltih v ameriški družbi. Martin Luther King je vodil številne mirne demonstracije za državljanske pravice (npr. t. i. pohod na Washington avgusta 1963).«</p> <p>Učencem naroči, naj v eni minuti hitro preberejo besedilo. Nato postavlja vprašanja: »Kakšna so bila stališča Martina Luthra Kinga? Kakšen način odpora je</p>	<p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci berejo besedilo.</p> <p>Učenci odgovarjajo: »Zavračal je fizično nasilje. Zagovarjal je miren odpor.« »Ni bil nastrojen proti belcem. Zagovarjal je slogo</p>	<p>metoda slikovne demonstracije (PPT str. 8) metoda razlage</p> <p>metoda dela s pisnimi viri</p>	<p>PPT str. 8</p> <p>PPT str. 9</p> <p>učni list (Antič 302-303)</p>

	<p>zagovarjal?« »Kakšen je bil njegov odnos do belega prebivalstva?«</p> <p>Učiteljeva razlaga: »King je boj za rasno enakopravnost povezoval z bojem za socialne reforme. Bil je oster kritik ameriške vpletenosti v vietnamsko vojno. Slika prikazuje shod v Washingtonu avgusta, 1963.«</p>	<p>med belim in črnim prebivalstvom.«</p> <p>Učenci dopolnijo delovni list za sprotno ponavljanje (točka 3)</p>	<p>metoda razlage</p> <p>metoda slikovne demonstracije (PPT str. 10)</p> <p>metoda razgovora</p>	<p>PPT str. 10</p> <p>delovni list za sprotno ponavljanje</p>
<p>4. Izdelava propagandnega plakata</p> <p>7 minut</p>	<p>Učiteljeva navodila: Učenci (vsak sam) naj iz praznega A4 lista oblikujejo propagandni plakat iz besed, ki bi ga uporabili na protestnem shodu v boju proti diskriminaciji temnopoltega prebivalstva. Pri tem naj poskušajo biti čim bolj prepričljivi. Časa imajo 3 minute.</p> <p>Po treh minutah učitelj naroči, naj pokažejo svoj izdelek. Skupaj z učenci oceni</p>	<p>Učenci poslušajo navodila in nato izdelujejo plakat.</p> <p>Učenci pokažejo svoje izdelke in sodelujejo pri debati.</p>	<p>individualna oblika</p> <p>metoda grafičnih izdelkov</p> <p>frontalna oblika</p> <p>metoda razgovora</p>	

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE / PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
5 minut	<p>Razdeli delovne liste (za zaključno ponavljanje).</p> <p>Učencem naroči naj individualno rešujejo učni list.</p> <p>Nato učence sprašuje in komentira odgovore (ter jih ovrednoti s številom točk). Naroči učencem, naj preostanek delovnega lista rešijo doma.</p>	<p>Učenci individualno rešujejo delovni list (izbrane naloge, odvisno od časa).</p> <p>Nato učitelj skupaj z učenci preveri rešitve. Preostanek učenci rešijo doma.</p>	<p>frontalna oblika metoda razlage</p> <p>individualna oblika (reševanje delovnega lista)</p> <p>frontalna oblika metoda razgovora</p>	delovni list za zaključno ponavljanje

SEZNAM PRILOG:

1. Zapis učne snovi-izpolnjen delovni list za sprotno ponavljanje.
2. delovni list za sprotno ponavljanje-neizpolnjen.
3. učni list.
4. delovni list za zaključno ponavljanje-neizpolnjen.
5. delovni list za zaključno ponavljanje-izpolnjen.
6. seznam virov za slikovno gradivo na PowerPointu po straneh.
7. PowerPoint v doc. formatu.

PRILOGA 1

MNOŽIČNA CIVILNODRUŽBENA GIBANJA V ŠESTDESETIH LETIH 20. STOLETJA

1. Razmere v ZDA v šestdesetih letih 20. stoletja

Za šestdeseta leta 20. stoletja je značilna **hladna vojna**, ki jo zaznamujejo napetosti med ZDA in SZ. Najresnejša grožnja spopada med velesilama je bila v tem času med **kubansko krizo** leta 1962. ZDA so bile vpletene v **vietnamsko vojno**, ki je sodila med najbolj okrutne vojne dvajsetega stoletja in je slabila ugled države. Temnopolto prebivalstvo kljub odpravi suženjstva še vedno ni bilo enakovredno belemu prebivalstvu. Temnopolti prebivalci so bili najbolj zatirani na **jugu ZDA**, kjer so bile šole strogo raso ločene. Tudi ženske se na določenih delovnih mestih niso mogle zaposliti. V tem času je začel močneje prihajati do izraza tudi problem **onesnaževanja** okolja.

2. Oblikovanje civilnodružbenih gibanj

Zaradi nezadovoljstva tako z zunanjo politiko kot z notranjimi razmerami v državi je prišlo do oblikovanja **civilnodružbenih gibanj**, ki so svoje zahteve izražali na množičnih javnih zborovanjih, skozi stavke itd. Najpomembnejšo vlogo v teh gibanjih je imela **mladina**. Oblikovale so se različne vrste gibanj: **gibanje za državljanske pravice**, **študentsko gibanje**, **protivojno oz. mirovno gibanje**, **gibanje za žensko emancipacijo**, **gibanje za pravice homoseksualcev** in **okoljevarstveno gibanje**.

3. Gibanje za državljanske pravice

Gibanje za državljanske pravice pod vodstvom **Martina Luthra Kinga** si je za cilj postavilo odpravo segregacije (rasnega ločevanja) in diskriminacije temnopoltnih v ameriški družbi. Martin Luther King je vodil številne mirne demonstracije za državljanske pravice. Najodmevnejši je bil t. i. pohod na **Washington** avgusta **1963**, kjer se je zbralo blizu četrto milijona protestnikov. Boj za raso enakopravnost je povezoval z bojem za **socialne** reforme. Bil je oster kritik ameriške vpletenosti v vietnamsko vojno. Leta 1968 je umrl pod streli atentatorja.

4. Posledice gibanja za državljanske pravice

Pod pritiskom gibanja za državljanske pravice in prepričevanja ameriškega predsednika **Lyndona B. Johnsona** je bil leta 1964 sprejet zakon o državljanskih pravicah, ki je prepovedal segregacijo na javnih mestih, v **izobraževanju** in **zaposlovanju**, leta 1965 pa zakon o volilni pravici, ki je prepovedal omejevanje volilne pravice s preizkusi **pismenosti**, grožnjami in drugimi ukrepi, ki so temnopolte odvrčali od volitev. V sedemdesetih letih je bilo vse več temnopoltnih izvoljenih na pomembne **politične položaje**. Neenakost v **vsakdanjem življenju** kljub temu ni bila odpravljena. To je sprožalo številne proteste, ki so se občasno sprevrgli v rasne nemire (npr. leta **1992** v **Los Angelesu**).

PRILOGA 2

MNOŽIČNA CIVILNODRUŽBENA GIBANJA V ŠESTDESETIH LETIH 20. STOLETJA

1. Razmere v ZDA v šestdesetih letih 20. stoletja

Za šestdeseta leta 20. stoletja je značilna, ki jo zaznamujejo napetosti med ZDA in SZ. Najresnejša grožnja spopada med velesilama je bila v tem času med leta 1962. ZDA so bile vpletene v, ki je sodila med najbolj okrutne vojne dvajsetega stoletja in je slabila ugled države. Temnopolto prebivalstvo kljub odpravi suženjstva še vedno ni bilo enakovredno belemu prebivalstvu. Temnopolti prebivalci so bili najbolj zatirani na (območje) ZDA, kjer so bile šole strogo raso ločene. Tudi ženske se na določenih delovnih mestih niso mogle zaposliti. V tem času je začel močneje prihajati do izraza tudi problem okolja.

2. Oblikovanje civilnodružbenih gibanj

Zaradi nezadovoljstva tako z zunanjo politiko kot z notranjimi razmerami v državi je prišlo do oblikovanja, ki so svoje zahteve izražali na množičnih javnih zborovanjih, skozi stavke itd. Najpomembnejšo vlogo v teh gibanjih je imela Oblikovale so se različne vrste gibanj:,, in

3. Gibanje za državljanske pravice

Gibanje za državljanske pravice pod vodstvom si je za cilj postavilo odpravo segregacije (rasnega ločevanja) in diskriminacije temnopolnih v ameriški družbi. Martin Luther King je vodil številne mirne demonstracije za državljanske pravice. Najodmevnejši je bil t. i. pohod na avgusta, kjer se je zbralo blizu četrto milijona protestnikov. Boj za raso enakopravnost je povezoval z bojem za reforme. Bil je oster kritik ameriške vpletenosti v vietnamsko vojno. Leta 1968 je umrl pod streli atentatorja.

4. Posledice gibanja za državljanske pravice

Pod pritiskom gibanja za državljanske pravice in prepričevanja ameriškega predsednika je bil leta 1964 sprejet zakon o državljanskih pravicah, ki je prepovedal segregacijo na javnih mestih, v in, leta 1965 pa zakon o volilni pravici, ki je prepovedal omejevanje volilne pravice s preizkusi, grožnjami in drugimi ukrepi, ki so temnopolte odvracali od volitev. V sedemdesetih letih je bilo vse več temnopolnih izvoljenih na pomembne Neenakost v kljub temu ni bila odpravljena. To je sprožilo številne proteste, ki so se občasno sprevergli v rasne nemire (npr. leta v).

PRILOGA 3

Predsedniki Združenih držav Amerike¹:

Harry S. Truman 1945-1953

Dwight Eisenhower 1953-1961

John F. Kennedy 1961-1963

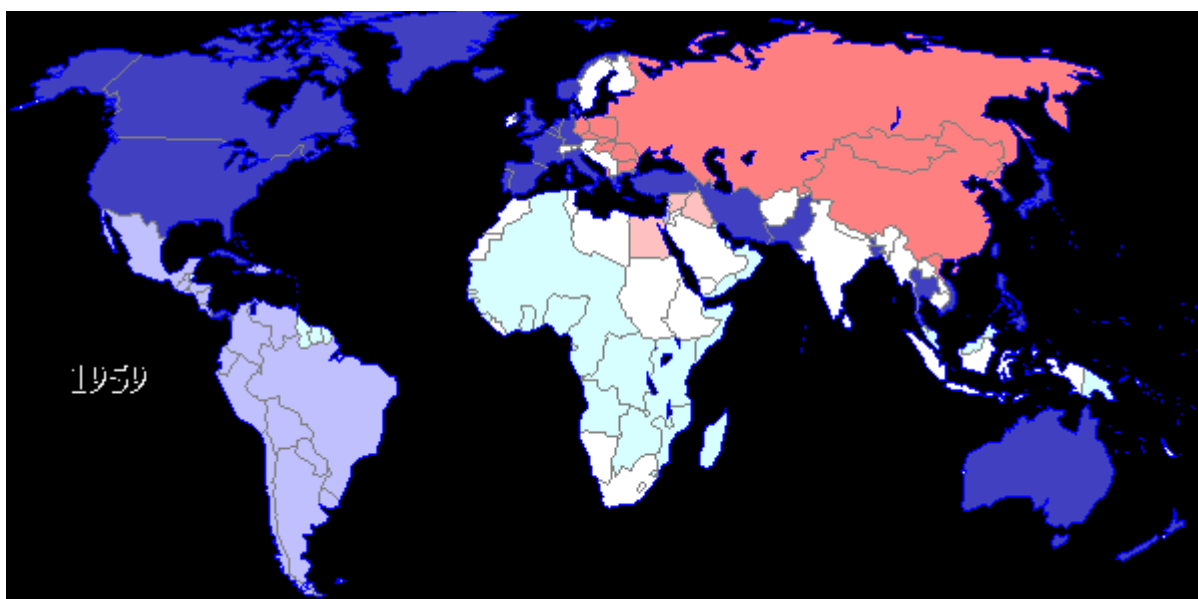
Lyndon Johnson 1963-1969

Richard Nixon 1969-1974

Gerald Ford 1974-1977

Jimmy Carter 1977-1981

Ronald Reagan 1981-1989

Slika 1: Svet okoli leta 1960²

»Dokler črnc ne bo dobil državljanstvih pravic, v Ameriki ne bo ne miru ne spokojnosti. Vihra upora bo še naprej pretresala temelje našega ljudstva, vse dokler ne bo napočil svetel dan pravice. /.../ Naš boj moramo vedno bojevati na visoki ravni dostojanstva in discipline; naš ustvarjalni protest se ne sme sprevreči v fizično nasilje. Znova in znova se moramo dvigniti v veličastne višave, kjer se fizična sila sreča s silo duha. Sijajna nova bojevitost, ki je preplavila črnsko skupnost, nas ne sme privedi do tega, da bi izgubili zaupanje v belce, saj so številni naši beli bratje, kakor je jasno tudi iz njihove današnje navzočnosti tukaj, spoznali, da je njihova usoda povezana z našo in da je njihova svoboda neločljivo povezana z našo. Ne moremo hoditi sami. In ko hodimo, se moramo zaobljubiti, da bomo korakali naprej.«³

¹ Enciklopedija za vedoželjne: svetovna zgodovina, Ljubljana: Prešernova družba, 2006, str. 476.

² <http://users.erols.com/mwhite28/coldwar1.htm>

³ Igor Antič, Znameniti govori, Ljubljana: Mladinska knjiga, 2009, str. 302-303, v: Aleš Gabrič, Mateja Režek, Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije, Ljubljana: DZS, 2011, str. 239.

PRILOGA 4

MNOŽIČNA CIVILNODRUŽBENA GIBANJA V ŠESTDESETIH LETIH 20. STOLETJA

1. Preberi spodnje trditve, ki se nanašajo na šestdeseta leta 20. stoletja. Če je trditev pravilna obkroži DA, če je trditev napačna obkroži NE.

a) Za šestdeseta leta je značilna hladna vojna, ki jo zaznamujejo nasprotja med ZDA in SZ.

DA NE

b) Leta 1962 je v času predsednika Trumana prišlo do Kubanske krize.

DA NE

c) Temnopolti prebivalci so imeli na jugu ZDA več pravic kot na severu.

DA NE

d) Prvo veliko ameriško civilnodružbeno gibanje tega časa je bilo gibanje za državljanske pravice, ki se je začelo sredi petdesetih let in doseglo vrh v prvi polovici šestdesetih let.

DA NE

e) Vietnamska vojna sodi med najbolj okrutne vojne dvajsetega stoletja, zaradi katere je ugled ZDA močno trpel.

DA NE

/5

2. So bili v 60-ih letih na jugu ZDA temnopolti prebivalci enakopravni belemu prebivalstvu?

Utemelji odgovor (z vsaj tremi argumenti).

/4

3. Naštej vsaj tri vrste civilnodružbenih gibanj, ki so se oblikovala v petdesetih in šestdesetih letih 20. stoletja.

4. Odgovori na spodnja vprašanja.

Slika 2: Martin Luther King⁴

a) Po čem je poznan Martin Luther King? Kako se je končalo njegovo življenje?

/2

b) Kateri je najodmevnejši dogodek v šestdesetih letih pod njegovim vodstvom in katerega leta je do tega dogodka prišlo?

/2

c) Kakšen je bil njegov pogled na zunanjo politiko ZDA?

/1

5. Primerjaj položaj temnopoltega prebivalstva v začetku šestdesetih let s položajem temnopoltega prebivalstva v sedemdesetih letih. Navedi eno podobnost in eno razliko.

/2

⁴ http://sl.wikipedia.org/wiki/Martin_Luther_King_mlaj%C5%99

6. Opiši stanje v ameriški družbi, ki zadeva temnopolto prebivalstvo, v šestdesetih letih 20. stoletja (pri tem bodi posebej pozoren na položaj temnopoltega prebivalstva, gibanje za državljanske pravice ter spremembe v drugi polovici šestdesetih let).

/3

7. So se po koncu šestdesetih let rasni nemiri končali? Utemelji odgovor.

/2

kriterij za ocenjevanje: 0-11 nzd (1), 12-15 zd (2), 16-19 db (3), 20-21 pdb (4), 22-24 odl (5)

PRILOGA 5

MNOŽIČNA CIVILNODRUŽBENA GIBANJA V ŠESTDESETIH LETIH 20. STOLETJA

1. Preberi spodnje trditve, ki se nanašajo na šestdeseta leta 20. stoletja. Če je trditev pravilna obkroži DA, če je trditev napačna obkroži NE.

a) Za šestdeseta leta je značilna hladna vojna, ki jo zaznamujejo nasprotja med ZDA in SZ.

DA NE

b) Leta 1962 je v času predsednika Trumana prišlo do Kubanske krize.

DA NE

c) Temnopolti prebivalci so imeli na jugu ZDA več pravic kot na severu.

DA NE

d) Prvo veliko ameriško civilnodružbeno gibanje tega časa je bilo gibanje za državljanske pravice, ki se je začelo sredi petdesetih let in doseglo vrh v prvi polovici šestdesetih let.

DA NE

e) Vietnamska vojna sodi med najbolj okrutne vojne dvajsetega stoletja, zaradi katere je ugled ZDA močno trpel.

DA NE

Za vsako pravilno rešitev je predvidena ena točka. Skupaj: 5 točk

/5

2. So bili v 60-ih letih na jugu ZDA temnopolti prebivalci enakopravni belemu prebivalstvu?

Utemelji odgovor (z vsaj tremi argumenti).

Niso bili enakopravni... 1 točka

utemeljitve: šole so bile strogo rasno ločene, temnopolti niso imeli vstopa v večino restavracij in hotelov, vozili so se lahko le v zadnjem delu avtobusa, ločeno od belcev, zaradi belskega zastraševanja pa večina izmed njih ni imela niti volilne pravice

Za vsako utemeljitev je predvidena ena točka. Skupaj: 3 točke.

Največje predvideno število točk za to nalogo je 4 točke.

/4

3. Naštej vsaj tri vrste civilnodružbenih gibanj, ki so se oblikovala v petdesetih in šestdesetih letih 20. stoletja.

gibanje za državljanske pravice, študentsko gibanje, protivojno oz. mirovno gibanje, gibanje za žensko emancipacijo, gibanje za pravice homoseksualcev, okoljevarstveno gibanje

Za vsako pravilno rešitev je predvidena ena točka. Skupaj: 3 točke.

4. Odgovori na spodnja vprašanja.

Slika 3: Martin Luther King⁵

a) Po čem je poznan Martin Luther King? Kako se je končalo njegovo življenje?

Poznan je po zavzemanju za pravice temnopoltega prebivalstva... 1 točka

Leta 1968 je padel pod streli atentatorja, belca z juga ZDA... 1 točka

Največje predvideno število točk za to nalogo je 2 točki.

/2

b) Kateri je najodmevnejši dogodek v šestdesetih letih pod njegovim vodstvom in katerega leta je do tega dogodka prišlo?

Najodmevnejši dogodek v šestdesetih letih je t.i. pohod na Washington... 1 točka

leto 1963... 1 točka

Največje predvideno število točk za to nalogo je 2 točki.

/2

c) Kakšen je bil njegov pogled na zunanjo politiko ZDA?

Bil je oster kritik ameriške vpletenosti v Vietnamsko vojno, saj je ta požirala veliko državnega denarja, ki bi ga lahko namenili socialno ogroženim in je zahtevala smrt številnih mladih

Američanov... 1 točka

Največje predvideno število točk za to nalogo je 1 točka.

/1

5. Primerjaj položaj temnopoltega prebivalstva v začetku šestdesetih let s položajem temnopoltega prebivalstva v sedemdesetih letih. Navedi eno podobnost in eno razliko.

⁵ http://sl.wikipedia.org/wiki/Martin_Luther_King_mlaj%C5%99

podobnosti: Neenakost v vsakdanjem življenju ni bila odpravljena, saj so temnopolti še vedno živeli v najrevnejših mestnih četrtih, getih, bili diskriminirani pri zaposlovanju in zaradi revščine tudi pri izobraževanju... 1 točka

razlike: veljala sta zakon o državljskih pravicah in zakon o volilni pravici, vedno več temnopoltih je bilo izvoljenih na pomembne politične položaje itd... 1 točka

Največje predvideno število točk za to nalogo je 2 točki.

/2

6. Opiši stanje v ameriški družbi, ki zadeva temnopolto prebivalstvo, v šestdesetih letih 20. stoletja (pri tem bodi posebej pozoren na položaj temnopoltega prebivalstva, gibanje za državljanske pravice ter spremembe v drugi polovici šestdesetih let).

Temnopolti prebivalci so bili najbolj zatirani na jugu ZDA, kjer so bile šole strogo rasno ločene, temnopolti niso imeli vstopa v večino restavracij in hotelov, vozili so se lahko le v zadnjem delu avtobusa, ločeno od belcev, zaradi belskega zastraševanja pa večina izmed njih ni imela niti volilne pravice... 1 točka

Gibanje za državljanske pravice pod vodstvom Martina Luthra Kinga si je za cilj postavilo odpravo segregacije (rasnega ločevanja) in diskriminacije temnopoltih v ameriški družbi.

Martin Luther King je vodil številne mirne demonstracije za državljanske pravice (npr. t. i. pohod na Washington avgusta 1963)... 1 točka

Do konca šestdesetih let se je stanje nekoliko izboljšalo. Leta 1964 je bil pod pritiskom gibanja za državljanske pravice in prepričevanja ameriškega predsednika Johnsona sprejet zakon o državljskih pravicah, leta 1965 pa zakon o volilni pravici... 1 točka

Največje predvideno število točk za to nalogo je 3 točke.

/3

7. So se po koncu šestdesetih let rasni nemiri končali? Utemelji odgovor.

Rasni nemiri se po koncu šestdesetih let niso končali... 1 točka

Leta 1992 je prišlo do večjih rasnih nemirov v Los Angelesu... 1 točka

Največje predvideno število točk za to nalogo je 2 točki.

/2

kriterij za ocenjevanje: 0-11 nzd (1), 12-15 zd (2), 16-19 db (3), 20-21 pdb (4), 22-24 odl (5)

PRILOGA 6

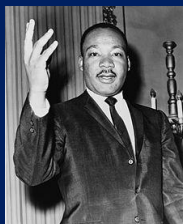
seznam virov za slikovno gradivo na PowerPointu po straneh:

http://sl.wikipedia.org/wiki/Martin_Luther_King_mlaj%C5%A1i (5.1.2014), PPT str. 2
<http://users.erols.com/mwhite28/coldwar1.htm> (5.1.2014), PPT str. 4
http://sl.wikipedia.org/wiki/Vietnamska_vojna (5.1.2014), PPT, str. 5
http://en.wikipedia.org/wiki/File:Martin_Luther_King_-_March_on_Washington.jpg (15.1.2014), PPT, str. 8
<http://en.wikipedia.org/wiki/File:IhaveadreamMarines.jpg> (15.1.2014), PPT, str. 10
http://sl.wikipedia.org/wiki/Slika:US_President_Barack_Obama_taking_his_Oath_of_Office_-_2009Jan20.jpg (5.1.2014), PPT, str. 12

PRILOGA 7

Množična civilnodružbena gibanja v
šestdesetih letih 20. stoletja

• http://www.youtube.com/watch?v=nFcbpGK9_2w

Predsedniki ZDA 1953-1974

Eisenhower 1953-1961

Kennedy 1961-1963

Johnson 1963-1969

Nixon 1969-1974

Svet okoli leta 1960

Razmere v šestdesetih letih

- Napetosti v zunanji politiki
- Neenakopravni položaj temnopoltega prebivalstva
- Neenakopravni položaj žensk
- Problem onesnaževanja okolja

Vrste gibanj v šestdesetih letih

- Gibanje za državljanske pravice
- Študentsko gibanje
- Protivojno oz. mirovno gibanje
- Gibanje za žensko emancipacijo
- Gibanje za pravice homoseksualcev
- Okoljevarstveno gibanje

Gibanje za državljanske pravice

- Gibanje za državljanske pravice pod vodstvom Martina Luthra Kinga si je za cilj postavilo odpravo segregacije (rasnega ločevanja) in diskriminacije temnopoltih v ameriški družbi.
- Martin Luther King je:
- vodil številne mirne demonstracije za državljanske pravice (npr. t. i. pohod na Washington avgusta 1963).
- boj za rasno enakopravnost povezoval z bojem za socialne reforme
- bil oster kritik ameriške vpletenosti v vietnamsko vojno

Posledice gibanja za državljanske pravice

- Leta 1964 (v času predsednika Johnsona) je bil sprejet zakon o državljanskih pravicah, leta 1965 pa zakon o volilni pravici.
- V sedemdesetih letih je bilo vse več temnopoltih izvoljenih na pomembne politične položaje.
- Neenakost v vsakdanjem življenju kljub temu ni bila odpravljena.
- Še vedno je prihajalo do napetosti (npr. leta 1992).

Viri

- Viri za slike:
 - http://sl.wikipedia.org/wiki/Martin_Luther_King_mlaj%C5%A1i (5.1.2014), PPT str. 2
 - <http://users.erols.com/mwhite28/coldwar1.htm> (5.1.2014), PPT str. 4
 - http://sl.wikipedia.org/wiki/Vietnamska_vojna (5.1.2014), PPT, str. 5
 - http://en.wikipedia.org/wiki/File:Martin_Luther_King_-_March_on_Washington.jpg (15.1.2014), PPT, str. 8
 - <http://en.wikipedia.org/wiki/File:IhaveadreamMarines.jpg> (15.1.2014), PPT, str. 10
 - http://sl.wikipedia.org/wiki/Slika:US_President_Barack_Obama_taking_his_Oath_of_Office_-_2009Jan20.jpg (5.1.2014), PPT, str. 12
 - Vir za PPT str. 3: *Enciklopedija za vedoželjne: svetovna zgodovina*, Ljubljana: Prešernova družba, 2006, str. 476.
-

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine

**UČNA PRIPRAVA:
Razmah in delovanje študentskega gibanja**

DATUM: 18. 1. 2014

IME IN PRIIMEK: Marko Jereb

UČNA PRIPRAVA

OSNOVNI PODATKI:

Šola: Gimnazija
Razred: 4. letnik
Datum: 18. 1. 2014
Predmet: zgodovina
Učna tema: <ul style="list-style-type: none">- tema iz učnega načrta: Študentska gibanja.- tema iz učbenika: Študentsko gibanje.
Učna enota – naslov učne ure: Razmah in delovanje študentskega gibanja.
Učne oblike: frontalna oblika, skupinsko delo, individualno delo.
Učne metode: <ul style="list-style-type: none">- metoda razlage,- metoda razgovora,- metoda slikovne demonstracije,- metoda dela s slikovnimi viri,- metoda dela s pisnimi viri,- metode dela z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo (metoda dela z gibljivimi slikami),- metoda izkustvenega učenja.
Učne tehnike: <ul style="list-style-type: none">- Viharjenje idej oz. brainstorming, mreža.
UČNI CILJI: <p>Cilji iz učnega načrta: Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none">- ocenijo delovanje posameznih civilnodružbenih gibanj v novejši zgodovini;- ključne dogodke, pojave in procese umestijo v ustrezen zgodovinski čas in prostor;- oblikujejo svoje sklepe, mnenja, stališča, interpretacije;- razvijajo socialne spretnosti pri različnih oblikah sodelovalnega učenja. <p>Cilji učne ure oz. pričakovani dosežki:</p> <p>Operativni učni cilji:</p> <p><u>Izobraževalni učni cilji:</u> Ob koncu učne ure dijak zna:</p> <ul style="list-style-type: none">- razložiti nasprotje med generacijo, ki je doživela vojno in generacijo rojeno po vojni (baby boom generacija);- naštetiti in pojasniti vzroke za nastanek študentskega gibanja v ZDA ter opisati njegov nadaljnji razvoj;- opisati dogodke v Parizu maja leta 1968 ter razložiti, kako so ti dogodki vplivali na francosko politiko;- opisati in razložiti glavne značilnosti študentskega delovanja v Italiji;- opisati in razložiti dejavnosti študentskega gibanja v ZRN;

- razložiti zakaj in kako so se zahteve študentov v socialističnih državah razlikovale od zahtev študentov v državah zahodne Evrope in ZDA.

Funkcionalni učni cilji:

Ob koncu učne ure dijak zna:

- sodelovati in komunicirati pri delu v skupinah,
- aktivno sodelovati v razgovoru in samostojno izpolnjevati učni list.

Vzgojni učni cilji:

Ob koncu učne ure učenec zna:

- ovrednotiti in obsoditi nasilje, ki se je pojavljalo nad študenti, ki so izražali svoja stališča.

Učna sredstva:

- **učila:** učno-delovni list, fotografije (na PPT), film (Berkeley in the Sixties), učbenik (odlomki iz učbenika), citati iz virov.
- **učni pripomočki:** računalnik, LCD projektor, projekcijsko platno, tabla, flomaster, listki.

Didaktične etape učnega procesa:

1. pripravljanje ali uvajanje,
2. obravnavanje nove učne snovi ali usvajanje,
3. urjenje ali vadenje,
4. ponavljanje,
5. preverjanje.

Medpredmetne povezave in vsebine: angleščina (učenec spremlja videoposnetek, ki je delno v angleškem jeziku), slovenščina (učenci samostojno berejo pripravljeno gradivo, ga razumejo in iz njega povzamejo bistvene ugotovitve).

Novi pojmi: /

Novi izrazi: študentsko gibanje (gibanje, v katerega so se v drugi polovici šestdesetih let povezovali študentje – na protestih so zahtevali reforme v visokem šolstvu, večjo možnost soodločanja, mir (predvsem so proti vojni v Vietnamu) ...).

Viri in literatura:

- Armstrong, K. et al. (2006). Velika družinska enciklopedija zgodovine. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 600.
- Garbič, A., Dolenc, E. (2002). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 188.
- Gabrič, A., Režek M. (2011). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 240–243.
- Hodgson, N. et. al. (2009). Zgodovina. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 428–429.
- Judt, T. (2007). Povojna Evropa: 1945–2005. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 480.
- Kronika 20. stoletja. 1960–1969. (1999). Ljubljana: Založba Mladinska knjiga, str. 154–155.
- Mihevc, B. (2008). Ključ je v naših rokah! Študentska gibanja za univerzo in boljši študij. Ljubljana: Univerza, str. 180, 186–188.
- Terkel, S. (1970). Hard times V: Hobsbawm, E. (2000). Čas skrajnosti. Svetovna zgodovina 1941–1991. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče. str. 289.

40 let pozneje: Evropa in dediščina leta 1968.

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+IM-PRESS+20080516STO29045+0+DOC+XML+V0//SL> (Citirano 15. 1. 2014).

Aretacija Maria Savia.

http://chronicle.com/img/photos/biz/photo_24229_wide_large.jpg (Citirano 2. 1. 2014).

Aretacije na protestih na Univerzi Barkeley.

<http://users.humboldt.edu/ogayle/hist383/CampusTurmoil.html> (Citirano 2. 1. 2014).

Baby boom generacija.

<http://www.postalhistorystore.com/catalog/to524.jpg> (Citirano 2. 1. 2014).

Barikade v Parizu.

http://libcom.org/files/images/history/1968_car%20barricades.jpg (Citirano 2. 1. 2014).

Berkeley in the Sixties.

<http://www.youtube.com/watch?v=WHhUuzBodQc> (Citirano 2. 1. 2014).

Policija na protestih na Univerzi Barkeley.

<http://www.mindfully.org/Reform/2004/Mario-Savio-FBI-COINTELPRO10oct04c.jpg> (Citirano 2. 1. 2014).

Protesti na Univerzi Sorbona 1.

http://blindflaneur.com/wp-content/uploads/2008/05/paris_68_serger_hambourg_boulevard_st_michel.jpg (Citirano 2. 1. 2014).

Protesti na Univerzi Sorbona 2.

<http://histclo.com/imagef/date/2012/11/paris68-03s.jpg> (Citirano 2. 1. 2014).

Protesti na Univerzi Sorbona 3.

<http://buyvintage1.wordpress.com/page-51-1963-triumph-tiger-cub-200cc/> (Citirano 2. 1. 2014).

Protestniški plakat 1.

<http://www.slv.vic.gov.au/latrobejournal/issue/latrobe-84/latrobe-84-052a.jpg> (Citirano 2. 1. 2014).

Protestniški plakat 2.

<http://cargocollective.com/sophiedyer/News> (Citirano 2. 1. 2014).

Vojska na Univerzi Kent v Ohio.

<http://cnsnews.com/image/kent-state-shooting> (Citirano 2. 1. 2014).

Zahteva študentov po svobodi govora.

<http://www.abhmuseum.org/wp-content/uploads/2012/06/Berkeley-Free-Speech-Mario-Savio.jpg> (Citirano 2. 1. 2014).

Žrtve na Univerzi Kent o Ohio.

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/6/65/Kent_State_massacre.jpg (Citirano 2. 1. 2014).

POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
UVODNA MOTIVACIJA (5 min)	<p>Za začetek si bomo pogledali kratek videoposnetek o tematiki, ki jo bomo danes obravnavali. Po končanem ogledu boste na listke papirja napisali vse asociacije, ki so se vam pojavile pri gledanju posnetka.</p> <p>Učitelj zavrti videoposnetek.</p> <p>Malo premislite in na listke napišite svoje asociacije.</p> <p>Naštejte mi vaše asociacije. Dobro se poslušajte med seboj, da se ne boste ponavljali. <i>Učitelj zapisuje asociacije na tablo.</i></p> <p>Dobro. Ali bi znali sedaj, na podlagi zapisanih asociacij sklepati o čem se bomo pogovarjali pri današnji učni uri?</p> <p>Tako je. Pri današnji učni uri se bomo pogovarjali o študentskem gibanju (in študentskih protestih) v šestdesetih letih 20. stoletja. Naučili se bomo, zakaj, kje in kdaj se je študentsko gibanje sploh začelo,</p>	<p>Dijaki poslušajo učiteljeva navodila.</p> <p>Dijaki gledajo videoposnetek.</p> <p>Dijaki na listek pišejo svoje asociacije.</p> <p>Študentje, nasilje, policija, stopnišče ...</p> <p>O študentskih protestih.</p> <p>Dijaki poslušajo</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p> <p>Metoda dela z gibljivimi slikami.</p> <p>Viharjenje idej.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Videoposnetek (Berkeley in the Sixties. http://www.youtube.com/watch?v=WHhUuzBodQc). PPT : Video 1 Računalnik, LCD projektor, platno.</p> <p>Listki, svinčniki.</p> <p>Tabla, flomaster.</p>

	<p>razložili bomo vzroke za nezadovoljstvo mladine in predstavili glavne značilnosti delovanja študentskega gibanja v Franciji, Italiji, ZRN in nekaterih socialističnih državah (Češka, Poljska in Jugoslavija). Učna ura bo razdeljena na tri vsebinske poudarke (Razkol med generacijama, Rojstvo študentskega gibanja v ZDA, Študentsko gibanje v evropskih državah). Ob koncu ure pa bo sledilo tudi ponavljanje.</p>			
--	--	--	--	--

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / SPROTNO PONAVLJANJE

VSEBINSKI POUDARKI	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
<p>1. Razkol med generacijama (5 min)</p>	<p>Dijakom razdeli učne liste (zapis učne vsebine) in jim da navodila, naj jih sproti izpolnjujejo.</p> <p>Na učnem listu si preberite si citat (vir 1) iz dela Težki časi. Kaj je hotel avtor sporočiti s tem zapisom o povojni t.i. baby boom generaciji in njenem odnosu do staršev?</p> <p>Tako je. V šestdesetih letih 20. stoletja se je zelo očitno začel pojavljati razkol med svetom mladih, ki so se rodili po drugi svetovni vojni in niso okusili vojne ter svetom, kakršnega so poznali njihovi starši in stari starši. Starši so menili, da imajo mladi vse kar hočejo, mladi pa so si želeli še veliko več. Glede na to, da so v svetu veljale norme in odločitve njihovih staršev,</p>	<p>Dijaki poslušajo navodila.</p> <p>Da otrokom ni bilo mar, v kakšnih razmerah so živeli njihovi stari starši oz. starši.</p> <p>Dijaki poslušajo in izpolnjujejo učni list.</p>	<p>Frontalna oblika. Metoda razlage.</p> <p>Metoda dela s pisnimi viri.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Učni list.</p> <p>Učni list (Terkel, S. (1970). Hard times V: Hobsbawm, E. (2000). Čas skrajnosti. Svetovna zgodovina 1941–1991. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče. str. 289.).</p> <p>Učni list. PPT 2: Komičen prikaz baby boom generacije. Računalnik, LCD projektor, platno.</p>

	so se začeli mladi temu upirati, saj so želeli večji nadzor nad lastno usodo. Ta razkol pa se je iz zasebne kmalu prenesel v politično sfero.			
2. Rojstvo študentskega gibanja v ZDA (8 min)	<p>V prvi polovici šestdesetih let 20. stoletja se je med ameriškimi študenti začelo pojavljati nestrinjanje z ameriško politiko. Motila jih je predvsem ameriška zunanja politika ...</p> <p>Ali kdo izmed vas ve, v katero vojno so bili Američani vpleteni sredi 60 let?</p> <p>Tako je. Poleg tega pa so študente motile tudi številne družbene krivice (odnos do črncev, hinavska politika vlade ...). Leta 1964 se je na elitni univerzi v Berkeleyu začelo t.i. študentsko gibanje, ki je trdilo, da je univerza le odraz ameriške družbe, ki jo je treba spremeniti. Na organizirane študentske proteste je vodstvo univerze odzvalo s prepovedjo vsake politične aktivnosti na področju univerze. Študentje so najprej ustanovili Gibanje za svobodo govora, decembra 1964 pa celo zasedli upravo univerze in želeli ustanoviti Kalifornijsko svobodno univerzo. <i>Učitelj na tablo napiše Gibanje za svobodo govora in Kalifornijska svobodna univerza.</i></p> <p>S pomočjo prikazanih fotografij mi povejte, kako se je na zasedbo odzvala oblast? Spomnite se tudi videoposnetka, ki smo si ga ogledali na začetku ure.</p>	<p>Dijaki poslušajo in izpolnjujejo učni list.</p> <p>V vojno v Vietnamu.</p> <p>Dijaki poslušajo in izpolnjujejo učni list.</p> <p>Posredovala je policija, nasilno pregnala študente in aretirala številne med njimi.</p>	<p>Frontalna oblika. Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda dela s slikovnimi viri</p>	<p>Učni list. PPT 3: Zahteva študentov po svobodi govora. Računalnik, LCD projektor, platno.</p> <p>PPT 3: Računalnik, LCD projektor, platno.</p> <p>PPT 3: Računalnik, LCD projektor, platno.</p> <p>Tabla, flomaster.</p> <p>Fotografije. PPT 4: Fotografije ob protestih na Univerzi Berkeley leta 1964. Računalnik, LCD projektor, platno.</p>

	<p>Tako je. Aretiranim so se v bran postavili drugi študentje in nekateri profesorji, zato je policija morala popustiti, na univerzi pa je bila znova dovoljena politična aktivnost. Študentsko gibanje se je nato razcepilo na tri dele:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. radikalni levičarji – verjeli so, da Castrova Kuba in Mao Tse Tungova Kitajska ponujata pravo pravičnost in enakost, 2. zagovorniki terorizma, 3. podporniki mirovnih gibanj – spodbudila jih je vietnamska vojna. Mirovna gibanja so pripravljala svoje shode po vsej Ameriki – največji je potekal leta 1967 hkrati v New Yorku, Washingtonu, San Franciscu in drugih večjih mestih. <p>Oblast je proti njim pogosto nasilno nastopala, včasih celo z vojsko. Na prikazanih fotografijah lahko vidimo posredovanje vojske na Univerzi Kent v Ohiu, pri katerem so bili v streljanju ubiti štiri protestniki.</p> <p>Sedaj bomo pregledali kaj ste napisali pri prvih štirih nalogah. Gremo kar po vrsti. Vsak naj prebere eno rešitev. <i>Učitelj po potrebi pomaga (s podvprašanji, spodbudo, komentarjem ...).</i></p>	<p>Dijaki poslušajo in izpolnjujejo učni list.</p> <p>Dijaki opazujejo.</p> <p>Dijaki berejo in preverjajo rešitve.</p>	<p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda slikovne demonstracije.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>Učni list. PPT 4: Računalnik, LCD projektor, platno.</p> <p>Fotografije. PPT 5: Posredovanje vojske na Univerzi Kent. Računalnik, LCD projektor, platno.</p> <p>Učni list.</p>
<p>3. Študentsko gibanje v evropskih državah (22 min)</p>	<p>Če nekoliko ponovimo. Zaradi česa so bili nezadovoljni študentje v ZDA?</p> <p>Tako je. V Evropi pa je bila situacija nekoliko drugačna. Zaradi vse večje blaginje so univerze postale dostopne tako rekoč vsem mladim – kar naenkrat je bilo študentov ogromno, univerze so bile prepolne, kakovost študija pa je upadala.</p>	<p>Zaradi ameriške zunanje politike (vojna v Vietnamu) in družbenih krivic.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p>	<p>Frontalna oblika. Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Učni list.</p> <p>Učni list.</p>

7 min	<p>Študenti so zato zahtevali reformo visokega šolstva. Ko so se tem zahtevam pridružili še vplivi iz ZDA, pa so začeli kritizirati družbo na splošno. Svoj navdih so študenti iskali v filozofiji »mladega Marxa« in v delovanju osvobodilnih gibanj ter revolucionarnih gverilcev v državah tretjega sveta.</p> <p>V nadaljevanju bomo spoznali delovanje študentskega gibanja v nekaterih evropskih državah. Razdelili se boste v štiri skupine. Vsaka skupina bo dobila odlomek iz učbenika s pomočjo katerega boste rešili naloge 5 (Francija), 6 (Italija), 7 (ZRN) in 8 (socialistične države) na učnem listu. Časa imate 7 minut. Nato bo sledilo poročanje. Poročevalca izberite sami.</p> <p>Učitelj razdeli dijake v skupine in jim da odlomke iz učbenika. (razdelitev odlomkov po skupinah) Prva skupina – Francija, druga skupina – Italija, tretja skupina – ZRN, četrta skupina – socialistične države.</p> <p>Skupine začnite z delom.</p>	<p>Dijaki poslušajo učiteljeva navodila.</p> <p>Dijaki oblikujejo skupine.</p> <p>Dijaki začno s pomočjo teksta odgovarjati na vprašanja.</p>	<p>Metoda razlage.</p> <p>Skupinsko delo. Metoda dela s pisnimi viri. Metoda dela s slikovnimi viri.</p>	<p>PPT 6: Navodila za skupinsko delo. Računalnik, LCD projektor, platno.</p> <p>Odlomki iz učbenika (Gabrič, A., Režek M. (2011). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS. str. 240–243.). PPT 6. Računalnik, LCD projektor, platno.</p> <p>Učni list, odlomki iz učbenika (Gabrič, A., Režek M. (2011). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS. str. 240–243.)</p> <p>Učni list.</p>
10 min	<p>Predstavniki iz vsake skupine, bo sedaj svojim sošolcem predstavil delo, ki so ga opravili v skupini. Ostali dijaki, ki ne</p>	<p>Dijaki poslušajo.</p>	<p>Metoda razlage.</p>	

	<p>poročate v svoje učne liste vpisujete ugotovitve sošolcev.</p> <p>Začnimo s prvo skupino, ki je preučevala dejavnosti študentskega gibanja v Franciji. Učitelj bere vprašanja na učnem listu.</p> <p>Prikazane fotografije nam kažejo, kako so potekali protesti v Parizu maja 1968.</p> <p>Na vrsti je druga skupina, ki se je ukvarjala z delovanjem študentov v Italiji. Učitelj bere vprašanja na učnem listu.</p> <p>Tretja skupina se je ukvarjala z ZRN. Prosim, da poročevalec prebere pismo študentskega voditelja Rudja Dutschka, ki ste ga morali napisati.</p> <p>Sedaj smo spoznali delovanje in cilje študentskega gibanja v zahodnoevropskih državah. Cilji študentskega gibanja v socialističnih državah, pa so bili popolnoma drugačni. Četrta skupina je s pomočjo vira na učnem listu in odlomka iz učbenika ugotavljala razlike med zahtevami in pričakovanji študentov v enih in drugih državah. Poročevalec, kaj ste ugotovili?</p>	<p>Poročevalec odgovarja na vprašanja, ki mu jih z učnega lista bere učitelj. Ostali dijaki izpolnjujejo svoje učne liste.</p> <p>Dijaki opazujejo fotografije.</p> <p>Poročevalec odgovarja na vprašanja, ki mu jih z učnega lista bere učitelj. Ostali dijaki izpolnjujejo svoje učne liste.</p> <p>Poročevalec bere pismo, ostali dijaki pa izpolnjujejo učne liste.</p> <p>Poročevalec bere odgovore, ostali dijaki pa izpolnjujejo svoje učne liste.</p>	<p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda slikovne demonstracije.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda izkustvenega učenja.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Učni list. PPT 7: Protestniški plakati. Računalnik, LCD projektor, platno. (odgovori so v prilogi 2)</p> <p>Fotografije. PPT 8: Fotografije protestov v Parizu. Računalnik, LCD projektor, platno.</p> <p>Učni list. (odgovori so v prilogi 2)</p> <p>Učni list. (odgovori so v prilogi 2)</p> <p>Učni list. (odgovori so v prilogi 2)</p>
--	--	---	---	---

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE / PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
(7 min)	Po tem, ko smo spoznali še delovanje študentskega gibanja v socialističnih državah, pa bomo še malo ponovili današnjo snov. Križanko na zadnji strani učnega lista boste rešili za domačo nalogo za preverjanje pa boste samostojno rešili naloge na listu za preverjanje, ki vam ga bom sedaj razdelil.	Dijaki poslušajo. Dijaki poslušajo. Dijaki poslušajo.	Frontalna oblika. Metoda razlage. Metoda razlage. Križanka. Metoda razlage.	Učni list (zadnja stran - ponovitev). Učni list (preverjanje).
4 min	Začnite z reševanjem.	Dijaki rešujejo naloge.	Individualno delo.	Učni list (preverjanje).
2 min	S sosedom zamenjajte lista, nato pa preverite rešitve na PPT in s pomočjo zapisanih kriterijev ocenite naloge. Vsak naj sedaj podpiše na svoj list in mi ga prosim odda. Vse liste bom doma pregledal.	Dijaki si zamenjajo liste in preverjajo rešitve. Dijaki poslušajo.	Frontalna oblika. Metoda razlage.	Učni list (preverjanje). PPT 9,10,11: Rešitve. Računalnik, LCD projektor, platno. Učni list (preverjanje).

SEZNAM PRILOG:

1. Učno-delovni list (zapis učne snovi in ponovitev).
 2. Učno-delovni list (zapis učne snovi in ponovitev) – rešitve.
 3. Gradivo – delo po skupinah
 4. List za preverjanje.
 5. List za preverjanje - rešitve.
 6. Seznam slikovnega gradiva po številkah diapozitivov na PPT predstavitvi in na učnih listih.
 7. PPT predstavitev (priložena datoteka).
 8. Film Berkeley in the Sixties (uvodna motivacija).
-

UČNO-DELOVNI LIST

I. Razkol med generacijama

1. Preberi vir in odgovori na spodnje vprašanje.

»**Lili:** Moja babica nam je pripovedovala o depresiji. Tudi bereš lahko o njej.

Roy: Vedno nam govorijo, naj bomo srečni, da imamo hrano in vse to, ker so v tridesetih letih ljudje stradali in niso imeli služb in takih reči. /.../

Bucky: Jaz nisem nikoli živel v depresiji, zato mi je vseeno.

Roy: Po tem, kar govorijo, ti ne bi bilo všeč živeti v tistem času.

Bucky: No pa ne živim v tistem času.«

(Vir: Terkel, S. (1970). Hard times V: Hobsbawm, E. (2000). Čas skrajnosti. Svetovna zgodovina 1941–1991. Ljubljana. Znanstveno in publicistično središče.)

Kaj je hotel avtor sporočiti s tem zapisom o povojni (t.i. baby boom) generaciji in njenem odnosu do staršev? _____

Kaj so si želeli mladi v šestdesetih letih 20. stoletja? _____

II. Rojstvo študentskega gibanja v ZDA

2. Poslušaj učiteljevo razlago in smiselno dopolni besedilo.

V prvi polovici _____ let 20. stoletja se je med ameriškimi študenti začelo pojavljati nestrinjanje z ameriško politiko. Motila jih je ameriška _____ (vojna v _____) in številne družbene krivice (npr. odnos do črncev, majhna možnost političnega delovanja ...). Leta _____ se je na elitni univerzi _____ začelo t.i. študentsko gibanje, ki je trdilo, da je univerza le odraz ameriške družbe, ki jo je treba spremeniti. Na organizirane študentske proteste je vodstvo univerze odzvalo s prepovedjo _____ na področju univerze. Študentje so najprej ustanovili _____, decembra 1964 pa celo zasedli upravo univerze in želeli ustanoviti _____. Posredovala je policija in aretirala številne študente. Aretiranim so se v bran postavili _____ in _____.

3. Na katere tri dele se je razcepilo študentsko gibanje?

1. _____ 2. _____ 3. _____

(Vir: <http://cnsnews.com/image/kent-state-shooting> in http://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/6/65/Kent_State_massacre.jpg)

4. Kateri dogodek prikazujeta fotografiji?

Kaj je želel prikazati avtor fotografij?

III. Študentsko gibanje v evropskih državah (skupinsko delo)

Zaradi vse večje blaginje so univerze postale dostopne tako rekoč vsem mladim – kar naenkrat je bilo študentov ogromno, univerze so bile prepolne, posledično pa je kakovost študija upadala. Študenti so zato zahtevali reformo visokega šolstva. Ko so se tem zahtevam pridružile še vplivi iz ZDA, pa so začeli kritizirati družbo na splošno. Svoj navdih so študenti iskali v filozofiji »mladega Marxa« in v delovanju osvobodilnih gibanj v državah tretjega sveta.

5. Prva skupina - Francija

Natančno preberite besedilo, ki ste ga dobili in odgovorite na spodnja vprašanja.

Kje in kdaj so se dogajali študentski protesti v Franciji? Kakšne so bile zahteve študentov? _____

Pojasnite, zakaj lahko rečemo, da so bili študentski protesti le sprožilec splošnega nezadovoljstva v Franciji. _____

Kako se je predsednik De Gaulle odzval na krizo v državi? _____

Ovrednotite uspeh študentskega gibanja v Franciji. _____

6. Druga skupina - Italija

Natančno preberite besedilo, ki ste ga dobili in v nekaj povedih pojasnite razlike med zahtevami italijanskih in francoskih študentov.

Kaj je bilo značilno za radikalne levičarje med italijanskimi študenti?

7. Tretja skupina - ZRN

Natančno preberite besedilo, ki ste ga dobili in nato napišite kratko javno pismo v katerem nemški študentski voditelj Rudi Dutschke konec leta 1967 poziva študente k protestom. V pismu navaja razloge, zakaj je potrebno protestirati; kaj so študenti že storili do sedaj ...

8. Četrta skupina - (Češka, Poljska, Jugoslavija)

»/.../ če je zahodna mladina sploh gledala preko svojih meja, potem je gledala proti eksotičnim deželam, katerih podoba jim je prosto lebdela pred očmi brez vsake nadležne domačnosti in podrobnejših informacij. Zahodna šestdeseta so vedela bore malo o tujih kulturah bliže domu. Ko je bil Rudi Dutschke na bratskem obisku v Pragi na vrhuncu češkega reformnega gibanja spomladi 1968, so bili tamkajšnji študentje presenečeni nad njegovim vztrajnim ponavljanjem, da je resnični sovražnik pluralistična demokracija. Zanje je bil to namreč cilj.«

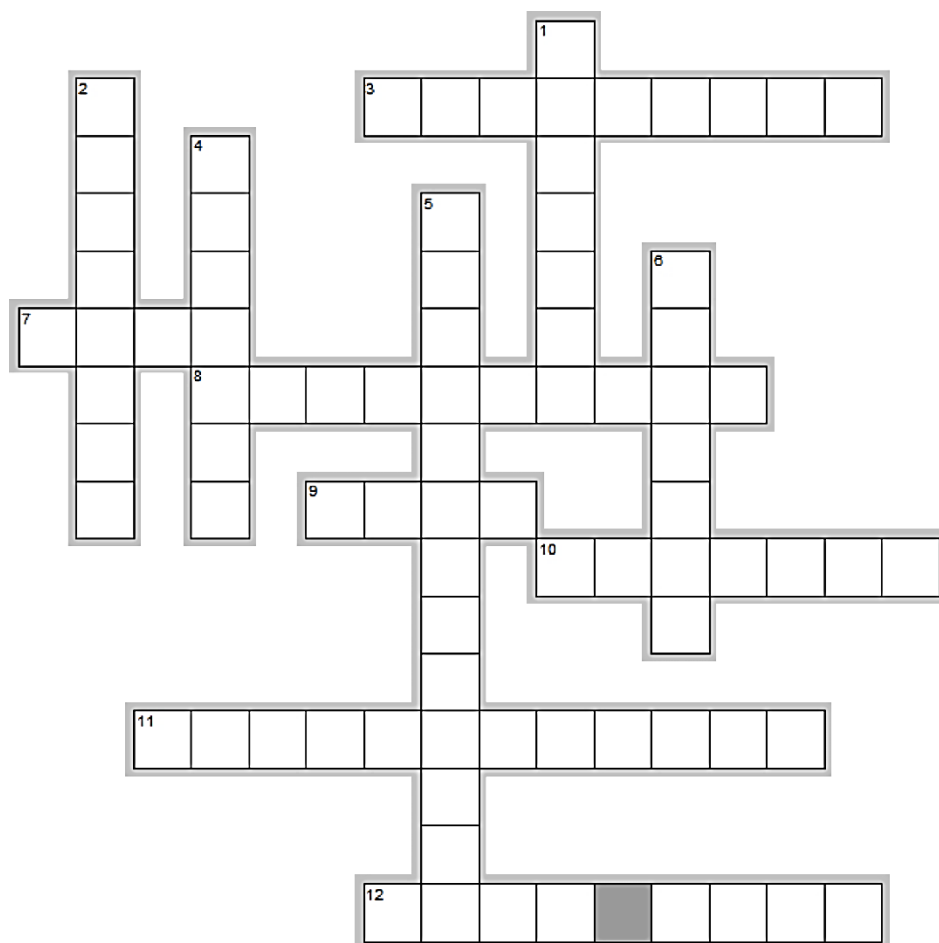
(Vir: Judt, T. (2007). Povojna Evropa: 1945–2005. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 480)

Zakaj so bile zahteve in pričakovanja študentov v zahodnoevropskih in socialističnih državah tako različni? _____

Kaj so zahtevali študenti v Pragi in Varšavi? _____

Pojasnite, zakaj lahko rečemo, da se je delovanje jugoslovanskih študentov razlikovalo od delovanja študentov v vseh drugih državah? _____

Ponovitev!

EclipseCrossword.com

Vodoravno:

3. Protesti jugoslovanskih (beograjskih) študentov so bili v veliki meri usmerjeni proti sistemskim reformam, ki so jih zahtevali t.i. partijski _____.
7. Ime univerze, na kateri je vojska leta 1970 streljala na protestnike, ki so protestirali proti vietnamski vojni.
8. Nemška mladina je živela v nekakšnem vakumu, saj se družba po vojni ni hotela odkrito soočiti s svojo _____ preteklostjo.
9. Priimek filozofa, v katerega zgodnjih delih so iskali študentje navdih za svoj boj.
10. Ime univerze v Franciji, na kateri so študentje maja 1968 začeli zahtevati reformo visokega šolstva in izboljšanje svojega položaja.
11. Radikalni levičarski študentje so oblikovali _____ organizacijo Rdeče brigade.
12. Poimenovanje za generacijo takoj po drugi svetovni vojni.

Navpično:

1. V Franciji je študentskim protestom sledila stavka. _____ so zahtevali višje plače in skrajšanje delavnika.
2. Ime elitne univerze v Kaliforniji, na kateri se je leta 1964 začelo študentsko gibanje.
4. V tej državi je potekala vojna v kateri je študentsko gibanje videlo glavni problem ameriške zunanje politike.
5. Študentsko gibanje v Franciji ni imelo velikega uspeha, saj je francoska družba ostala _____.
6. V Varšavi in Pragi so si študentje prizadevali za politično pluralizacijo, pravico do kritike in odpravo _____.

UČNO-DELOVNI LIST

I. Razkol med generacijama

1. Preberi vir in odgovori na spodnje vprašanje.

»**Lili**: Moja babica nam je pripovedovala o depresiji. Tudi bereš lahko o njej.

Roy: Vedno nam govorijo, naj bomo srečni, da imamo hrano in vse to, ker so v tridesetih letih ljudje stradali in niso imeli služb in takih reči. /.../

Bucky: Jaz nisem nikoli živel v depresiji, zato mi je vseeno.

Roy: Po tem, kar govorijo, ti ne bi bilo všeč živeti v tistem času.

Bucky: No pa ne živim v tistem času.«

(Vir: Terkel, S. (1970). Hard times V: Hobsbawm, E. (2000). Čas skrajnosti. Svetovna zgodovina 1941–1991. Ljubljana. Znanstveno in publicistično središče.)

Kaj je hotel avtor sporočiti s tem zapisom o povojni (t.i. baby boom) generaciji in njenem odnosu do staršev? **Avtor je hotel sporočiti, da mladim, ki so se rodili po drugi svetovni vojni ni bilo več mar, v kakšnih razmerah so živeli njihovi starši in stari starši pred in med vojno.**

Kaj so si želeli mladi v šestdesetih letih 20. stoletja? **Mladi v šestdesetih letih so si želeli večji nadzor nad lastno usodo, zato so se upirali nazorom, pravilom in odločitvam, ki so jih sprejemali njihovi starši. Želeli so se upreti takratni avtoriteti.**

II. Rojstvo študentskega gibanja v ZDA

2. Poslušaj učiteljevo razlago in smiselno dopolni besedilo.

V prvi polovici **šestdesetih** let 20. stoletja se je med ameriškimi študenti začelo pojavljati nestrinjanje z ameriško politiko. Motila jih je ameriška **zunanja politika** (vojna v **Vietnamu**) in številne družbene krivice (npr. odnos do črncev, majhna možnost političnega delovanja ...). Leta **1964** se je na elitni univerzi **Barkeley** začelo t.i. študentsko gibanje, ki je trdilo, da je univerza le odraz ameriške družbe, ki jo je treba spremeniti. Na organizirane študentske proteste je vodstvo univerze odzvalo s prepovedjo **vsake politične aktivnosti** na področju univerze. Študentje so najprej ustanovili **Gibanje za svobodo govora**, decembra 1964 pa celo zasedli upravo univerze in želeli ustanoviti **Kalifornijsko svobodno univerzo**. Posredovala je policija in aretirala številne študente. Aretiranim so se v bran postavili **ostali študentje** in **nekateri profesorji**.

3. Na katere tri dele se je razcepilo študentsko gibanje?

1. **radikalne levičarje**
2. **zagovornike terorizma**
3. **podpornike mirovnih gibanj**

(Vir: <http://cnsnews.com/image/kent-state-shooting> in http://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/6/65/Kent_State_mas;

4. Kateri dogodek prikazujeta fotografiji?

Streljanje na protivojne protestnike na Univerzi Kent v Ohio (leta 1970).

Kaj je želel prikazati avtor fotografij?

Nasilje vojske, nad protestniki, ki so protestirali proti vojni v Vietnamu.

III. Študentsko gibanje v evropskih državah (skupinsko delo)

Zaradi vse večje blaginje so univerze postale dostopne tako rekoč vsem mladim – kar naenkrat je bilo študentov ogromno, univerze so bile prepolne, posledično pa je kakovost študija upadala. Študenti so zato zahtevali reformo visokega šolstva. Ko so se tem zahtevam pridružile še vplivi iz ZDA, pa so začeli kritizirati družbo na splošno. Svoj navdih so študenti iskali v filozofiji »mladega Marxa« in v delovanju osvobodilnih gibanj v državah tretjega sveta.

5. Prva skupina - Francija

Natančno preberite besedilo, ki ste ga dobili in odgovorite na spodnja vprašanja.

Kje in kdaj so se dogajali študentski protesti v Franciji? Kakšne so bile zahteve študentov? **Na pariški univerzi Sorbona, maja 1968. Študentje niso bili zadovoljni z razmerami na univerzi in študentskih naseljih, zato so zahtevali reformo visokega šolstva in izboljšanje svojega položaja. Želeli so tudi ponižati avtoriteto.**

Pojasnite, zakaj lahko rečemo, da so bili študentski protesti le sprožilec splošnega nezadovoljstva v Franciji. **Ker je študentskim protestom sledila splošna stavka delavcev, ki ohromila Francijo. Delavci so zahtevali višje plače in skrajšanje delavnika, opozicija pa odstop vlade.**

Kako se je predsednik De Gaulle odzval na krizo v državi? **Obljubil je socialne reforme in reforme visokega šolstva, politično krizo pa je presekal z razpustitvijo parlamenta in razpisom predčasnih volitev. Ob tem je svaril pred komunističnim prevratom.**

Ovrednotite uspeh študentskega gibanja v Franciji. **Študentsko gibanje ni imelo velikega uspeha, saj je francoska družba ostala konservativna, večina francoskega prebivalstva pa ni podpirala izbruhov študentskega in delavskega nezadovoljstva. Na izrednih volitvah je desnica dosegla absolutno večino in slavila veliko zmago.**

6. Druga skupina - Italija

Natančno preberite besedilo, ki ste ga dobili in v nekaj povedih pojasnite razlike med zahtevami italijanskih in francoskih študentov.

Francoski študentje so zahtevali reformo visokega šolstva ... šele nato pa se je razplamtela splošna stavka delavstva, zanimanje italijanskih študentov za reformo visokega šolstva pa je bila dejansko drugotnega pomena. Bolj jih je navdihovalo povezovanje z delavskim gibanjem. Vsi so bili nezadovoljni z velikimi socialnimi problemi (npr. delavci niso imeli niti osnovnih socialnih pravic) in pomanjkljivo socialno zakonodajo.

Kaj je bilo značilno za radikalne levičarje med italijanskimi študenti?

Italijanska študentska levica je zavračala vsakršen kompromis z buržoazno državo in se nekritično navduševala nad maoizmom in kitajsko kulturno revolucijo. Nekateri so si prizadevali tudi za nasilni boj, saj so se skrajni radikalci organizirali v teroristično organizacijo Rdeče brigade.

7. Tretja skupina - ZRN

Natančno preberite besedilo, ki ste ga dobili in nato napišite kratko javno pismo v katerem nemški študentski voditelj Rudi Dutschke konec leta 1967 poziva študente k protestom. V pismu navaja razloge, zakaj je potrebno protestirati; kaj so študenti že storili do sedaj ...

Moji prijatelji študentje. Več kot dvajset let je že minilo od vojne, v kateri je bil poražen nagnusen nacistični totalitarni režim. Že dvajset let je minilo od časa, ko je bila zaradi tega režima razdeljena naša ljuba domovina. Dvajset let od konca sramote, ki bo za vedno pustila pečat v zgodovini našega naroda. Kljub temu, pa vse do danes naši nismo našli poguma, da bi se kot družba soočili s preteklostjo. Naši politiki se raje posvečajo gospodarskemu in materialnemu napredku, kot da bi z jasno besedo mlademu rodu, nam študentom in šolarjem razkrili grehe preteklosti. To je hinavščina, celotna ZRN pa raste na tej hinavščini. Kljub temu, da smo sami občutili tegobe nacizma, ki si je prizadeval podrediti si druge narode, politiki naše vlade ne storijo prav ničesar, da bi preprečili podobne težnje ZDA v Vietnamu. Temu moramo narediti konec. Že do sedaj smo se zbirali na protestih na Svobodni univerzi V Berlinu, vendar moramo sedaj, ko je policija s streli umorila našega prijatelja Benna Ohnesorga svoje protestno delovanje še okrepiti. Če nas danes protestira 10.000 nas bo jutri 20.000. Ne bosta nas prestrašila ne represija in ne nasilje, ampak nas bo to spodbudilo k še večjemu in odločnejšemu boju.

8. Četrta skupina - (Češka, Poljska, Jugoslavija)

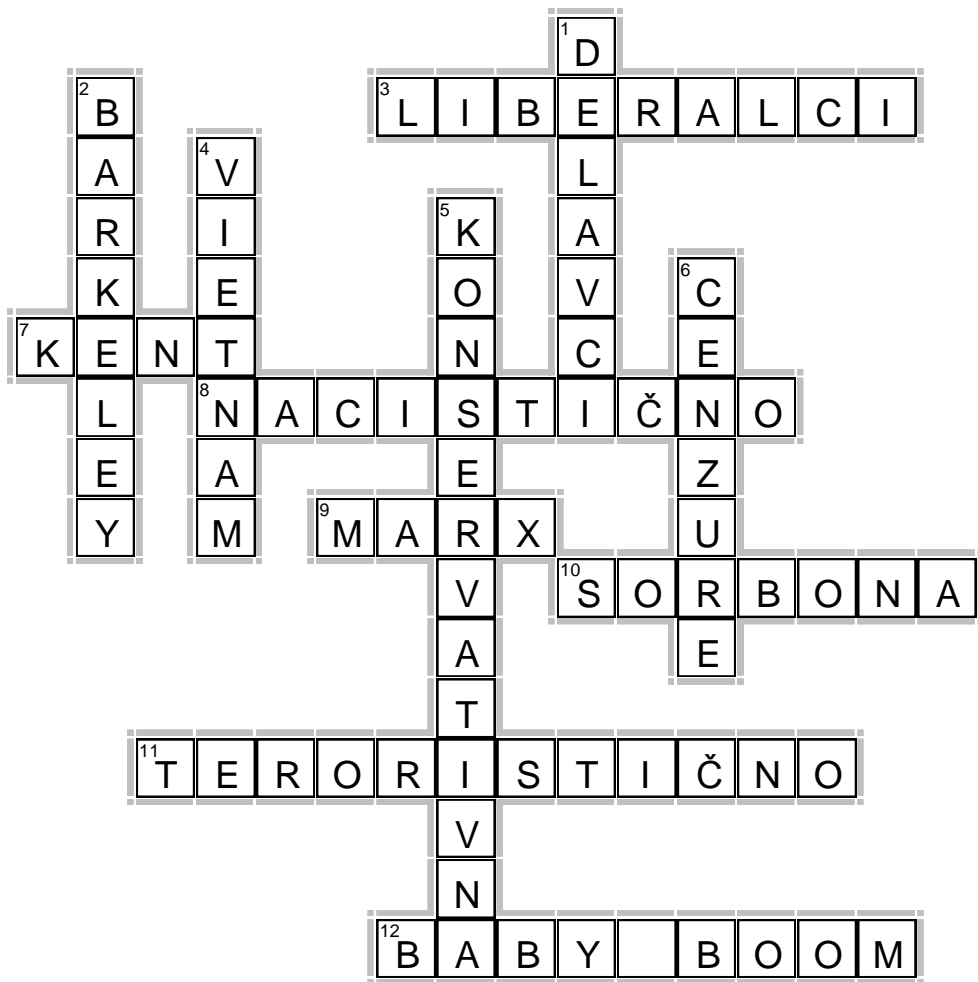
»/.../ če je zahodna mladina sploh gledala preko svojih meja, potem je gledala proti eksotičnim deželam, katerih podoba jim je prosto lebdela pred očmi brez vsake nadležne domačnosti in podrobnejših informacij. Zahodna šestdeseta so vedela bore malo o tujih kulturah bliže domu. Ko je bil Rudi Dutschke na bratskem obisku v Pragi na vrhuncu češkega reformnega gibanja spomladi 1968, so bili tamkajšnji študentje presenečeni nad njegovim vztrajnim ponavljanjem, da je resnični sovražnik pluralistična demokracija. Zanje je bil to namreč cilj.«

(Vir: Judt, T. (2007). Povojna Evropa: 1945–2005. Ljubljana. Mladinska knjiga, str. 480)

Zakaj so bile zahteve in pričakovanja študentov v zahodnoevropskih in socialističnih državah tako različni? Ker je na zahodu že bila demokracija, v socialističnih državah pa so si študentje šele prizadevali, da bi prišli do demokracije.

Kaj so zahtevali študenti v Pragi in Varšavi? Študentje so zahtevali politično pluralizacijo, pravico do kritike in odpravo cenzure.

Pojasnite, zakaj lahko rečemo, da se je delovanje jugoslovanskih študentov razlikovalo od delovanja študentov v vseh drugih državah? Ker so se predvsem beograjski študentje borili proti sistemskim reformam, ki so jih zahtevali t.i. partijski liberalci, kar je posledično krepilo Titovo avtokracijo. V drugih državah so študentje v oblasti videli svojega nasprotnika, v Jugoslaviji pa so študenti oblast podpirali.

EclipseCrossword.com

Vodoravno:

3. Protesti jugoslovanskih (beograjskih) študentov so bili v veliki meri usmerjeni proti sistemskim reformam, ki so jih zahtevali t.i. partijski _____.

7. Ime univerze, na kateri je vojska leta 1970 streljala na protestnike, ki so protestirali proti vietnamski vojni.

8. Nemška mladina je živela v nekakšnem vakumu, saj se družba po vojni ni hotela odkrito soočiti s svojo _____ preteklostjo.

9. Priimek filozofa, v katerega zgodnjih delih so iskali študentje navdih za svoj boj.

10. Ime univerze v Franciji, na kateri so študentje maja 1968 začeli zahtevati reformo visokega šolstva in izboljšanje svojega položaja.

11. Radikalni levičarski študentje so oblikovali _____ organizacijo Rdeče brigade.

12. Poimenovanje za generacijo takoj po drugi svetovni vojni.

Navpično:

1. V Franciji je študentskim protestom sledila stavka. _____ so zahtevali višje plače in skrajšanje delavnika.

2. Ime elitne univerze v Kaliforniji, na kateri se je leta 1964 začelo študentsko gibanje.

4. V tej državi je potekala vojna v kateri je študentsko gibanje videlo glavni problem ameriške zunanje politike.

5. Študentsko gibanje v Franciji ni imelo velikega uspeha, saj je francoska družba ostala _____.

6. V Varšavi in Pragi so si študentje prizadevali za politično pluralizacijo, pravico do kritike in odpravo _____.

Gradivo – delo po skupinah

NODRUŽBENA GIBANJA

Podobno kot v ZDA se je v šestdesetih letih tudi v Evropi začutil družbeni vpliv povojnega baby booma. Hkrati z izboljševanjem življenjskega standarda je čedalje več mladih nadaljevalo šolanje na srednjih šolah, prepad med svetom mladih in svetom, kakršnega so poznali njihovi starši, pa se je vse bolj poglobljajal. Ko je povojna baby boom generacija v drugi polovici šestdesetih let preplavila še univerze, ki so bile dotlej dosegljive le privilegirani družbeni eliti, je generacijski konflikt vodil naravnost v družbeni spopad.

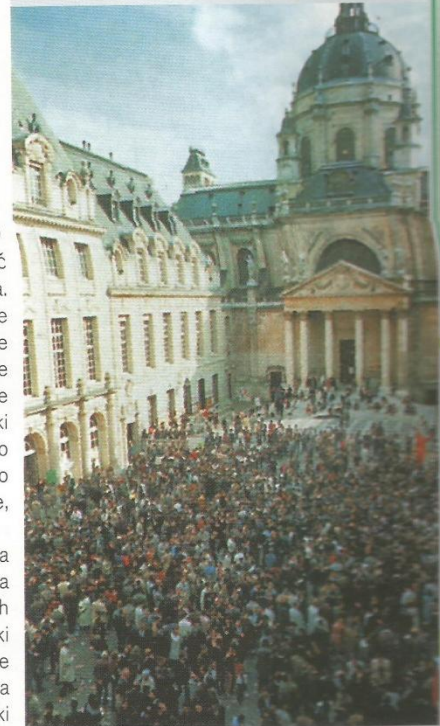
Zaradi naraščanja števila mladih, ki so si lahko privoščili nadaljevanje šolanja, je Evropa potrebovala čedalje več univerz, vendar se države temu niso dovolj hitro prilagajale. Študentov je bilo v šestdesetih letih nekajkrat več kot desetletje prej, kakovost študija pa je zaradi prepolnih univerz upadala. Pod vplivom naštetih okoliščin in ameriških civilnodružbenih gibanj se je študentsko gibanje razmahnilo tudi na evropskih univerzah. Študentske zahteve so se sprva sukale okrog reform visokega šolstva, a so kmalu prerasle v kritiko družbe sploh. Posvetna religija zahodnoevropske študentske mladine je postal marksizem, vendar ne tisti »radni marksizem«, ki je vladal v Sovjetski zvezi in njenih satelitih, marveč utopični »mladi Marx«. Veliko zanimanje so zbužali tudi pozabljeni marksisti, kot sta bila Rosa Luxemburg in Antonio Gramsci, med sodobnimi misleci pa so imeli največji vpliv Herbert Marcuse, Jürgen Habermas in drugi filozofi, ki so se napajali pri »mladem Marxu«.

Medtem je bila tradicionalna levica v Zahodni Evropi še vedno prepričana, da uteleša zahteve industrijskega delavskega razreda. Delavstvo je bilo podlaga moči britanskih laburistov, nemških socialdemokratov, italijanskih in francoskih komunistov ter drugih levo usmerjenih strank. Toda klasični industrijski delavski razred je v Evropi izginjal, njegovo mesto pa je prevzemalo drugačne vrste delavstva, ki je bilo bliže srednjemu kot nižjemu sloju. Težnja novega delavstva ni bilo več le golo preživetje, temveč so želeli udobje in koristi, ki jih je prinesel razcvet kapitalizma, tudi sami uživati. Zato študentska mladina večinoma ni iskala navdiha pri evropskem proletariatu, temveč se je ozirala proti tretjemu svetu, kjer so delovala osvobodilna gibanja in revolucionarni gverilci.

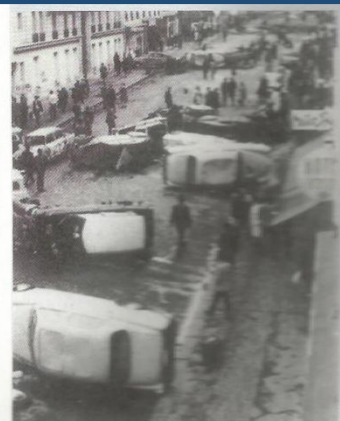
Najbolj znan evropski primer prenosa politike na ulice so bili t. i. dogodki v maju leta 1968 v Parizu. Študentje so bili nezadovoljni z razmerami na univerzi in v študentskih naseljih, zato so zahtevali reformo visokega šolstva in izboljšanje svojega položaja. V začetku maja 1968 so zasedli pariško univerzo Sorbono, okrog katere so čez noč zrasle barikade. Študentske demonstracije so se razvnele v ostre spopade s policijo. Proteste je spremljala poudarjena marksistična retorika, v ozadju študentskega revolta pa je bila bolj kot karkoli drugega želja ponižati avtoriteto.

»Bodi mlad in molči«, plakat francoskih študentov iz leta 1968. Silhueta v ozadju, ki mladeniču zatiska usta, je francoski predsednik Charles de Gaulle, ki mu avtoritarno vladanje ni bilo tuje.

Študentske demonstracije na elitni pariški univerzi Sorbono maja 1968

Barikade in razdejane na pariških ulicah med študentskimi protesti maja 1968

Francija

Francija

Delavske demonstracije v Torinu, septembra 1969. V Italiji in Franciji so bile delavske stavke bolj nevarne za oblast kot kratkotrajni radikalizem na univerzah.

Študentskim nemirom je konec maja 1968 sledila splošna delavska stavka, ki je povsem ohromila Francijo. Delavci so zahtevali višje plače in skrajšanje delovnika, opozicija pa je zahtevala odstop vlade. Predsednik de Gaulle je obljubil tako socialne reforme kot reformo visokega šolstva, politično krizo pa je presegel z razpustitvijo parlamenta in razpisom predčasnih volitev. Ob tem je svaril, da državi grozi komunistični prevrat in da naj Francozi izberejo zakonito vlado, ne pa revolucionarne anarhije. Na izrednih parlamentarnih volitvah konec junija 1968 je desnica slavila veliko zmago, dosegla je absolutno večino, leve stranke pa so izgubile skoraj polovico svojih prejšnjih glasov. Francoska družba je ostala konservativna, večina francoskih volivcev pa ni odobraval izbruhov študentskega in delavskega nezadovoljstva. Kljub temu je de Gaulle, ki je poosebljal avtoritarizem povojne Francije, naslednje leto odstopil zaradi neuspeha na referendumu o ustavnih spremembah.

Se bolj zapletene kot v Franciji so bile razmere v Italiji, kjer je bilo družbeno ozadje konfliktov precej specifično. Italijanski gospodarski čudež se je zgodil pozneje kot drugod v Zahodni Evropi, do prehoda iz agrarne v industrijsko družbo pa je prišlo tako rekoč čez noč, kar je za seboj potegnilo številne socialne probleme. Italijanska socialna zakonodaja je bila v šestdesetih letih še v povojih, številni nekvificirani delavci in njihove družine pa niso imeli niti najosnovnejših socialnih pravic. Življenjske razmere italijanskih delavcev in položaj študentov, ki so večinoma izhajali iz srednjega sloja, si niso bili podobni, pa vendar so bili oboji nezadovoljni. Dejansko je bilo zanimanje italijanskih študentov za reformo visokega šolstva drugotnega pomena – bolj kot to jih je navdihovalo povezovanje z delavskim gibanjem. Val študentskih protestov se je v Italiji začel junija 1968 kot odmev pariških dogodkov, še večja spodbuda za italijanske študentske radikalce pa so bile delavske stavke, zlasti splošna stavka, ki je izbruhnila leta 1969. Italijanska študentska levica je zavračala vsakršen kompromis z buržoazno državo, nekritično pa se je navduševala tudi nad maoizmom in kitajsko kulturno revolucijo. Nasilje se je stopnjevalo, skrajna konica študentskega levičarskega radikalizma pa je prerasla v teroristično organizacijo Rdeče brigade.

Italija

Študentske demonstracije v Zahodnem Berlinu so se po atentatu na študentskega voditelja Rudija Dutschkeja aprila 1968 sprevrle v nasilje

Levi radikalizem se je razmahnil tudi med študenti v Zahodni Nemčiji. Nemška mladina je po vojni živela v vakuumu, saj se nemška družba ni hotela odkrito soočiti s svojo preteklostjo. Nemci so se v času Adenauerjeve vlade odločili za kolektivni molk o nacizmu, praznino pa so zapolnjevali z materialno blaginjo in potrošništvom. Zato so študentski radikalci zavračali ZRN kot samozadovoljno in hinavsko tvorbo. Zahodnonemško študentsko gibanje je bilo najmočnejše na Svobodni univerzi v Berlinu. V študentskih protestih, ki so se začeli že v letih 1966 in 1967, je imel poleg levičarskega radikalizma posebno mesto protimilitarizem. Študentje so nasprotovali vietnamski vojni in mlačni politiki Zahodne Nemčije do ZDA. Gibanje zahodnonemških študentov je doseglo vrelišče junija 1967, ko je policija na protivojnih demonstracijah v Berlinu ustrelila študenta Benna Ohnesorga, kar je študentski voditelj Rudi Dutschke razglasil za politični umor in pozval študente k množičnim protestom. Aprila 1968 je bil Dutschke hudo ranjen v atentatu, ki ga je izvedel neki neonacist. Temu je sledilo nekaj tednov nasilja, zato je vlada razglasila izredne razmere. Študentski nemiri so se unesli, vendar je skrajni levičarski radikalizem, podobno kot v Italiji, živel naprej v terorističnih skupinah, kakršna je bila Frakcija Rdeče armade.

ZRN

Leto 1968 je kmalu postalo mit, ki so ga pomagali ustvarjati tudi udeleženci študentskih protestov. Ti so pozneje postali novinarji, pisatelji, filmski ustvarjalci, univerzitetni profesorji, politiki idr. Njihova perspektiva je bila pretirana in izkrivljena, vendar to ne pomeni, da je bilo študentsko gibanje

VILNODRUŽBENA GIBANJA

nepomembno. Študentje so opozorili na praznino potrošništva in avtoritarne poteze vladanja, ki so se prek vladajočih elit ohranjale še vrsto let po drugi svetovni vojni. Sveta niso vrgli s tečajev, so pa zato vanj vnesli dvom o obstoječih vrednotah in vzorcih vladanja.

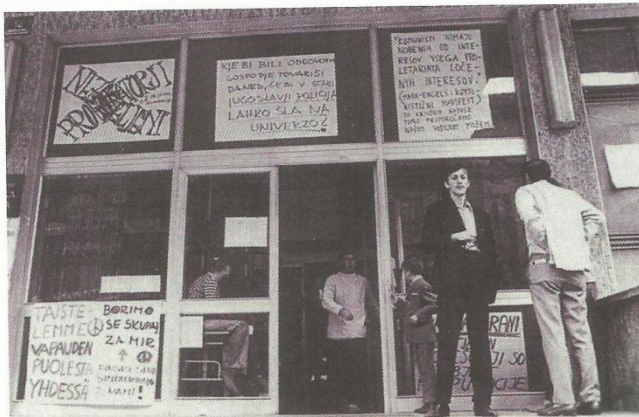
V drugačnih okoliščinah kot na Zahodu se je spomladi 1968 prebujalo študentsko gibanje na praški in varšavski univerzi, kjer je študente navdihovala drugačna svoboda kot njihove vrstnike na Zahodu. Prizadevali so si za politično pluralizacijo, pravico do kritike in odpravo cenzure, toda njihov protest je bil grobo utišan. Na varšavski univerzi so oblasti ukrepale tako rekoč v trenutku, na Češkoslovaškem pa se je študentsko gibanje v ozračju praške pomladi svobodno razvijalo do njenega zloma avgusta 1968.

»Nemška levica je bila gluha za tarnanje in nezadovoljstvo v Varšavi in Pragi. Obraz šestdesetih v Zahodni Nemčiji, kakor tudi v celotni Zahodni Evropi, se je odločno obrnil navznoter. Kulturna revolucija tega časa je bila osupljivo omejena: če je zahodna mladina sploh gledala preko svojih meja, potem je gledala proti eksotičnim deželam, katerih podoba jim je prosto lebdela pred očmi brez vsake nadležne domačnosti ali podrobnejših informacij. Zahodna šestdeseta so vedela bore malo o tujih kulturah bliže domu. Ko je bil Rudi Dutschke na bratskem obisku v Pragi na vrhuncu češkega reformnega gibanja spomladi 1968, so bili tamkajšnji študenti presenečeni nad njegovim vztrajnim ponavljanjem, da je resnični sovražnik pluralistična demokracija. Zanje je bil to namreč cilj.«

Tony Judt: Povojna Evropa: 1945–2005. Ljubljana, Mladinska knjiga, 2007, str. 480

ZAKAJ SO BILI ZAHTEVE IN PRIČAKOVANJA ŠTUDENTOV V ZAHODNI IN VZHODNI EVROPI TAKO RAZLIČNI?

Junija 1968 se je študentsko gibanje razmahnilo tudi v Jugoslaviji. Beograjski študentje, ki jih je navdihnil levičarski radikalizem pariških študentov, so med drugim opozarjali na poglobljanje socialnih razlik zaradi uvajanja nekaterih elementov tržne ekonomije v jugoslovanski gospodarski sistem. Protest beograjskih študentov je bil usmerjen prej proti sistemskim reformam, ki so jih zahtevali t. i. partijski liberalci, kot pa njim v prid, kar je posledično okrepilo Titovo avtokracijo. Predsednik republike ni bil naklonjen decentralizaciji in liberalizaciji gospodarstva, saj bi gospodarske reforme oslabilo centralno oblast in kaj kmalu potegnile za seboj tudi zahteve po politični liberalizaciji.

Socialistične države

V Sloveniji je študentsko gibanje doseglo vrh z zasedbo Filozofske fakultete v Ljubljani konec maja 1971. Povod za zasedbo so bili represivni ukrepi oblasti proti politično dejavnim študentom. Študentje so zahtevali avtonomijo in nedotakljivost univerze ter večjo vlogo študentov pri odločanju, opozarjali pa so tudi na poglobljanje socialnih razlik v družbi.

Preverjanje

1. Presodi pravilnost trditev. Obkroži črko pred dvema nepravilnima trditvama.

- A Študenti so leta 1962 ustanovili Gibanje za svobodo govora.
- B Študentsko gibanje je trdilo, da je univerza le odraz ameriške družbe, ki jo je treba spremeniti.
- C Študentsko gibanje v ZDA se je začelo na elitni Univerzi Kent v Kaliforniji.
- D Študenti so decembra 1964 zasedli upravo Univerze Barkeley in želi ustanoviti Kalifornijsko svobodno univerzo.

2

2. Študentsko gibanje v ZDA se je po začetnem delovanju razdelilo na tri dele.

2.1 Navedi tri dele na katere se je razdelilo študentsko gibanje v ZDA.

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____

2.2 Razloži, za kaj se je zavzemal tisti novonastali del, ki je povezan s spodnjo sliko.

(Vir: <http://cnsnews.com/image/kent-state-shooting>)

4

3. Dopolni spodnje besedilo.

Zaradi vse večje blaginje so evropske univerze postale dostopne tako rekoč vsem mladim – kar naenkrat je bilo študentov ogromno, univerze so bile prepolne, zato je posledično kakovost študija upadala. Študenti so zato zahtevali _____. Ko so se tem zahtevam pridružile še vplivi iz ZDA, pa so začeli kritizirati družbo na splošno. Svoj navdih so študenti iskali v filozofiji _____ in v delovanju _____ v državah tretjega sveta.

3

4. V krajšem sestavku opiši delovanje študentskega gibanja v Franciji. Pri tem upoštevaj, kdaj in kje se je delovanje gibanja razplamtelo, kaj je bil glavni vzrok, kaj so študentje zahtevali, do časa je v nadaljevanju pripeljalo nezadovoljstvo študentov in kako se je na dogajanje odzvala oblast (naštej vsaj dva vidika).

5

5. Na črtice vpiši pravilno številko.

1. Nemški študenti ___ zanimanje za reformo šolstva je drugotnega pomena
 ___ povezovanje z delavskim gibanjem
2. Italijanski študenti ___ družba se ni želela odkrito soočiti z lastno
 preteklostjo
 ___ radikalni levičarji ustanovijo teroristična organizacija
 Rdeče brigade

4

6. Preberi spodnji vir in odgovori na spodnje vprašanje

»Bronisław Geremek, poljski zgodovinar in sedanji evropski poslanec (ALDE) nam je povedal, da je skupni imenovalec gibanj leta 1968 na zahodu – v Franciji, Nemčiji, Italiji in ZDA – in vzhodu Evrope težko najti. Obe strani sta se razlikovali v svojih značilnostih in ciljih, vendar pa so si vsa gibanja po njegovih besedah prizadevala za svobodo.«

Vir: 40 let pozneje: Evropa in dediščina leta 1968. URL: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+IM-PRESS+20080516STO29045+0+DOC+XML+V0//SL> (Citirano 15. 1. 2014).

Razmisli in napiši, kaj so pod svobodo razumeli študentje na zahodu (ZDA, Francija, ZRN, Italija) in študentje na vzhodu (Češka, Poljska).

Na zahodu

Na vzhodu

7. Razloži spodnjo trditev

»Delovanje jugoslovanskih študentov, se je močno razlikovalo od delovanja študentov v vseh drugih državah, tako na zahodu, kot tudi vzhodu.«

Preverjanje - rešitve

1. Presodi pravilnost trditev. Obkroži črko pred dvema nepravilnima trditvama..
- A Študenti so leta 1962 ustanovili Gibanje za svobodo govora.
 - B Študentsko gibanje je trdilo, da je univerza le odraz ameriške družbe, ki jo je treba spremeniti.
 - C Študentsko gibanje v ZDA se je začelo na elitni Univerzi Kent v Kaliforniji.
 - D Študenti so decembra 1964 zasedli upravo Univerze Barkeley in želi ustanoviti Kalifornijsko svobodno univerzo.

REŠITVE: Obkroženi morata biti trditvi A in C. Vsaka pravilno obkrožena trditev je vredna 1 točko.

2. Študentsko gibanje v ZDA se je po začetnem delovanju razdelilo na tri dele.

2.1 Navedi tri dele na katere se je razdelilo študentsko gibanje v ZDA.

1. _____
2. _____
3. _____

2.2 Razloži, za kaj se je zavzemal tisti novonastali del, ki je povezan s spodnjo sliko.

(Vir: <http://cnsnews.com/image/kent-state-shooting>)

REŠITVE: (2.1) Radikalni levičarji, zagovorniki terorizma in podporniki mirovnih gibanj. Vsak pravilni odgovor se točkuje z 1 točko.

(2.2) Podporniki mirovnih gibanj so si prizadevali za mirno sožitje in končanje vojne v Vietnamu. Prikazana slika prikazuje streljanje na podpornike mirovnih gibanj na Univerzi Kent. Tako oz. podobno smiselno oblikovan odgovor je vreden 1 točko. Skupaj 4 točke.

3. Dopolni spodnje besedilo.

Zaradi vse večje blaginje so evropske univerze postale dostopne tako rekoč vsem mladim – kar naenkrat je bilo študentov ogromno, univerze so bile prepolne, zato je posledično kakovost študija upadala. Študenti so zato zahtevali _____ . Ko

so se tem zahtevam pridružile še vplivi iz ZDA, pa so začeli kritizirati družbo na splošno. Svoj navdih so študenti iskali v filozofiji _____ in v delovanju _____ v državah tretjega sveta.

3

REŠITVE: Po tem vrstnem redu: reformo visokega šolstva, mladega Marxa, osvobodilnih ali revolucionarnih gibanj. Vsaka pravilna rešitev je vredna 1 točko. Skupaj 3 točke.

4. V krajšem sestavku opiši delovanje študentskega gibanja v Franciji. Pri tem upoštevaj, kdaj in kje se je delovanje gibanja razplamtelo, kaj je bil glavni vzrok, kaj so študentje zahtevali, do časa je v nadaljevanju pripeljalo nezadovoljstvo študentov in kako se je na dogajanje odzvala oblast (naštej vsaj dva vidika).

6

REŠITVE:

Odgovor je sestavljen iz petih elementov.

Prvi element: Študentsko gibanje v Franciji je svoj vrhunec doživelo v protestih in postavljanju barikad maja 1968 na Pariški univerzi Sorbona. Takšen odgovor točkujemo z eno točko.

Drugi element: Zaradi vse večje blaginje, so univerze postale dostopne vse več mladim – kakovost študija je zaradi prepolnosti univerz padala. Študenti so bili nezadovoljni s takšnimi razmerami na univerzi in v študentskih naseljih, zato so začeli proteste. Takšen odgovor točkujemo z eno točko.

Tretji element: Zahtevali so reformo visokega šolstva in izboljšanje položaja študentov, poleg tega pa so hoteli tudi ponižati avtoriteto. Takšen odgovor točkujemo z eno točko.

Četrty element: Nezadovoljstvo študentov je v nadaljevanju pripeljalo do splošne stavke delavce. Ti so zahtevali višje plače in skrajšanje delovnika. Takšen odgovor točkujemo z eno točko.

Peti element: Predsednik De Gaulle je obljubil socialne reforme (delavci) in reformo visokega šolstva (študentje). Razpustil pa je tudi parlament in razpisal predčasne volitve. S tem je prekinil politično krizo, ki se je pojavila ob vsesplošnem nezadovoljstvu v državi. Takšen odgovor točkujemo z dvema točkama. Ena točka za obljubljenе reforme in druga točka za razpust parlamenta in razpis volitev.

Skupaj: **6 točk**

5. Na črtice vpiši pravilno številko.

1. Nemški študenti	___ zanimanje za reformo šolstva je drugotnega pomena
2. Italijanski študenti	___ povezovanje z delavskim gibanjem
	___ družba se ni želela odkrito soočiti z lastno preteklostjo
	___ radikalni levičarji ustanovijo teroristična organizacija Rdeče brigade

4

REŠITVE: Po tem vrstnem redu od zgoraj navzdol: 2, 2, 1, 2. Vsak pravilno odgovor je vreden eno točko. Skupaj 4 točke.

6. Preberi spodnji vir in odgovori na spodnje vprašanje

»Bronisław Geremek, poljski zgodovinar in sedanji evropski poslanec (ALDE) nam je povedal, da je skupni imenovalec gibanj leta 1968 na zahodu – v Franciji, Nemčiji, Italiji in ZDA – in vzhodu Evrope težko najti. Obe strani sta se razlikovali v svojih značilnostih in ciljih, vendar pa so si vsa gibanja po njegovih besedah prizadevala za svobodo.«

Vir: 40 let pozneje: Evropa in dediščina leta 1968. URL: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+IM-PRESS+20080516STO29045+0+DOC+XML+V0//SL> (Citirano 15. 1. 2014).

Razmisli in napiši, kaj so pod svobodo razumeli študentje na zahodu (ZDA, Francija, ZRN, Italija) in študentje na vzhodu (Češka, Poljska).

Na zahodu

Na vzhodu

2

REŠITVE:

Na zahodu: Ker so že živeli v demokraciji, so si bolj želeli svobodnega nadzora nad lastno usodo, želeli so sprejemati lastne odločitve, zavračali so takratno avtoriteto ... Takšen odgovor točkujemo z 1 točko.

Na vzhodu: V teh državah je bil navzoč komunizem, zato so si pod svobodo predstavljali demokracijo. Želeli so politično pluralizacijo, pravico do kritike in odpravo cenzure. Takšen odgovor točkujemo z 1 točko.

Skupaj: **2 točki**

7. Razloži spodnjo trditev

»Delovanje jugoslovanskih študentov, se je močno razlikovalo od delovanja študentov v vseh drugih državah, tako na zahodu, kot tudi vzhodu.«

1

REŠITVE:

Večina jugoslovanskih študentov (predvsem beograjski študentje) so se s svojimi zahtevami borili proti reformam, ki so jih zahtevali t.i. partijski liberalci. Zato lahko rečemo, da so v drugih državah študentje v oblasti videli svojega nasprotnika, v Jugoslaviji pa so študenti oblast podpirali. Takšen odgovor točkujemo z 1 točko.

Seznam slikovnega gradiva po številkah diapozitivov na PPT predstavitvi in na učnih listih

1. Seznam virov za Power Point predstavitev

PPT 1:

Berkeley in the Sixties.

http://www.youtube.com/watch?v=WHhUuzBodQc_ (Citirano 2. 1. 2014).

PPT 2:

Baby boom generacija.

<http://www.postalhistorystore.com/catalog/to524.jpg> (Citirano 2. 1. 2014).

PPT 3:

Zahteva študentov po svobodi govora.

<http://www.abhmuseum.org/wp-content/uploads/2012/06/Berkeley-Free-Speech-Mario-Savio.jpg> (Citirano 2. 1. 2014).

PPT 4:

Aretacija Maria Savia.

http://chronicle.com/img/photos/biz/photo_24229_wide_large.jpg (Citirano 2. 1. 2014).

Aretacije na protestih na Univerzi Barkeley.

<http://users.humboldt.edu/ogayle/hist383/CampusTurmoil.html> (Citirano 2. 1. 2014).

Policija na protestih na Univerzi Barkeley.

<http://www.mindfully.org/Reform/2004/Mario-Savio-FBI-COINTELPRO10oct04c.jpg> (Citirano 2. 1. 2014).

PPT 5:

Vojska na Univerzi Kent v Ohio.

http://cnsnews.com/image/kent-state-shooting_ (Citirano 2. 1. 2014).

Žrtve na Univerzi Kent o Ohio.

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/6/65/Kent_State_massacre.jpg (Citirano 2. 1. 2014).

PPT 6:

/

PPT 7:

Protestniški plakat 1.

<http://www.slv.vic.gov.au/latrobejournal/issue/latrobe-84/latrobe-84-052a.jpg> (Citirano 2. 1. 2014).

Protestniški plakat 2.

<http://cargocollective.com/sophiedyer/News> (Citirano 2. 1. 2014).

PPT 8:

Barikade v Parizu.

http://libcom.org/files/images/history/1968_car%20barricades.jpg (Citirano 2. 1. 2014).

Protesti na Univerzi Sorbona 1.

http://blindflaneur.com/wp-content/uploads/2008/05/paris_68_serger_hambourg_boulevard_st_michel.jpg (Citirano 2. 1. 2014).

Protesti na Univerzi Sorbona 2.

<http://histclo.com/imagef/date/2012/11/paris68-03s.jpg> (Citirano 2. 1. 2014).

Protesti na Univerzi Sorbona 3.

<http://buyvintage1.wordpress.com/page-51-1963-triumph-tiger-cub-200cc/> (Citirano 2. 1. 2014).

2. Seznam virov za učni-delovni list

→ 1 stran: Razkol med generacijama

Terkel, S. (1970). *Hard times V*: Hobsbawm, E. (2000). *Čas skrajnosti*. Svetovna zgodovina 1941–1991. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče. str. 289.

→ 2. stran: Rojstvo študentskega gibanja v ZDA

Vojska na Univerzi Kent v Ohio.

http://cnsnews.com/image/kent-state-shooting_(Citirano 2. 1. 2014).

Žrtve na Univerzi Kent o Ohio.

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/6/65/Kent_State_massacre.jpg(Citirano 2. 1. 2014).

→ 3 stran:

Judt, T. (2007). *Povojna Evropa: 1945–2005*. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 480.

3. Seznam virov za list s preverjanjem

Vojska na Univerzi Kent v Ohio.

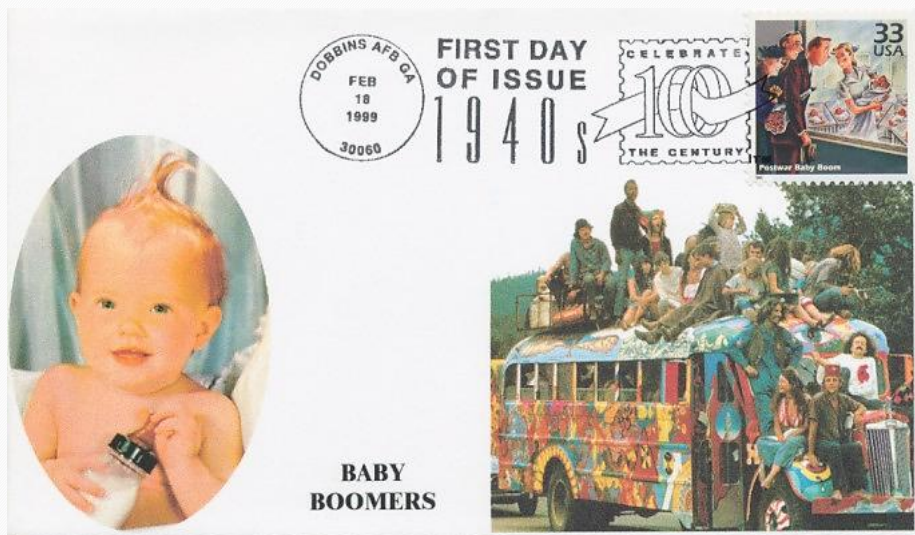
http://cnsnews.com/image/kent-state-shooting_(Citirano 2. 1. 2014).

40 let pozneje: Evropa in dediščina leta 1968.

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+IMPRESS+20080516STO29045+0+DOC+XML+V0//SL> (Citirano 15. 1. 2014).

1. Razkol med generacijama

NAZAJ

2. Rojstvo študentskega gibanja v ZDA

NAZAJ

Arestacija Maria Savia, voditelja študentskih protestov na Barkeleyu

Univerza Kent
(Ohio), I. 1970

3. Študentsko gibanje v evropskih državah

Delo po skupinah:

V nadaljevanju bomo spoznali delovanje študentskega gibanja v nekaterih evropskih državah. Razdelili se boste v štiri skupine. Vsaka skupina bo dobila odlomek iz učbenika s pomočjo katerega boste rešili naloge 5 (Francija), 6 (Italija), 7 (ZRN) in 8 (socialistične države) na učnem listu.

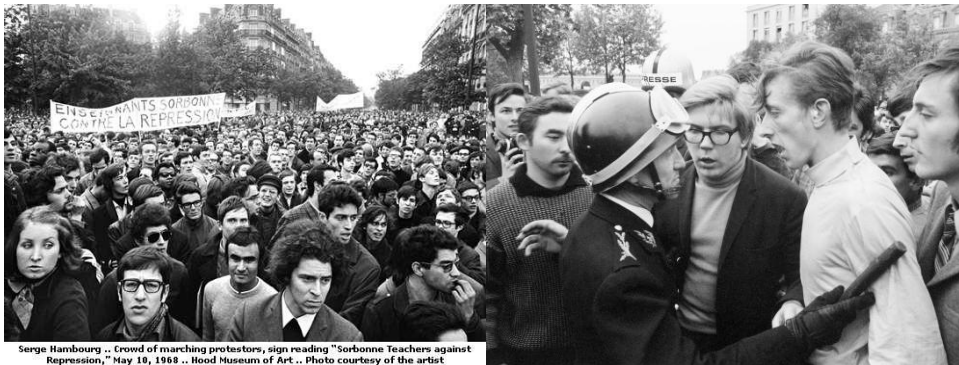
Časa imate 7 minut. Nato bo sledilo poročanje.
Poročevalca izberite sami.

NAZAJ

Atelier Populaire, People's University Yes; poster no. 128; produced in June 1968 for the action committee of Education Nationale; (reproduced in *Posters from the Revolution*, p. 52).

Serge Hambourg .. Crowd of marching protestors, sign reading "Sorbonne Teachers against Repression," May 10, 1968 .. Hood Museum of Art .. Photo courtesy of the artist

REŠITVE:

1. naloga

Obkroženi morata biti trditvi A in C. Vsaka pravilno obkrožena trditev je vredna 1 točko.

2. naloga

(2.1) Radikalni levičarji, zagovorniki terorizma in podporniki mirovnih gibanj. Vsak pravilni odgovor se točkuje z 1 točko.

(2.2) Podporniki mirovnih gibanj so si prizadevali za mirno sožitje in končanje vojne v Vietnamu. Prikazana slika prikazuje streljanje na podpornike mirovnih gibanj na Univerzi Kent. Tako oz. podobno smiselno oblikovan odgovor je vreden 1 točko. Skupaj 4 točke.

3. naloga

Po tem vrstnem redu: reformo visokega šolstva, mladega Marxa, osvobodilnih (ali revolucionarnih gibanj). Vsaka pravilna rešitev je vredna 1 točko. Skupaj 3 točke.

5. naloga

Po tem vrstnem redu od zgoraj navzdol: 2, 2, 1, 2. Vsak pravilno odgovor je vreden eno točko. Skupaj 4 točke.

6. naloga

Na zahodu: Ker so že živeli v demokraciji, so si bolj želeli svobodnega nadzora nad lastno usodo, želeli so sprejemati lastne odločitve, zavračali so takratno avtoriteto ... Takšen odgovor točkujemo z 1 točko.

Na vzhodu: V teh državah je bil navzoč komunizem, zato so si pod svobodo predstavljali demokracijo. Želeli so politično pluralizacijo, pravico do kritike in odpravo cenzure. Takšen odgovor točkujemo z 1 točko.

Skupaj: **2 točki**

7. naloga

Večina jugoslovanskih študentov (predvsem beograjski študentje) so se s svojimi zahtevami borili proti reformam, ki so jih zahtevali t.i. partijski liberalci. Zato lahko rečemo, da so v drugih državah študentje v oblasti videli svojega nasprotnika, v Jugoslaviji pa so študenti oblast podpirali. Takšen odgovor točkujemo z 1 točko.

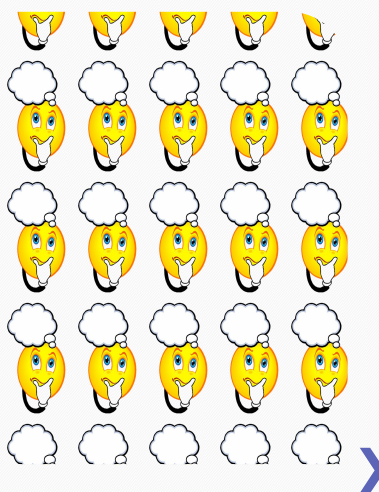

Učna priprava

Razkol med generacijama

Rojstvo študentskega
gibanja v ZDA

Študentsko gibanje v
evropskih državah

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine

**UČNA PRIPRAVA:
ISKANJE BOLJŠEGA ŽIVLJENJA NA PRELOMU
STOLETJA**

DATUM: januar 2014

IME IN PRIIMEK: **Daša Kavšek**

UČNA PRIPRAVA

OSNOVNI PODATKI:

Šola: srednja šola
Razred: 4. letnik
Datum: 18. 01. 2014
Predmet: zgodovina
Učna tema: <ul style="list-style-type: none">- tema iz učnega načrta: Migracije prebivalstva- tema iz učbenika: Migracije prebivalstva
Učna enota – naslov učne ure: Iskanje boljšega življenja na prelomu stoletja
Učne oblike: Frontalna učna oblika, individualna učna oblika, parna učna oblika
Učne metode: metoda razlage, metoda zvočne demonstracije, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije, metoda grafičnih izdelkov
Učne tehnike: rebus
UČNI CILJI: Cilji iz učnega načrta: Dijaki/-nje: <ul style="list-style-type: none">– raziščejo in primerjajo vzroke za migracije v različnih obdobjih 20. stoletja;– primerjajo položaj političnih in ekonomskih migrantov;– primerjajo vplive migracij na tradicionalno družbo ter njene odzive na mešanje kultur;– ključne dogodke, pojave in procese umestijo v ustrezen zgodovinski čas in prostor. Cilji učne ure oz. pričakovani dosežki (operativni učni cilji): <u><i>Izobraževalni učni cilji</i></u> Ob koncu učne ure učenec zna: <ul style="list-style-type: none">– Pojasniti, kaj so to migracije, emigracije in imigracije.– Pojasniti vzroke za migracije od prehodu iz 19. v 20. stoletje.– Primerjati vzroke za migracije nekoč in danes.– Opisati, kam so se ljudje preseljevali.– Pojasniti, kateri narodi so se v določenih letih preseljevali v največji meri. <u><i>Funkcionalni učni cilji</i></u> Ob koncu učne ure učenec zna: <ul style="list-style-type: none">– Na zemljevidu pokazati smeri preseljevanja.– Sodelovati v paru.– Reševati naloge alternativnega tipa.

- **Natančno poslušati navodila učitelja.**

Vzgojni učni cilji

Ob koncu učne ure učenec zna:

- **Pokazati pozitiven odnos do različnih kultur.**
- **Pokazati pozitiven odnos do nacionalne kulture in identitete.**

Učna sredstva:

- učila: **učno-delovni list, PowerPoint projekcija, list s preverjanjem**
- učni pripomočki: **računalnik, LCD projektor, projekcijsko platno**

Didaktične etape učnega procesa:

- 1. pripravljane/uvajanje**
- 2. obravnavanje nove učne snovi/usvajanje/sprotno preverjanje**
- 3. zaključno ponavljanje/preverjanje**

Medpredmetne povezave z vsebinami:

- **slovenščina (celotna učna ura poteka v slovenskem jeziku, učenci rešujejo učno-delovni list v slovenščini),**
- **geografija (celotna učna ura se povezuje tudi z geografijo, še posebej peta naloga na učno-delovnem listu in ko učenci prepoznajo posamezne zastave),**
- **sociologija (spoznavanje vzrokov migracij ter posledic za posameznika in družbo).**

Novi pojmi s pojasnilom:

- 1. Migracija** (selitev, preseljevanje, npr. ljudi med krajema bivanja, zaposlitve ali v drugo državo)
- 2. Emigracija** (odseljevanje iz domovine)
- 3. Imigracija** (priseljevanje v državo)
- 4. Industrializacija** (proces razvijanja industrije, uvajanje in širjenje industrijskih metod proizvodnje v gospodarstvo)
- 5. Asimilacija** (izguba svoje kulturne posebnosti in prevzem kulturne značilnosti večinskega okolja)

Viri in literatura:

- 1. Gabrič, Aleš, Režek Mateja (2011). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS.**
- 2. Granda, Stane, Rozman, Franc (2001). Zgodovina 3. Učbenik za tretji letnik gimnazije. Ljubljana: DZS.**
- 3. Učni načrt za zgodovino,**
http://portal.mss.edus.si/msswww/programi2011/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf, dostopano: 15. 01. 2014.
- 4. <http://1.bp.blogspot.com/-JV4ViYp-yC0/UpEmyRGKy7I/AAAAAAAAASbM/4l6iDjINE38/s1600/peace.jpg>, dostopano: 15. 01. 2014.**
- 5. <http://www.podarimo.si/slike/slika11338729141ggl.jpg>, dostopano: 15. 01. 2014.**
- 6. http://www.ringaraja.net/otroski_koticek/zivali/jez_122&2153.html, dostopano: 15. 01. 2014.**
- 7. <http://www.hotel-ami.be/welkarte.php?sprache=SLO>, dostopano: 15. 01. 2014.**
- 8. http://www.arhiv.mvzt.gov.si/si/delovna_podrocja/enic_naric_center_slovenija/informacije_javnega_znacaja/zdruzeno_kraljestvo_velike_britanije_in_severne_irske/, dostopano: 15. 01. 2014.**
- 9. <http://www.optimus-prevajanje.com/prevajanje-drzave.php?drzava=irska>, dostopano: 15. 01. 2014.**
- 10. <http://www.alias.si/sl/o-nas>, dostopano: 15. 01. 2014.**
- 11. <http://www.index.hr/vijesti/clanak/i-skandinavci-se-spore-oko-autorskih-prava-tko-je->**

- izmislio-nordijski-socijalni-model/604182.aspx, dostopano: 15.01.2014.
12. <http://www.optimus-prevajanje.com/prevajanje-drzave.php?drzava=japonska>, dostopano: 15. 01. 2014.
13. <http://travel.over.net/drzava/79/Kitajska>, dostopano: 15. 01. 2014.
14. <http://www.skofija-novomesto.si/svetniski-kandidati/friderik-baraga/>, dostopano: 16. 01. 2014.
15. http://www.planet-wissen.de/alltag_gesundheit/gastarbeiter_und_migration/auswanderer/img/intro_auswanderer_laden_g.jpg, dostopano: 16. 01. 2014.
16. http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/88/AustroAmericana_Auswanderer2.jpg, dostopano: 16. 01. 2014.
17. <http://en.wikipedia.org/wiki/File:FrancPirec.jpg>, dostopano: 16. 01. 2014.
18. http://www.dolenjskilist.si/2008/03/26/2101/kultura/clanek/Misijonar_Ignacij_Knoblehar_in_raziskovanje_Nila/, dostopano: 16. 01. 2014.
19. <http://www.youtube.com/watch?v=saalGKY7ifU>, dostopano: 16. 01. 2014.
20. http://jamescameronstitanic.wikia.com/wiki/RMS_Titanic_Liverpool, dostopano: 16. 01. 2014.

POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
4 minute	Pozdravljeni! Današnja učna tema nosi naslov Iskanje boljšega življenja na prelomu stoletja. V prvem delu bomo obravnavali učno snov, temu bo sledila izvedba alternativne naloge, na koncu pa bomo vaše znanje preverili s kratkim preverjanjem. Prižgem PPT.	Učenci poslušajo.	Frontalna učna oblika Metoda razlage	PPT, str. 1 računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno
	Na začetku boste rešili rebus, s pomočjo katerega boste prišli do temeljnega pojma, s katerim se bomo danes ukvarjali,	Učenci poslušajo in si ogledajo list z rebusom.	Frontalna učna oblika Metoda razlage Metoda slikovne demonstracije	PPT, str. 2 Rebus računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno, zvočni posnetek

	<p>ravno tako pa se boste v temo vživali s pomočjo zvočnega posnetka. Prižgem zvočni posnetek⁶ in razdelim liste. Časa za reševanje imate eno minuto.</p>		<p>Metoda zvočne demonstracije</p>	
	<p>Spremljam delo učencev.</p>	<p>Rešujejo rebus in poslušajo pesem.</p>	<p>Individualna učna oblika</p> <p>Metoda slikovne demonstracije</p> <p>Metoda zvočne demonstracije</p>	<p>PPT, str. 2 Rebus računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno, zvočni posnetek</p>
	<p>Čas je potekel. Katero pesem slišite v ozadju? Kakšna je rešitev rebusa?</p>	<p>Učenci podajo odgovor: pesem iz filma »Titanic«. Rešitev rebusa pa so migracije.</p>	<p>Frontalna učna oblika</p> <p>Metoda razgovora</p> <p>Metoda slikovne demonstracije</p> <p>Metoda zvočne demonstracije</p>	<p>PPT, str. 2 Rebus računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno, zvočni posnetek</p>
	<p>Tako je, to je pesem iz filma »Titanic«, s katero pa lahko povežemo tudi rešitev rebusa, migracije torej. Danes bomo torej govorili o tem, kako so se ljudje na prehodu v novo stoletje začeli množično preseljevati. Sproti boste izpolnjevali učno-delovni list, ki bo služil kot zapis snovi. Razdelim učno-delovne liste.</p>	<p>Učenci poslušajo in si ogledajo učno-delovne liste.</p>	<p>Frontalna učna oblika</p> <p>Metoda razlage</p> <p>Metoda slikovne demonstracije</p>	<p>PPT, str. 2 Učno-delovni list računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno</p>

⁶ Zvočni posnetek z naslovom »Titanic« Theme song (<http://www.youtube.com/watch?v=saalGKY7ifU>, dostopano: 16. 01. 2014.)

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / SPROTNO PONAVLJANJE

VSEBINSKI POUDARKI	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
1. TEMELJNI POJMI 5 minut	Ukvarjali se bomo s tremi temeljnimi pojmi, in sicer: migracije, emigracije ter imigracije. Sedaj vam dam dve minuti časa, da skupaj s svojim sosedom rešite prvo nalogo – pravilno povežite te izraze z njihovo razlago.	Učenci poslušajo.	Frontalna učna oblika Metoda razlage Metoda slikovne demonstracije	PPT, str. 3 Učno-delovni list računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno
	Hodim okrog in po potrebi pomagam.	Rešujejo prvo nalogo na učno-delovnem listu.	Parna učna oblika Metoda slikovne demonstracije	PPT, str. 3 Učno-delovni list računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno
	Čas je potekel. Učenec, prosim preberi razlago prvega pojma.	Učenec prebere: migracije so selitve, preseljevanje, npr. ljudi med krajema bivanja, zaposlitve ali v drugo državo.	Frontalna učna oblika Metoda razlage Metoda slikovne demonstracije	PPT, str. 3 Učno-delovni list računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno
	Tako je. Kdor ni zapisal pravilno, naj sedaj popravi. Učenec, razlaga drugega pojma prosim.	Učenec prebere: emigracija je odseljevanje iz domovine.	Frontalna učna oblika Metoda razlage Metoda slikovne demonstracije	PPT, str. 3 Učno-delovni list računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno
	Pravilno, sedaj pa še zadnji pojem imigracije. Učenka, prosim preberi razlago.	Učenka prebere: imigracija je priseljevanje v državo.	Frontalna učna oblika Metoda razlage Metoda slikovne demonstracije	PPT, str. 3 Učno-delovni list računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno
	Torej, poleg	Učenci poslušajo in	Frontalna	PPT, str. 3

	<p>naštetih oblik preseljevanja pa lahko v tistem času govorimo še o eni obliki selitev. To so notranje selitve oz. selitve znotraj države. Ljudje so se npr. preseljevali s podeželja v mesta.</p>	<p>izpolnjujejo učno-delovni list (2. naloga)</p>	<p>učna oblika</p> <p>Metoda razlage</p> <p>Metoda slikovne demonstracije</p>	<p>Učno-delovni list računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno</p>
<p>2. VZROKI MIGRACIJ 5 minut</p>	<p>Vzroki za migracije so bili različni. Pogosto so se medsebojno prepletali. Ključni so bili gospodarski razlogi, socialni razlogi, versko-ideološki razlogi ter politični razlogi. Bi morda kdo znal povedati konkretne primere tega?</p>	<p>Učenci poslušajo in izpolnjujejo tretjo nalogo na učno-delovnem listu.</p>	<p>Frontalna učna oblika</p> <p>Metoda razlage</p> <p>Metoda razgovora</p> <p>Metoda grafičnih izdelkov</p>	<p>PPT, str. 4 Učno-delovni list računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno</p>
		<p>Učenec dvigne roko.</p>		
	<p>Učenec povej.</p>	<p>Učenec: na primer, da gredo v tujino zaradi boljšega zaslužka in službe.</p>	<p>Frontalna učna oblika</p> <p>Metoda razgovora</p> <p>Metoda grafičnih izdelkov</p>	<p>PPT, str. 4 Učno-delovni list računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno</p>
	<p>Tako je. Še kdo?</p>	<p>Učenci poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika</p> <p>Metoda razlage</p> <p>Metoda grafičnih izdelkov</p>	<p>PPT, str. 4 Učno-delovni list računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno</p>
	<p>Lahko bi navedli še beg pred revščino, vojne, spremenjene državne meje, preganjanje političnih nasprotnikov in etničnih in družbenih manjšin ter tako naprej.</p>	<p>Učenci poslušajo in rešujejo tretjo nalogo na učno-delovnem listu.</p>	<p>Frontalna učna oblika</p> <p>Metoda razlage</p> <p>Metoda grafičnih izdelkov</p>	<p>PPT, str. 4 Učno-delovni list računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno</p>
	<p>Kaj pa mislite, kateri</p>	<p>Učenec odgovori:</p>	<p>Frontalna učna</p>	<p>PPT, str. 4 Učno-</p>

	vzrok bi lahko za migracije navedli danes? Če se morda spomnite na geografijo.	mogoče zaradi naravnih nesreč?	oblika Metoda razgovora Metoda grafičnih izdelkov	delovni list računalnik, diaprojektor, projekcijsko platno
	Tako je učenec. Torej danes bi lahko rekli, da so vzroki za preseljevanje tudi okoljski vzroki, med katere štejemo prenaseljenost, pretirano izrabo tal, onesnaževanje, podnebne spremembe in naravne nesreče kot posledica sprememb.	Učenci poslušajo in rešujejo četrto nalogo na učno-delovnem listu.	Frontalna učna oblika Metoda razlage Metoda grafičnih izdelkov	PPT, str. 4 Učno-delovni list računalnik, diaprojektor, projekcijsko platno
3. DESTINACIJE PRESELJEVANJ 3 minute	Na prehodu iz 19. v 20. stoletje so se Evropejci v največji meri preseljevali v Severno in Južno Ameriko ter Avstralijo.	Učenci poslušajo in rešujejo peto nalogo na učno-delovnem listu.	Frontalna učna oblika Metoda razlage Metoda slikovne demonstracije	PPT, str. 5 Učno-delovni list računalnik, diaprojektor, projekcijsko platno
	Preseljevanje v Ameriko se je začelo v večji meri zaradi procesov industrializacije ter povečane potrebe po delovni sili. Vrhunec je preseljevanje v ZDA doseglo na začetku 20. stoletja.	Učenci poslušajo in rešujejo šesto nalogo na učno-delovnem listu.	Frontalna učna oblika Metoda razlage Metoda slikovne demonstracije	PPT, str. 6 Učno-delovni list računalnik, diaprojektor, projekcijsko platno
	Če si pomagata z zastavami, kdo je do leta 1880 prevladoval med priseljenci?	Učenci povedo: Britanci, Irci, Nemci, Skandinavci, Japonci in Kitajci.	Frontalna učna oblika Metoda razgovora Metoda slikovne demonstracije	PPT, str. 6 Učno-delovni list računalnik, diaprojektor, projekcijsko platno
	Tako je. Po 1880 pa se je med priseljenci povečalo število Italijanov,	Učenci poslušajo in rešujejo šesto nalogo na učno-delovnem listu.	Frontalna učna oblika Metoda razlage	PPT, str. 6 Učno-delovni list računalnik, diaprojektor, projekcijsko

	<p>Rusov in tistih iz Avstro-Ogrske. Med priseljenci v tujini je pogosto prišlo do procesa asimilacije. To je proces izgube svoje kulturne posebnosti in prevzem kulturne značilnosti večinskega okolja.</p>		<p>Metoda slikovne demonstracije</p>	<p>platno</p>
<p>4. SLOVENC 15 minut</p>	<p>Do začetka 1. svetovne vojne naj bi v tujino odšlo približno 300 000 Slovencev. Slovenci so se preseljevali v ZDA, Argentino, Brazilijo, Kanado, Nemčijo, Francijo, Belgijo, Egipt itd. Ti Slovenci so bili v večini pripadniki kmečkega rodu, ki so našli zaposlitev v premogovnikih in metalurški industriji.</p>	<p>Učenci poslušajo in rešujejo sedmo nalogo na učno-delovnem listu.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p>	<p>PPT, str. 7 Učno-delovni list računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno</p>
	<p>Velja omeniti slovenske misijonarje, ki so odšli v tujino: Friderik Baraga, Ignacij Knoblehar, Franc Pirc, Anton Trobec itd.</p>	<p>Učenci poslušajo in rešujejo sedmo nalogo na učno-delovnem listu.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razlage Metoda slikovne demonstracije</p>	<p>PPT, str. 8 Učno-delovni list računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno</p>
	<p>Slovenci so ohranjali svojo narodno identiteto tam, kjer so bili gosteje naseljeni, na različne načine. Ohranjali so jo z različnimi narodnimi društvi. Lahko govorimo tudi o izseljenski kulturi. Imeli so lastna pevska, glasbena in</p>	<p>Učenci poslušajo in rešujejo sedmo nalogo na učno-delovnem listu.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razlage Metoda slikovne demonstracije</p>	<p>PPT, str. 9 Učno-delovni list računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno</p>

	<p>športna društva. Ustanavljali so narodne podporne enote za pomoč v stiski. Ameriški Slovenci so se najboljše uveljavili v Clevelandu. Tam so slovenski duhovniki organizirali dopolnilno izobraževanje v slovenskem jeziku.</p>			
	<p>Sedaj boste v parih s sosedom v petih minutah oblikovali program srečanja ameriških Slovencev v Clevelandu. Postavite se v njihovo kožo in zapiši točen potek družabnega večera. Razložite kaj se bo dogajalo ter kako bodo s tem ohranjali slovensko identiteto. En par bo na koncu predstavil svojo idejo, vsi pa boste na koncu nalogo oddali meni v pregled.</p>	<p>Učenci poslušajo navodila.</p>	<p>Frontalna učna oblika</p> <p>Metoda razlage</p> <p>Metoda slikovne demonstracije</p> <p>Metoda grafičnih izdelkov</p>	<p>PPT, str. 9 računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno</p>
	<p>Hodim okrog in pomagam pri morebitnih težavah ter svetujem. Opozarjam na pretečen čas.</p>	<p>Učenci v parih delajo potek družabnega večera.</p>	<p>Parna učna oblika</p> <p>Metoda grafičnih izdelkov</p>	<p>Učno-delovni list</p>
	<p>Čas za delo je potekel.</p>	<p>Učenci zaključijo z delom.</p>	<p>Frontalna učna oblika</p> <p>Metoda razlage</p> <p>Metoda grafičnih izdelkov</p>	<p>Učno-delovni list</p>

	Učenca, predstavita prosim svoj načrt družabnega večera.	Učenci⁷: Midva sva si večer zamislila tako, da bi na začetku imel pozdravni nagovor predsednik kulturnega društva, ki bi napovedal uprizoritev komedije Županova Micka. Po komediji bi sledil zabavni večer, kjer bi se jedla in pila tipična slovenska hrana in pijača.	Frontalna učna oblika Metoda razlage Metoda grafičnih izdelkov	Učno-delovni list
	Super učenca. Sedaj pa bomo imeli kratko preverjanje današnjega znanja. Razdelite prosim liste in začnite z reševanjem. Časa imate 7 minut.	Učenci poslušajo. Razdelijo si liste s preverjanjem.	Frontalna učna oblika Metoda razlage	Listi s preverjanjem

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE / PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
13 minut	Nadzorujem učence pri pisanju preverjanja.	Rešujejo preverjanje.	Individualna učna oblika	Listi s preverjanjem
	Sedem minut je poteklo. Prosim zaključite s pisanjem. Sedaj si s sosedom izmenjajta lista s preverjanjem in skupaj preverita naloge ter jih točkujta. Pomagali si boste z rešitvami, ki vam jih bom		Frontalna učna oblika Metoda razlage	Listi s preverjanjem

⁷ Glej ALTERNATIVNA NALOGA.

	odprla na računalniku. Tam je razložen tudi točen način točkovanja posameznih nalog in napisan kriterij.			
	Hodim okrog in pomagam ob morebitnih nesoglasjih.	Učenci s sosedom preverjajo liste s preverjanjem.	Parna učna oblika Metoda dela z IKT	Listi s preverjanjem Wordova datoteka⁸
	Tako, vsi ste pregledali preverjanja. Ali se vam je zdela ta oblika ponavljanja dobra?	Učenka: Ja, ta oblika je bila super, ker smo k ponavljanju pristopili bolj resno, saj smo misli, da boste vi popravljali.	Frontalna učna oblika Metoda razgovora	
	Odlično. Naslednjič torej nadaljujemo z novo učno temo. Do takrat pa se imejte lepo in ponovite kaj, kaj bomo na začetku ure ponovili temeljne pojme. Na poti ven mi prosim oddajte še vašo alternativno nalogo. Nasvidenje. Zvonec zazvoni.	Učenci poslušajo.	Frontalna učna oblika Metoda razlage	

SEZNAM PRILOG:

1. **PRILOGA A: rebus**
2. **PRILOGA B: učno-delovni list**
3. **PRILOGA C: učno-delovni list rešitve**
4. **PRILOGA D: preverjanje učne snovi**
5. **PRILOGA E: preverjanje učne snovi rešitve**
6. **PRILOGA F: PowerPoint učne ure**

⁸ Wordova datoteka z naslovom PREVERJANJE UČNE SNOVI rešitve.

Daša Kavšek, ISKANJE BOLJŠEGA ŽIVLJENJA, januar 2014

REBUS

Reši spodnji rebus in dobil boš rešitev – glavno temo učne ure.

znak za _ _ _ _

dve _ _ _ _

_ _ _ X

R = G

REŠITEV: _ _ _ _ _

ISKANJE BOLJŠEGA ŽIVLJENJA NA PREHODU STOLETJA (učbenik, strani 248–250)

I. TEMELJNI POJMI

1. K ustrezni razlagi pripiši ustrezno črko pojma.

- a) MIGRACIJA
- b) EMIGRACIJA
- c) IMIGRACIJA

___ priseljevanje v državo

___ selitev, preseljevanje, npr. ljudi med krajema bivanja, zaposlitve ali v drugo državo

___ odseljevanje iz domovine

2. Katero obliko selitev v tistem času še lahko navedeš?

II. VZROKI MIGRACIJ

3. Glavni vzroki za migracije:

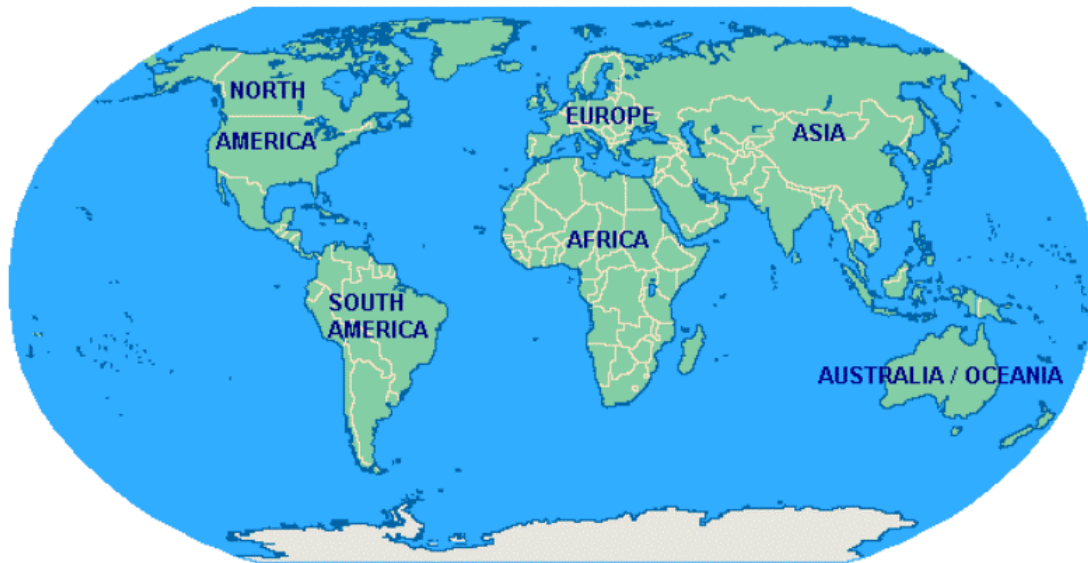
_____	} konkretni primeri: _____

4. Kateri vzrok za migracije bi lahko navedli danes?

_____	vzrok	→

III. DESTINACIJE PRESELJEVANJ

5. Na zemljevidu s puščicami označi glavne toke preseljevanja iz Evrope na prehodu iz 19. v 20. stoletje.

(Vir: <http://www.hotel-ami.be/weltkarte.php?sprache=SLO>, dostopano 15.01.2014.)

6. Dopolni.

Preseljevanje v Ameriko se je v večji meri začelo zaradi procesov _____ in zaradi _____. Do leta 1880 so med priseljenci prevladovali: _____, _____, _____, _____ in _____. Po letu 1880 pa so prevladovali Italijani, _____ in tisti iz _____ - _____. Pogosto je med priseljenci prišlo do **asimilacije** (_____).

IV. SLOVENC

ALTERNATIVNA NALOGA

DRUŽABNI VEČER SLOVENCEV V CLEVELANDU

V Clevelandu, __. __. _____ ob ____ . uri

ISKANJE BOLJŠEGA ŽIVLJENJA NA PREHODU STOLETJA (rešitve)

I. TEMELJNI POJMI

1. K ustrezni razlagi pripiši ustrezno črko pojma.

- a) MIGRACIJA
- b) EMIGRACIJA
- c) IMIGRACIJA

c priseljevanje v državo

a selitev, preseljevanje, npr. ljudi med krajema bivanja, zaposlitve ali v drugo državo

b odseljevanje iz domovine

2. Katero obliko selitev v tistem času še lahko navedeš?

notranje selitve

II. VZROKI MIGRACIJ

3. Glavni vzroki za migracije:

gospodarski
socialni
versko-ideološki
politični

konkretni primeri: beg pred revščino, vojne, preganjanje političnih nasprotnikov, spremenjene državne meje, preganjanje etničnih in družbenih manjšin, iskanje boljšega zaslužka...

4. Kateri vzrok za migracije bi lahko navedli danes?

okoljski vzrok → **prenaseljenost, pretirana izraba tal, onesnaževanje, podnebne spremembe...**

III. DESTINACIJE PRESELJEVANJ

5. Na zemljevidu s puščicami označi glavne toke preseljevanja iz Evrope na prehodu iz 19. v 20. stoletje.

(Vir: <http://www.hotel-ami.be/weltkarte.php?sprache=SLO>, dostopano 15.01.2014.)

6. Dopolni.

Preseljevanje v Ameriko se je v večji meri začelo zaradi procesov **industrializacije** in zaradi **povečane potrebe po delovni sili**. Do leta 1880 so med priseljenci prevladovali: **Britanci, Irci, Skandinavci, Nemci, Kitajci** in **Japonci**. Po letu 1880 pa so prevladovali Italijani, **Rusi** in tisti iz **Avstro-Ogrske**. Pogosto je med priseljenci prišlo do **asimilacije** (**izguba svoje kulturne posebnosti in prevzem kulturne značilnosti večinskega okolja**).

IV. SLOVENC

Do 1. svetovne vojne je v tujino odšlo približno 300 000 Slovencev. Destinacije, kamor so se selili so bile: ZDA, Argentina, Brazilija, Kanada, Nemčija, Francija, Belgija, Egipt... V veliki večini so bili to pripadniki kmečkega rodu, ki so se zaposlili v premogovnikih in metalurški industriji. Med znanimi slovenskimi izseljenci lahko naštejemo slovenske menihe, Friderika Barago, Franca Pirca, Ignacija Knobleharja, Antona Trobca... Narodno identiteto so ohranjali v različnih narodnih, pevskih, glasbenih in športnih društvih, kjer se je izoblikovala posebna izseljenska kultura. Slovenci v tujini so imeli organizirane tudi posebne narodne podporne enote za pomoč v stiski. Kot najbolj znano slovensko izseljensko središče velja omeniti Cleveland, kjer so slovenski duhovniki organizirali dopolnilno izobraževanje v slovenskem jeziku.

ALTERNATIVNA NALOGA REŠITVE

DRUŽABNI VEČER SLOVENCEV V CLEVELANDU

V Clevelandu, 25.9.1970 ob 19. uri

Pozdravni nagovor predsednika kulturnega društva: »Lubi Slovenci! Danes smo se zbrali, da se zopet spomnimo na svojo rodno deželo Slovenijo. (v ozadju se sliši slovenska glasba) Da se bomo zopet lahko vrnili v Slovenijo, vsaj miselno, smo vam za danes pripravili uprizoritev Linhartove komedije Županova Micka. Želim vam lep večer ob gledanju!« (aplavz)

Uprizoritev komedije Županova Micka.

Po uprizoritvi komedije sledi še pogostitev in zabavni večer ob prepevanju slovenskih pesmi, pitju vina in sladkanju s potico ter sladkimi štruklji.

**PREVERJANJE UČNE SNOVI ISKANJE BOLJŠEGA ŽIVLJENJA NA PREHODU V
NOVO STOLETJE**

Ime in priimek: _____

Datum: _____

Število točk: ____ /10 T

- 1. Z imeni in priimki navedi štiri najbolj znane Slovence v tujini in s čim so se ukvarjali?**
/3 T

- 2. Katero je bilo najbolj znano mesto Slovencev v tujini?**
/1 T

- 3. Razloži pojem emigracije.**
/1 T

- 4. Naštej še tri temeljne pojme, ki smo jih omenili.**
/1 T

- 5. Navedi vsaj 4 konkretne primere vzrokov selitev.**
/2 T

- 6. Kateri evropski narodi so se v največji meri preseljevali v ZDA do leta 1880 (najmanj štirje)?**
/2 T

PREVERJANJE UČNE SNOVI – REŠITVE

kriterij:

10 – 9 ... odl (5)

8 ... pdb (4)

7 ... db (3)

6 – 5 ... zd (2)

4 – 0 ... nzd (1)

1. Z imeni in priimki navedi štiri najbolj znane Slovence v tujini in s čim so se ukvarjali?

slovenski misijonarji: Friderik Baraga, Ignacij Knoblehar, Franc Pirc, Anton Trobec itd.

Če je vse pravilno: 3 T, če manjka s čim so se ukvarjali 2 T, če so napisani trije in poklic 2 T, če napisana 2 in poklic 2 T.

Dve točki torej za štiri pravilne in popolne zapise imen in priimkov, ena točka za navedbo, da so bili misijonarji.

2. Katero je bilo najbolj znano središče Slovencev v tujini?

Cleveland

Če je to napisano 1 T, sicer 0 T.

3. Razloži pojem emigracije.

Emigracija je odseljevanje iz domovine.

Če je to napisano 1 T, sicer 0 T.

4. Naštej še tri temeljne pojme, ki smo jih omenili.

Migracije, imigracije, notranje selitve.

Če je vse, je 1 T, drugače 0 T.

5. Navedi vsaj 4 konkretne primere vzrokov selitev.

Beg pred revščino, vojne, preganjanje političnih nasprotnikov, preganjanje etničnih in drugih manjšin, spremenjene državne meje, iskanje boljšega zaslužka...

Če so napisani 4 razlogi ali več, 2 T. Če so napisani 3 ali 2 je 1 T. Ostalo je 0 T.

Po dva konkretna primera za 1 točko.

6. Kateri evropski narodi so se v največji meri preseljevali v ZDA do leta 1880 (vsaj štiri)? **Britanci, Irci, Nemci in Skandinavci.**

Če so napisani 4 je 2 T, če 3 ali 2 je 1 T, ostalo je 0 T.

Po dva pravilna zapisa za 1 točko.

ISKANJE BOLJŠEGA ŽIVLJENJA NA PRELOMU STOLETJA

Daša Kavšek

Didaktika zgodovine II

18. 01. 2014

Daša Kavšek, ISKANJE BOLJŠEGA ŽIVLJENJA, januar 2014

REBUS

Reši spodnji rebus in dobiš rešitev – glavno temo učne ure.

znak za _ _ _ _ _ dve _ _ _ _ _ _ _ _ X

R = G

REŠITEV: M I G R A C I J E

TEMELJNI POJMI

× MIGRACIJE

(selitev, preseljevanje, npr. ljudi med krajema bivanja, zaposlitve ali v drugo državo)

× EMIGRACIJE

(odseljevanje iz domovine)

× IMIGRACIJE

(priseljevanje v državo)

× NOTRANJE SELITVE

(npr. preseljevanje s podeželja v mesta)

VZROKI MIGRACIJ

- × gospodarski
- × socialni
- × versko-ideološki
- × politični

DANES – OKOLJSKI
VZROKI: prenaseljenost,
pretirana izraba tal,
onesnaževanje, podnebne
spremembe

× KONKRETNI PRIMERI:

BEG PRED
REVŠČINO

VOJNE

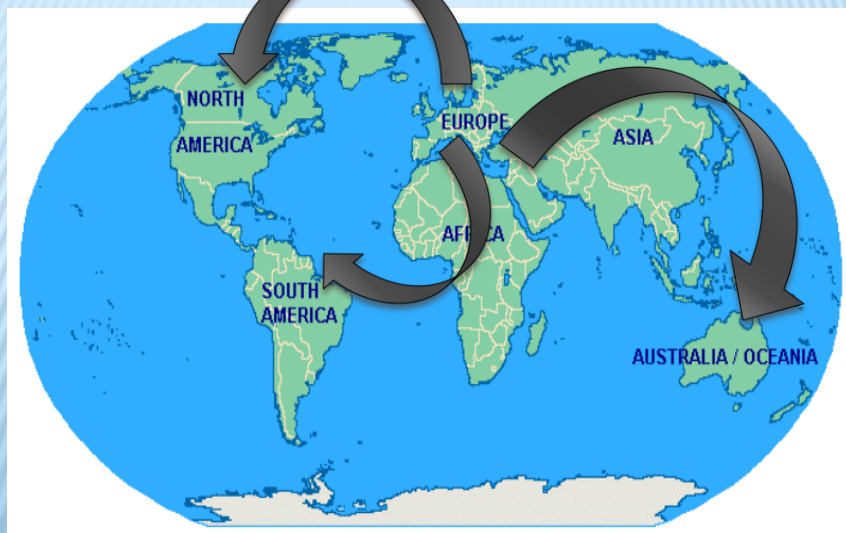
PREGANJANJE
POLITIČNIH
NASPROTNIKOV

ISKANJE BOLJŠEGA
ZASLUŽKA

SPREMENJENE
DRŽAVNE MEJE

PREGANJANJE
ETNIČNIH IN
DRUŽBENIH
MANJŠIN

KAM?

AMERIKA

- × PROCESI INDUSTRIALIZACIJE
- × POVEČANA POTREBA PO DELOVNI SILI

× DO 1880

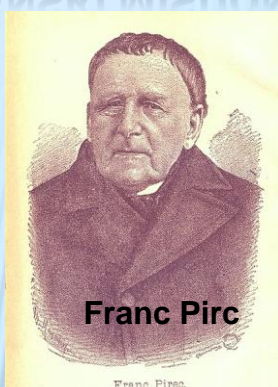
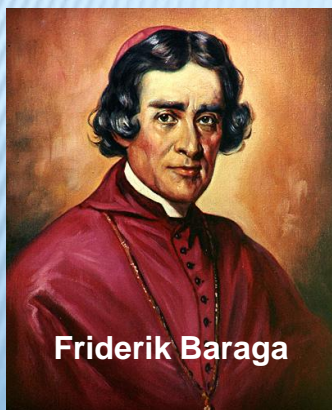
- × PO 1880: Italijani, Rusi in tisti iz Avstro-Ogrske
- × asimilacija (izguba svoje kulturne posebnosti in prevzem kulturne značilnosti)

SLOVENC

- ✘ do 1. svetovne vojne v tujino 300 000 Slovencev
- ✘ destinacije: ZDA, Argentina, Brazilija, Kanada, Nemčija, Francija, Belgija, Egipt ...
- ✘ kmečkega rodu
- ✘ zaposlitev: premogovniki in metalurška industrija

SLOVENSKI MISIJONARJI

Anton Trobec

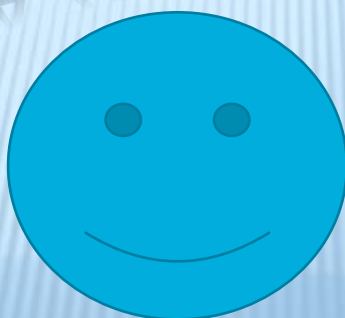

SLOVENCİ V TUJINI

- ✘ ohranjanje narodne identitete
- ✘ narodna društva
- ✘ izseljenska kultura
- ✘ pevska, glasbena in športna društva
- ✘ narodne podporne enote za pomoč v stiski
- ✘ **Cleveland** → slovenski duhovniki organizirali dopolnilno izobraževanje v

HVALA ZA POZORNOST!

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine

**UČNA PRIPRAVA:
GIBANJA ZA EMANCIPACIJO ŽENSK**

DATUM: 5.1.2014

IME IN PRIIMEK: ANGELIKA KONCUT

UČNA PRIPRAVA

OSNOVNI PODATKI:

Šola: Gimnazija
Razred:4.a
Datum: 17.1.2014
Predmet: zgodovina
Učna tema: <ul style="list-style-type: none">- tema iz učnega načrta: Ženska volilna pravica in vključitev žensk v politično življenje- tema iz učbenika: Gibanja za emancipacijo žensk
Učna enota – naslov učne ure: Gibanja za emancipacijo žensk
Učne oblike: frontalna učna oblika, skupinska učna oblika.
Učne metode: metoda razlage, metoda razgovora, metoda dela s slikovnim gradivom, metoda dela s pisnim gradivom.
Učne tehnike: miselni vzorec, risanje
UČNI CILJI: <ul style="list-style-type: none">- Cilji iz učnega načrta:<ul style="list-style-type: none">-Učenec zna primerjati uspeh gibanj za pravice žensk v posameznih obdobjih 20. stoletja,-učenec razvija spretnost zbiranja in izbiranja informacij iz različnih medijev, kritično presodijo njihovo uporabno vrednost,-učenec zna oblikovati svoje sklepe, stališča, mnenja, interpretacije,-učenec razvija socialne spretnosti pri različnih oblikah sodelovalnega učenja.- Cilji učne ure oz. pričakovani dosežki (operativni učni cilji):<ul style="list-style-type: none"><i>Izobraževalni učni cilji</i>Ob koncu učne ure dijak zna:<ul style="list-style-type: none">- opisati potek gibanj za emancipacijo žensk,- naštetih glavna vprašanja pri emancipaciji,- razložiti položaj žensk v Švici,- povedati letnice pridobitve splošne volilne pravice po izbranih državah.<i>Funkcionalni učni cilji</i>Ob koncu učne ure dijak zna:<ul style="list-style-type: none">- opisati fotografijo,- razbrati podatke iz grafikona,- razbrati bistvene informacije iz pripravljenega gradiva,- upodobiti svoja razmišljanja.

Vzgojni učni cilji

Ob koncu učne ure dijak zna:

- kritično presoditi besedila,
- sodelovati v skupini.

Učna sredstva:

- učila: PPT predstavitev, zapis učne snovi, vnaprej pripravljeno gradivo-članki.
- učni pripomočki: tabla, flomaster, računalnik, platno, LCD projektor, kemični svinčnik

Didaktične etape učnega procesa: uvajanje, obravnavanje učne snovi, urjenje in zaključno ponavljanje.

Medpredmetne povezave z vsebinami: slovenščina (definicija emancipacije in feminizma; zapisovanje učne snovi), likovna vzgoja (risanje skice).

Novi pojmi s pojasnilom:

- emancipacija: pridobitev enakopravnega položaja; ženska emancipacija: pridobitev enakopravnega položaja žensk z moškimi.
- feminizem: gibanje žensk za enakopravnost z moškimi.

Viri in literatura:

- Cerkev bi morali voditi ženske in moški. URL : <http://www.dnevnik.si/objektiv/v-objektivu/-cerkev-bi-morali-voditi-zenske-in-moski> (26.12.2013)
- Emancipacija. URL : <http://bos.zrc-sazu.si/cgi/neva.exe?name=ssbsj&tch=14&expression=zs%3D14180> (26.12.2013).
- Emancipacija in smrt moškega ega. URL: <http://zlataleta.com/emancipacija-in-smrt-moskega-ega/> (26.12.2013)
- Feminizem. URL: <http://bos.zrc-sazu.si/cgi/neva.exe?name=ssbsj&tch=14&expression=zs%3D15303> (26.12.2013).
- Gabrič, A., Režek M. Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Založba DZS. Ljubljana. 2012. 308 str.
- Kronologija pridobivanja pravic žensk. URL: www.stat.si/doc/Kronologija.doc (3.1.2014)
- Slovenke bolje izobražene, a manj plačane od moških. URL: <http://sobotainfo.com/novica/lokalno/slovenke-bolje-izobrazene-manj-placane-od-moskih/18355> (26.12.2013)
- Slovenske ženske na poti k emancipaciji. URL: <http://www.delo.si/kultura/dediscina/slovenske-zenske-na-poti-k-emancipaciji.html> (26.12.2013).
- Ženske v Švici, srečno neenake? URL: <http://www.delo.si/zgodbe/sobotnapriloga/zenske-v-svici-srecno-neeake.html> (26.12.2013).
- Ženski paradoks. URL: http://www.mladina.si/48524/zenski_paradoks/

(26.12.2013).

Viri slik na powerpointu :

- Enakopravnost, ženske. URL : <http://seekingcommunity.ca/blogs/lauren-ross/who-needs-feminism> (26.12.2013).
- If I had a hammer I'd smash Patriarchy. URL: <http://www.elephantjournal.com/2013/12/feminism-sucks/> (26.12.2013).
- Votes for women. URL: <http://feminspire.com/votes-for-women-feminspire-interviews-the-pankhursts/votes-for-women/>.
- Women are not for decoration. URL: http://www.digdang.com/image/women_are_not_for_decoration/2342/ (26.12.2013).
- Uzakonitev splošne volilne pravice žensk v izbranih državah. A. Gabrič, M. Režek. Zgodovina 4. Učbenik za 4. letnik gimnazije. Ljubljana, 2012. S235.tr.
- Ženske zmoremo. URL : https://www.google.si/search?q=emancipacija+%C5%BEensk&espv=210&es_sm=122&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ei=BtzWUoTmFqnywOtjoHQDg&ved=0CAkQAUoAQ&bw=704&bih=746#facrc=&imgdii=&imgrc=uL2x4ytzh9ik9M%253A%3BcgHIKZsnN9UX2M%3Bhttp%253A%252F%252Fsobotainfo.com%252Fslike%252Fnovice%252F943c84b16aaafd25f1c0d243cdd357d6%252F630x630b04c0704e3eebbdf0fece152086ea1071362731184.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fsobotainfo.com%252Fnovica%252Flokarno%252Fslovenke-bolje-izobrazene-manj-placane-od-moskih%252F18355%3B487%3B630 (26.12.2013).

POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	DIJAK	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
3 min	<p>PPT 1 Pozdravljeni dijaki. Prosim, če si ogledate fotografije na powerpointu in mi povejte, kakšne misli, se vam utrnejo pri njih.</p> <p>Glede na to, da ste omenili pojma feminizem in emancipacija. Mi ju zna kdo razložiti.</p> <p>Emancipacija je splošen izraz za pridobitev enakopravnega položaja, ženska emancipacija pa je izraz za pridobitev enakopravnega položaja med moškimi in ženskami, kar lahko enačimo s feminizmom.</p> <p>Tabelska slika Danes bomo govorili o emancipaciji žensk, kako se je razvijala in</p>	<p>Dijaki poslušajo navodilo.</p> <p>Dijaki podajo odgovore : ženske, pravica do enakopravnosti, emancipacija, feminizem, protesti...</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki odgovorijo :feminizem je gibanje, za enakost med moškimi in ženskami, emancipacija pa pridobitev enakopravnega položaja.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika ; metoda razgovora , metoda dela s slikovnim virom .</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>PPT 1 ; LCD projektor, platno, računalnik.</p> <p>Tabelska slika ; tabla, flomaster.</p>

	<p>katera bistvena vprašanja je zajemala. Zatem bomo z delom v skupini prebrali članke na temo in jih predstavili v obliki karikature, reklamnega letaka ali udarnega sporočila. Na koncu bom preverila vaše znanje, zato sledite uri. Snov bomo jemali v obliki časovnega traku, tako da prosim obrnite zvezke ležeče in napišete naslov Gibanja za emancipacijo žensk.</p> <p>PPT 2</p>	<p>Dijaki napišejo naslov Gibanja za emancipacijo žensk in narišejo časovni trak.</p>		<p>PPT 2 ; računalnik, LCD projektor, platno.</p>
--	--	---	--	--

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / SPROTNO PONAVLJANJE

VSEBINSKI POUDARKI	UČITELJ	DIJAK	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
<p>1. Časovni trak</p> <p>(12 min)</p>	<p>Kaj mislite, za kakšne pravice so se ženske sprva borile?</p> <p>Ženske so se že v renesansi in razsvetljenstvu borile za pravico do izobrazbe.</p> <p>Ali je še danes tako ?</p> <p>Znate naštetati kakšno državo ?</p> <p>Tabelska slika</p> <p>Narišite časovni trak in narišite dva razdelka v katerega napišete renesansa in razsvetljenstvo. Pod njiju napišite boj</p>	<p>Dijaki odgovorijo : za pravice do izobrazbe.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki odgovorijo : ponekod da.</p> <p>Dijaki odgovorijo : Niger, Mali, Čad...</p> <p>Dijaki narišejo časovni trak ter napišejo renesansa in razsvetljenstvo ter pod njiju boj za pravico do izobrazbe.</p>	<p>Frontalna učna oblika ; Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>PPT 2 ; računalnik, LCD projektor, platno.</p> <p>Tabelska slika ; tabla, flomaster.</p>

	<p>za pravico do izobrazbe.</p> <p>Prva borka za ženske pravice je bila Olympe de Gouges, ki je leta 1791 napisala Deklaracijo o ženskih pravicah. V njej je opozorila, da je polovica človeštva izključena iz javnosti. Na kaj se je nanašala njena izjava? Kaj se je takrat dogajalo v Franciji?</p> <p>Res je. To letnico, Olympe de Gouges ter Deklaracijo o ženskih pravicah napišite v zvezke. Tabelska slika</p> <p>Če je bil pred 19. stoletjem boj za izobrazbo, kaj mislite, kakšen boj se pojavi v 19. stoletju?</p> <p>Bolj natančno kakšne politične pravice?</p> <p>Tako je. Najbolj se je ta boj razmahnil v ZDA in Veliki Britaniji, vendar je bila prva mednarodna konferenca o pravicah žensk v Parizu in sicer leta 1888. Tabelska slika V zvezke narišite nov razdelek in vanj napišite 19. stoletje.</p>	<p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki odgovorijo: takrat je bila v Franciji francoska revolucija. Njena izjava se je nanašala na volilno pravico. Francoska revolucija je razglasila enakost državljanov, ki pa je veljala le za moške.</p> <p>Dijaki zapišejo v zvezke.</p> <p>Dijaki odgovorijo: Boj za politične pravice.</p> <p>Dijaki odgovorijo: boj za volilno pravico.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki narišejo v zvezke nov razdelek in vpišejo 19. stoletje, boj za</p>	<p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>	
--	---	---	---	--

	<p>Pod njim napišite boj za politične pravice - volilna pravica. Označite leto 1888 in napišite Prva mednarodna konferenca o pravicah žensk v Parizu.</p> <p>V kakšnem smisli je prva svetovna vojna spremenila tradicionalni položaj žensk ?</p> <p>Kaj mislite, s kakšnimi težavami so se soočale ?</p> <p>Med obema vojnama je veliko držav uzakonilo žensko volilno pravico, do leta 1945 je bilo takšnih držav že več kot trideset. Mogoče veste katera je bila prva država na svetu, ki je uzakonila žensko volilno pravico ? Nova Zelandija je uzakonila žensko volilno pravico leta 1893.</p> <p>PPT 3 Poglejmo si uzakonitev splošne volilne pravice po izbranih državah. Vam mogoče katere države padejo v oči ?</p>	<p>politične pravice – volilna pravica ter leto 1888 in Prvo mednarodno konferenco o pravicah žensk v Parizu.</p> <p>Dijaki odgovorijo : z naraščanjem njihovega zaposlovanja so začele stopati v javno sfero.</p> <p>Dijaki odgovorijo : soočale so se z diskriminacijo pri plačilu, dostopu do določenih poklicev, napredovanju...</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki odgovorijo : Nova Zelandija</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki odgovorijo : Da, Mongolija je uzakonila splošno volilno pravico že leta 1924, Švica pa šele leta 1971.</p>	<p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda dela s slikovnim gradivom.</p>	<p>PPT 3 ; računalnik, LCD projektor, platno.</p>
--	---	---	---	--

	<p>Švica ima pravno gledano enakopravnost spolov šele od leta 1996. Leta 1959 so Švicarski moški glasovali na referendumu o ženski volilni pravici in so ga zavrnil. Leta 1971 so ga ponavljali in ga z dvotretinjsko večino sprejeli na državni ravni. Na lokalni ravni v nekaterih kantonih ženske še dalj časa niso smele voliti, v kantonu Appenzeller so dobile volilno pravico leta 1991.</p> <p>Mongolija je splošno volilno pravico uvedla tako zgodaj zaradi svoje socialistične ureditve.</p> <p>Od katerega leta naprej so Slovenke lahko volile ? Res je. Takrat so dobile pravno formalno pravico, neformalno pa že leta 1942.</p> <p>V kateri državi pa še danes ženske nimajo volilne pravice ?</p> <p>Tabelska slika Narišite nov razdelek 20. stoletje, ter znotraj razdelka omejite obdobje med obema vojnoma. Spodaj napišite, splošna volilna</p>	<p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki odgovorijo : Slovenke so lahko volile od leta 1945 naprej.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki odgovorijo : V Saudovi Arabiji.</p> <p>Dijaki narišejo nov razdelek 20. stoletje ter znotraj razdelka omejijo obdobje med obema vojnoma. Spodaj napišejo, splošna volilna pravica in nekaj držav (Avstralija, Mongolija,</p>	<p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda dela s slikovnim gradivom.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda dela s slikovnim gradivom.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Tabelska slika ; tabla, flomaster.</p>
--	--	---	--	--

	<p>pravica in napišite nekaj držav (Avstralija, Mongolija, Finska...).</p> <p>Kljub formalnim in deklarativnim zavezam, pa enakopravnost spolov v vsakdanjem življenju ni bila dosežena. Ponoven vzpon je doživel feminizem v 60. in 70. letih 20. stoletja. Kakšna vprašanja so prišla takrat v ospedje ? Res je. Pa tudi problemi nasilja v družini, vzgoje otrok in potreba po zakonski opredelitvi netradicionalnih oblik partnerstev.</p> <p>V katerih državah so najhitreje legalizirali splav ?</p> <p>V kakšnih pa najpozneje ?</p> <p>Kot naprimer ?</p> <p>Kako je pa v Sloveniji s splavom ?</p> <p>Res je. Ta pravica je bila uzakonjena leta 1977.</p> <p>Tabelska slika</p> <p>Omejite obdobje 60. in 70. let ter spodaj napišite vzpon feminizma –</p>	<p>Finska...).</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki odgovorijo : vprašanja v zvezi s kontracepcijo in splavom.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki odgovorijo : v Skandinavskih.</p> <p>Dijaki odgovorijo : v tradicionalno katoliških.</p> <p>Dijaki odgovorijo : Kot na primer na Poljskem.</p> <p>V Sloveniji je zakonsko urejena pravica do splava.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki omejijo obdobje 60. in 70. let ter spodaj napišejo vzpon feminizma – vprašanja v</p>	<p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>	
--	--	--	---	--

	vprašanja v zvezi s kontracepcijo, splavom, družino na splošno...	zvezi s kontracepcijo, splavom, družino na splošno...		
2. Prebiranje člankov (15 min)	<p>Sedaj smo z obravnavo učne snovi zaključili. Razdelila vas bom v šest skupin, vsaka skupina bo dobila svoj članek, ki se navezuje na ženske in emancipacijo. Vaša naloga je, da v skupini članek preberete, se o njem pogovorite in skicirate reklamni letak, karikaturu ali udarno sporočilo, ki prikazuje vaš članek. Na voljo imate 15 minut, predlagam, da si zadnjih 7 minut rezervirate za skico. Ko boste imeli do konca še 7 minut, vas bom opozorila. Po pretečenih 15 minutah, bo vsaka skupina predstavila svojo skico in razložila na kakšen način jo je narisala in zakaj ravno na takšen način.</p> <p>(Dijake razdelim v</p>	Dijaki poslušajo navodilo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	<p>PPT 4; LCD projektor, računalnik, platno.</p> <p>Pripravljeni članki : - Cerkev bi morali voditi ženske in moški.⁹ - Emancipacija in smrt moškega ega.¹⁰ - Slovenke bolje izobražene, a manj plačane od moških.¹¹ - Slovenske ženske na poti k emancipaciji.¹² - Ženske v Švici, srečno neenake ?¹³</p>

⁹ Cerkev bi morali voditi ženske in moški. URL: <http://www.dnevnik.si/objektiv/v-objektivu/-cerkev-bi-morali-voditi-zenske-in-moski> (26.12.2013).

¹⁰ Emancipacija in smrt moškega ega. URL: <http://zlataleta.com/emancipacija-in-smrt-moskega-ega/> (26.12.2013).

¹¹ Slovenke bolje izobražene, a manj plačane od moških. URL: <http://sobotainfo.com/novica/lokalno/slovenke-bolje-izobrazene-manj-placane-od-moskih/18355> (26.12.2013).

¹² Slovenske ženske na poti k emancipaciji. URL: <http://www.delo.si/kultura/dediscina/slovenske-zenske-na-poti-k-emancipaciji.html> (26.12.2013).

¹³ Ženske v Švici, srečno neenake? URL: <http://www.delo.si/zgodbe/sobotnapriloga/zenske-v-svici-srecno-noonake.html> (26.12.2013).

	skupine po principu oštevilčenja, enake številke tvorijo skupino).	skupine in začnejo s skupinskim delom.	učna oblika. Metoda dela s pisnimi viri.	- Ženski paradoks. ¹⁴
3. Pregled skic (5 min)	Vaš čas je potekel. Prosim, da v skupini izberete enega, ki bo prišel pred tablo predstaviti skico.	Dijaki poslušajo navodilo in izberejo dijaka, ki bo predstavljal skico. Dijak iz skupine 1 : Naše udarno sporočilo predstavlja članek Emancipacija in smrt moškega ega. Predstavlja vlogo ženske in moškega v sodobni družbi. Dijak iz skupine 2 : Naša karikatura predstavlja članek Slovenske ženske na poti k emancipaciji. Narisali smo jo v obliki hiše, ker naj bi bilo tam tradicionalno mesto ženske. Dijak iz skupine 3 : Naš reklamni predstavlja članek Cerkev bi morali voditi ženske in moški.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Metoda razgovora. Metoda slikovne demonstracije.	Narisane karikature/ reklamni letaki/ udarni oglasi.

¹⁴Ženski paradoks. URL: http://www.mladina.si/48524/zenski_paradoks/ (26.12.2013).

		<p>Narisali smo ga tako, da bi opozorili javnost na to, da bi morale tudi ženske prevzetami vidnejše vloge v Cerkvi.</p> <p>Dijak iz skupine 4 : Naša karikatura predstavlja članek Ženski paradoks. Narisali smo ga v obliki piramide, kjer so ženske poteptale moške in so na vrhu, ampak nesrečne.</p> <p>Dijak iz skupine 5 : Naša karikatura predstavlja članek Slovenke bolje izobražene, a manj plačane od moških. Narisali smo prizor, kjer pride mama po otroka v šolo, učiteljica pa misli, da je to njegova babica. Karikatura prikazuje dejstvo, da se današnje ženske vedno bolj pozno odločajo za otroka.</p> <p>Dijak iz skupine 6 : Naša karikatura predstavlja članek : Ženske v Švici, srečno neenake ? Narisali smo jo v obliki enačbe, kjer pa strani nista enaki. Prikazuje neenakost žensk in moških v švicarski družbi.</p>		
--	--	--	--	--

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE / PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	DIJAK	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
	<p>Hvala za vaše predstavitev in skice.</p> <p>Sedaj bomo preverili obravnavano snov.</p> <p>Izbrala bom dijaka,</p>	Dijaki poslušajo navodila.	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>PPT 5 ;</p> <p>računalnik, LCD projektor, platno.</p>

	<p>ki bo odgovarjal na moja vprašanja, vsak pravilen odgovor je vreden eno točko, razen pri petem vprašanju, ki je vreden dve točki. Ena točna za razlog in dve točki za pojasnitev.</p> <p>1. vprašanje: Katerega leta so dobile švicarske ženske volilno pravico v vseh kantonih?</p> <p>2. vprašanje: Boj za pravico do izobrazbe je zamenjal boj za _____? Dopolni</p> <p>3. vprašanje: V katerem stoletju je bila napisana prva deklaracija o ženskih pravicah ?</p> <p>4. vprašanje: Pojasni, kdo je feministka ?</p> <p>5. vprašanje: Natančno razloži, zakaj je Mongolija dobila splošno volilno pravico že leta 1924.</p> <p>6. vprašanje: Jugoslavija je pravno formalno dobila splošno</p>	<p>Dijak odgovori : leta 1991.</p> <p>Dijak odgovori : boj za politične pravice.</p> <p>Dijak odgovori : V 18. stoletju.</p> <p>Dijak odgovori : Feministka je ženska, ki se bori za enakopravnost med ženskami in moškimi.</p> <p>Dijak odgovori : Mongolija je dobila splošno volilno pravico leta 1924, zaradi socialističnega režima. Ta režim je, poleg ostalih stvari, spodbujal enakost med vsemi ljudmi.</p> <p>Dijak odgovori : Ne drži. Jugoslavija je dobila pravno formalno splošno volilno pravico leta 1945.</p>	<p>Metoda razgovora.</p>	
--	---	--	--------------------------	--

	<p>volilno pravico med drugo svetovno vojno. Drži ali ne drži (če je odgovor ne drži, popravi stavek, da bo pravilen) ?</p> <p>7. vprašanje: V kateri državi ženske še danes nimajo volilne pravice?</p> <p>(Pogledam rezultat in povem oceno.)</p> <p>Hvala, z današnjo učno uro smo končali.</p>	<p>Dijak odgovori : Ženske še danes nimajo volilne pravice v Saudovi Arabiji.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki odidejo.</p>	<p>Metoda razlage.</p>	<p>PPT 6 ; računalnik, LCD projektor, platno.</p>
--	--	---	------------------------	--

SEZNAM PRILOG:

1. PPT predstavitev;
2. tabelska slika;
3. članki – delo v skupinah;
4. vprašanja za preverjanje obravnavane učne snovi;
5. odgovori na vprašanja za preverjanje obravnavane učne snovi;
6. izdelki dijakov.

1. PPT predstavitev

GIBANJA ZA EMANCIPACIJO ŽENSK

VOLILNA PRAVICA

- Uzakonitev splošne volilne pravice po izbranih državah:

LETO	DRŽAVA
1902	Avstralija
1906	Finska
1913	Norveška
1915	Danska, Islandija
1917	Rusija, Kanada
1918	Avstrija, Nemčija, Češkoslovaška, Madžarska, Poljska
1919	Nizozemska, Švedska
1920	ZDA
1922	Irska
1924	Mongolija
1928	Velika Britanija
1930	Turčija
1931	Španija, Portugalska, Argentina

LETO	DRŽAVA
1934	Kuba
1944	Francija
1945	Jugoslavija
1946	Italija, Albanija, Malta, Vietnam
1947	Kitajska, Indija, Pakistan, Japonska
1948	Belgija
1956	Egipt
1960	Ciper
1962	Uganda, Zambija
1963	Iran, Afganistan, Alžirija, Maroko, Kenija, Kongo
1964	Libija, Sudan
1971	Švica
2003	Oman
2006	Združeni arabski emirati

Vir podatkov: A. Gabrič, M. Režek. Zgodovina 4. Učbenik za četrto letnik gimnazije. Založba DZS. Ljubljana, 2012. Str. 235

DELO PO SKUPINAH

- Pozorno preberite članke.
- Izpišite si ključne podatke, misli, ki se vam porodijo ob prebiranju.
- Diskusija in risanje karikature/reklamnega letaka/udarnega sporočila.
- Predstavitev.

- Na voljo imate 15 minut.

PREVERJANJE UČNE SNOVI

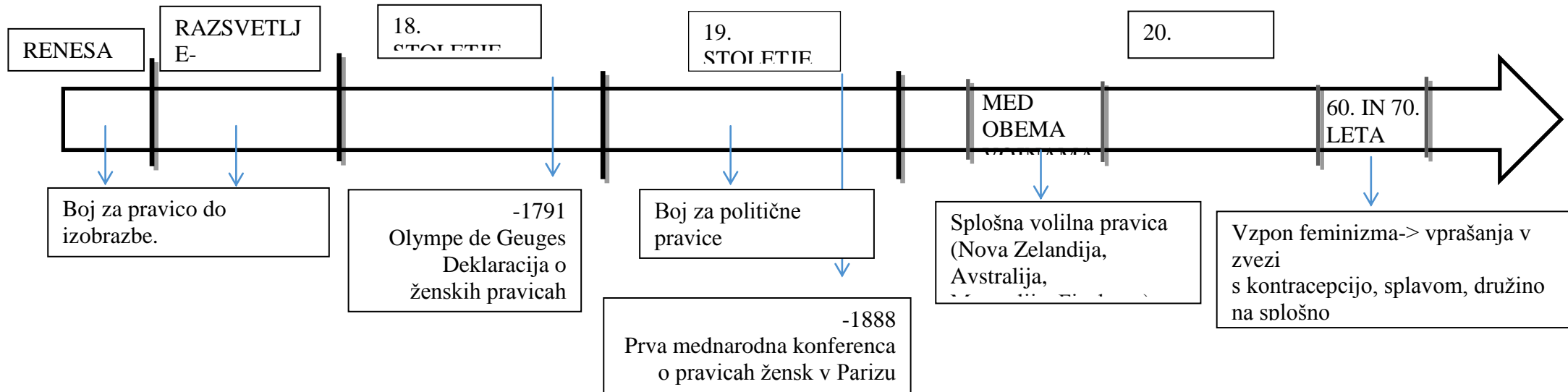
- 1. vprašanje: Katerega leta so dobile švicarske ženske volilno pravico v vseh kantonih? ____/1 točka
- 2. vprašanje: Boj za pravico do izobrazbe je zamenjal boj za ____? Dopolni. ____/1 točka
- 3. vprašanje: V katerem stoletju je bila napisana prva deklaracija o ženskih pravicah? ____/1 točka
- 4. vprašanje: Pojasni, kdo je feministka? ____/1 točka
- 5. vprašanje: Natančno razloži, zakaj je Mongolija dobila splošno volilno pravico že leta 1924. ____/2 točki
- 6. vprašanje: Jugoslavija je pravno formalno dobila splošno volilno pravico med drugo svetovno vojno. Drži ali ne drži (če je odgovor ne drži, popravi stavek, da bo pravilen)? ____/1 točka
- 7. vprašanje: V kateri državi ženske še danes nimajo volilne pravice? ____/1 točka

KRITERIJ:

Točke	Procent	Ocena
0 – 4,0	0% - 50 %	1 (nzd)
4,0 – 5,0	50% - 60%	2 (nzd)
5,0 – 6,0	60% - 75%	3 (db)
6,0 – 7,0	75% - 90%	4 (pdb)
7,0 – 8,0	90% - 100%	5 (odl)

2. tabelska slika;

GIBANJA ZA EMANCIPACIJO ŽENSK

3.članki – delo v skupinah;

Emancipacija in smrt moškega ega

12. Julij 2008

Besedilo: Jaka K.

Obstaja povezava med emancipacijo žensk in vse večjim številom apatičnih in neambiciozних moških? Se moški zares bojimo sodobne ženske?

V kolikor bi lahko zavrteli čas nazaj in z varne distance spremljali tekmo med spoloma od trenutka, ko je človek splezal z drevesa pa do danes, bi hitro ugotovili, da so ženske v zadnjih nekaj desetletjih napravile neverjetni delni rezultat.

Od prvega vala feminizma, ki je zahodno družbo zajel v 60ih in 70ih letih pa do danes, so ženske v boju za svoje pravice storile kvantni skok. Tradicionalni okviri togih pravil igre, ki se stoletja niso spreminjala, so se porušili v nekaj desetletjih in pustili ogromno manevrskega prostora za oblikovanje novih razmerij. Slednja temeljijo na enakosti in enakopravnosti, kar je povzročilo rojstvo sodobne emancipirane ženske.

Seveda bi se bilo naivno zaleteti z izjavo, da sta danes v zahodni družbi spola povsem izenačena,

kajti večina statističnih kazalcev še vedno kaže v drugo smer. Kljub temu se zdi, da so se vrata za prodor žensk z visokimi poslovnimi ali političnimi ambicijami na široko odprla, skozi njih pa že vstopa vedno več posameznic, ki svojo usodo kroji povsem neodvisno od moškega.

Ne, sodobne ženske ob sebi ne potrebujejo moškega. Vsaj ne v davno preživetem smislu zaščitnika in skrbnika. Ko se podajo v razmerje, vanj vstopajo kot enakovredni partner, njihova vloga v partnerski zvezi pa nikakor ni omejena s tradicionalnimi vrednotami materinstva in dela v gospodinjstvu kot edinega pravega načina samopotrditve.

Kaj pa s(m)o v tem času počeli pripadniki nasprotnega spola? Mi, ki smo toliko let nepravilno in na osnovi fizične nadvlade držali vse karte v svojih tokah? Če so ženske končno začele oblačiti hlače, se zdi, da vse več moških ostaja brez njih. Čez življenje se sprehodijo v spodnjicah, nepripravljeni na izzive, ki jih prinaša svet.

Izgleda, kot da se je nekje v evoluciji zahodnega moškega izgubil tisti primarni instinkt, ki je v nas budil lovca in skrbnika, 'providerja' ki bo nase prevzel odgovornost za preživetje svoje družine. Je možno kako drugače razložiti generacijo apatičnih, neambiciozних moških, ki capljajo po svetu večinoma brez volje in vizije? Govorim seveda o vse večjem številu moških,

ki globoko v dvajsetih ali celo tridesetih živijo na račun staršev, brez želje po osamosvojitvi in vzpostavitvi samostojnega življenja z lastnim gospodinjstvom. Vsak od nas pozna nekaj večnih študentov, ki večino dneva preležijo pred televizijo in/ali računalnikom, vrhunec življenja pa jim pomeni žuranje ob koncu tedna. Ali ti ljudje kadarkoli odrastejo?

Opisani predstavniki moškega spola večinoma živijo z danes na jutri. Ne storijo premika, ker se bojijo, da bi s tem izgubili prirojene privilegije – udobje, varnost in zavetje. Bojijo se odgovornosti in spoprijemanja z vsemi težavami, ki jih prinaša življenje v svetu odraslih. Zato ostajajo otroci. Nekateri za vedno. Kot taki pogosto ne dosežejo čustvene zrelosti in niso sposobni vstopati v resna razmerja. Njihovo ljubezensko življenje je v najboljšem primeru omejeno na občasne romance, ki ne prinašajo odgovornosti trajne zveze.

Ko človek opazuje družbene premike in spremembe v razmerju moči – na eni strani vzpon poslovne in samostojne ženske, na drugi vse več apatičnih moških - se slej ko prej mora vprašati, če sta ta dva pojava tako ali drugače povezana.

Je možno, da je emancipacija ženske postopoma pripeljala do padca odgovornega in samozavestnega moškega? Do neke mere gotovo. Moški ego je bil hitro postavljen pred dejstvo: v partnerskem razmerju moški ni več

nosilec absolutne moči, temveč enakovredni partner. Kariera in z njo gospodarjenje z denarjem je postala tudi njena domena, žena pa je s tem postala finančno povsem neodvisna.

To pa ni bil zadnji udarec. Emancipacija vključuje tudi seksualno svobodo – avtonomno pravico do svojega telesa in svobodno menjavo spolnih partnerjev. Seks kot šport ni več ekskluzivna pravica moškega spola. Ženske, ki znajo poskrbeti za svoje (tudi seksualne) potrebe, tako ne morejo biti več premočrtno ožigosane in zaničevane, temveč postajajo protagonistke novih družbenih razmer, v večini moških pa zbudajo strahospoštovanje. Tu gre v prvi vrsti za strah pred

nezmožnostjo potešitve takšne ženske, kar bi bil še zadnji udarec v krsti moškega ega.

Ženska, ki ve kaj hoče in si je to pripravljena vzeti, namreč ne prenese slabičev. Prav slabiči pa so na drugi strani tisti, ki ne prenesejo nje – zaradi strahu, da jim bo vzela še poslednji košček tistega, česar si nikoli niso zares zaslužili.

Vir: Emancipacija in smrt moškega ega. URL: <http://zlataleta.com/emancipacija-in-smrt-moskega-ega/> (citirano 26.12.2013)

Slovenske ženske na poti k emancipaciji

Slovenke v času moderne: »Kar ženska ne zmore radi kratke pameti, nadomesti z – dolgim jezikom!«

Milan Vogel, kultura
čet, 27.10.2011, 09:58

Naslovna fotografija razstave
Polemika iz leta 1893:

Anton Mahnič v polemiki z Marico Nadlišek, pozneje poročeno Bartol, v Rimskem katoliku leta 1893: »Kar ženska ne zmore radi kratke pameti, nadomesti z – dolgim jezikom! (...) Da, Marica (...): ostanite li pri svojih, tj. ženskih opravilih. Ako ste gospa, krpajte možu hlače, pa vmivajte in povijajte otroke, če jih imate. (...) To je žensko, to je Vaše opravilo. Drugo prepuščajte nam, možkim; mi se bomo vže o vsem dogovorili.«

»Če hočemo razumeti današnji položaj žene, nam je potrebno dvoje. V prvi vrsti moramo poznati in razumeti pojave družbe, v kateri živi in katere produkt je žena, poleg tega moramo poiskati vzroke teh pojavov, katerih zapovrstnost nam kaže zgodovinski razvoj družbe. (...) Vsi vemo, da je potekalo življenje naših mater in babic povsem drugače.«

V uvodu zapisane besede je leta 1934 podpisala Angela Vode in so osrednji citat razstave *Ženske v dobi moderne*, ki jo danes odpirajo v Muzeju novejšje zgodovine Slovenije. Projekt, ki ga je vodila **Mateja Tominšek Perovšek**, je v okviru medinstitucionalnega sodelovanja pripravilo več ustanov, namen razstave pa je pokazati, kako so se od revolucionarnega leta 1848 do konca druge svetovne vojne ženske odzivale na družbeno, kulturno, politično in javno življenje. Tako se srečamo z delovanjem in življenjem številnih znanih in manj znanih ali pozabljenih žensk, ki so v svojem času imele pomemben vpliv na dogajanje okrog sebe in v deželi, čeprav se niso smele vključevati v politične stranke in niso imele volilne pravice.

Mož je glava družine

Razstava je razdeljena na štiri časovna obdobja: Avstrijsko cesarstvo/Avstrijsko-ogrsko monarhija (1848–1914), prva svetovna vojna (1914–1918), Kraljevina SHS/Jugoslavija (1918–1941) in druga svetovna vojna (1941–1945).

C.-kr. dvorna in državna tiskarna na Dunaju je leta 1811 natisnila Občni državljanski zakonik za vse nemške dedne dežele avstrijskega cesarstva, ki je bil dolgo v veljavi in po katerem je bil, če navedemo besedilo z razstave, »mož opredeljen kot glava rodbine, od katerega so bili odvisni žena in drugi člani družine. Žena je dobila moževo ime in pravico do uživanja vseh ugodnosti njegovega stanu. Njena dolžnost je bila, da z možem deli njegovo bivališče, da ga v gospodarstvu in pridobivanju po svojih močeh podpira, da se, kolikor zahteva domači red, drži njegovih zahtev in da poskrbi, da jih upoštevajo tudi drugi. Možu je pomagala

nositi stroške skupnega življenja tako, da je v zakon prinesla doto. Družinsko razmerje je bilo ustanovljeno z ženitno pogodbo, po kateri sta bila zakonca dolžna izpolnjevati zakonske dolžnosti. Oče je bil dolžan vzdrževati otroke, dokler se niso bili sposobni preživljati sami, skrb za njihovo telo in zdravje pa je morala - prevzeti predvsem mati.«

Pestra predstavljena vsebina

Mateja Tominšek Perovšek pravi, da so na razstavi v okviru muzejskih predmetov predstavljene različne vsebine, razmišljanja in delovanje takratnih vidnejših posameznic na Slovenskem, idejne smernice ženskega gibanja, različne družbene in kulturno-umetniške dejavnosti žensk, društva in zveze, ženski časopisi ter posameznice, ki so imele vidnejše mesto v emancipacijskem zavedanju žensk kot enakopravnih članic družbe pri upravljanju in odločanju na političnem in občečloveškem področju življenja naroda. Vsebinska nit se vleče od prvih poskusov uveljavljanja žensk, prek vse večje dejavnosti in organiziranosti ter vloge žensk med prvo svetovno vojno, ko so morale prevzeti tudi moško delo, novih izzivov med obema vojnoma za finančno in poklicno neodvisnost do povsem spremenjene vloge ženske med drugo svetovno vojno.

Nabor imen je seveda zelo širok, zato se je treba omejiti na izbor. Med prvimi posameznicami srečamo domnevno prvo slovensko pisateljico **Fanny Hausmann**, ki je prav v času revolucije delovala v krogu Celskih slovenskih novin oziroma Slovenskih novin in s svojimi pesmimi navdušila slovenske narodnjake, čeprav je bila po rodu Nemka. Celjani so jo opisovali kot lepo, visokoraslo gospodično, strastno kvartopirko, vneto pripadnico katoliške vere in damo, ki je bila vedno oblečena v črno.

Sledi ji zares prva slovenska pisateljica in skladateljica **Josipina Urbančič Turnograjska**, ki je začela ustvarjati že pri sedemnajstih in v kratkem življenju napisala 37 povestic, kot jim je rekla, njej pa avtorica libreta za opero Gorenjski slavček **Luiza Pesjakova**. Na likovnem področju je led prebila Ivana Kobilca, ko je decembra 1889 v prostorih realke odprla prvo samostojno razstavo slik. Prva akademsko izobražena Slovenka, ki je leta 1906 diplomirala na filozofski fakulteti v Gradcu, je bila Marija Wirgler (1879–1974), do ustanovitve ljubljanske univerze leta 1919 pa je fakultetni študij končalo dvanajst Slovenk, med njimi tudi prva slovenska doktorica znanosti **Ángela Piskernik**.

Na razstavi, ki bo na ogled do konca oktobra prihodnje leto, bodo na ogled še štirje celovečerni dokumentarni filmi o **Almi Karlin**, **Mariji Veri**, **Ljubi Prenner** in **Angeli Vode**, nekaj filmov z začetka 20. stoletja (Arhiv Republike Slovenije) in virtualna razstava Alma 3D iz Pokrajinskega muzeja Celje.

Vir: Slovenske ženske na poti k emancipaciji. URL:

<http://www.delo.si/kultura/dediscina/slovenske-zenske-na-poti-k-emancipaciji.html> (citirano 26.12.2013).

Cerkev bi morali voditi ženske in moški

Vir / Avtor: **Ranka Ivelja**

16. marec 2013 (nazadnje spremenjeno: 0:00 16. marec 2013)

Dr. Lucetta Scaraffia, profesorica za sodobno zgodovino in zgodovino religij na sloviti rimski univerzi La Sapienza, je zanimiva osebnost. Prepričana marksistka in ena prvih feministk v Italiji je v drugi polovici življenja ugotovila, da je katolištvo, od katerega se je v mladih letih odvrnila, religija, ki v največji meri osmišlja življenje posameznika in družbe. Zato mu pripada z glavo in srcem. Je ena redkih žensk, ki razen

za *Il Messagero* in *24 ore* piše tudi za uradno vatikansko glasilo *L'Osservatore Romano*. Ureja njegovo mesečno prilogo o ženskah. V javnosti so odmevale njene izjave, da se pedofilija v cerkvenih vrstah ne bi nikoli tako razmahnila, če bi bilo v cerkvenih institucijah več žensk, in da katolištvo in emancipacija žensk nista nujno ločena bregova.

Prebrala sem vašo misel, da emancipacija žensk in krščanstvo nista naravna nasprotnika. Prav nasprotno. Pravite, da ni naključje, da so se ženske skozi zgodovino emancipirale v državah s krščansko tradicijo.

Točno tako. Krščanstvo je, kot sem že rekla, uzakonilo duhovno podlago za enakopravnost spolov. Možnost za dosego svetosti je bila dodeljena tako moškim kot ženskam. To se do tedaj ni zgodilo v nobeni religiji. Nobena druga religija dotlej ni poznala svetnic. Če k temu dodamo še enakost v pravicah in dolžnostih med zakoncema, dobimo humus za razvoj emancipacije. Seveda gre za dolge procese. Toda seme je v dva tisoč letih pognalo. Brez krščanske kulturne matrice morda ne bi. Tudi zato je tako težko izvažati emancipacijo žensk v države s povsem drugo kulturno in religijsko tradicijo. Ni primerne backgrounda. Naj opozorim še na to, da je Cerkev do leta 1900 ženskam omogočala, da so se izražale in uveljavljale, veliko bolj kot preostali laični svet. Cerkev je premogla predstojnice samostanov, svetnice, ki so premogle znanje in moč.

Izobraženke tistega časa?

Da, točno tako. Hildegarda iz Bingna, nemška opatinja, mistikinja, skladateljica in pisateljica iz 11. stoletja, je hodila po Evropi in predavala. Nadpovprečno je bila izobražena v medicini, botaniki, mineralogiji, jezikoslovju. Bila je ena najvidnejših osebnosti srednjega veka.

Tista Hildegarda, ki jo je Benedikt razglasil za cerkveno učiteljico?

Da. V tistem času so tudi ženske učile moške, kako naj ravnajo in živijo. Ustanoviteljice ženskih kongregacij za aktivno življenje so v 19. stoletju potovale po vsej Evropi, same, same so upravljale tudi ne majhna premoženja. Italijanske ženske so pravico do upravljanja svojega premoženja dobile šele leta 1929. Redovnice so to počele že sto let. Do 19. stoletja so se torej ženske v cerkvenih institucijah lahko izražale bolj svobodno kot v laičnem svetu. Po letu 1900 se je v Cerkvi vse spremenilo.

Zakaj?

Eden od razlogov je smer političnega aktivizma žensk. Zlasti v drugi polovici 19. stoletja se je osvobajanje žensk povezovalo s kontracepcijo, abortusom, torej z odklanjanjem materinstva, z zavračanjem pomena biološke vloge žensk. Tega Cerkev ni mogla sprejeti, materinstvo je kot ženska specifičnost za Cerkev preveč pomembno. Tu je prišlo do preloma. Po cerkvenih naukih morajo biti ženske deležne zaščite in posebne skrbi prav zaradi materinstva.

To razujem, ampak v Cerkvi je (bilo) pogosto zaznati podcenjujoč odnos do žensk, celo mizoginijo. To nima nič opraviti z materinstvom.

Kaj naj rečem? Strinjam se z vami. Zato je treba vlogo žensk v Cerkvi okrepiti. Po mojem bi bilo zelo dobro in koristno, če bi bodoče duhovnike v semeniščih poučevale tudi ženske. Tako bi ženske doživljali tudi v avtoritativni vlogi, ne pa samo v vlogi redovnic, ki jim kuhajo kosilo in pomivajo krožnike.

Vprašanja, ki sva se jih dotaknili, bodo aktualna tudi v razpravah o politiki novoizvoljenega papeža Frančiška. Kot je že znano, je, kar zadeva kontracepcijo, tudi uporabo kondomov, zelo konservativen. Sprememb na tem področju torej ne gre pričakovati?

Mislim, da je pričakovanje, da bo kakšen papež to spremenil, nesmiselno in nerealno. Te zadeve so enostavno nezdržljive s katoliško moralo. Razmišljanje, da bo kakšen papež dovolil kontracepcijo ali žensko duhovništvo, je fundamentalna napaka, ki jo delajo zunanji opazovalci. Ko govorimo o izboljševanju položaja žensk v Cerkvi, moramo imeti pred očmi druge zadeve. Ženskam bi morali bolj prisluhniti, navsezadnje predstavljajo dve tretjini vernikov, pa so vseeno brez glasu v Cerkvi. To je treba spremeniti, to je naloga, ki čaka cerkvene voditelje v prihodnosti. Cerkev bi morali ženske in moški voditi skupaj.

Toda rimska kurija je še vedno moška utrdba, ženske tam kuhajo, perejo in strežejo...

Nimate povsem prav. Kongregacije vodijo moški, toda v rimskih uradih je zaposlenih vse več žensk. Zaposlene so tudi na vse bolj pomembnih položajih. Do teh sprememb je prišlo zlasti v pontifikatu Janeza Pavla II. in Benedikta XVI. Če mene vprašate, so seveda še vedno podcenjene, tako kot v družbi nasploh.

Vir: Cerkev bi morale voditi ženske in moški. URL: <http://www.dnevnik.si/objektiv/v-objektivu/-cerkev-bi-morali-voditi-zenske-in-moski> (citirano 26.12.2013)

Ženski paradoks

Borut Mekina | Mladina 40 | 8. 10. 2009

Na nekaterih področjih ženske niso več zgolj enakopravne, ampak so tudi boljše od moških. Na primer po izobraženosti. Živijo dlje, imajo varnejše službe. Njihov položaj se je v zadnjih desetletjih korenito izboljšal in tisto, čemur smo nekoč rekli prepad med spoloma, izginja. Vse več jih je na vodstvenih položajih v gospodarstvu in politiki. In tudi svet po gospodarski krizi naj bi pripadal predvsem njim, ženskam. Toda ali so ženske s to novo vlogo zadovoljne? Ne. Paradoksalno, ženske so zadnja desetletja veliko bolj nesrečne in nezadovoljne kot prej. Kakor da je emancipacija zgrešila svoj bistveni cilj.

Konec veselja

V postfeminističnem svetu so postali moški srečnejši od žensk. Do takšnega sklepa sta prišla ameriška ekonomista, ki sta nedavno začela preučevati dolgoročne usmeritve, kar zadeva zadovoljstvo z življenjem pri moških in ženskah. Betsey Stevenson in Justin Wolfers, ekonomistka in ekonomist iz ameriške univerze v Pensilvaniji, sta uporabila več različnih javnomnenjskih raziskav, opravljenih v ZDA in Zahodni Evropi. Njuna hipoteza je bila, da bi

se morale zaradi objektivno izboljšanega položaja žensk, denimo občutnega zvišanja povprečne izobrazbe, boljšega dostopa do služb, višje plače in podobno, povečati njihovo zadovoljstvo. A tudi na svoje presenečenje sta prišla do popolnoma nasprotnega odgovora: ugotovila sta, da so se v industrijskih družbah vsega sveta od ZDA in Zahodne Evrope do Avstralije zadovoljstvo z življenjem, sreča in užitek pri opravljanju vsakodnevnih opravil pri ženskah v zadnjih 30 letih zmanjšali. V ZDA v absolutnem smislu in v relativnem smislu glede na moške. V Evropi pa v relativnem smislu.

Slovenske »superženske«

V Sloveniji, pa tudi v nekaterih drugih socialističnih državah naj bi bil položaj žensk malce drugačen kot na Zahodu. Tanja Rener s Fakultete za družbene vede poudarja, da so bila na Zahodu neofeministična in ženska gibanja razmeroma uspešna, predvsem v političnih, manj v ekonomskih zahtevah, zaradi česar je zaposlenost žensk hitro narasla, hkrati so se izredno dvignila pričakovanja žensk, kar zadeva izobraženost, zaposlenost in osebno avtonomijo. Ceno naj bi ženske plačale prav tam, kjer je bila socialna država slabo razvita. Denimo v sredozemskih ali v neoliberalnih državah, kot so Velika Britanija in ZDA, v Skandinaviji pa naj bi bilo drugače. Iz tega sklepa, da tam zdaj tudi razočaranje nad razvojem in »nesreča žensk« nista tako globoka. »Domnevam torej, da razočaranja žensk temeljijo na tem, da so bili boji za enakost sicer precej uspešni, možnosti zanjo pa so ostale domala nespremenjene,« meni Renerjeva.

Imeli smo razvito socialno državo, polno zaposlenost odraslih žensk, razmeroma dobro urejeno infrastrukturo, denimo otroško varstvo, zdravstveno varstvo, posebej žensk in otrok. Obstajal je neke vrste »državni feminizem« ali enakopravnost med spoloma od zgoraj navzdol. A hkrati, dodaja Renerjeva, se je implicitno razvijala doktrina »superženske«, ki je uspešna v zaposlitvi ali poklicu in doma, pa še družbenopolitično dejavna je morala biti, hkrati s tem pa smo imeli izrazito enakomerno in tradicionalno delitev dela med spoloma. »Tako imenovana dvojna obremenjenost žensk je bila pri nas zato zmeraj razmeroma visoka. Intenzivno delovno obremenjenost v službi in doma je vsaj delno blažila kolikor toliko egalitarno naravnana socialna država. Sistemske politike usklajevanja zaposlitve in družine, ki so v evropski socialni in politični retoriki tako popularne, se pri nas - morda razen plačanega očetovskega dopusta - nikoli niso zares prijele. Zato pa so za položaj večine žensk pri nas toliko nevarnejši posegi v zmanjševanje moči socialne države in privatizacija storitev,« pravi Renerjeva, ki je nezadovoljstvo žensk v Sloveniji zato ne bi posebej presenetilo.

Skok, ki so ga v javnem življenju v zadnjih desetletjih naredile ženske, je dejansko ogromen. Svet, kakršnega so v stoletjih ustvarili moški, se z naglico ruši. To velja tudi za Slovenijo, ki je bila zavaljo socialistične usmeritve (ta je šla z roko v roki z ženskim gibanjem) v emancipatorne procese vključena razmeroma zgodaj. Že leta 1897 je začel izhajati prvi ženski časopis Slovenka, leta 1898 je bilo ustanovljeno prvo žensko društvo, leta 1905 je bila prva ženska sprejeta v službo na ljubljanskem magistratu, leta 1942 je bila uzakonjena splošna volilna pravica, v parlament je bila poslana prva poslanka, tri leta kasneje »smo« že dobili prvo ministrico. Danes sta represivna resorja v rokah Katarine Kresal in Ljubice Jelušič, ki sta na lestvici priljubljenosti v vladi Boruta Pahorja na vrhu. Sicer pa tudi Pahor ni tipičen predstavnik patriarhalne tradicije. Položaj žensk v svetu in tudi v Sloveniji se »objektivno« izboljšuje, še posebej po letu 1960, ko so po dobljenem boju sufražetk za volilno pravico na dnevni red prišla ekonomska in socialna vprašanja.

Še pred približno desetimi leti so ženske v Sloveniji v povprečju za isto delo zaslužile 85 odstotkov plače, ki so jo

dobili moški, sodeč po zadnjem poročilu statističnega urada iz maja 2009, ženske danes zaslužijo »že« 95 odstotkov »moške« plače. Po nekaterih predvidevanjih (Boston Consulting Group) se bo v prihodnjih petih letih svetovni prihodek žensk povečal za kar 50 odstotkov, z 10 na približno 16 trilijonov dolarjev, prihodek moških pa naj bi se povečal zgolj za tretjino, na 31 trilijonov dolarjev. Postkrizna gospodarstva bodo iz več razlogov bolj »ženska«. Prvič, v veliki večini propadlih podjetij so kratko potegnili moški; v tej gospodarski krizi je bilo izgubljenih okrog 85 odstotkov »njihovih« delovnih mest. In drugič, gospodarska rast, ki naj bi se začela v »socialnih« sektorjih, v izobraževanju, šolstvu ali zdravstvu, bo predvsem v prid ženskam. Ženske naj bi po teh predvidevanjih predstavljale »priložnost«, kakršno pomenita Kitajska in Indija skupaj. Razlog je viden že v sedanjosti: v zahodnoevropskih državah ženske nadzirajo več kot 75 odstotkov porabe v gospodinjstvih.

Kaj je ženska brez moškega?

Govoriti o sreči, je lahko tvegano, pojasnjuje Milica Antić Gaber, a vseeno trdi, da različne raziskave in analize kažejo, da so se pričakovanja žensk s krepitvijo zavedanja o pravicah in možnostih na različnih področjih povečala. Podobno sklepa Maca Jogan, dolgoletna profesorica na Fakulteti za družbene vede. Pravi, da je paradoks ženske nesreče zgolj »normalen« in »prehoden pojav« v začetni fazi odpravljanja diskriminacije po spolu, ko so ženske množično vstopile v visoko izobraževanje, v raziskovanje in ko so počasi začele prodirati tudi v politično odločanje: »Družboslovne raziskave kot pravilo potrjujejo, da visokim pričakovanjem pogosto sledi razočaranje. To je denimo sledilo v postkomunističnih državah po padcu železne zavese. Žensko gibanje je nedvomno povečalo ženska pričakovanja po padcu žametne zavese in gotovo jih je povečalo bolj, kot so se izpolnila v družbi, zaradi česar naj bi bila verjetnost, da so ženske nad življenjem bolj razočarane, večja. Ženske so se tudi temeljiteje zavedele svojega položaja. Prej so se primerjale z ženskami, torej s »svojo« referenčno skupino, po novem pa se primerjajo z moškimi. Za zdaj še v njihovo nesrečo. Če je ta pojav res prehodne inčasne narave, bo svet po gospodarski krizi pripadal ženskam tudi po zadovoljstvu. Mi, moški, pa sploh ne bomo več omembe vredna referenčna skupina.

Vir: ženski paradoks. URL: http://www.mladina.si/48524/zenski_paradoks/ (citirano 26.12.2013)

Slovenke bolje izobražene, a manj plačane od moških

Danes ženske po svetu praznujejo mednarodni dan žensk 2013, ki je namenjen obeleženju ekonomskih, političnih in socialnih dosežkov žensk.

Združeni narodi so začeli praznovati **8. marec** kot mednarodni dan žensk leta 1975, dve leti pozneje pa je Generalna skupščina ZN s posebno resolucijo določila 8. marec za mednarodni dan žensk.

Mednarodni dan žensk je namenjen praznovanju ekonomskih, političnih in socialnih dosežkov žensk, zato smo pregledali, kakšen je **položaj žensk v Sloveniji**.

Skoraj petina prebivalk Slovenije ima terciarno izobrazbo

V Sloveniji je bilo med ženskami, starimi 15 ali več let, 1. januarja 2011 **terciarno izobraženih** 19,6 odstotkov žensk. Med moškimi pa jih je imelo tako stopnjo izobrazbe 15,3 odstotkov. Izobrazbena sestava žensk je najugodnejša v starosti 26–39 let. V tej starostni skupini jih je bilo terciarno izobraženih kar 39 odstotkov.

Manj plačane za svoje delo kot moški

Plače žensk ostajajo v povprečju nižje od plač moških. Po začasnih podatkih letne strukturne statistike plač so bile mesečne bruto plače žensk v Sloveniji v letu 2011 v povprečju za **4,6 odstotkov nižje** od mesečnih bruto plač moških. V letu 2011 so v povprečju prejele 1.542 evrov bruto, moški pa 1.616

evrov bruto na mesec. »Tudi če so imele ženske **enako izobrazbo** kot moški, so v povprečju prejemale nižjo plačo od moških: nizko izobražene ženske so prejemale mesečno v povprečju za 13,5 odstotkov nižjo bruto plačo od enako izobraženih moških, srednješolsko izobražene za 10,6 odstotkov, terciarno izobražene ženske pa v povprečju za 18,4 odstotkov nižjo bruto plačo od enako izobraženih moških,« so ob tem dodali na SURS-u.

Vodstvene poklice še vedno opravlja več moških kot žensk

Statistični podatki še kažejo, da je decembra 2012 največ delovno aktivnih žensk v Sloveniji opravljalo poklic **prodajalke**, in sicer nekaj več kot 7 odstotkov. Delež zaposlenih žensk je večji od deleža zaposlenih moških v poklicih s področij vzgoje in izobraževanja, zdravstva, farmacije, prava, socialnega dela, računovodskih, knjigovodskih, kadrovskih in tajniških del, prodaje, osebnih storitev in storitev čiščenja. Vodstvene poklice pa še vedno **opravlja več moških kot žensk**. Decembra 2012 je bilo namreč med generalnimi direktorji in člani uprave v srednje velikih in velikih podjetjih le okoli 26 odstotkov žensk.

Stopnja registrirane brezposelnost za ženske nekoliko višja kot za moške

Po zadnjih razpoložljivih podatkih je bilo decembra 2012 v Sloveniji 792.948 delovno aktivnih prebivalcev, od tega 45,1 odstotkov žensk. Registriranih brezposelnih oseb pa je bilo 118.061, od tega je bilo žensk 46,1 odstotkov. Stopnja registrirane brezposelnosti je za ženske nekoliko višja kot za moške, razlika med spoloma se je v zadnjih treh letih mesečno gibala med 0,6 in 1,9 odstotne točke. Decembra 2012 je namreč stopnja registrirane brezposelnosti znašala za ženske 13,3 odstotkov, za moške pa 12,7 odstotkov.

Ženske se pozneje odločajo za materinstvo kot v preteklosti

V Sloveniji se povprečna starosti mater ob rojstvu prvega otroka od sedemdesetih let prejšnjega stoletja **iz leta v letu viša**. Takrat so bile ženske v Sloveniji, ki so prvič rodile, v povprečju stare manj kot 23 let, ženske, ki so prvič rodile v letu 2011, pa so bile v povprečju stare 28,8 leta. Povprečna starost mater ob rojstvu vseh otrok pa je v letu 2011 znašala 30,4 leta. V letu 2011 pa se je glede na leto 2010 povečala rodnost med ženskami, starimi 33–37 let.

V letu 2011 umrle ženske so bile v povprečju stare skoraj 80 let

Ženske, ki so umrle v Sloveniji v letu 2011, so bile stare povprečno **79,7 leta**; takrat umrli moški pa so bili stari povprečno **71,2 leta**. V primerjavi z letom 2010 je bila povprečna starost umrlih žensk višja za 0,4 leta. V letu 2011 so bili najpogostejši osnovni vzroki smrti pri ženskah bolezni srca in ožilja (45,6 odstotkov) in rakava obolenja (27,7 odstotkov).

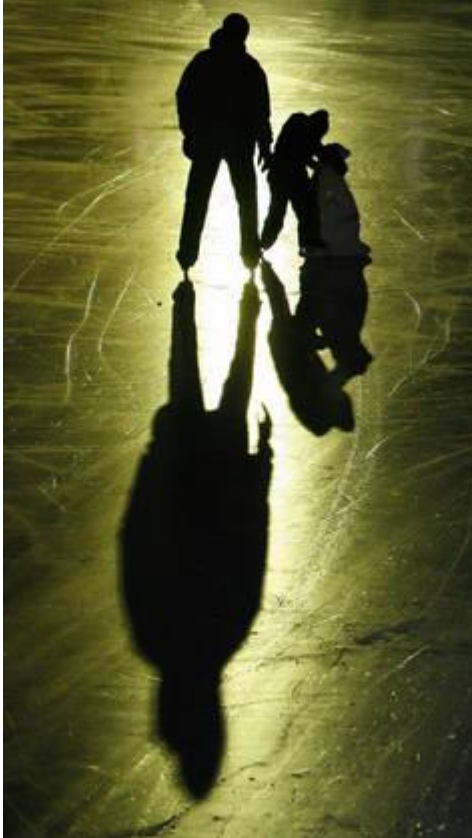
Vir: Slovenke bolje izobražene, a slabše plačane od moških. URL:

<http://sobotainfo.com/novica/lokalno/slovenke-bolje-izobrazene-manj-placane-od-moskih/18355>
(citirano 26.12.2013)

Ženske v Švici, srečno neenake?

Neenakost spolov je v Švici še vedno velik problem. Ženske zaslužijo povprečno dvajset odstotkov manj kot moški.

Anja Brenčič
ned, 24.07.2011, 08:00

V Švici živim približno dve leti. Nekega februarskega dne sem se z vozičkom in takrat dvomesečnim sinom tako kot vsak dan namenila na miren sprehod ob Renu do središča Basla. Bilo je ravno v času pustnega karnevala, ki ima v Baslu dolgo tradicijo in je eden največjih dogodkov v letu. Godba je bučno odmevala po ulicah in trgih, pokritih s konfeti. Ker se je vse treslo in nisem hotela, da se otrok prebudi, sem se hitro obrnila proti domu. Voziček sem potiskala po ozkih ulicah starega dela mesta, ki je čudežno ostal miren, ko sem na kolesu zagledala sodelavca in soseda Reneja. Rene je doktor kemijskih znanosti. »O, kako lepo presenečenje! Zelo sem vesel, da sva se srečala. Kako gre?« Ustavil je kolo in se sklonil proti vozičku: »O, kako krasen fantek! Kdaj prideš nazaj v službo?« Kmalu, prekmalu, sem odgovorila in ga povprašala, kdaj sta njegova – zdaj že odrasla – sinova odšla v vrtec in ali je bil ta prehod težak. »Ja, žena je po porodu ostala doma in skrbela za otroka do šole ... Ampak razumem tvoje strahove. Težko je ženskam, ki so, kako bi rekel, karierno usmerjene. Težko jim je, res, ker morajo biti hkrati matere, hoditi v službo in opravljati vsa gospodinjstva dela. To ni lahko.«

V Švici sem takrat živela že dovolj dolgo, da sem vedela, da se sodelavec ne šali. Rene res verjame, da so gospodinjstva dela in vzgajanje otrok izključno ženska opravila, ne glede na to, ali je ženska zaposlena ali ne. To se mu zdi samoumevno, skoraj kot bi ta opravila bila ženskam zapisana v genih. Zato tudi nima občutka, da bi bilo bolje, da bi tovrstne ideje obdržal zase. V Švici je to, da ženske ostanejo doma, da kuhajo, perejo, nakupujejo, pospravljajo, čistijo, likajo in skrbijo za otroke, še vedno družbena norma. In Rene, ki je star 63 let, tako kot večina Švicarjev rad živi po pravilih in ustaljenih normah. Tudi veliko švicarskih žensk razmišlja podobno.

Globoko ukoreninjena neenakost spolov

Švica je letos praznovala štirideset let volilne pravice žensk. V teh letih se je za ženske kar nekaj stvari obrnilo na bolje, vendar predvsem v političnem in pravnem smislu. Pravno gledano so ženske od leta 1996 enakopravne moškim. Leta 1984 je bila ženska prvič izvoljena za ministrico, lani septembra je vlada prvič imela žensko večino – od sedmih ministrov, ki sestavljajo vlado, so štiri ženske. Vendar se je v vsakdanjem življenju za ženske v Švici bolj malo spremenilo. Ena večjih sprememb je bil leta 2005 uzakonjen porodniški dopust, vendar je tudi ta prišel pozno (Švica je bila zadnja država v zahodni Evropi, ki je uzakonila plačan porodniški dopust), in to po dolgem boju na referendumih. Štirikrat so morali Švicarji na volišče, preden je bil sprejet zakon, po katerem zdaj

ženske dobijo štirinajst tednov porodniškega dopusta z osemdesetodstotno plačo.

Neenakost spolov je v Švici še vedno velik problem. Ženske v tej državi zaslužijo povprečno dvajset odstotkov manj kot moški. (V Sloveniji se ta številka giblje okrog 8,5 odstotka, medtem ko je povprečje za EU 17 odstotkov.) Na visokih menedžerskih položajih so razlike še precej večje. Tu so plače žensk kar 31 odstotkov nižje od plač moških. Poleg tega ženske le redko zasedajo menedžerske pozicije in še redkeje so članice upravnih odborov. Glede na raziskavo švicarskega nacionalnega statističnega urada je leta 2008 samo 4,4 odstotka zaposlenih žensk imelo menedžersko pozicijo, medtem ko je v upravnih odborih stotih največjih švicarskih podjetij le 6,7 odstotka žensk.

Med najbolj srečnimi in zadovoljnimi v Evropi

Ob vseh teh izkušnjah sem se pogosto spraševala, kako to, da Švicarke množično ne protestirajo po ulicah in zahtevajo več pravic, kako da niso razočarane nad lastno državo in ne poskušajo spremeniti stvari. Težko je najti zadovoljiv odgovor. Nedvomno se Švicarska vlada zaveda problema, saj je lani financirala veliko nacionalno raziskavo, ki naj bi raziskala vzroke in predlagala rešitve v zvezi z neenakostjo spolov v Švici. Nedvomno je v Švici tudi veliko žensk, ki si želijo spremembe. Štirinajstega junija letos je bila dvajseta obletnica tako imenovanega Frauenstreika, ko so leta 1991 po Švici ženske protestirale in opozarjale na neenakosti. Takrat se je stavke udeležilo pol milijona žensk, letos pa so se v večjih mestih zbrale le tisočglave množice. V Bernu so ženske za seboj vleklye velikega polža, ki naj bi simbolično ponazarjal počasnost spreminjanja družbe, kar zadeva enakost spolov. Časopisi so sicer poročali o protestih, vendar dogodek ni bil posebej odmeven.

Dejstvo je, da je življenje v Švici zelo udobno. Ni skrivnost, da je Švica ena najbogatejših držav na svetu in da je življenjski standard izjemno visok. Poleg tega so Švicarji srečni. V odmevni raziskavi znanstvenikov univerze v Cambridgeu iz leta 2009, ki je merila nivo sreče v triindvajsetih evropskih državah, je Švica pristala na drugem mestu, takoj za Dansko. (Slovenija je bila na 13. mestu.) Švicarji, in s tem seveda Švicarke, so srečni, zadovoljni in živijo udobno življenje. Mogoče se jim zato ne zdi nujno karkoli spreminjati. Kar zadeva moje odločitve – dlje kot sem bila s sinom doma, čedalje bolj sem uživala v času, ki sem ga preživljala z njim. Začela sem razmišljati, da mogoče sploh ne bi bilo napačno z njim doma preživeti več časa. In potem se je oglasil moj partner. Tudi on si je želel več časa preživeti s sinom in tudi on je začel razmišljati, da bi si skrajšal delavnik. Švica očetom ne omogoča porodniškega dopusta, vendar se moški vse bolj odločajo za skrajšanje delovnega časa. V zadnjih petnajstih letih se je ta delež povzpел z osem na trinajst odstotkov. Sodeč po motivih partnerja in dveh kolegov, ki sta si lani skrajšala delavnik na devetdeset odstotkov, se vsaj del teh moških za to odloča, ker si želi bolj aktivno sodelovati pri vzgoji otrok. (Mogoče bosta ravno večji interes in vpletenost moških v vzgojo in skrb za otroke povzročila prelomnico v boju za enakost spolov.)

Anja Brenčič je doktorirala na Cornell University v ZDA, trenutno dela v farmacevtski industriji v Švici.

Vir: Ženske v Švici srečno neenake? URL: <http://www.delo.si/zgodbe/sobotnapriloga/zenske-v-svici-srecno-noonake.html> (citirano 26.12.2013)

4. vprašanja za preverjanje obravnavane učne snovi;

VPRAŠANJA ZA PREVERJANJE OBRAVNAVANE UČNE SNOVI

1. vprašanje: Katerega leta so dobile švicarske ženske volilno pravico v vseh kantonih? ____/1 točka
2. vprašanje: Boj za pravico do izobrazbe je zamenjal boj za _____? Dopolni. ____/1 točka
3. vprašanje: V katerem stoletju je bila napisana prva deklaracija o ženskih pravicah? ____/1 točka
4. vprašanje: Pojasni, kdo je feministka? ____/1 točka
5. vprašanje: Natančno razloži, zakaj je Mongolija dobila splošno volilno pravico že leta 1924. ____/2 točki
6. vprašanje: Jugoslavija je pravno formalno dobila splošno volilno pravico med drugo svetovno vojno. Drži ali ne drži (če je odgovor ne drži, popravi stavek, da bo pravilen)? ____/1 točka
7. vprašanje: V kateri državi ženske še danes nimajo volilne pravice? ____/1 točka

5. odgovori na vprašanja za preverjanje obravnavane učne snovi;

ODGOVORI NA VPRAŠANJA ZA PREVERJANJE OBRAVNAVANE UČNE SNOVI

1. vprašanje: Švicarske ženske so volilno pravico v vseh kantonih dobile leta 1991.
2. vprašanje: Boj za pravico do izobrazbe je zamenjal boj za politične pravice.
3. vprašanje: Prva deklaracija o ženskih pravicah je bila napisana v 18. stoletju.
4. vprašanje: Feministka je ženska, ki se bori za pridobitev enakopravnega položaja med moškimi in ženskami.
5. vprašanje: Mongolija je dobila splošno volilno pravico leta 1924, zaradi socialističnega režima. Ta režim je, poleg ostalih stvari, spodbujal enakost med vsemi ljudmi.
6. vprašanje: Ne drži. Jugoslavija je dobila pravno formalno splošno volilno pravico leta 1945.
7. vprašanje: Ženske še danes nimajo volilne pravice v Saudovi Arabiji.

OCENJEVANJE

- Vsak odgovor je vreden eno točko, razen pri 5. vprašanju.
- Ocenjevanje 5. vprašanja: 1. točka za napisan razlog in 1. točka za natančno pojasnjen razlog.

KRITERIJ

Točke	Procent	Ocena
0 – 4,0	0% - 50 %	1 (nzd)
4,0 – 5,0	50% - 60%	2 (nzd)
5,0 – 6,0	60% - 75%	3 (db)
6,0 – 7,0	75% - 90%	4 (pdb)
7,0 – 8,0	90% - 100%	5 (odl)

6. izdelki dijakov

IZDELKI DIJAKOV NA ČLANKE (karikatura, udarno sporočilo, reklamni letak)

Članek: *Emancipacija in smrt moškega ega* (URL: <http://zlataleta.com/emancipacija-in-smrt-moskega-ega/> (citirano 26.12.2013))

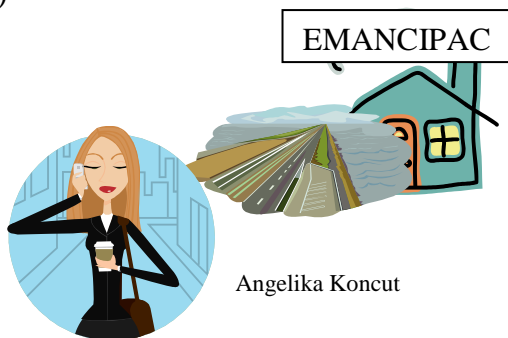
Udarno sporočilo: Emancipirana ženska podpira vse štiri vogale hiše,
Ko moški v njej svoj izgubljeni ego išče.

Avtorji: Erik Logar, Matic Batič, Tadej Čopar

Članek: *Slovenske ženske na poti k emancipaciji* (URL:

<http://www.delo.si/kultura/dediscina/slovenske-zenske-na-poti-k-emancipaciji.html> (citirano 26.12.2013))

Karikatura:

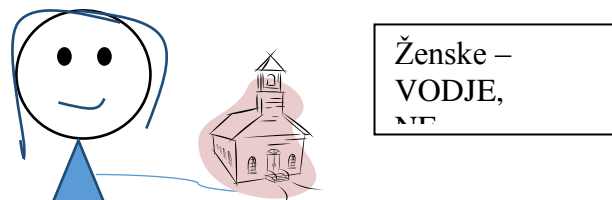
Avtor:

Angelika Koncut

Članek: *Cerkev bi morali voditi ženske in moški* (URL:

<http://www.dnevnik.si/objektiv/v-objektivu/-cerkev-bi-morali-voditi-zenske-in-moski> (citirano 26.12.2013))

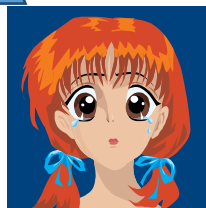
Reklamni letak:

Avtorice: Mojca Tramte, Melita Čuč

Članek: *Ženski paradoks* (URL: <http://www.mladina.si/48524/zenski-paradoks/> (citirano 26.12.2013))

Karikatura:

Avtorja: Marko Jereb,

Tadeja Lapuh

Članek: *Slovenke bolje izobražene, a manj plačane od moških.* (URL:

<http://sobotainfo.com/novica/lokalno/slovenke-bolje-izobrazene-manj-placane-od-moskih/18355>
(citirano 26.12.2013))

Karikatura:

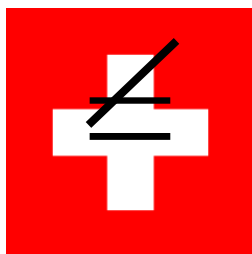
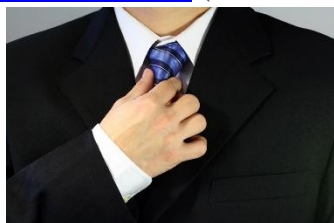

Učiteljica: »Glej Janezek, babica te je prišla iskat!«
Janezek: »To je moja mami!«

Avtorja: Jakob Saje, Jure Ferlan

Članek: *Ženske v Švici, srečno neenake?* (URL: <http://www.delo.si/zgodbe/sobotnapriloga/zenske-v-svici-srecno-noonake.html>) (citirano 26.12.2013))

Karikatura:

Avtor:

Angelika Koncut

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine

UČNA PRIPRAVA:
Poglobljanje razlike med razvitim in nerazvitim svetom

18. 1. 2014

Tadeja Lapuh

UČNA PRIPRAVA

OSNOVNI PODATKI:

Šola: Filozofska fakulteta
Razred: 4 letnik gimnazije
Datum: 18. 1. 2014
Predmet: Zgodovina
Učna tema: <ul style="list-style-type: none">- tema iz učnega načrta: Znanost in tehnika v 20. stoletju- tema iz učbenika: Poglobljanje razlike med razvitim in nerazvitim svetom
Učna enota – naslov učne ure: Poglobljanje razlike med razvitim in nerazvitim svetom
Učne oblike: <ul style="list-style-type: none">- frontalna,- skupinsko delo,- individualno delo.
Učne metode: <ul style="list-style-type: none">- metoda razlage,- metoda razgovora,- metoda demonstracije,- metoda dela z besedilom,- metoda dela z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo.
Učne tehnike: /
UČNI CILJI: Cilji iz učnega načrta: <ul style="list-style-type: none">- dijak zna pojasniti pojave in procese iz svetovne zgodovine;- dijak zna oblikovati samostojne sklepe in mnenja o zgodovinskih dogodkih, pojavih in procesih, stališča do njih in njihove interpretacije;- dijak zna razvijati sposobnosti različnih oblik komunikacije;- dijak razvija odprtost do novih idej;- dijak razvija sposobnost samostojnega izbiranja in odločanja ter svoje poglede na zgodovino. Cilji učne ure oz. pričakovani dosežki (operativni učni cilji): <i>Izobraževalni učni cilji</i> Ob koncu učne ure učenec zna: <ul style="list-style-type: none">- naštetih vsaj pet značilnosti razvitih držav in držav v razvoju;- pojasniti posledice dekolonizacije v 20. stoletju na države v razvoju;- predlagati rešitev za zmanjšanje razlik med razvitim in nerazvitim svetom;- pojasniti vzroke in posledice poglobljanja razlik med razvitim in nerazvitim svetom v 20. stoletju. <i>Funkcionalni učni cilji</i> Ob koncu učne ure dijak zna:

- oblikovati svoje sklepe, mnenja, stališča, interpretacije;
- razvijati sposobnost različnih oblik komunikacije;
- razvijati socialne spretnosti pri različnih oblikah sodelovalnega učenja.

Vzgojni učni cilji

Ob koncu učne ure učenec zna:

- spoštovati različna mnenja.

Učna sredstva:

učila:

- PPT predstavitev,
- učni list za skupinsko delo – prvi del,
- učni list za skupinsko delo – drugi del – 1. skupina,
- učni list za skupinsko delo – drugi del – 2. skupina,
- učni list za skupinsko delo – drugi del – 3. skupina,
- učni list za preverjanje,
- učbenik za zgodovino Dolenc Ervin, Gabrič, Aleš, (2002). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS.

učni pripomočki:

- projektor,
- računalnik,
- listki za razporeditev v skupine.

Didaktične etape učnega procesa:

- pripravljanje,
- obravnavanje nove učne snovi,
- preverjanje.

Medpredmetne povezave z vsebinami:

- angleščina (video posnetek v angleškem jeziku),
- slovenščina (komunikacija v slovenskem jeziku),
- geografija (zemljevidi).

Novi pojmi s pojasnilom:

OPEC - organization of the petroleum exporting countries – Organizacija držav izvoznic nafte.

Vzhodnoazijski tigri – vzhodno Azijske države, ki so se prebile na najpomembnejše svetovne trge.

Viri in literatura:

1. Dolenc Ervin, Gabrič, Aleš, (2002). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS.
2. Gabrič, Aleš, Režek Mateja (2011). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS.
3. Primerjava razvitega in nerazvitega sveta. [URL:// http://www.youtube.com/watch?v=qb-3Ri5G2j4](http://www.youtube.com/watch?v=qb-3Ri5G2j4) (citirano: 15. 1. 2014).
4. Razviti in nerazviti svet. [URL:// http://www.differencebetween.info/difference-between-developed-and-developing-countries](http://www.differencebetween.info/difference-between-developed-and-developing-countries) (citirano: 15. 1. 2014).
5. Razviti in nerazviti svet. [URL:// http://www.understandglobalization.com/2013/05/27/from-hydra-to-phoenix-the-transformation-of-developing-nations/](http://www.understandglobalization.com/2013/05/27/from-hydra-to-phoenix-the-transformation-of-developing-nations/) (citirano: 15. 1. 2014).

POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
5 min	<p>Uvodni pozdrav. Na začetku si bomo pogledali video posnetek. <i>Učitelj predvaja video posnetek.</i></p> <p>Zanima me, če ste ugotovili, o čem se bomo danes pogovarjali?</p> <p>Naslov današnje ure bo: Poglobljanje razlike med razvitim in nerazvitim svetom.</p> <p>Na koncu ure boste znali : našteti vsaj pet značilnosti razvitih držav in držav v razvoju, pojasniti posledice dekolonizacije v 20. stoletju, predlagati rešitve za zmanjšanje razlik med razvitim in nerazvitim svetom in pojasniti vzroke in posledice poglobljanja razlik med razvitim in nerazvitim svetom v 20. stoletju.</p>	<p><i>Dijaki poslušajo in gledajo video posnetek.</i></p> <p><i>Dijaki odgovorijo: "o razlikah med razvitim in nerazvitim svetom."</i></p>	<p>Frontalna oblika, metoda dela z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo (metoda dela z gibljivimi slikami).</p> <p>Frontalna oblika, metoda razgovora.</p> <p>Frontalna oblika, metoda razlage.</p> <p>Frontalna oblika, metoda besedne demonstracije.</p> <p>Frontalna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Računalnik, projektor, video posnetek: Primerjava razvitega in nerazvitega sveta. URL:// http://www.youtube.com/watch?v=qb-3Ri5G2j4 (citirano: 15. 1. 2014).</p> <p>Računalnik, projektor, PPT1: Poglobljanje razlike med razvitim in nerazvitim svetom.</p> <p>Računalnik, projektor, PPT2: Cilji.</p>

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / SPROTNO PONAVLJANJE

VSEBINSKI POUDARKI	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
1. (1 min)	<p>Katerim državam pravimo tretji svet?</p> <p>Na katerih celinah prevladujejo te države?</p> <p>Eno temeljnih nasprotij sodobnega sveta je še vedno nasprotje med razvitim in nerazvitim delom sveta. V 20. stoletju so si sicer nekateri prizadevali, da bi se te razlike zmanjšalo, toda številni procesi vodijo svet v nasprotno smer, v poglobljanje razlik.</p>	<p><i>Dijaki si ogledujejo zemljevid.</i></p> <p><i>Dijaki odgovorijo:</i> "nerazvitim državam oz. državam v razvoju."</p> <p><i>Dijaki odgovorijo:</i> "v Južni Ameriki, Afriki, Južni Aziji."</p> <p><i>Dijaki poslušajo.</i></p>	<p>Frontalna oblika, metoda slikovne demonstracije.</p> <p>Frontalna oblika, metoda razgovora.</p> <p>Frontalna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Računalnik, projektor, PPT 3: Zemljevid razvitih in nerazvitih držav. URL:// http://www.differencebetwe en.info/difference-between-developed-and-developing-countries (citirano: 15. 1. 2014).</p>
2. (20 min)	<p>Naše delo bo postekalo v obliki skupinskega dela, ki pa bo razdeljeno v tri sklope. V prvem sklopu se boste razdelili po številkah. Tisti, ki boste izžrebali številko ena boste skupaj, tisti, ki boste izžrebali številko dva, boste skupaj in tisti, ki boste izžrebali številko tri, boste skupaj. Vsak bo dobil svoj učni list, na katerem bodo 3 naloge. V skupini se pogovorite o nalogah in skupne rešitve, misli, ideje zapišite vsak na svoj učni list. Časa za prvi sklop boste imeli 7 minut.</p>	<p><i>Dijaki poslušajo.</i></p>	<p>Frontalna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Računalnik, projektor, PTT 4: Navodila za skupinsko delo – 1. sklop.</p>

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>Po sedmih minutah vas bom opozorila in nastopil bo drug sklop skupinskega dela.</p> <p>V drugem sklopu se boste razporedili v skupine po barvah. Vsaka številka, ki jo boste izžrebali, bo zelene, modre ali oranžne barve. Tisti, ki boste izžrebali zeleno barvo, boste nadaljevali s skupinskim delom tam, kjer je v prvem sklopu ustvarjala prva skupina (dijaki, ki so izžrebali številko ena), tisti, ki boste izžrebali modro številko, boste nadaljevali s skupinskim delom tam, kjer je ustvarjala druga skupina (dijaki, ki so izžrebali številko dva) in tisti, ki boste izžrebali oranžno številko, boste nadaljevali s skupinskim delom tam, kjer je ustvarjala tretja skupina (dijaki, ki so izžrebali številko tri).</p> <p>V tem drugem sklopu skupinskega dela se boste ukvarjali le z eno nalogo prejšnjih treh. Predstavili boste, kaj ste napisali na prvi učni list, kaj ste se pogovarjali v prvem sklopu, seveda kar se nanaša na to nalogo ter poiskali kompromise, nove ideje in tiste, ki se vam zdijo najpomembnejše in najzanimivejše, napišite na drugi učni list. V drugem sklopu določite tudi poročevalca. Za drugi sklop boste imeli na voljo prav tako 7 minut.</p> <p>V tretjem sklopu pa bo vsaka skupina poročala o njenem delu, idejah in rešitvah, ki</p>	<p><i>Dijaki poslušajo.</i></p> <p><i>Dijaki poslušajo.</i></p> <p><i>Dijaki poslušajo.</i></p>	<p>Frontalna oblika, metoda razlage.</p> <p>Frontalna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Računalnik, projektor, PTT 5: Navodila za skupinsko delo – 2. sklop.</p>
--	---	---	---	---

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

<p>jih je oblikovala v drugem sklopu. Vsak poročevalec bo imel na voljo največ eno minuto.</p> <p>Sedaj bom postavila gradivo za prvo skupino (dijake, ki boste izžrebali številko 1) na mizo, ki je na vaši desni strani, gradivo za drugo skupino (dijake, ki boste izžrebali številko 2) na mizo na sredini in gradivo za tretjo skupino (dijake, ki boste izžrebali številko 3) na mizo na vaši desni.</p> <p><i>Učitelj postavi gradiva na mize.</i></p> <p>Sedaj pa boste žrebali številke. Dokler ne boste vsi žrebali, vsi še sedite na svojih stoli.</p> <p><i>Učitelj razdeli vse listke.</i></p> <p>Sedaj pojdite čimbolj mirno in v tišini do svojega gradiva in začnite z delom. Za prvi sklop imate časa 7 minut.</p> <p><i>Učitelj hodi od skupine do skupine, jih nadzoruje, pomaga, če kaj ni jasno in spodbuja, če so prepočasni.</i></p>	<p><i>Dijaki poslušajo.</i></p> <p><i>Dijaki oprazujejo.</i></p> <p><i>Dijaki žrebajo vsak svojo številko.</i></p> <p><i>Dijaki gredo do gradiva in začnejo z delom.</i></p> <p><i>Dijaki se pogovarjajo in zapisujejo zamisli, ideje in rešitve na prvi učni list.</i></p>	<p>Skupinsko delo, metoda dela z besedilom.</p>	<p>Računalnik, projektor, PTT 6: Navodila za skupinsko delo – 2. sklop.</p> <p>Prvi učni listi (učni listi za prvi sklop) in učbenik: Gabrič, Aleš, Režek Mateja (2011). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS.</p> <p>Listki za razporeditev v skupine (številke so zelene, modre in oranžne barve).</p>
---	---	---	---

	<p>Po sedmih minutah jim da znak, da zamenjajo skupine in se razporedijo po barvah. Ko so razporejeni po barvah, razdeli druge učne liste in skupini, ki se bo ukvarjala z drugo nalogo na prvem učnem listu priloži zraven še učbenik Gabrič, Aleš, Režek Mateja (2011). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS.</p> <p>Učitelj hodi od skupine do skupine, jih nadzoruje, pomaga, če kaj ni jasno in spodbuja, če so prepočasni in jih spomni, da naj določijo poročevalca.</p> <p>Po sedmih minutah jim da znak, da je skupinsko delo zaključeno in da naj se usedejo nazaj v klopi.</p> <p>Sedaj bo sledilo poročanje. Povabim poročevalca prve "zelene skupine", da pride pred tablo in nam predstavi svoje zamisli.</p>	<p>Dijaki se razporedijo po barvah (tisti, ki so izžreball zelene številke, gredo skupaj na mesto, kjer je prej ustvarjala prva skupina, t.j. dijaki, ki so izžreball številko ena, modri gredo na mesto, kjer je ustvarjala druga skupina t.j. dijaki, ki so izžreball številko dva in oranžni gredo na mesto, kjer je ustvarjala tretja skupina t.j. dijaki, ki so izžreball številko tri) in začnejo z drugim sklopom skupinskega dela.</p> <p>Dijaki zaključijo s skupinskim delom.</p>	<p>Skupinsko delo,</p>	<p>Drugi učni listi (učni listi za drugi sklop) in učbenik: Gabrič, Aleš, Režek Mateja (2011). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS.</p>
--	--	---	------------------------	---

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>Povabim poročevalca druge "modre skupine", da pride pred tablo in nam predstavi svoje zamisli.</p> <p>Povabim poročevalca tretje "oranžne skupine", da pride pred tablo in nam predstavi svoje zamisli.</p> <p>Sedaj pa si bomo pogledali še, zakaj je prišlo v sedemdesetih letih do poglobljanja razlik med razvitim in nerazvitim svetom.</p>	<p><i>Poročevalec "zelene skupine" pride pred tablo in predstavi zamisli svoje skupine. Ostali dijaki ga poslušajo.</i></p> <p><i>Poročevalec "modre skupine" pride pred tablo in predstavi zamisli svoje skupine. Ostali dijaki ga poslušajo.</i></p> <p><i>Poročevalec "oranžne skupine" pride pred tablo in predstavi zamisli svoje skupine. Ostali dijaki ga poslušajo.</i></p> <p><i>Dijaki poslušajo.</i></p>	<p>metoda razlage.</p> <p>Frontalna oblika, metoda razlage.</p>	
<p>3.</p> <p>(15 min)</p>	<p>Veste, kaj pomeni kratica OPEC?</p> <p>Je kratica za organization of the petroleum exporting countries. Nerazviti so prvi uspeh dosegli z</p>	<p><i>Dijaki odgovorijo: Organizacija držav izvoznic nafte."</i></p>	<p>Frontalna oblika, metoda demonstracije.</p> <p>Frontalna oblika, metoda razgovora.</p> <p>Frontalna oblika, metoda razlage, metoda</p>	<p>Računalnik, projektor, PTT 7: OPEC, naftna kriza.</p> <p>Računalnik, projektor, PTT 8: OPEC (države</p>

	<p>neposrednim pritiskom na bogate. Zgodila se je naftna kriza, ko so države izvoznice nafte – OPEC, ki so imele tedaj skorajda monopolen položaj pri izvozu nafte, so začele ob izraelsko-arabski vojni leta 1973 višati ceno nafte in ustavile dobavo nafte državam, ki so podpirale Izrael. Cena nafte se je v letih 1973 in 1974 zvišala za petkrat in svetovno gospodarstvo se je zatreslo.</p> <p>Katero proizvodnjo mislite, da je izpad surovine prizadel?</p> <p>V razvitih državah sta začeli naraščati inflacija in brezposelnost.</p> <p>Kakšne rešitve iz krize so iskale razvite države?</p> <p>V osemdesetih letih se je razviti zahodni</p>	<p><i>Dijaki odgovorijo:</i> "avtomobilsko industrijo, proizvodnjo zdravil, kozmetike, plastičnih mas, kritično je bilo tudi ogravanje v zimskih mesecih."</p> <p><i>Dijaki odgovorijo:</i> "rešitev iz krize so iskali v uporabi jedrske energije in odkrivanju novih nahajališč nafte, zlasti v Severnem morju."</p>	<p>demonstracije.</p> <p>Frontalna oblika, metoda razgovora.</p> <p>Frontalna oblika, metoda razlage.</p> <p>Frontalna oblika, metoda demonstracije.</p> <p>Frontalna oblika, metoda razgovora.</p> <p>Frontalna oblika, metoda demonstracije.</p> <p>Frontalna oblika,</p>	<p>izvoznice nafte).</p> <p>Računalnik, projektor, PTT 9: Posledice za razvite države.</p> <p>Računalnik, projektor, PTT 10: 80. leta.</p>
--	---	--	---	--

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>svet izvil iz krize in vnovič začel doživljati gospodarski razcvet.</p> <p>Kakšna pa je bila situacija v srednje razvitih državah, med njimi tudi v Jugoslaviji?</p> <p>Srednje razvite države, v želji, da bi se pridružile razvitim, so v sedemdesetih letih najele veliko posojil. Leta 1970 so bile zadolžene za 62 milijard dolarjev, leta 1980 pa že za 421 milijard dolarjev. Najetih posojil niso mogle več plačevati.</p> <p>Kaj je to povzročilo na mednarodnem trgu?</p> <p>Zaradi plačilne nesposobnosti zadolženih so izgubljale trge za prodajo svojih izdelkov, nekatere največje banke pa so se znašle pred stečajem.</p> <p>V latinskoameriških državah (Brazilija, Mehika, Argentina, Venezuela) je gospodarski krizi z visokim zunanjim dolgom, visoko brezposelnostjo in inflacijo sledila tudi politična kriza.</p>	<p><i>Dijaki odgovorijo: "ni se tako hitro izvila iz krize."</i></p> <p><i>Dijaki odgovorijo: "zgodila se je nestabilnost na mednarodnem trgu in politična napetost, ki pa ni prizadela le zadolženih, temveč tudi razvite države."</i></p>	<p>metoda razlage.</p> <p>Frontalna oblika, metoda razgovora.</p> <p>Frontalna oblika, metoda razlage.</p> <p>Frontalna oblika, metoda razgovora, metoda demonstracije.</p> <p>Frontalna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Računalnik, projektor, PTT 11: Kaj je povzročila zadolženost?</p>
--	---	---	--	--

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>Kaj pa je tam povzročila politična kriza ?</p> <p>Kaj pa se je zgodilo v vzhodnoevropskih državah (Poljska, Jugoslavija, Romunija)?</p> <p>Naftna kriza je povzročila, da so se razvite države distancirale od nerazvitih, kar so nerazvite občutile kot pretrganje dotedanjih ekonomskih vezi. Nekatere vezi so se ohranile, nekatere pa so se povsem prekinile.</p> <p>Poznamo nekdanji kolonialni imperij, katere vezi so se ohranile. Kateri kolonialni imperij je in v kaj je povezan?</p> <p>Nekatere kolonije so bile surovinska baza za kolonialne metropole, ki so v času hitrega razvoja znanosti razvile nekatere nove umetne snovi, s katerimi so nadomestili uvoz surovin iz nekdanjih kolonij, v katerih so ostale plantaže brez večjega ekonomskega pomena.</p> <p>Bogajtejše države svojo prednost ohranjajo</p>	<p><i>Dijaki odgovorijo:</i> "padec vojaških diktatur in iskanje poti v demokracijo."</p> <p><i>Dijaki odgovorijo:</i> "zlom komunistične ureditve."</p> <p><i>Dijaki odgovorijo:</i> "nekdanji britanski kolonialni imperij, povezan v Commonwealth (Skupnost narodov)."</p>	<p>Frontalna oblika, metoda razgovora.</p> <p>Frontalna oblika, metoda razlage, metoda demonstracije.</p> <p>Frontalna oblika, metoda razgovora.</p> <p>Frontalna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Računalnik, projektor, PTT 12: Kako so se odzvale razvite države?</p>
--	---	---	---	--

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>in povečujejo z vlaganjem v razvoj.</p> <p>Kateri državi sta vodili v vesoljski tehnologiji?</p> <p>ZDA tudi v razvoju komunikacijskih sredstev. Poraženka v vojni, Nemčiji in Japonski, je koristila začasna prepoved oboroževanja, saj sta denar porabili za gospodarski razvoj.</p> <p>Po kateri proizvodnji je znana Japonska ?</p> <p>Japonsko so začele posnemati nekatere druge države vzhodne Azije, npr. Južna Koreja, Tajvan, Hongkong, Singapur.</p> <p>Kako rečemo tem državam, ki so se prebile na najpomembnejše svetovne trge?</p> <p>Prednosti si ustvarjajo tudi pri kmetijstvu, kjer na Japonskem dosežejo trikrat večji pridelek riža, kot v Indiji.</p>	<p><i>Dijaki odgovorijo:</i> "ZDA in Sovjetska zveza."</p> <p><i>Dijaki odgovorijo:</i> "po proizvodnji tehnološko zahtevnih izdelkov sodobne tehnologije in robotike, precizne mehanike (ure, fotoaparati, optične naprave,....) in avtomobilske industrije."</p> <p><i>Dijaki odgovorijo:</i> "vzhodnoazijski tigri."</p>	<p>Frontalna oblika, metoda razgovora.</p> <p>Frontalna oblika, metoda razlage.</p> <p>Frontalna oblika, metoda razgovora.</p> <p>Frontalna oblika, metoda razlage.</p> <p>Frontalna oblika, metoda razgovora.</p> <p>Frontalna oblika, metoda razlage.</p>	
--	--	---	---	--

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE / PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
5 min	<p>Danes bomo snov tudi preverili, zato vam bom razdelila učne liste za preverjanje. Rešite jih, nato pa bomo pregledali rešitve.</p> <p>Poglejmo učne liste za preverjanje.</p> <p>Prosim, preberi prvo vprašanje. <i>Učitelj določi nekoga, da prebere prvo vprašanje.</i></p> <p>Za prvo vprašanje je pravilen odgovor vreden 1 točko.</p> <p>Prosim, preberi drugo vprašanje. <i>Učitelj določi nekoga, da prebere drugo vprašanje.</i></p> <p>Za drugo vprašanje je pravilen odgovor vreden 1 točko, tako da če ste pravilno odgovorili na celotno drugo vprašanje, dobite 2 točki.</p> <p>Prosim, preberi tretje vprašanje. <i>Učitelj določi nekoga, da prebere tretje vprašanje.</i></p> <p>Za tretje vprašanje je pravilen odgovor vreden 1 točko.</p>	<p><i>Rešujejo učne liste za preverjanje.</i></p> <p><i>Dijak prebere prvo vprašanje in pove rešitev.</i></p> <p><i>Dijak prebere drugo vprašanje in pove rešitev.</i></p> <p><i>Dijak prebere tretje vprašanje in pove rešitev.</i></p>	<p>Individualno delo, delo z besedilom.</p> <p>Frontalna oblika, metoda razgovora.</p>	Učni listi za preverjanje.

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

<p>Prosim, preberi četrto vprašanje. <i>Učitelj določi nekoga, da prebere četrto vprašanje.</i></p> <p>Za četrto vprašanje je pravilen odgovor vreden 1 točko, tako da če ste pravilno odgovorili na celotno četrto vprašanje, dobite 2 točki.</p> <p>Prosim, preberi peto vprašanje. <i>Učitelj določi nekoga, da prebere peto vprašanje.</i></p> <p>Za navedbo vsaj dveh različnih posledic, dobite 2 točki, če je navedena le ena posledica, dobite 1 točko.</p> <p>Prosim, preberi šesto vprašanje. <i>Učitelj določi nekoga, da prebere šesto vprašanje.</i></p> <p>Za navedbo vsaj dveh različnih reakcij razvitih držav, dobite 2 točki, če je navedena le ena posledica, dobite 1 točko.</p> <p>Prosim, preberi sedmo vprašanje. <i>Učitelj določi nekoga, da prebere sedmo vprašanje.</i></p> <p>Za sedmo vprašanje je pravilen odgovor vreden 1 točko.</p> <p>Vseh možnih točk je bilo 11. Zapišite si še kriterij. 5 točk – ocena 2, 6 – 7 točk – ocena 3, 8 – 9 točk – ocena 4, 10 –</p>	<p><i>Dijak prebere četrto vprašanje in pove rešitev.</i></p> <p><i>Dijak prebere peto vprašanje in pove rešitev.</i></p> <p><i>Dijak prebere šesto vprašanje in pove rešitev.</i></p> <p><i>Dijak prebere šesto vprašanje in pove rešitev.</i></p>	<p>Frontalna oblika, metoda razlage.</p>	
--	---	--	--

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>11 točk – ocena 5.</p> <p>Seštejte točke in izračunajte, koliko bi pisali, če bi se to preverjanje ocenilo.</p> <p>S tem smo zaključili današnjo učno uro.</p>			
--	---	--	--	--

SEZNAM PRILOG:

1. Zapis učne snovi.
 2. Učni listi za skupinsko delo (prazni)
 3. Učni listi za skupinsko delo (rešeni)
 4. Učni list za preverjanje (prazen).
 5. Učni list za preverjanje (rešen).
 6. PPT predstavitev
-

Zapis učne snovi (PPT)

Nerazviti svet je pritisnil na bogate leta 1973, ko se je zgodila naftna kriza.

OPEC – kratica za organization of the petroleum exporting countries - Organizacija držav izvoznic nafte.

OPEC (države izvoznice nafte) so začele ob izraelsko-arabski vojni leta 1973 višati ceno nafte in ustavile dobavo nafte državam, ki so podpirale Izrael.

Cena nafte se je v letih 1973 in 1974 zvišala za petkrat in svetovno gospodarstvo se je zatreslo.

Posledice za razvite države: naraščata inflacija in brezposelnost.

Rešitev iz krize so iskali v uporabi jedrske energije in odkrivanju novih nahajališč nafte, zlasti v Severnem morju.

Razviti zahodni svet se je v 80. letih izvil iz krize in začel doživljati gospodarski razcvet. Srednje razvite državah (npr. Jugoslavija) pa so v sedemdesetih letih najele veliko posojil. Leta 1970 zadolžene za 62 milijard dolarjev, leta 1980 pa že za 421 milijard dolarjev.

Zadolženost je povzročila nestabilnost na mednarodnem trgu in politično napetost, izgubo trga za prodajo svojih izdelkov, banke so se znašle pred stečajem, povzročila je tudi padec vojaških diktatur v latinskoameriških državah in zlom komunistične ureditve v vzhodnoevropskih državah.

Razvite države so se odzvale na razmere tako, da so se distancirale in pretrgale ekonomskih vezi od nerazvitih, razvile nove umetne snovi, s katerimi so nadomestile uvoz surovin iz nekdanjih kolonij, vlagale so v razvoj (ZDA in Rusija v Vesoljsko tehnologijo, Japonska v robotiko, precizno mehaniko, avtomobilsko industrijo). Japonsko so posnemale tudi druge vzhodnoazijske države in se prebile na svetovni trg. Tem vzhodnoazijskim državam pravimo tudi vzhodnoazijski tigri.

Skupinsko delo – prvi sklop

Preberite navodila, pogovorite se o idejah in jih zapišite na učni list (vsak na svoj učni list).
Za vse tri naloge imate časa 7 min.

- 1. Razmišljajte o značilnostih razvitih držav in držav v razvoju. Kaj je značilno za prve in kaj za druge? Zapišite v preglednico pet značilnosti razvitih držav in držav v razvoju.**

Države v razvoju	Razvite države

- 2. Kako je dekolonizacija (osamosvajanje kolonij) v 20. stoletju vplivala na države v razvoju?**

Lahko si pomagata z učbenikom.

- 3. Kje vidite rešitve za zmanjševanje razlik med razvitim in nerazvitim svetom?**

Skupinsko delo – drugi sklop – 1

Vsak predstavi značilnosti razvitih držav in držav v razvoju, ki jih je zapisal v prvem delu skupinskega dela. Nato se pogovorite in zapišite pet najpomembnejših značilnosti razvitih držav in držav v razvoju.

Določite poročevalca, ki bo poročal pred razredom.

Časa imate 7 min.

Razmišljajte o značilnostih razvitih držav in držav v razvoju. Kaj je značilno za prve in kaj za druge? Zapišite v preglednico pet značilnosti razvitih držav in držav v razvoju.

Države v razvoju	Razvite države

Skupinsko delo – drugi sklop – 2

Vsak predstavi teze, kako je dekolonizacija (osamosvajanje kolonij) v 20. stoletju vplivala na države v razvoju, ki jih je zapisal v prvem delu skupinskega dela. Nato se pogovorite in zapišite tiste posledice dekolonizacije na države v razvoju, ki se vam zdijo najpomembnejše.

Določite poročevalca, ki bo poročal pred razredom.

Časa imate 7 min.

Lahko si pomagata z učbenikom.

Kako je dekolonizacija (osamosvajanje kolonij) v 20. stoletju vplivala na države v razvoju?

Skupinsko delo – drugi sklop – 3

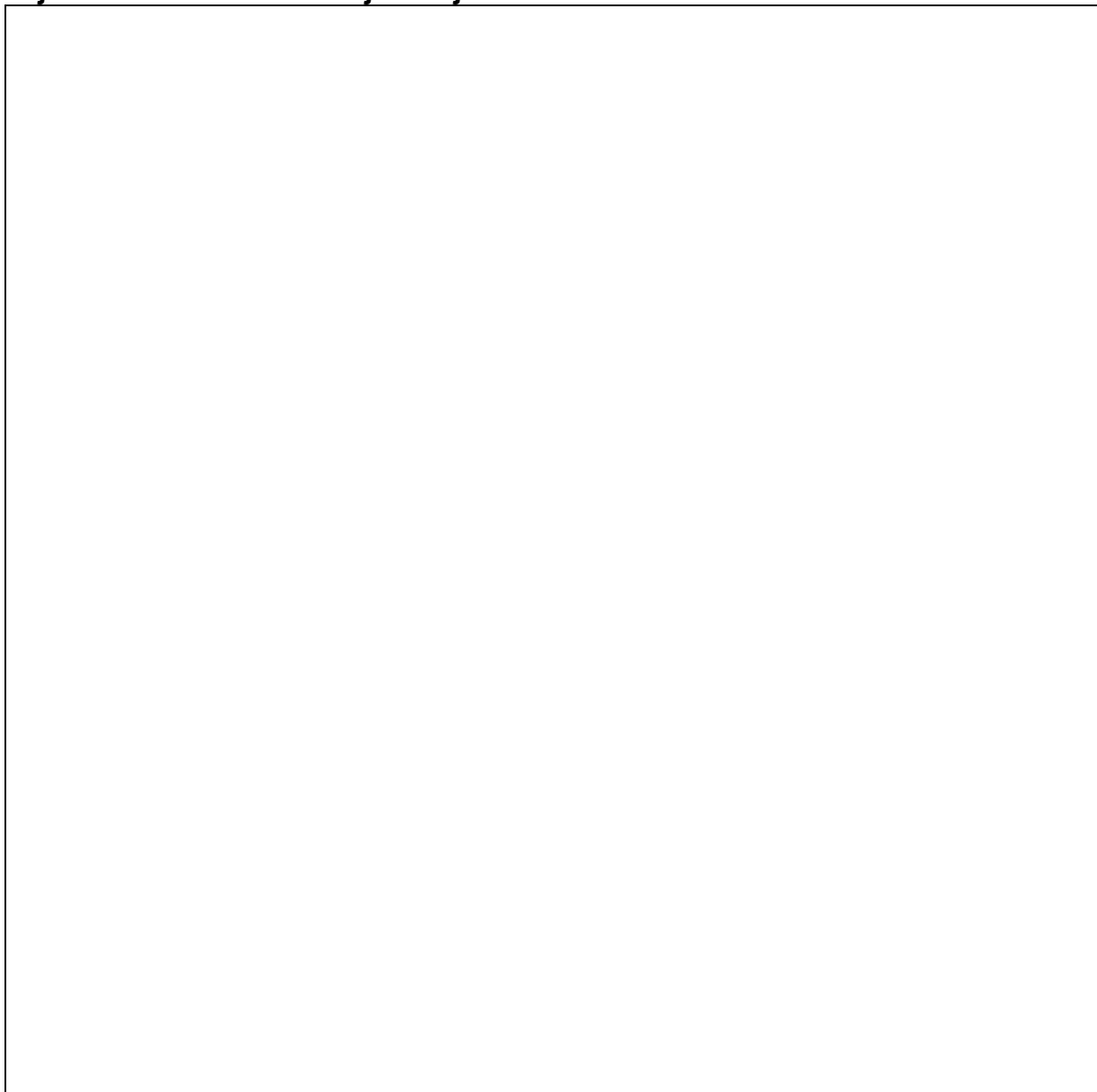
Vsak predstavi rešitve za zmanjševanje razlik med razvitim in nerazvitim svetom, ki jih je zapisal v prvem delu skupinskega dela.

Nato se pogovorite in zapišite tiste rešitve, ki se vam zdijo najboljše.

Določite poročevalca, ki bo poročal pred razredom.

Časa imate 7 min.

Kje vidite rešitve za zmanjševanje razlik med razvitim in nerazvitim svetom?

Skupinsko delo – prvi sklop – rešeno

Preberite navodila, pogovorite se o idejah in jih zapišite na učni list (vsak na svoj učni list).
Za vse tri naloge imate časa 7 min.

- 1. Razmišljajte o značilnostih razvitih držav in držav v razvoju. Kaj je značilno za prve in kaj za druge? Zapišite v preglednico pet značilnosti razvitih držav in držav v razvoju.**

Države v razvoju	Razvite države
Slaba prehrana, slabe stanovanjske razmere.	Boljše ceste, bogate zaloge hrane.
Visoka stopnja rodnosti in umrljivosti.	Nizka stopnja rodnosti in umrljivosti.
Slab dostop do zdravstvenih storitev, nezanesljiva oskrba z vodo.	Dobra zdravstvena oskrba, zanesljiva oskrba z vodo.
Nestabilne vlade, višja stopnja brezposelnosti.	Stabilne vlade, nizka stopnja brezposelnosti.
Nižje stopnje izobraževanja, nizka stopnja premožnih državljanov.	Visoka stopnja izobraževanja, visoka stopnja premožnih državljanov.

- 2. Kako je dekolonizacija (osamosvajanje kolonij) v 20. stoletju vplivala na države v razvoju?**

Lahko si pomagata z učbenikom.

Meje držav so bile umetno določene med državami, saj so ostale takšne, kot so bile meje med kolonijami in delijo narode med več držav, ali pa so v isti državi ostali pripadniki različnih narodov in verstev, kar je vodilo v državljanske vojne. Značilni so vojaški udari in razbohotena korupcija. Tuja finančna pomoč se pogosto porabi za oborožitev obubožane države ali pa konča svojo potna bančnih računih diktatorjev in podkupljivih politikov. Izkoriščanje naravnih bogastev jim onemogočajo pomanjkanje kapitala za investicije, nerazvita infrastruktura in pomanjkanje strokovnjakov, saj so se po osamosvojitvi odselili nazaj v matične države.

- 3. Kje vidite rešitve za zmanjševanje razlik med razvitim in nerazvitim svetom?**

Rešitve za zmanjševanje razlik med razvitim in nerazvitim svetom vidimo v izobraževanju lokalnega prebivalstva in v finančni pomoči državam v razvoju.

Vsak predstavi značilnosti razvitih držav in držav v razvoju, ki jih je zapisal v prvem delu skupinskega dela. Nato se pogovorite in zapišite pet najpomembnejših značilnosti razvitih držav in držav v razvoju.

Določite poročevalca, ki bo poročal pred razredom.

Časa imate 7 min.

Razmišljajte o značilnostih razvitih držav in držav v razvoju. Kaj je značilno za prve in kaj za druge? Zapišite v preglednico pet značilnosti razvitih držav in držav v razvoju.

Države v razvoju	Razvite države
Slaba prehrana, slabe stanovanjske razmere.	Boljše ceste, bogate zaloge hrane.
Visoka stopnja rodnosti in umrljivosti.	Nizka stopnja rodnosti in umrljivosti.
Slab dostop do zdravstvenih storitev, nezanesljiva oskrba z vodo.	Dobra zdravstvena oskrba, zanesljiva oskrba z vodo.
Nestabilne vlade, višja stopnja brezposelnosti.	Stabilne vlade, nizka stopnja brezposelnosti.
Nižje stopnje izobraževanja, nizka stopnja premožnih državljanov.	Visoka stopnja izobraževanja, visoka stopnja premožnih državljanov.

Skupinsko delo – drugi sklop – 2 – rešeno

Vsak predstavi teze, kako je dekolonizacija (osamosvajanje kolonij) v 20. stoletju vplivala na države v razvoju, ki jih je zapisal v prvem delu skupinskega dela. Nato se pogovorite in zapišite tiste posledice dekolonizacije na države v razvoju, ki se vam zdijo najpomembnejše.

Določite poročevalca, ki bo poročal pred razredom.

Časa imate 7 min.

Lahko si pomagata z učbenikom.

Kako je dekolonizacija (osamosvajanje kolonij) v 20. stoletju vplivala na države v razvoju?

Meje držav so bile umetno določene med državami, saj so ostale takšne, kot so bile meje med kolonijami in delijo narode med več držav, ali pa so v isti državi ostali pripadniki različnih narodov in verstev, kar je vodilo v državljanske vojne.

Značilni so vojaški udari in razbohotena korupcija. Tuja finančna pomoč se pogosto porabi za oborožitev obubožane države ali pa konča svojo potna bančnih računih diktatorjev in podkupljivih politikov.

Izkoriščanje naravnih bogastev jim onemogočajo pomanjkanje kapitala za investicije, nerazvita infrastruktura in pomanjkanje strokovnjakov, saj so se po osamosvojitvi odselili nazaj v matične države.

Skupinsko delo – drugi sklop – 3 – rešeno

Vsak predstavi rešitve za zmanjševanje razlik med razvitim in nerazvitim svetom, ki jih je zapisal v prvem delu skupinskega dela.

Nato se pogovorite in zapišite tiste rešitve, ki se vam zdijo najboljše.

Določite poročevalca, ki bo poročal pred razredom.

Časa imate 7 min.

Kje vidite rešitve za zmanjševanje razlik med razvitim in nerazvitim svetom?

Rešitve za zmanjševanje razlik med razvitim in nerazvitim svetom vidimo v izobraževanju lokalnega prebivalstva in v finančni pomoči državam v razvoju.

Preverjanje – Poglobljanje razlike med razvitim in nerazvitim svetom

1. Naftna kriza se je zgodila leta _____.(1 točka)
2. Države izvoznice nafte (kratica) _____ so pritiskale na bogate države in ob _____vojni začele višati ceno nafte in ustavile dobavo nafte državam, ki so podpirale Izrael. (2 točki)
3. Cena nafte se je v letih 1973 in 1974 zvišala za _____in svetovno gospodarstvo se je zatreslo. (1 točka)
4. Posledici nafte krize za razvite države: _____ in _____ . (2 točki)
5. Razviti svet se je izvil iz krize v 80. letih 20. stoletja, srednje razvite države pa so najele veliko posojil. Zapiši dve posledici zadolženosti srednje razvitih držav v svetovnem gospodarstvu in politiki. _____
_____. (2 točki)
6. Navedi vsaj dve različni reakciji razvitih držav na razmere v 80. letih.
_____. (2 točki)
7. Kako rečemo državam vzhodne Azije, ki so se prebile na najpomembnejše svetovne trge?
_____. (1 točka)

Kriterij:

5 točk – ocena 2; 6 – 7 točk – ocena 3; 8 – 9 točk – ocena 4; 10 – 11 točk – ocena 5.

Preverjanje – Poglobljanje razlike med razvitim in nerazvitim svetom – rešeno

1. Naftna kriza se je zgodila leta 1973. (1 točka)
2. Države izvoznice nafte (kratica) OPEC so pritisnile na bogate države in ob izraelsko – arabski vojni začele višati ceno nafte in ustavile dobavo nafte državam, ki so podpirale Izrael. (2 točki)
3. Cena nafte se je v letih 1973 in 1974 zvišala za petkrat in svetovno gospodarstvo se je zatreslo. (1 točka)
4. Posledici naftne krize za razvite države: inflacija in brezposelnost. (2 točki)
5. Razviti svet se je izvil iz krize v 80. letih 20. stoletja, srednje razvite države pa so najele veliko posojil. Zapiši dve posledici zadolženosti srednje razvitih držav v svetovnem gospodarstvu in politiki.
Nestabilnost na mednarodnem trgu in politična napetost, izguba trga za prodajo svojih izdelkov, banke so se znašle pred stečajem, padec vojaških diktatur v latinskoameriških državah in zlom komunistične ureditve v vzhodnoevropskih državah. (2 točki)
6. Navedi vsaj dve različni reakciji razvitih držav na razmere v 80. letih.
Distancirale so se in pretrgale ekonomskih vezi od nerazvitih, razvile so nove umetne snovi, s katerimi so nadomestile uvoz surovin iz nekdanjih kolonij, vlagale so v razvoj. (2 točki)
7. Kako rečemo državam vzhodne Azije, ki so se prebile na najpomembnejše svetovne trge?
Vzhodnoazijski tigri. (1 točka)

Kriterij: 5 točk – ocena 2; 6 – 7 točk – ocena 3; 8 – 9 točk – ocena 4; 10 – 11 točk – ocena 5.

PPT predstavitev

Poglobljanje razlike med razvitim
in nerazvitim svetom.

Cilji

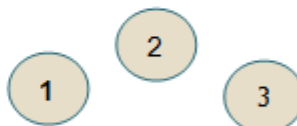
- pet značilnosti razvitih držav in držav v razvoju;
- posledice dekolonizacije v 20. stoletju;
- rešitev za zmanjšanje razlik;
- pojasniti vzroke in posledice poglobljanja razlik v 20. stoletju.

Razvite države in države v razvoju

Skupinsko delo – 1. sklop

- Delo po skupinah – po številkah,
- reševanje prvega učnega lista,
- 3 naloge, diskusija, zapis vsak na svoj učni list,
- 7 min, nato znak za zamenjavo skupin.

Skupinsko delo – 2. sklop

- Delo po skupinah – po barvah,
- le 1 naloga izmed prejšnjih treh,
- predstavitev dela iz 1. sklopa, pogovor,
- najzanimivejše in najpomembnejše ideje na drugi učni list,
- določite poročevalca,
- 7 min.

Skupinsko delo – 3. sklop

- Poročanje.
- Največ 1 min na skupino.

OPEC - Naftna kriza

- 1973 - naftna kriza.
- OPEC – kratica za...
- ...organization of the petroleum exporting countries.
- Organizacija držav izvoznic nafte.

OPEC (države izvoznice nafte)...

- ...so ob izraelsko-arabski vojni leta 1973 začele višati ceno nafte in ustavile dobavo nafte državam, ki so podpirale Izrael.
- Cena nafte se je v letih 1973 in 1974 zvišala za petkrat.

Posledice za razvite države

- naraščata inflacija in brezposelnost.
- Rešitev: v uporabi jedrske energije in odkrivanju novih nahajališč nafte.

80. leta

- Razviti zahodni svet - izvil iz krize - gospodarski razcvet.
- Jugoslavija?
- V sedemdesetih letih najele veliko posojil.
- Leta 1970 zadolžene za 62 milijard dolarjev,
- leta 1980 za 421 milijard dolarjev.

Kaj je povzročila zadolženost?

- Nestabilnost na mednarodnem trgu in politično napetost.
- izguba trga za prodajo svojih izdelkov,
- banke pred stečajem,
- padeč vojaških diktatur v latinskoameriških državah in zlom komunistične ureditve v vzhodnoevropskih državah.

Kako so se odzvale razvite države?

- Pretrgale ekonomskih vezi od nerazvitih.
- Nove umetne snovi - nadomestilo uvoz surovin iz nekdanjih kolonij.
- vlaganje v razvoj.
- ZDA in Rusija - Vesoljska tehnologija.
- Japonska – robotika, precizna mehanika, avtomobilska industrija.
- Vzhodnoazijski tigri.

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine

**UČNA PRIPRAVA:
Značilnosti migracijskih gibanj po drugi svetovni vojni**

DATUM: 18. 1. 2013

IME IN PRIIMEK: Erik Logar

UČNA PRIPRAVA

OSNOVNI PODATKI:

Šola:
Razred: 4. letnik gimnazije
Datum: januar 2014
Predmet: Zgodovina
Učna tema: <ul style="list-style-type: none">- tema iz učnega načrta: Migracije prebivalstva- tema iz učbenika: Migracije prebivalstva (poglavje: Selitveni tokovi v obdobju hladne vojne)
Učna enota – naslov učne ure: Značilnosti migracijskih gibanj po drugi svetovni vojni (utemeljitev naslova: namesto »migracij v hladni vojni« sem svojo učno pripravo raje poimenoval »migracije po drugi svetovni vojni«, ker ima večina migracij v učni pripravi daljšo časovno dimenzijo trajanja kot je trajala hladna vojna, ki nikakor ni bila vedno osnovni povzročitveni dejavnik migracij).
Učne oblike: <ul style="list-style-type: none">- frontalna učna oblika;- individualna učna oblika;- skupinska učna oblika.
Učne metode: <ul style="list-style-type: none">- metoda dela z gibljivimi slikami,- metoda razgovora,- metoda dela s slikovnimi viri,- metoda razlage,- metoda izkustvenega učenja,- metoda dela z zvočnimi posnetki,- metoda slikovne demonstracije,- metoda grafičnih izdelkov,- metoda dela s slikovnimi viri (zemljevidom).
Učne tehnike: viharjenje možganov, risanje, mreža.
UČNI CILJI: Cilji iz učnega načrta: Dijaki/-nje: <ul style="list-style-type: none">- na izbranih zgledih primerjajo različne vrste migracij in poiščejo skupne značilnosti;- presodijo migracije z različnih strani in oblikujejo svoje mnenje o njihovi neizogibnosti;- utemeljijo obstoj in značilnosti večkulturne družbe (na Zahodu). Cilji učne ure oz. pričakovani dosežki (operativni učni cilji): <i>Izobraževalni učni cilji</i> Ob koncu učne ure dijak zna: <ul style="list-style-type: none">- naštetih različne vrste migracij po drugi svetovni vojni;- razložiti vpliv različnih dejavnikov na migracije;- opisati značilnosti in prevladujoče smeri migracij med osamosvojenimi kolonijami in nekdanjimi kolonialnimi velesilami;

- ovrednotiti dejavnike, ki so vplivali na preseljevanje iz komunističnih družbenih ureditev v demokratične;
- razložiti besedo gastarbajter in navesti vsaj štiri države, iz katerih so se ljudje v večjem obsegu odseljevali v Nemčijo;
- pojasniti učinke odseljevanja in priseljevanja na gospodarstvo, kulturo in družbo;
- analizirati problematiko etnične segregacije v različnih evropskih državah.

Funkcionalni učni cilji

Ob koncu učne ure dijak zna:

- oblikovati zapis učne snovi po učiteljevih navodilih,
- aktivno sodelovati v razgovoru in samostojno izpolnjevati učni list,
- aktivno poslušati in odgovarjati na različne vrste učiteljevih vprašanj,
- konstruktivno sodelovati pri skupinskem delu in smiselno oblikovati svoje predloge pri reševanju skupinske naloge.

Vzgojni učni cilji

Ob koncu učne ure dijak zna:

- pokazati sposobnost za razumevanje in spoštovanje različnosti in drugačnosti ver, kultur in skupnosti;
- pokazati pripravljenost premagovati stereotipe in predsodke;
- pokazati odprtost do novih idej in previdnost pri izrekanju sodb;
- pokazati pozitiven odnos do raznolikosti, večkulturnosti in drugačnih družbenih modelov.

Učna sredstva:

- **učila:** učni list, PPT predstavitev, [videoposnetek - izsek iz filma Na sončni strani Alp](#); [skladba Ein bisschen Frieden](#).
- **učni pripomočki:** računalnik, LCD projektor, platno, zvočniki, tabla, flomaster, barvice, svinčniki, radirke, beli A4 papirji, zavesa, držalo za zaveso.

Didaktične etape učnega procesa:

1. pripravljanje ali uvajanje,
2. obravnavanje nove učne snovi ali usvajanje,
3. urjenje ali vadenje,
4. ponavljanje in preverjanje.

Medpredmetne povezave z vsebinami:

- geografija: prostorski vidik migracijskih tokov in območij preseljevanja; barvanje zemljevida na učnem listu;
- sociologija: stiki in konflikti med različnimi kulturami, etnična segregacija;
- državljanska vzgoja: problematika strpnosti, družbene neenakosti, človekovih pravic, spoštovanja priseljencev in drugih kultur.

Novi pojmi s pojasnilom:

»Push & pull« teorija: teorija migracij, ki preučuje selitve z vidika vplivanja različnih dejavnikov.

Etnična segregacija: izključevanje oziroma neenakost (v socialnem, prostorskem ali pravnem smislu) določene skupine ljudi zaradi svoje etnične pripadnosti.

Nov izraz s pojasnilom:

Gastarbajter: tuj delavec; človek, ki se v neko državo priseli z namenom zaposlitve.

Viri in literatura:

Viri in literatura, iz katere sem črpal učno snov za pripravo učne ure:

- Brodnik, V. (2005). Novi pogledi na poučevanje, preverjanje in ocenjevanje znanja pri pouku zgodovine. V: Kako do bolj kakovostnega znanja zgodovine. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, str. 5 – 9.
- Gabrič, Aleš, Režek Mateja (2011). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 258 – 261.
- Omahen, R., (2010). Uporaba didaktičnih iger pri pouku geografije in zgodovine v osnovni šoli. Diplomsko delo. Ljubljana: Oddelek za geografijo in Oddelek za zgodovino, str. 91 - 94.
- Slovensko izseljensko društvo lastovka. URL: <http://www.lastovka-ingolstadt.de/slo-aktualno.html> (citirano 29. 12. 2013).
- Strmčnik, F. (2001). Didaktika. Osrednje teoretične teme. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, str. 203 – 218.
- Tomić, A. (2003). Izbrana poglavja iz didaktike. Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete, str. 87 – 103.
- Trojar, Š. (1993). Sodobni pogledi na pouk zgodovine. Reformne težnje pri družboslovnih učnih predmetih. Ljubljana: Državna založba Slovenije, d. d., str. 323 – 334.
- Trškan, D., (2002). Učiteljeva priprava na pouk zgodovine. Metodični priručnik za študente zgodovine pedagoške smeri in učitelje. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za zgodovino, str. 1 - 145.
- Turks in Germany. URL: http://en.wikipedia.org/wiki/Turks_in_Germany (citirano 29. 12. 2013).

Viri slikovnega in tekstovnega gradiva na Power Point predstaviti:

[Videoposnetek - izsek iz filma Na sončni strani Alp](#)

URL: <http://www.youtube.com/watch?v=3N27SzQJTJY> (citirano 29. 12. 2013).

Vesel božič s potico.

URL: <http://www.druzina.si/ICD/spletnastran.nsf/clanek/%C2%BBvesel-bozic-s-potico%C2%AB> (citirano 29. 12. 2013).

Slovenija – Belgija. URL:

http://www.radiocapris.si/data/albums/news/b/2_a19e27f852f597d581da08be8a127b9a.jpg (citirano 29. 12. 2013).

Slovenci v Kanadi. URL: <http://www.canadiandesignresource.ca/officialgallery/wp-content/uploads/2011/02/slovenians.jpg> (citirano 29. 12. 2013).

Nemški državljani turškega rodu. URL:

<http://www.canadiandesignresource.ca/officialgallery/wp-content/uploads/2011/02/slovenians.jpg> (citirano 29. 12. 2013).

Alžirci v Parizu. URL: <http://static.quim.co.uk/sys-images/Guardian/About/General/2009/11/21/1258835126876/Supporters-of-the-Algeria-001.jpg> (citirano 29. 12. 2013).

Tanya Plibersek. URL: <https://encrypted-tbn1.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcRLzilvjaOOIfEWIs7h0yHPQgZZOgDEX2rUwAqiOIPPiCb3-fcu>

(citirano 29. 12. 2013).

Begunci. URL: <http://static.quim.co.uk/sys-images/Guardian/Pix/pictures/2012/4/24/1335285390897/A-boat-full-of-migrants-a-008.jpg>

(citirano 29. 12. 2013).

Muslimanke v Parizu. URL: <http://www.limitstogrowth.org/WEB->

[Graphics/ColorfulMuslimsParis.jpg](#) (citirano 29. 12. 2013).
Chinatown. URL: <https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQ1mklzpU0Ky2TLbELOWRTVKLuy4j5HzEchvYDOqwFZzAqPOYWT> (citirano 29. 12. 2013).
Little Italy. URL: http://www.imafoodblog.com/images/little_italy/cover5.JPG (citirano 29. 12. 2013).
Little Italy 2. URL: <http://culinarytravel.about.com/od/newyorkculinarytravel/ig/NYC-Favorite-Food-Guide/Little-Italy-JPG.htm> (citirano 29. 12. 2013).
Chinatown 2. URL: http://4.bp.blogspot.com/ReDOwmQOEnc/TUnNNgTcU3I/AAAAAAAAACA/8zqoc99fiA/s1600/h_08.jpg (citirano 29. 12. 2013).
Zastava turške manjšine v Nemčiji. URL: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/90/Flag_of_the_Germany-Turks.png (citirano 29. 12. 2013).
Protest proti islamizaciji. URL: <http://www.barenakedislam.com/wp-content/uploads/2013/01/topelement1.jpg> (citirano 29. 12. 2013).
Nestrpnost v Sloveniji. URL: http://www.mladina.si/media/www/slike.old/mladina/pstriptiz10cefurji_raus_b5.jpg (citirano 29. 12. 2013).
Multikulturalizem. URL: http://www.onlinezeitung24.de/infusions/oza/images/473_-_multikulti-01_gerd_almann_carls.jpg (citirano 29. 12. 2013).
Kebab. URL: <http://www.mrsptravels.com/wp-content/uploads/2013/08/kebab.jpg> (citirano 29. 12. 2013).
Knjiga – Čefurji raus. URL: <https://encryptedtbn1.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcTyWtBV0B6yvjQxqtrx4tZ5dL-YOEOVLwbqM57Y-Or3OP08qJer> (citirano 29. 12. 2013).
United we win. URL: <http://www.history.com/minisites/wwii-in-hd/inside-wwii/assets/north-america/war-propaganda/photo-gallery/war-propaganda-01-corbis-IH169001.jpg> (citirano 29. 12. 2013).
Kitajski propagandni letak. URL: http://4.bp.blogspot.com/CIRyWvwVy_M/TOtZ5ltiUOI/AAAAAAAAABZA/TUk9JmxDQ8/s1600/Chinese+poster+%2528worker%2529.jpg (citirano 29. 12. 2013).
Come into the factories. URL: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/ee/Kriegsplakate_6_db.jpg (citirano 29. 12. 2013).
Kitajski propagandni letak 2. URL: https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcRgFi8_EfPR2rQfU2d2SZV39drU79XpAQ4OPsL66w84AW6aWHoS (citirano 29. 12. 2013).
Osnova letaku je nemški propagandni letak iz druge svetovne vojne. URL: http://www.crestock.com/uploads/blog/2008/propagandaposters_de/20.jpg (citirano 29. 12. 2013).

Učni list:
Vir zemljevida. URL: <http://mrguerriero.blogspot.com/2011/03/cold-war-duck-and-cover.html> (citirano 29. 12. 2013).

POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	DIJAK	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
Uvodna motivacija (5 minut)	<p>Uvodni pozdrav. Preveritev prisotnosti.</p> <p>Ogledali si boste kratek videoposnetek. Pozorno ga opazujte in sklepajte, kaj je na njem nenavadnega.</p> <p>Kaj ste opazili?</p> <p>Kako ste se ob tem počutili? Kakšne občutke ste dobili?</p> <p>Zakaj ti temnopolti ljudje pojejo slovensko pesem? Kje bi se jo lahko naučili?</p> <p>Poglejte si še naslednje fotografije – morda boste ugotovili, o čem bomo danes govorili. Zakaj papež Frančišek pozna slovensko potico? Zakaj je v avstralski zvezni vladi tudi ministrica s slovenskimi koreninami? Zakaj je</p>	<p>Dežurni dijak javi manjkajoče.</p> <p>Dijaki si ogledajo posnetek.</p> <p>Opazili smo, da skoraj ponarodelo Avsenikovo pesem pojejo temnopolti prebivalci, oblečeni v slovenske narodne noše.</p> <p>Počutili smo se nenavadno. / Naša domovinska čustva so bila okrepljena. / Začutili smo nacionalni ponos. Itd.</p> <p>Ti temnopolti ljudje so lahko priseljeni v Slovenijo ali pa so se nekje drugje naučili pesmi od slovenskih izseljencev.</p> <p>Za vse zanimivosti so poskrbeli izseljenci po svetu, ki so močno razširili svojo kulturo in svoje družine ustvarili vsepovsod po svetu.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda dela z gibljivimi slikami.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda dela s slikovnimi viri; metoda razgovora.</p>	<p>Učni pripomočki: računalnik, LCD projektor, platno, zvočniki.</p> <p>Učilo: Videoposnetek - izsek iz filma Na sončni strani Alp (klikni na videoposnetek – hiperpovezava).</p> <p>Učilo: PPT 2 (fotografije).</p>

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

<p>nemška zastava narisana skupaj s turškim simbolom? Res je. O čem bomo danes govorili, če smo si pravkar ogledali kulturo enega naroda, ki se je zaradi določenih vplivov razširila po celem svetu?</p> <p>Zadnjo šolsko uro zgodovine smo se učili o hladni vojni in povojnih razlikah na svetu. Danes pa bomo spoznali različne vzroke in vidike migracij po drugi svetovni vojni, s poudarkom na evropskem, tudi slovenskem prostoru. Za zanimivo in spodbudno vzdušje bomo v uro vključili tudi videoposnetke, fotografije, risanje plakata in ostale zanimive, nevsakdanje učne metode. Tako boste na koncu učne ure znali opisati in razložiti glavne značilnosti migracij v hladni vojni in dejavnike ter učinke, ki so ob tem sproženi. Spoznali bomo tudi nekatere učinke migracij, ki se kažejo v vsakdanjem življenju družbe.</p>	<p>O migracijah. / O selitvah prebivalstva. / O emigrantih in imigrantih.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p>	<p>Metoda razgovora. Tehnika viharjenja možganov.</p> <p>Metoda razlage. <i>Uvodna ponovitev.</i> <i>Napoved poteka učne ure in operativnih ciljev.</i></p>	
--	--	---	--

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / SPROTNO PONAVALJANJE

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

VSEBINSKI POUDAR KI	UČITELJ	DIJAK	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
<p>1. Migracije med nekdanjo kolonijo in kolonialno velesilo ter politične migracije (15 minut)</p>	<p>Kaj pa sploh so migracije oziroma selitve? Ali kdo zna opredeliti ta pojem?</p> <p>Teoretična podlaga migracij temelji na t.i. »push & pull« teoriji, torej da ljudi k selitvam spodbujajo (in »vlečejo«) določeni dejavniki. Kateri dejavniki pa so to?</p> <p>Našteli ste kar nekaj medsebojno zelo raznolikih dejavnikov. Katere vrste migracij torej poznamo?</p> <p>Zapišite si to v zvezek. Ključne besede si zapišite samostojno. <i>Učitelj jim na tablo nariše osnovne poteze miselnega vzorca. Spodaj je primer nastajanja tabelske slike (učitelj naj jim pomaga s postavljanjem vprašanj in s tem sprotno ponavlja pravkar osvojeno snov, npr.: kaj so migracije, kaj je »push and pull« teorija itd.).</i></p>	<p>Migracija je vsak premik posameznega človeka izven svojega prebivališča. Največkrat pod pojmom migracija razumemo začasno ali stalno spremembo človekovega prebivališča.</p> <p>Iskanje zaposlitve, študij, vojna, želja po več politične svobode, ljubezen in poroka.</p> <p>Poznamo ekonomske, politične in družinske (osebne) migracije.</p> <p>Dijaki si zabeležijo poudarke s ključnimi besedami v zvezek.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p> <p>Metoda grafičnih izdelkov.</p>	<p>Učni pripomočki: tabla, flomaster.</p>

<p>- Opredelev: stalna ali začasna sprememba človekovega prebivališča; - "push and pull" teorija.</p> <p>Značilnosti migracijskih gibanj po drugi svetovni vojni</p> <p>Vrste: ekonomske, politične, osebne (družinske) in ostale.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Metoda razgovora.</p>	
<p>se preselijo, jih imenujejo imigranti.</p> <p>Po drugi svetovni vojni je bilo marsikje po svetu veliko težkih in konfliktnih političnih situacij. Na drugi strani so vzcvetela gospodarstva nekaterih držav. O katerih procesih govorim?</p> <p>Poglejmo si primer osamosvojitve Alžirije izpod Francije - ta primer že poznate tudi iz geografije in tamkajšnje obravnave snovi o neokolonializmu. Ali je to pomenilo konec preseljevanja ljudi med državama? Odgovor pojasnite.</p> <p>Kdo pa se izselil iz nekdanjih kolonij?</p>	<p>O hladni vojni, o osamosvajanju kolonij izpod kolonialnih velesil in veliki ekonomski rasti gospodarstev ZDA, Zahodne Nemčije, Japonske itd.</p> <p>Ne, saj so se ljudje še vedno preseljevali iz Alžirije v Francijo zaradi višjih dohodkov, boljšega življenjskega standarda in nižje brezposelnosti. Mnogi so se preselili tudi zaradi bolj stabilne politične situacije.</p> <p>Večina ljudi je bila nekvalificirana delovna</p>	

<p>Ali so bili visoko izobraženi?</p> <p>Kako rečemo tudi izseljevanju izobražencev iz neke države?</p> <p>Katere evropske države pa so še doživele tovrstno priseljevanje ljudi iz nekdanjih kolonij?</p> <p>Zapišite si to v zvezek.</p>	<p>sila, del tamkajšnjih uradnikov pa je bil tudi visoko kvalificiran in se je iz države odselil.</p> <p>Beg možganov.</p> <p>Predvsem Velika Britanija iz Indije, Pakistana in Karibov. Deloma velja tudi za Nizozemsko in Belgijo.</p> <p>Dijaki si zapišejo v zvezek.</p>	<p>Metoda grafičnih izdelkov.</p>	<p>Učni pripomočki: tabla, flomaster.</p>
<div style="border: 1px solid black; padding: 10px;"> <p>- Opredelev: stalna ali začasna sprememba človekovega prebivališča; - "push and pull" teorija.</p> <p style="text-align: center;">Značilnosti migracijskih gibanj po drugi svetovni vojni</p> <p>Vrste: ekonomske, politične, osebne (družinske) in ostale.</p> <p>Ekonomске: - iz nekdanjih kolonij v (nekdanje) kolonialne velesile; -</p> </div>			
<p>Kako pa se te selitve še danes opazijo v mestih, kamor so se priseljevali imigranti? Odgovorite s</p>	<p>Te selitve so povzročile nastanek etnično zaznamovanih četrti v različnih mestih, kot je prim. Little Italy in Chinatown v New</p>		

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>pomočjo analize fotografij na platnu.</p> <p>Temu, da so nekateri deli četrti etnično zaznamovani od priseljencev, rečemo tudi etnična segregacija mestnih četrti.</p> <p>Ponekod so po drugi svetovni vojni ljudje bežali tudi zaradi političnih razlogov. Katere države pa so bile po drugi svetovni vojni še vedno nemirne in je v njih divjala celo vojna?</p> <p>Res je. V nadaljevanju si bomo ogledali problem migracij ob železni zavesi, s poudarkom na Berlinskem zidu. Ponovite, zakaj je nastala po drugi svetovni vojni železna zavesa in Berlinski zid?</p> <p><i>Čez učilnico učitelj s pomočjo dijakov napne zaveso tako, da bo razpolovila učilnico; dijake razdeli po skupinah po 4 dijake, pol skupin naj gre na »zahodno« stran zavesa, pol skupin pa na vzhodno (vzhodna in zahodna Nemčija). Na tak način dijake po skupinah spodbudi k lažjemu</i></p>	<p>Yorku itd.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>To so bile nekatere azijske države, npr. Korejski polotok, Vietnam, v Afriki pa območja Konga, predvsem provinca Katanga. Veliko političnih emigrantov je bilo tudi v vzhodni Nemčiji z območij ob železni zavesi na zahod, torej v Zvezno republiko Nemčijo.</p> <p>Po drugi svetovni vojni se zavezniki niso zmogli poenotiti, kakšna bo prihodnja politična ureditev Nemčije, zato je Nemčija ostala razdeljena na dve državi: zahodno s demokratično ureditvijo ter vzhodno s komunistično ureditvijo. Meje so bile vmes povsem zaprte.</p> <p>Dijaki se s pomočjo naloge na učnem listu vživijo v življenje v eni od nemških držav in razmišljajo o dejavnikih, ki spodbujajo/zavirajo migracije. Učitelj naj jim bo nenehno na voljo za pomoč in vmes tudi pregleduje sprotne delo po skupinah.</p>	<p>slikovnimi viri.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Skupinska učna oblika. Metoda izkustvenega učenja.</p>	<p>Učilo: PPT 3 (etnična segregacija mestnih četrti).</p> <p>Učilo: naloga za skupinsko delo na ponovitvenem učnem listu. Učni pripomočki: zavesa, držalo za zaveso.</p>
--	---	---	---	---

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

<p><i>razmišljanju, zakaj so ljudje bežali iz ene nemške države v drugo (torej se v igri vlog analizirajo »push and pull« dejavniki).</i></p> <p>V nadaljevanju rešite učni list (naloga 1), ki vas bo spodbudil k razmišljanju o smeri in vrsti migracij med železno zaveso.</p> <p><i>Zavesa naj med pregledom rešitev ostane napeta. Učitelj naj poskrbi, da se analizirajo dejavniki, ki spodbujajo/ovirajo selitve, ne pa življenje na obeh straneh zaveso samo po sebi, ker to že poznajo.</i></p> <p>Kljub blokovski razdelitvi sveta pa so iz demokratičnih držav Evrope poslali tudi kakšno oddajo o modnih in glasbenih trendih Evrope. Ali kdo ve, o katerem glasbenem tekmovanju govorim?</p> <p>Ali kdo prepozna zelo znano pesem, ki je zastopala Zvezno republiko Nemčijo v 80. letih 20. stoletja in je tudi zmagala v letu 1982? Prepoznajte jo s pomočjo poslušanja zvočnega posnetka.</p> <p>V prvem delu smo spoznali značilnosti političnih migracij. Kateri</p>	<p>Dijaki svoje rešitve povedo na glas.</p> <p>O Evrosongu.</p> <p>Nicole, Ein Bisschen Frieden.</p> <p>Nestrinjanje s politično ureditvijo v državi oziroma močno simpatiziranje s politično</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p> <p>Metoda dela z zvočnimi posnetki.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>Po pregledu učnih listov se zavesa in držala pospravijo.</p> <p>Učni pripomočki: računalnik, zvočniki. Učilo: zvočni posnetek skladbe Ein Bisschen Frieden.</p>
---	---	--	--

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>so že glavni dejavniki, ki jih spodbujajo?</p> <p>Ključne besede si zapišite v zvezek.</p>	<p>ureditvijo druge države. Bolj skrajni primeri so tudi politični pregoni, izgoni itd.</p> <p>Dijaki si zapišejo v zvezek.</p>	<p>Metoda grafičnih izdelkov.</p>	<p>Učni pripomočki: tabla, flomaster.</p>
<div style="border: 1px solid black; padding: 10px;"> <p style="text-align: center;">Značilnosti migracijskih gibanj po drugi svetovni vojni</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opredelev: stalna ali začasna sprememba človekovega prebivališča; - "push and pull" teorija. <p style="text-align: right;">Vrste: ekonomske, politične, osebne (družinske) in ostale.</p> <p>Politične:</p> <ul style="list-style-type: none"> - z območja vojn; - z vzhodne strani železne zaves. <p>Ekonomske:</p> <ul style="list-style-type: none"> - iz nekdanjih kolonij v (nekdanje) kolonialne velesile; - </div>		<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p>		
<p>2. Ekonomske migracije (10 minut)</p>	<p>Spoznali bomo še eno vrsto migracij, v tokove katerih je bila intenzivno vpeta tudi Slovenija. Ste kdaj slišali za izraz gastarbajter? Kaj pravzaprav pomeni?</p> <p>Kje pa je po drugi svetovni vojni bilo največ gasterbajtarjev?</p> <p>Zakaj pa jih je sprejela največ?</p> <p>Kakšne službe pa so gastarbajtarji</p>	<p>Gre za selitve dela prebivalstva, ki se preseli v bolj razvite države, kjer delajo za višjo plačo. Ta denar lahko prinesejo domov, torej se redno vračajo v matično državo, lahko pa si v novi državi ustvarijo tudi družino.</p> <p>Največ jih je sprejela Zvezna republika Nemčija.</p> <p>Ker so potrebovali delovno silo za obnovo nemškega gospodarstva, mest in industrije.</p> <p>Večinoma so opravljali dela, za katera ni bilo</p>		

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>opravljali?</p> <p>Iz katerih evropskih držav pa je prišlo največ delavcev na delo v Nemčijo?</p> <p>Kako se je v slovenskem gospodarstvu in družbi poznal odliv delavcev v tujino? Kako so reševale pomanjkanje delovne sile slovenske oblasti?</p> <p>Migracije, še posebej ekonomske migracije, povzročijo celo verigo migracij; na primeru Slovenije so Slovenci odhajali na delo v Nemčijo, v Slovenijo so tudi zato prišli delavci iz južnih jugoslovanskih republik. Vse to povzroča velike etnične spremembe in nemalokrat tudi konflikte.</p> <p>Katera etnična manjšina je danes v Nemčiji najmočnejša in se nenehno povečuje zaradi gospodarske rasti? Namig sem vam dal tudi s fotografijo.</p> <p>Kako pa domačini oziroma državljani sprejemajo priseljevanje tujcev za delo ipd.?</p>	<p>treba visoke izobrazbe, npr. v gradbeništvu, komunalni itd.</p> <p>Iz Italije, Jugoslavije, Turčije, pa tudi Portugalske in Grčije.</p> <p>Spodbujali so priseljevanje delavcev iz južnih jugoslovanskih republik, na primer iz Bosne, Srbije in Makedonije.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>To je turška manjšina, ki v Nemčiji šteje predvidoma okoli 4 milijone ljudi; skupaj tvorijo zelo močno skupnost in so že pomemben dejavnik v nemškem političnem prostoru.</p> <p>Do neke mere so strpni, vendar se postopoma krepi nestrpnost, rasizem in nacionalizem.</p>	<p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda dela s slikovnim gradivom.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>Učni pripomočki: računalnik, LCD projektor, platno. Učilo: PPT 4 (Turki v Nemčiji).</p>
--	---	---	--	--

	<p>Ali poznate kakšen primer, konflikt ali morda tudi stereotip o priseljencih, ki se je razvil do priseljencev v različnih razvitih evropskih državah. Začnite pri Sloveniji, dober primer za preučitev je tudi Nemčija.</p> <p>Ali s fotografij lahko razberete, kako se kaže konflikten odnos s priseljenci v vsakdanjih dogodkih?</p> <p>Problematiko priseljencev in njihovih potomcev prikazuje cela kopica izvrstnih filmov. Slovenski filmi so npr. Čefurji raus, Na planincah, Tu pa tam, od nemških filmov pa Auf der Anderen Seite, Gegen die Wand itd.</p> <p>V drugem delu smo spoznali značilnosti ekonomskih migracij. Kateri dejavniki jih povzročajo?</p> <p>Zapišite si to v zvezek.</p>	<p>V Sloveniji imamo slabšalno besedo čefur za priseljence iz nekdanjih južnih jugoslovanskih republik. Tudi Nemci imajo cel kup besed za državljane turškega rodu. Do priseljencev je matični narod pogosto nestrpen, žaljiv in nemalokrat celo nasilen.</p> <p>Npr. s sovražnimi napisi, pretepanjem, psovkami, socialno izključenostjo in sektašenjem.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Revščina v državi, brezposelnost, nizek življenjski standard v eni državi (ali regiji) ter na drugi strani razvite, bogate, stabilne države (ali regije).</p> <p>Dijaki si zapišejo v zvezek.</p>	<p>Metoda dela s slikovnimi viri.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda grafičnih izdelkov.</p>	<p>Učni pripomočki: računalnik, LCD projektor, platno. Učilo: PPT 5 (Posledice etnične pestrosti).</p> <p>Učni pripomočki: tabla, flomaster.</p>
--	--	---	--	--

	<p style="text-align: center;">Značilnosti migracijskih gibanj po drugi svetovni vojni</p> <p>- Opredelitev: stalna ali začasna sprememba človekovega prebivališča; - "push and pull" teorija.</p> <p>Vrste: ekonomske, politične, osebne (družinske) in ostale.</p> <p>Posledice: - multikulturna družba; - nestropnost, rasizem; - etnična segregacija; - medetnični konflikti.</p> <p>Politične: - z območja vojn; - z vzhodne strani železne zavese.</p> <p>Ekonomske: - iz nekdanjih kolonij v (nekdanje) kolonialne velesile; - selitve zaradi višjega zaslužka (gastarbajterji): v Nemčijo iz Slovenije, v Slovenijo iz ostalih jugoslovanskih republik.</p>	<p>Katera od obeh držav je imela več koristi z gastarbajterji? Država gostiteljica ali država, iz katere so ljudje odšli? <i>Učitelj naj med dijaki spodbudi soočenje mnenj, nekakšno mini debato (pro et contra).</i></p>	<p>Več koristi je imela država gostiteljica, saj je dobila poceni delovno silo in ljudi, ki so hoteli opravljati tudi dela, kot so čiščenje, zidanje itd. / Koristi je imela tudi država, iz katere so ljudje emigrirali, saj so s tem blažili brezposelnost in v državo dobili več denarja od zunaj.</p>	<p>Metoda razgovora.</p>
<p>3. Izdelava letaka – avtentična naloga (10 minut)</p>	<p>V nadaljevanju boste osnovali propagandni letak, ki ga je oblikovala vlada Zvezne republike Nemčije in z njim skuša privabiti delavce iz Slovenije. Plakat naj bo v slovenskem jeziku. Pazite na simboličen izbor barv, motivov, besed – skušajte s celotno zasnovo plakata čim bolj vplivati na čustva bralcev plakata. Na platnu vam prikazujem vzorčne primere dobrih reklamnih plakatov.</p>	<p>Dijaki poslušajo in opazujejo primere reklamnih plakatov.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Učni pripomočki: računalnik, LCD projektor, platno. Učila: PPT 6 (primeri propagandnih letakov); PPT 7 (moj primer »narisanege« letaka).</p>

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>Lotite se risanja. Na voljo imate 5 minut. <i>V primeru, da predstavitve trajajo dlje kot je predvideni čas, naj učitelj izbere nekaj plakatov po svoji presoji. Učitelj naj ob predstavitev plakatov navezuje predstavitve dijake na učno snov in jo sprotno še nekoliko ponovi.</i></p>	<p>Dijaki narišejo plakat in ga predstavijo.</p>	<p>Individualna učna metoda. Metoda grafičnih izdelkov. Učna tehnika risanja.</p>	<p>Učni pripomočki: bel papir (A4 format), barvice, svinčnik, radirka.</p>
--	--	--	---	--

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE / PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	DIJAK	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
<p>Reševanje nalog na učnem listu (5 minut)</p>	<p>Za ponovitev usvojene snovi boste rešili preostale naloge na učnem listu.</p> <p>Učitelj z dijaki po času za</p>	<p>Dijaki rešijo učni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika. Metoda dela s pisnimi viri; metoda dela s slikovnimi viri (zemljevidom); Učna tehnika: mreža.</p> <p>Frontalna učna</p>	<p>Učila: ponovitveni učni list – naloge za preverjanje znanja.</p>

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>reševanje učnih listov pregleda rešitve in jim pove način točkovanja. Če zmanjka časa za pregled, učitelj pobere ponovitveno-učne liste in jih pregleda doma.</p> <p>Danes smo spoznali osnovne značilnosti migracij po drugi svetovni vojni. Spoznali smo različne vrste migracij, preučili dejavnike, ki jih spodbujajo ter spoznali posledice migracij. Učno uro smo popestrili s pestro kombinacijo učnih oblik in metod, narisali smo tudi propagandni letak in v učilnici postavili železno zaveso, ki je poskrbela za lažje preučevanje migracij v hladni vojni. Hvala za pozornost in lep pozdrav.</p>	Dijaki mirno odidejo iz učilnice.	oblika. Metoda razgovora. Metoda razlage.	
--	---	-----------------------------------	---	--

SEZNAM PRILOG:

1. Seznam virov, uporabljenih pri oblikovanju Power Pointa in učnega lista
2. Konča različica tabelske slike
3. Neizpolnjen ponovitevni učni list (glej priloženo prilogo: priloga 3).
4. Izpolnjen ponovitevni učni list - rešitve (glej priloženo prilogo: priloga 4).
5. Power Point predstavitev (glej priloženo prilogo: priloga 5).

Priloga 1:
Seznam virov slik po številkah strani na PPT in na učnem listu

PPT 1

Videoposnetek - izsek iz filma Na sončni strani Alp

URL: <http://www.youtube.com/watch?v=3N27SzQJTJY> (citirano 29. 12. 2013).

PPT 2

Vesel božič s potico.

URL: <http://www.druzina.si/ICD/spletnastran.nsf/clanek/%C2%BBvesel-bozic-s-potico%C2%AB> (citirano 29. 12. 2013).

Slovenija – Belgija. URL:

http://www.radiocapris.si/data/albums/news/b/2_a19e27f852f597d581da08be8a127b9a.jpg (citirano 29. 12. 2013).

Slovenci v Kanadi. URL: <http://www.canadiandesignresource.ca/officialgallery/wp-content/uploads/2011/02/slovenians.jpg> (citirano 29. 12. 2013).

Nemški državljani turškega rodu. URL:

<http://www.canadiandesignresource.ca/officialgallery/wp-content/uploads/2011/02/slovenians.jpg> (citirano 29. 12. 2013).

Alžirci v Parizu. URL: <http://static.guim.co.uk/sys-images/Guardian/About/General/2009/11/21/1258835126876/Supporters-of-the-Algeria-001.jpg> (citirano 29. 12. 2013).

Tanya Plibersek. URL: <https://encrypted-tbn1.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcRLzilvjaOOIfEWls7h0yHPQgZZOgDEX2rUwAqiOIPPiCb3-fcu>

(citirano 29. 12. 2013).

Begunci. URL: <http://static.guim.co.uk/sys-images/Guardian/Pix/pictures/2012/4/24/1335285390897/A-boat-full-of-migrants-a-008.jpg>

(citirano 29. 12. 2013).

Muslimanke v Parizu. URL: <http://www.limitstogrowth.org/WEB-Graphics/ColorfulMuslimsParis.jpg> (citirano 29. 12. 2013).

PPT 3

Chinatown. URL: <https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQ1mklzpU0Ky2TLbELOWRTVKLuy4j5HzEc hvYDOqwFZzAqPOYWT>

(citirano 29. 12. 2013).

Little Italy. URL: http://www.imafoodblog.com/images/little_italy/cover5.JPG (citirano 29. 12. 2013).

Little Italy 2. URL: <http://culinarytravel.about.com/od/newyorkculinarytravel/ig/NYC-Favorite-Food-Guide/Little-Italy-JPG.htm> (citirano 29. 12. 2013).

Chinatown 2. URL:

http://4.bp.blogspot.com/_ReDOwmQOEnc/TUnNNgTcU3I/AAAAAAAAACA/8zqoc99fi_A/s1600/h_08.jpg (citirano 29. 12. 2013).

PPT 4

Zastava turške manjšine v Nemčiji. URL:

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/90/Flag_of_the_Germany-Turks.png (citirano 29. 12. 2013).

Protest proti islamizaciji. URL: <http://www.barenakedislam.com/wp-content/uploads/2013/01/topelement1.jpg> (citirano 29. 12. 2013).

PPT 5

Nestrpnost v Sloveniji. URL:

http://www.mladina.si/media/www/slike.old/mladina/pstriptiz10cefurji_raus_b5.jpg (citirano 29. 12. 2013).

Multikulturalizem. URL: http://www.onlinezeitung24.de/infusions/oza/images/473_-_multikulti-01_gerd_altmann_carls.jpg (citirano 29. 12. 2013).

Kebab. URL: <http://www.mrsptravels.com/wp-content/uploads/2013/08/kebab.jpg> (citirano 29. 12. 2013).

Knjiga – Čefurji raus. URL:

<https://encryptedtbn1.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcTyWtBV0B6yvjQxqtr4tZ5dL-YOEOVLwbqM57Y-Or3OP08qJer> (citirano 29. 12. 2013).

PPT 6

United we win. URL: <http://www.history.com/minisites/wwii-in-hd/inside-wwii/assets/north-america/war-propaganda/photo-gallery/war-propaganda-01-corbis-IH169001.jpg> (citirano 29. 12. 2013).

Kitajski propagandni letak. URL:

http://4.bp.blogspot.com/_CIRyWvwVy_M/TOtZ5ltiUOI/AAAAAAAAABZA/TUk9JmxDQ8/s1600/Chinese+poster+%2528worker%2529.jpg (citirano 29. 12. 2013).

Come into the factories. URL:

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/ee/Kriegsplakate_6_db.jpg (citirano 29. 12. 2013).

Kitajski propagandni letak 2. URL: https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcRgFi8_EfPR2rQfU2d2SZV39drU79XpAQ4OPsL66w84AW6aWHoS (citirano 29. 12. 2013).

PPT 7

Osnova letaku je nemški propagandni letak iz druge svetovne vojne. URL:

http://www.crestock.com/uploads/blog/2008/propagandaposters_de/20.jpg (citirano 29. 12. 2013).

Grafično je bil predelan in oblikovan v programu Inkscape.

Učni list:

Vir zemljevida. URL: <http://mrguerriero.blogspot.com/2011/03/cold-war-duck-and-cover.html> (citirano 29. 12. 2013)

Priloga 2:
Konča različica tabelske slike

Priloga 3:

Značilnosti migracijskih gibanj po drugi svetovni vojni

DELO PO SKUPINAH:

1. V skupini se pogovorite o življenju, ki ga omejuje železna zavesa. Razmišljajte z vidika dejavnikov in stanja v družbi, ki vas k selitvam (ne) spodbujajo. V skupini se vživite v ljudi z raznovrstnimi poklici, političnimi prepričanji itd. Noben odgovor ni napačen!

Katoliški duhovnik: (navedite tako dejavnike, ki ga spodbujajo k selitvi na drugo stran železne zaves kot tudi dejavnike, ki ga zadržujejo na tej strani)

Univerzitetni profesor:

Komunistično usmerjen delavec brez izobrazbe:

Aktivist LEGEBITRA:

Simpatizer stranke Zelenih:

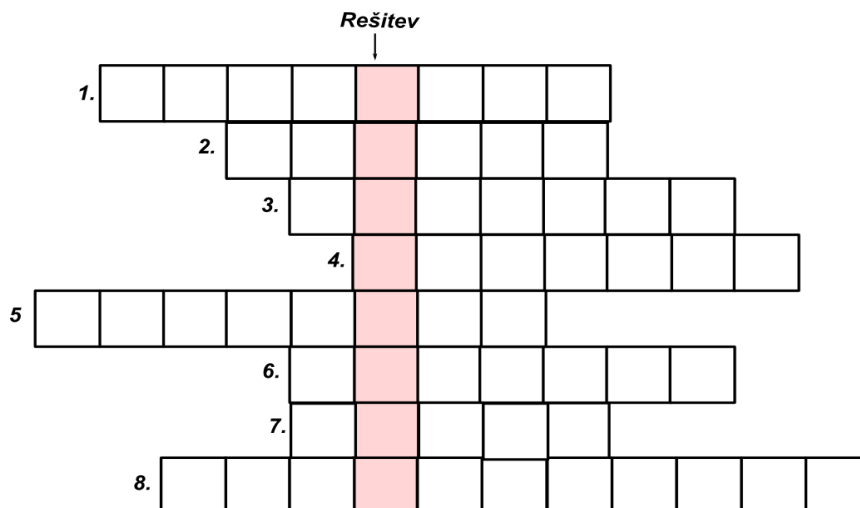
NALOGE ZA PREVERJANJE ZNANJA

Ob koncu ure boste ponovili in preverili znanje nove učne snovi. Ko boste rešili vse naloge, jih boste z učiteljem skupaj pregledali in točkovali. Nato boste sešteli točke in jih delili z vsemi možnimi (27) ter pomnožili s 100. Tako boste dobili okviren odstotek, koliko ste si zapomnili od učne ure.

Informativni kriterij ocenjevanja:
od 90% do 100% = 5 (odl),
od 75% do 89% = 4 (pdb),
od 60% do 74% = 3 (db),
od 50% do 59% = 2 (zd).
Doseženo število točk:

1. Reši spodnjo mrežo in vanjo vpiši pravilna gesla, ki so opisana spodaj. Če boš rešil pravilno, boš v rešitvi dobil priimek dolgoletnega kanclerja Zvezne republike Nemčije.

8/

- Begu izobražencev pogoste rečemo tudi kar beg _____.
 - Nekdanja največja britanska kolonija in po osamosvojitvi tudi največja država, od koder so se ljudje preseljevali v Veliko Britanijo.
 - Slovenska beseda za migracije.
 - Evropska država, ki je bila po drugi svetovni vojni ločena v dva dela z železno zaveso.
 - Človeku, ki se odseli z določenega območja rečemo tudi _____.
 - Držav, od koder prihaja največ priseljencev v sodobni Nemčiji.
 - Slabšalna beseda, s katero se v slovenščini poimenuje priseljence iz nekdanjih južnih jugoslovanskih republik.
 - Beseda, s katero imenujemo ločevanje ali izključevanje določene skupine ljudi zaradi etničnih, verskih ali premoženjskih razlik.
 -
2. Na primeru kratkih spodnjih zgodovinskih opisov prepoznaj vrsto migracij (ekonomske, politične in osebne) in ustrezno rešitev vpiši na črto.

5/

Jože je 16 – letni mladenič iz Kranja, ki je po končani osnovni šoli leta 1964 odšel v nemško mesto Stuttgart, kjer se je zaposlil kot zidar. (_____ migracija)

Čez dve leti je Jože prišel na dopust v Slovenijo in se zaljubil v Nežo, 18 – letno dekle iz Škofje Loke, ki je delala v tovarni Loške hladilne tehnike (LTH). Čez manj kot eno leto je Neža pustila službo v Sloveniji in odšla živeti k fantu Jožetu v Nemčijo, kjer sta se poročila in ustvarila družino. (_____ migracija)

Jožetov brat Matevž je svojemu bratu zavidal visoko mesečno plačo in nemški življenjski standard, zato se je leta 1972 s svojo družino ob posredovanju in pomoči Jožeta ter Neže preselil v predmestje Stuttgarta. (_____ migracija)

Marija, 25-letna poklicna igralka, je sodelovala v eksperimentalnem, nemalokrat uporniškem slovenskem gledališču Oder 57. Zaradi tega se je močno zamerila komunističnim oblastem, ki so ji prepredili kakršnokoli zaposlitev v Jugoslaviji. Zato se je preselila v Bruselj, kjer je uspela v enem od tamkajšnjih gledališč. (_____ migracija)

Mehmed je 43-letni Alžirec, gimnazijski učitelj v francosko govoreči gimnaziji v glavnem mestu Alžir. Ko se je Alžirija osamosvojila, se je z družino preselil v Pariz, kjer za isto delo dobiva trikrat višjo plačo. (_____ migracija)

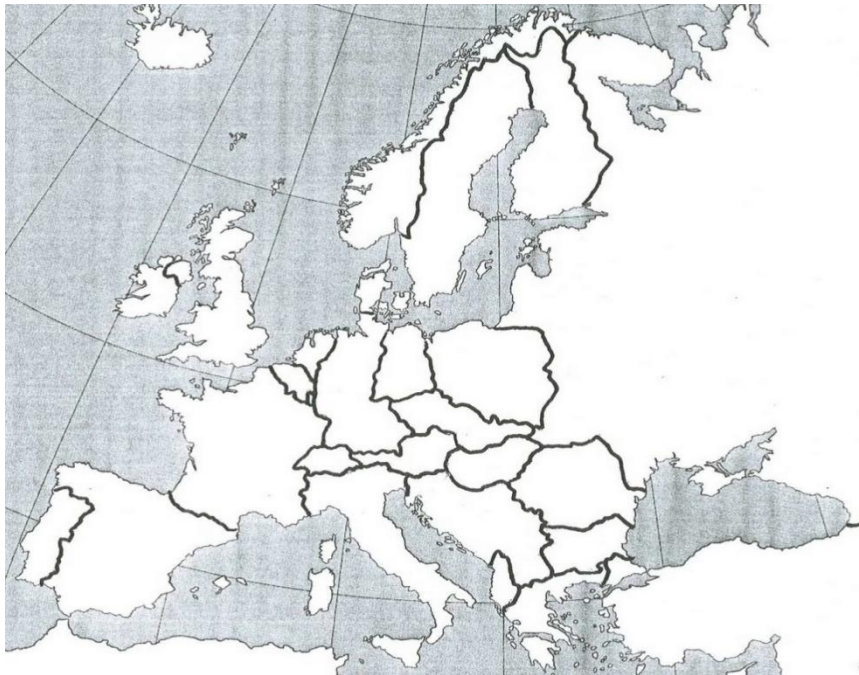
3. Kako so po tvojem vplivale migracije delavcev različnih narodnosti v Zvezno republiko Nemčijo po drugi svetovni vojni na tamkajšnje a. gospodarstvo, b. kulturo, c. politiko in d. strpnost v družbi? Svoj odgovor pri vsakem od štirih vidikov utemelji s praktičnim primerom.

8/

- a. gospodarstvo:
- b. kultura:
- c. politika:
- d. strpnost:

4. Z modro barvo označi tri države, kjer so po drugi svetovni vojni prevladovali imigracije, ter tri z rdečo države, kjer so prevladovali emigracije.

6/

Priloga 4.

Značilnosti migracijskih gibanj po drugi svetovni vojni

DELO PO SKUPINAH:

2. V skupini se pogovorite o življenju, ki ga omejuje železna zavesa. Razmišljajte z vidika dejavnikov in stanja v družbi, ki vas k selitvam (ne) spodbujajo. V skupini se vživite v ljudi z raznovrstnimi poklici, političnimi prepričanji itd. Noben odgovor ni napačen!

Katoliški duhovnik: (skupina iz NDR odgovori npr. da se omejuje verska svoboda, svoboda izražanja, nacionalizacija cerkvenega premoženja, duhovniki so brez socialnega zavarovanja; skupina iz ZRN navede npr. svobodo izražanja in urejen status duhovnikov v družbi, vendar tudi sekularizacijo itd.)

Univerzitetni profesor: (skupina iz NDR odgovori npr. da ni svobode izražanja in svobode v znanstvenih raziskovanjih, da so njihove plače relativno nizke v primerjavi z nekvalificiranimi delavci v industriji; skupina iz ZRN navede npr. svobodo izražanja in znanstvenega mišljenja)

Komunistično usmerjen delavec brez izobrazbe: (skupina iz NDR: omeni privilegiranost delavskega razreda in urejenost njihovega življenjskega standarda, enakost, ni brezposelnosti; skupina iz ZRN omeni višjo stopnjo družbene razslojenosti itd.)

Aktivist LEGEBITRA: (skupina iz NDR omeni hudo diskriminiranost homoseksualno usmerjenih, njihovo družbeno izoliranost; skupina iz ZRN omeni prve Parade ponosa v zahodnem Berlinu v 70. letih 20. stoletja.)
Simpatizer stranke Zelenih: (skupina iz NDR omeni legalnost zgolj ene stranke, nedemokratičnost in omejeno svobodo političnega govora; skupina iz ZRN omeni pluralizem strank, moč Zelenih).

NALOGE ZA PREVERJANJE ZNANJA

Ob koncu ure boste ponovili in preverili znanje nove učne snovi. Ko boste rešili vse naloge, jih boste z učiteljem skupaj pregledali in točkovali. Nato boste sešteli točke in jih delili z vsemi možnimi (27) ter pomnožili s 100. Tako boste dobili okviren odstotek, koliko ste si zapomnili od učne ure.

Informativni kriterij ocenjevanja:
od 90% do 100% = 5 (odl),
od 75% do 89% = 4 (pdb),
od 60% do 74% = 3 (db),
od 50% do 59% = 2 (zd).

- 1. Reši spodnjo mrežo in vanjo vpiši pravilna gesla, ki so opisana spodaj. Če boš rešil pravilno, boš v rešitvi dobil priimek dolgoletnega kanclerja Zvezne republike Nemčije. Za vsako pravilno rešeno geslo 1 točka.**

8/

Rešitev

1.	M	O	Ž	G	A	N	O	V												
					D	I	J	A												
						E	L	I	T	V	E									
						N	E	M	Č	I	J	A								
5	E	M	I	G	R	A	N	T												
						U	R	Č	I	J	A									
						E	F	U	R											
						R	E	G	A	C	I	J	A							

10. Begu izobražencev pogoste rečemo tudi kar beg _____.
11. Nekdanja največja britanska kolonija in po osamosvojitvi tudi največja država, od koder so se ljudje preseljevali v Veliko Britanijo.
12. Slovenska beseda za migracije.
13. Evropska država, ki je bila po drugi svetovni vojni ločena v dva dela z železno zaveso.
14. Človeku, ki se odseli z določenega območja rečemo tudi _____.
15. Držav, od koder prihaja največ priseljencev v sodobni Nemčiji.
16. Slabšalna beseda, s katero se v slovenščini poimenuje priseljence iz nekdanjih južnih jugoslovanskih republik.
17. Beseda, s katero imenujemo ločevanje ali izključevanje določene skupine ljudi zaradi etničnih, verskih ali premoženjskih razlik.

- 2. Na primeru kratkih spodnjih zgodovinskih opisov prepoznaj vrsto migracij (ekonomske, politične in osebne) in ustrezno rešitev vpiši na črto. Za vsako pravilno rešitev 1 točka.**

5/

Jože je 16 – letni mladenič iz Kranja, ki je po končani osnovni šoli leta 1964 odšel v nemško mesto Stuttgart, kjer se je zaposlil kot zidar. (ekonomska migracija)

Čez dve leti je Jože prišel na dopust v Slovenijo in se zaljubil v Nežo, 18 – letno dekle iz Škofje Loke, ki je delala v tovarni Loške hladilne tehnike (LTH). Čez manj kot eno leto je Neža pustila službo v Sloveniji in odšla živeti k fantu Jožetu v Nemčijo, kjer sta se poročila in ustvarila družino. (osebna migracija)

Jožetov brat Matevž je svojemu bratu zavidal visoko mesečno plačo in nemški življenjski standard, zato se je leta 1972 s svojo družino ob posredovanju in pomoči Jožeta ter Neže preselil v predmestje Stuttgarta. (ekonomska migracija)

Marija, 25-letna poklicna igralka, je sodelovala v eksperimentalnem, nemalokrat uporniškem slovenskem gledališču Oder 57. Zaradi tega se je močno zamerila komunističnim oblastem, ki so ji preprečili kakršnokoli zaposlitev v Jugoslaviji. Zato se je preselila v Bruselj, kjer je uspela v enem od tamkajšnjih gledališč. (politična migracija)

Mehmed je 43-letni Alžirec, gimnazijski učitelj v francosko govoreči gimnaziji v glavnem mestu Alžir. Ko se je Alžirija osamosvojila, se je z družino preselil v Pariz, kjer za isto delo dobiva trikrat višjo plačo. (ekonomska migracija)

6/

- 3. Kako so po tvojem vplivale migracije delavcev različnih narodnosti v Zvezno republiko Nemčijo po drugi svetovni vojni na tamkajšnje a. gospodarstvo, b. kulturo, c. politiko in d. strpnost v družbi? Svoj odgovor pri vsakem od štirih**

8/

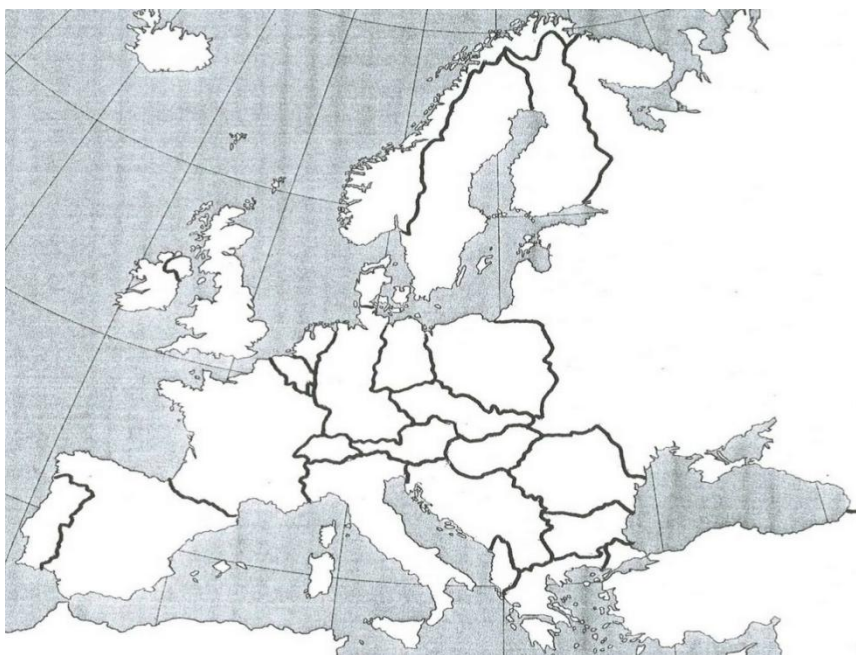
vidikov utemelji s praktičnim primerom. Pri vsakem vidiku 1 točka za omembo vpliva ter 1 točko za utemeljitev s primerom; če omeni le vpliv ali primer, dobi eno točko. Učitelj naj pričakuje zelo različne rešitve in naj upošteva vse smiselne omembe vpliva ter praktičnih primerov.

- a. **gospodarstvo:** Dijak omeni vlogo priseljenih delavcev v zahodnonemškem gospodarstvu, kjer so opravljali dela, ki niso zahtevala kvalifikacij. Utemelji npr. s primerom slovenskih delavcev, ki so delali v nemških gradbenih podjetjih ipd.
- b. **kultura:** Pri kulturi omeni vnos neavtohtonih elementov v nemško kulturo. Utemelji npr. z jedmi (turški kebab, balkanski burek in čevapčiči), glasbo (npr. nemški glasbenik Shantel, ki združuje elektronske ritme z balkanskimi), veram (islam), običaji itd.
- c. **politika:** Pri politiki omeni, da je odnos političnih strank do priseljencev pomemben dejavnik pri nastopu na volitvah. Utemelji npr. z različnimi izjavami politikov, sporočili javnih protestov, raznimi zakonodajnimi problemi (glede džamij, obrezovanja ipd.).
- d. **strpnost:** Pri strpnosti v družbi omeni problem multikulturalizma, rasnih nasprotij, diskriminacije itd., ki ga utemelji z omembo etnično segregiranih mestnih četrti (Little Italy ipd.), različnih izgedov zaradi etnične nestrpnost, problemov neonacistov itd.

- 4. Z modro barvo označi tri države, kjer so po drugi svetovni vojni prevladovale imigracije, ter z rdečo tri države, kjer so prevladovale emigracije. Vsaka pravilno označena država prinese dijaku 1 točko, vendar največ tri za države prevladujočimi imigracijami in tri z emigracijami.**

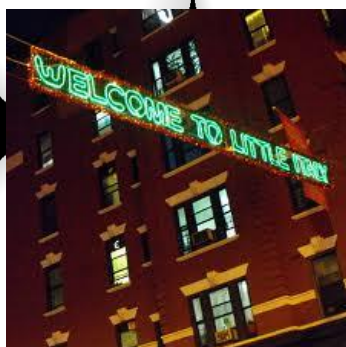
6/

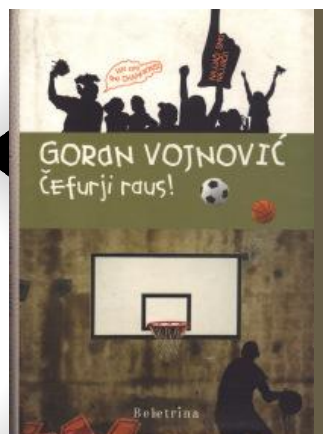
Modre: Nemčija, Francija, Velika Britanija, države Beneluksa in Skandinavije; rdeče: Jugoslavija, Italija, Španija, Portugalska, Bolgarija, Romunija itd.

Priloga 5:

Primeri propagandnih letakov

Univerza v Ljubljani
**FILZOZESKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine

**UČNA PRIPRAVA:
NARAŠČANJE POMENA IZOBRAŽEVANJA**

DATUM: 25. 1. 2014

IME IN PRIIMEK: KATJA PAL

UČNA PRIPRAVA

OSNOVNI PODATKI:

Šola: Filozofska fakulteta - Zgodovina (pedagoška)
Razred: 2. letnik (magistrski študij)
Datum: 18. 1. 2014
Predmet: Zgodovina
Učna tema: <ul style="list-style-type: none">- tema iz učnega načrta: Znanost in tehnologija v 20. stoletju- tema iz učbenika: Znanost in družba
Učna enota – naslov učne ure: Naraščanje pomena izobrazbe
Učne oblike: Individualna, skupinska, frontalna
Učne metode: Metoda razlage, metoda razgovora, metoda demonstracije, metoda dela s pisnimi viri
UČNI CILJI: <ul style="list-style-type: none">- Cilji iz učnega načrta:<ul style="list-style-type: none">- Dijaki utemeljijo naraščanje pomena izobrazbe- Znajo z dokazi zagovarjati svoje poglede in stališča- Znajo oblikovati svoje sklepe, mnenja, stališča in interpretacije, ki so podprti z verodostojnimi informacijami, podatki, dokazi.- Cilji učne ure oz. pričakovani dosežki (operativni učni cilji): <i>Izobraževalni učni cilji</i> Ob koncu učne ure učenec zna:<ul style="list-style-type: none">- povedati, kaj pomeni beg možganov- povedati, kdaj in kdo je sprejel deklaracijo o človeških pravicah- razložiti, kako izobraževanje vpliva na oblikovanje družbe- naštetih možnosti za dvig pismenosti- kritično analizirati beg možganov v Sloveniji- pojasniti glavne razlike med šolskimi sistemi v manj in bolj razvitih državah<i>Funkcionalni učni cilji</i> Ob koncu učne ure učenec zna:<ul style="list-style-type: none">- aktivno sodelovati pri delu v skupini- oblikovati lastno mnenje o pomembnosti izobraževanja- samostojno uporabljati pisne vire in iz njih razbrati glavne značilnosti- na podlagi pisnega vira razbrati vodilno temo (izobraževanje)<i>Vzgojni učni cilji</i> Ob koncu učne ure učenec zna:<ul style="list-style-type: none">- medsebojno pomagati in prostovoljno delati- pokazati zavedanje o pomembnosti izobraževanja- aktualizirati pomen izobraževanja v sodobni družbi

<p>Učna sredstva:</p> <ul style="list-style-type: none">- učila: dokument (Varuh človekovih pravic: Splošna deklaracija človekovih pravic (http://www.varuh-rs.si/pravni-okvir-in-pristojnosti/mednarodni-pravni-akti-s-podrocja-clovekovih-pravic/organizacija-zdruzenih-narodov/splosna-deklaracija-clovekovih-pravic/, (13. .1. 2014)), delovni listi za skupine, preverjalni list, PPT predstavitev, fotokopija zapisa učne snovi.- učni pripomočki: računalnik, LCD projektor
<p>Didaktične etape učnega procesa:</p> <ul style="list-style-type: none">- Uvajanje- Obravnava učne snovi- Zaključno ponavljanje/Preverjanje
<p>Medpredmetne povezave z vsebinami:</p> <ul style="list-style-type: none">- Sociologija (Dijaki se pri skupinskem delu ukvarjajo z pomenom izobraževanja za razvito družbo, kako izobraževanje vpliva na države v razvoju.)- Slovenščina (Dijaki napišejo dokument o spodbujanju pismenosti.)- Likovna umetnost (Pri skupinskem delu morajo oblikovati poročilo.)
<p>Novi pojmi s pojasnilom:</p> <p>Beg možganov (Migracijski pojav, kjer bolj izobraženi iz osebnih, ekonomskih ali političnih vzrokov zapustijo svojo državo in zaposlitev poiščejo v drugi državi.)</p>
<p>Viri in literatura:</p> <ul style="list-style-type: none">- Gabrič, Aleš in Režek Mateja. (2011). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana : DZS.- Dolenc, Ervin in Gabrič Aleš. (2002). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana : DZS.- Varuh človekovih pravic :Splošna deklaracija človekovih pravic (http://www.varuh-rs.si/pravni-okvir-in-pristojnosti/mednarodni-pravni-akti-s-podrocja-clovekovih-pravic/organizacija-zdruzenih-narodov/splosna-deklaracija-clovekovih-pravic/, (13. 1. 2014).- Gorenc, Tomaž, Logar, Polona in Palaič Tine. (2011). Šola-ključ za razvoj : Šolarji Angole, Malavije in Gane. Ljubljana : Slovenski šolski muzej.- http://www.oph.fi/english/education_system, (12. 1. 2014).- http://www.cez.cz/edee/content/micrositesutf/odpovednost2011/images/data/socialni-odpovednost/ou-roznov-3-velka.jpg, (13.1. 2014).- http://www.mb.sik.si/seznam.asp?lang=sl&str=114 (14. 1. 2014)- http://www.skrivnost-zdravja.si/blog/osebna-rast/spodbujanje-kriticnega-razmisljanja/, (14.1.2014)- http://www.thejuliaproject.com/images/african-classroom.jpg, (13. 1. 2014).

- Berend Tibor, Ivan. (2013). Gospodarska zgodovina Evrope v 20. stoletju. Ljubljana : ZRC SAZU : Modrijan.
- Učni načrt. Splošna gimnazija. Zgodovina. (2008). (Elektronski vir). Ljubljana : Ministrstvo za šolstvo in šport : Zavod RS za šolstvo.

POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
(6 min)	<p>Pozdravljeni. Verjamem, da že nestrpno pričakujete, kaj se bomo novega danes naučili.</p> <p>Za začetek si preberite tole kratko besedilo. Na voljo imate minuto časa.</p> <p>Katera beseda vam pade v oči ob branju tega člena?</p> <p>Sprejela in razglasila jo je Generalna skupščina Združenih narodov 10. 12. 1948. Kar so poudarjali so še zapisali, da bi ja vsi začeli to tudi upoštevati – da ima vsak pravico do izobraževanja.</p> <p>Veste, katera organizacija se danes ukvarja z izobraževanjem po svetu?</p> <p>Kakšen pa je vaš odnos do izobraževanja? Mislite, da je to za vas dobro ali da je nepotrebno? Zakaj?</p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Na PPT preberejo besedilo.</p> <p>Odgovorijo na vprašanje. (Izobraževanje)</p> <p>Poslušajo.</p> <p>Odgovorijo. (Unesco)</p> <p>Zdi se mi, da je to dobro za nas. Učimo se stvari, ki nam bodo kasneje prišle prav./Da bomo dobili službo..</p>	<p>Frontalna oblika Metoda razlage</p> <p>Frontalna oblika Metoda dela s pisnimi viri</p> <p>Frontalna oblika Metoda razgovora</p> <p>Frontalna oblika Metoda razlage</p> <p>Frontalna oblika Metoda razgovora</p>	<p>PPT (diapozitiv 1) 26. člen deklaracije o človekovih pravicah</p>

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>V današnji uri bomo govorili o naraščanju pomena izobrazbe. Primerjali bomo različna šolska sistema, ugotovili kako izobraževanje vpliva na družbo, se spopadli z nepismenostjo in raziskali kaj je beg možganov in zakaj se je začel izraz uporabljati. Seveda pa bomo na koncu ure še preverili, če smo se naučili kritične analize o begu možganov v Sloveniji, če znamo aktualizirati pomen izobraževanja v sodobni družbi, kako spremeniti problem pismenosti v manj razvitih državah in če se zavedamo, kako je izobraževanje pomembno za nas.</p>	Poslušajo.	Frontalna oblika Metoda razlage	PPT (diapozitiv 2)
--	---	------------	------------------------------------	-----------------------

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / SPROTNO PONAVLJANJE

VSEBINSKI POUDARKI	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
1. (2 min)	<p>Dijakom razložim: Do druge svetovne vojne so šolski sistemi v večini držav ločevali množično izobraževanje od šolanja izobraženske elite. Težnje po enaki pravici do izobrazbe za vse ljudi in hiter razvoj znanosti so vplivali na spremembe v izobraževanju. Prve korake je naredila posebna komisija Društva narodov, ki je leta 1933 v Ženevi organizirala prvo meddržavno konferenco o javnem izobraževanju. Vlade so poročale o šolskih sistemih v svojih državah in se tako seznanile z izkušnjami drugih izobraževalnih sistemov. Po drugi svetovni vojni je za to skrbel Unesco. Uspelo mu je</p>	Poslušajo.	Frontalna oblika Metoda razlage	

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

<p>(22 minut) 1.faza</p>	<p>postaviti izobraževanje za eno osrednjih vprašanj sodobnega sveta.</p> <p>Da bo delo bolj zanimivo, boste novo snov obravnavali kar po skupinah. Razdelila vas bom v 3 skupine. Vsaka skupina bo dobila svoje naloge, zato jih dobro rešite. Prva skupina se bo ukvarjala z Šolanjem v razvitem in nerazvitem svetu, druga skupina z različnima šolskima sistemoma, tretja skupina pa bo raziskala Beg možganov. Rezultate boste po končanem delu predstavili sošolcem. Vsaka skupina določi enega člana, ki je nadzornik in skrbi za red, en član je zapisnikar, dva pa sta poročevalca. Naloge in navodila so napisana na listih, ki jih boste dobili. Med delom me pokličite, če česa ne razumete. Delali bomo tiho in mirno. Za delo imate na voljo 10 minut.</p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna oblika Metoda razlage</p>	<p>PPT (diapozitiv 3)</p>
<p>2. faza</p>	<p>Zdaj vas bom razdelila v skupine. (Erik, Daša, Melita, Jakob), (Tadeja, Katarina, Marko, Tadej), (Jure, Matic, Mojca-v vaši skupini, kjer ste le trije pa bo eden nadzornik, drug zapisnikar in tretji poročevalec.)</p> <p>Prosim, če se skupine posedite skupaj. V tišini in miru! (Razdelim liste z nalogami!Prva skupina tu, druga tu, tretja pa bo tukaj.) Začnite z delom.</p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Razdelijo se v skupine in se usedejo na predvidena mesta.</p>	<p>Frontalna oblika Metoda razlage</p> <p>Skupinska učna oblika</p>	<p>Učni listi z navodili in nalogami 1, 2,3</p>

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

3. faza	<p>Kontroliram delo, preverjam ali so naloge vsem razumljive, ali ima katera skupina težave. Preverim, ali so vse skupine določile poročevalce.</p> <p>Sedaj pa zaključite z delom v skupinah, kajti začenja se poročanje. Brez hrupa se prosim vrnite na svoja mesta. (frontalni izgled)</p>	<p>Dijaki po skupinah rešujejo naloge.</p> <p>Zaključijo z delom. Se vrnejo na svoja mesta.</p>	<p>Skupinska učna oblika Metoda dela s pisnimi viri</p> <p>Frontalna oblika Metoda razlage</p>	
4. faza	<p>Poročevalca bosta vstala in povedala, s katero tematiko se je ukvarjala vaša skupina, kakšna je bila vaša naloga in njeno rešitev. Ostale pa prosim, da aktivno poslušate poročanje vaših sošolcev. Kajti vaše novo pridobljeno znanje vam utegne priti prav v zadnjem delu ure.</p>	<p>Poslušajo navodila za poročanje.</p>	<p>Frontalna oblika Metoda razlage</p>	
	<p>Prva skupina, prosim za poročanje. Na PPT-ju pokažem učni list 1. skupine.</p> <p>Hvala za odlično poročanje, sedaj pa je na vrsti poročevalec iz druge skupine. Prosim vstani in poročaj.</p> <p>Na PPT-ju prikažem učni list</p>	<p>Poročevalec vstane in poroča. Ostali aktivno poslušajo.</p> <p>Naša skupina se je ukvarjala z šolanjem v razvitem in nerazvitem svetu. Morali smo napisati poročilo, ki vsebuje 5 točk, v katerih smo morali napisati, kako bi v nerazvitih državah spodbudili pismenost in s tem zagotovili pravico do šolanja vsem otrokom. Napisali smo, da bi moralo biti šolanje brezplačno za vse, postaviti je potrebno nov izobraževalni sistem, država naj več finančnih sredstev nameni šolanju, izobraziti je potrebno lokalno prebivalstvo, ozaveščati ljudi o pomenu izobraževanja.</p> <p>Mi pa smo primerjali med sabo finski in angolski šolski sistem.</p>	<p>Frontalna oblika Metoda razlage Metoda demonstracije</p>	<p>PPT (diapozitiv 4)</p> <p>PPT (diapozitiv 5)</p>

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>2. skupine.</p> <p>Tudi vam hvala za še eno dobro poročanje.</p> <p>Zanima pa me, kaj drugi mislite, kako izobraževanje vpliva na oblikovanje družbe?</p> <p>Sedaj pa prosim še poročevalca tretje skupine za poročanje.</p> <p>Na PPT-ju prikažem učni list 3. skupine.</p>	<p>Kakšne so razlike in podobnosti med sistemoma? Ugotovili smo, da je nekaj podobnosti (poznajo zaključne izpite, osnovna šola je obvezna, diplomski študij traja 3 leta, imajo vrtce.). Razlike (na Finskem osnovna šola traja 9 let, v Angoli 6 let, na Finskem je šolanje brezplačno, v Angoli je potrebno plačati, na Finskem večina konča srednješolsko izobraževanje, v Angoli jih malo pride do srednje šole.).</p> <p>Kaj bi morali spremeniti v angolskem šolskem sistemu? Postaviti bi morali več šol, narediti šolanje dostopnejše vsem. Bolj spodbujati mladino, da je izobraževanje pomembno.</p> <p>Kako izobraževanje vpliva na oblikovanje družbe? Brez izobraževanja ni družbe. Družba je nerazvita, ljudje nimajo znanja, ne morejo dobro živeti.</p> <p>Odgovarjajo. Izobraževanje je glavni dejavnik za višanje ravni znanja/ za usposobljenost za različne življenjske vloge/ izboljšuje kakovost življenja/spreminja pogled na svet.</p> <p>Mi smo morali brati besedilo o Begu možganov. Morali smo razložiti izraz beg možganov- to je migracijski pojav, kjer izobraženi iz različnih vzrokov zapustijo svojo državo in zaposlitev poiščejo v drugi državi.</p> <p>Kako bi zaježil beg možganov v manj razvitih državah? Povabili bi tuje strokovnjake in skupaj načrtovali, kaj bi se v državi spremenilo. Omogočili bi službe</p>	<p>Frontalna oblika Metoda razgovora</p> <p>Frontalna oblika Metoda razlage</p>	<p>PPT (diapozitiv 6)</p>
--	---	---	---	-------------------------------

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>Zahvalim se skupini za poročanje.</p> <p>Kaj pa ostali? Mislite, da pri nas res prihaja do bega možganov? Prosim vas za mnenja.</p> <p>Danes ste super delali in sodelovali. Ker imamo vedno premalo časa vam bom kar razdelila fotokopije zapisa učne vsebine. Te si shranite in si vsebino zapomnite, kajti ta snov tudi lahko pride v poštev pri kontrolni nalogi</p>	<p>mladim.</p> <p>Tudi v Sloveniji prihaja do bega možganov? Prihaja. Država noče ukrepati za boljšo prihodnost mladih. Služb ni, izobraženih je veliko, zato gredo drugam.</p> <p>Odgovarjajo. (Seveda. Kaj pa naj delajo mladi v Sloveniji. Zunaj je boljše/ Država ne skrbi za mlade..)</p> <p>Poslušajo in shranijo fotokopijo zapisa učne snovi.</p>	<p>Frontalna oblika Metoda razgovora</p> <p>Frontalna oblika Metoda razlage</p>	<p>Fotokopija zapisa učne snovi</p>
--	---	---	---	-------------------------------------

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE / PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
15 minut	<p>Sedaj pa bomo malo ponovili naučeno snov in preverili, kaj smo se danes naučili. (Delim preverjalne liste.) Vsak zase rešite preverjalni list. Na voljo imate 7 minut.</p> <p>Se pripravim na pregled</p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Izpolnjujejo list.</p>	<p>Frontalna oblika Metoda razlage</p> <p>Individualno delo</p>	<p>PPT (diapozitiv 7)</p> <p>Preverjalni list</p>

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>rešitev.</p> <p>Sedaj bomo pa še pregledali pravilne rešitve. Vsak prebere eno nalogo in njeno rešitev. Na PPT-ju pa si pogledajte rešitve poleg katerih je navedeno število možnih točk in kriterij za pridobitev teh točk, tako da si lahko izračunate, koliko točk ste dosegli. Začnimo pri tebi, Janez.</p> <p>Zelo dobro ste se odrezali. Naj vam preberem še ocenjevalni kriterij, da boste vedeli, kakšno oceno bi si pridobili, če to ne bi bilo preverjanje. 5,6 točk – (zadostno, 2) 7, 8 točk – (dobro, 3) 9 točk (prav dobro, 4) 10 točk (odlično 5)</p> <p>Če koga morda zanima kaj več o problemih izobraževanja v sodobnem svetu, pa ga vabim, da si ogleda spletno stran Unesca.</p> <p>Vidite, kako razgibano uro smo imeli in koliko novega ste od nje odnesli? Ura se zaključuje, jaz pa vam želim lep dan še naprej.</p>	<p>Vsak prebere eno nalogo in pove rešitev, ob strani preverjalnega lista pa si točkuje odgovore.</p> <p>Poslušajo in si zapišejo "pridobljeno oceno".</p> <p>Poslušajo.</p> <p>Lep dan tudi vam. Na svidenje.</p>	<p>Frontalna oblika Metoda razlage</p> <p>Frontalna oblika Metoda razlage</p>	<p>PPT (diapozitiva 8,9)</p>
--	---	--	---	------------------------------

SEZNAM PRILOG:

1. Učni list z navodili za delo v 1. skupini
2. Učni list za 1. skupino s predvidenimi odgovori
3. Učni list z navodili za delo v 2. skupini
4. Učni list za 2. skupino s predvidenimi odgovori
5. Učni list z navodili za delo v 3. skupini
6. Učni list za 3. skupino s predvidenimi odgovori

7. Neizpolnjen preverjalni list
8. Izpolnjen preverjalni list s kriterijem ocenjevanja
9. Seznam slikovnega gradiva na preverjalnem listu :

5. naloga : **Učilnica v Afriki**

Vir : [http://www.os-](http://www.os-mostnasoci.si/cms/index.php?option=com_content&task=view&id=1664&Itemid=141)

[mostnasoci.si/cms/index.php?option=com_content&task=view&id=1664&Itemid=141](http://www.os-mostnasoci.si/cms/index.php?option=com_content&task=view&id=1664&Itemid=141). (13. 1. 2104)

Učilnica v Evropi

Vir : <http://www.cez.cz/edee/content/micrositesutf/odpovednost2011/images/data/socialni-odpovednost/ou-roznov-3-velka.jpg>. (13. 1. 2014)

10. Fotokopija zapisa učne snovi

11. PPT

12. PPT-jev seznam slikovnega gradiva:

1. **Diapozitiv**: Splošna deklaracija človekovih pravic, 26. člen

- Vir: <http://www.varuh-rs.si/pravni-okvir-in-pristojnosti/mednarodni-pravni-akti-s-podrocja-clovekovih-pravic/organizacija-zdruzenih-narodov/splosna-deklaracija-clovekovih-pravic/>. (13. 1. 2014)

2. **Diapozitiv**: Naraščanje pomena izobraževanja

Vir: <http://www.mb.sik.si/seznam.asp?lang=sl&str=114>. (14. 1. 2014)

3. Diapozitiv: Naraščanje pomena izobraževanja - skupinsko delo

Vir: [PowerPoint orodje za oblikovanje](#)

4. **Diapozitiv**: Šolanje v razvitem in nerazvitem svetu

Vir: [Gabrič, Aleš in Režek Mateja. \(2011\). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana : DZS, str. 275 – 276.](#)

5. **Diapozitiv**: Šolski sistemi

Vir: http://www.opf.fi/english/education_system. (12. 1. 2014)

Vir : [Gorenc, Tomaž, Logar, Polona in Palaič Tine. \(2011\). Šola-ključ za razvoj : Šolarji Angole, Malavije in Gane. Ljubljana : Slovenski šolski muzej, str.7.](#)

6. **Diapozitiv**: Beg možganov

Vir: [Berend Tibor, Ivan. \(2013\). Gospodarska zgodovina Evrope v 20. stoletju. Ljubljana : ZRC SAZU : Modrijan, str. 267.](#)

7. **Diapozitiv** : Preverjanje

Vir : <http://www.skrivnost-zdravja.si/blog/osebna-rast/spodbujanje-kriticnega-razmisljanja/>. (14.1.2014)

8. / 9. **Diapozitiv** : Preverjalni list z rešitvami

Vir : [Preverjalni list](#)

1. skupina: Šolanje v razvitem in nerazvitem svetu

Preberite odlomka in rešite spodnjo nalogo. Rešitev boste predstavili svojim sošolcem in sošolkam. Veliko sreče!

RAZVITI SVET: Po drugi svetovni vojni je sledilo poenotenje osnovnošolskega sistema, ta se je podaljšal na 8 let, odpravljene so bile razlike med spoloma, v učnih načrtih v novih predmetih so se uveljavili dosežki sodobne znanosti, povečalo se je število tehničnih in poklicnih šol. Začeli so z reševanjem vprašanja večinske pismenosti. Prizadevati so si začeli, da omogočijo vsem po končani osnovnošolski izobrazbi nadaljevanje na srednji šoli. 1. so bile ZDA, leta 1952 je bilo 82% najstnikov vključenih v drugo stopnjo izobraževanja. Vse to so nadgradili z odpiranjem univerz za širši krog ljudi. Razvite države so presodile, da bo njihova uspešnost odvisna od bolj izobraženih izumiteljev. Ponudile so večje število štipendij in tako šolanje naredile dostopno širokemu krogu ljudi.

NERAZVITI SVET: V nerazvitem svetu pa so se srečali z pomanjkanjem učiteljev in sredstev za gradnjo šol. Poskušali so z akcijami za odpravo večinske nepismenosti, prvimi stopnicami do razvoja šolstva, a je to naletelo na odpor. Razlike med spoloma v muslimanskih državah, nedopuščanje šolanja deklet. Nekje se je kot problem pojavil kastni sistem - učenci nočejo sedeti skupaj z pripadniki različnih družbenih slojev. Kjer je bilo prej šolanje pod cerkvenim nadzorom so se začeli spori med državo in cerkvijo. Borili so se z pomanjkanjem finančnih sredstev. Najprej bi bilo potrebno poskrbeti za pismenost, nato za srednje šole. Če bi hoteli zmanjšati razliko do razvitih bi morali več investirati v visokošolski študij. Postaviti nov, naprednejši izobraževalni sistem, ki bo prilagojen kulturno-družbenim razmeram, zagotoviti zadostno število šol, ki bodo tudi sanitarno opremljene, zagotoviti brezplačno šolanje, knjige in ostale šolske potrebščine, zagotoviti izobražene učitelje in učiteljice, osveščati ljudi o pomembnosti izobraževanja. A ta ne more biti uspešna brez osnovnega izobraževanja. Ujeti so v začaran krog.

Vir: Gabrič, Aleš in Režek Mateja. (2011). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana : DZS, str. 275 – 276.

Oblikujte in napišite poročilo, ki bo vsebovalo 5 točk v katerih boste napisali, kako bi v nerazvitih državah spodbudili pismenost (ukrepi/pravila/akcije) in s tem zagotovili pravico do šolanja vsem otrokom.

1. skupina: Šolanje v razvitem in nerazvitem svetu

Oblikujte in napišite poročilo, ki bo vsebovalo 5 točk v katerih boste napisali, kako bi v nerazvitih državah spodbudili pismenost (ukrepi/pravila/akcije) in s tem zagotovili pravico do šolanja vsem otrokom

Glavni sklepi poročila s konference SPS (Spodbujanje pismenosti po svetu)
S pozitivnim odnosom do pismenosti in pridobljenim znanjem bodo nerazvite države zmožne sooblikovanja družbe in bodo vzpostavile boljše pogoje za razvoj družbe. V nerazvitih državah, bi tako morali, da bi spodbudili pismenost :

1. Omogočiti vsem otrokom dostop do knjig v njihovem domačem okolju.
 2. Napisati nove učne načrte in posodobiti celoten izobraževalni sistem.
 3. Razviti bolj kakovostno učno gradivo.
 4. Izobraziti strokovne delavce.
 5. Država mora nameniti več finančnih sredstev šolanju.
-

2. skupina: Šolski sistemi

Preberite odlomka, med sabo primerjajte šolska sistema in odgovorite na vprašanja. Rešitve boste predstavili svojim sošolcem in sošolkam. Veliko sreče!

Vrtec je prostovoljen. Na finski osnovni šoli je vse brezplačno. Nižja stopnja traja 6 let, višja stopnja pa traja 3 leta. Od tretjega razreda se učijo tuji jezik ali drugi domači jezik. Na višji stopnji imajo učenci v vseh treh letnikih po eno svetovalno uro na teden za seznanjenje s poklici in zaposlovanjem, pa tudi dva tedna delovnega usmerjanja. Srednješolsko izobraževanje se deli na splošno in poklicno izobraževanje. Pogoj za srednješolsko izobraževanje je uspešno opravljena osnovna šola. Nekateri socialni ugodnosti imajo vsi, saj je tudi na tej stopnji brezplačno ne le šolanje, temveč tudi šolska prehrana, prevoz in celo bivanje v domovih. Srednješolski študij je sestavljen iz šolske obveznosti, specializacije in praktičnega pouka. Konča se z opravljenim zaključnim izpitom. Začetno poklicno izobraževanje se izvaja v poklicnih institucijah v obliki vajeništva na dejansko vseh področjih. Poklicno izobraževanje traja od 2-3 leti. Za univerze je značilno znanstveno raziskovanje in visoko izobraževanje. Tehniške šole so orientirane k delovnemu življenju in zagotavljajo poklicno visoko izobrazbo na mnogih področjih za tiste, ki so opravili sprejemni izpit ali srednješolsko poklicno izobraževanje. Diplomski študij se lahko dokonča v treh letih, podiplomski pa traja pet let.

Vir: Education system (http://www.oph.fi/english/education_system, (12. 1. 2014).

V Angoli je sistem vrtcev zelo slabo razvit. Na majhne otroke namreč pazijo predvsem starejši bratje in sestre, čeprav včasih niso dosti starejši od svojih varovancev. Otroci gredo s 7 leti v osnovno šolo, ki traja 6 let. Osnovne šole so postavljene tam, kjer so majhne zidane hišice brez vgrajenih vrat in brez zastekljenih oken. Ker je še vseeno premalo prostora za vse razrede, je na šolskem področju tudi nekaj pripravnih dreves, na katere se nasloni šolska tabla. Če otroci na koncu osnovnošolskega izobraževanja uspešno opravijo izpit, lahko uradno nadaljujejo šolanje na srednješolskem programu, vendar ta premik ni samoumeven, saj v državi enostavno ni dovolj srednjih šol. Srednješolski program je sestavljen iz dveh stopenj. Obe stopnji trajata 3 leta (od 7. do 9. razreda in od 10. do 12. razreda). Vsa tehnična in pedagoška srednješolska izobraževanja imajo v drugi stopnji še eno dodatno leto šolanja (13. razred), po katerem dobijo strokovni naziv. Po uspešno končanem srednješolskem programu imajo učenci možnost šolanja v višjem izobraževalnem sistemu, za katerega se odloči malo ljudi. Univerzitetni program traja 3 leta, po katerem študent dobi "diplomo prve stopnje". Študij lahko podaljša še za dve leti in opravi "diplomo". Na tej stopnji je šolanje za mnoge znatna ovira. (predvsem zaradi šolnin)

Vir: Gorenc, Tomaž, Logar, Polona in Palaič Tine. (2011). Šola- ključ za razvoj : Šolarji Angole, Malavije in Gane. Ljubljana : Slovenski šolski muzej, str.7.

- **Kakšne so razlike in kakšne so podobnosti med prikazanima šolskima sistemoma?**
 - **Napišite predloge, kako bi spremenili angolski šolski sistem, da bi ta omogočal boljše možnosti izobraževanja mladim.**
-

- **Na podlagi prebranega razmislite in razložite, kako izobraževanje vpliva na oblikovanje družbe.**

2.skupina: Šolski sistemi

- **Kakšne so razlike in kakšne so podobnosti med prikazanima šolskima sistemoma?**

Podobnosti: Poznajo zaključne izpite, osnovna šola je obvezna, diplomski študij traja 3 leta, imajo vrtce.

Razlike: Na Finskem osnovna šola traja 9 let, v Angoli 6 let, na Finskem je šolanje brezplačno, v Angoli je potrebno plačati, na Finskem večina konča srednješolsko izobraževanje, v Angoli jih malo pride do srednje šole.

- **Napišite predloge, kako bi spremenili angolski šolski sistem, da bi ta omogočal boljše možnosti izobraževanja mladim.**

Postaviti bi morali več šol, narediti šolanje dostopnejše vsem. Bolj spodbujati mladino, da je izobraževanje pomembno. Poklicati bi morali strokovnjake iz drugih držav, ki bi pomagali izboljšati angolski šolski sistem. V šolah bi morali dati več poudarka na razvijanju branja in pisanja. Pa tudi uvesti bi bilo potrebno enoten jezik, ki bi se ga morali učiti vsi.

- **Na podlagi prebranega razmislite in razložite, kako izobraževanje vpliva na oblikovanje družbe.**

Brez izobraževanja ni družbe. Družba je nerazvita, ljudje nimajo znanja, ne morejo dobro živeti. Izobraževanje je glavni dejavnik za višanje ravni znanja in za usposobljenost za različne življenjske vloge, ter izboljšuje kakovost življenja, predvsem pa spreminja pogled na svet.

skupina: Beg možganov

Preberite in odgovorite na vprašanja. Rešitve boste predstavili svojim sošolcem in sošolkam. Veliko sreče!

Največji beg možganov se je zgodil med drugo svetovno vojno. Začelo se je na Danskem in Norveškem ter se nadaljevalo na Nizozemskem, v Belgiji in Franciji. Tok se je usmeril predvsem v ZDA. Od leta 1933 do 1945 se je izselilo več kot 10 000 evropskih intelektualcev. S tem so ZDA pridobile veliko intelektualnega kapitala. Migracija inteligence se množično začne v Evropi po drugi svetovni vojni in je povezana z razmahom znanstveno - tehnične revolucije. Čas po koncu druge svetovne vojne ni bil ravno naklonjen razvoju znanosti v srednji Evropi, ki si je morala šele opomoči od vojne vihre. Vrhunski znanstveniki so takrat večinoma odhajali v ZDA ali Sovjetsko zvezo. Da bi zaustavile beg možganov, so srednjeevropske države dale pobudo za ustanovitev centra za jedrske raziskave. Leta 1954 so ustanovili v Ženevi Evropski laboratorij za fiziko delavcev. V 70-ih letih so imigrantske družbe začele postavljati vse bolj ostre zahteve glede kvalifikacij migrantov. To je bil tudi razlog, da se poveča migracija strokovnjakov in izobraženih ljudi. Najbolj razvite države so postavile omejitve za priseljevanje delovne sile, pri tem pa imajo prednost izobraženci. To spodbudno vpliva na koncentracijo intelektualcev v najbolj razvitih državah, negativno pa na razvoj v manj razvitih, ki ostajajo brez vrhunskih strokovnjakov.

Vir: Berend, Ivan. (2013). Gospodarska zgodovina Evrope v 20. stoletju. Ljubljana : Inštitut za kulturno zgodovino, str. 267.

- **Kaj pomeni izraz beg možganov?**
 - **Kako bi zajezili beg možganov?**
 - **Misliš, da tudi v Sloveniji prihaja do bega možganov? Utemelji in podrobneje razloži svoje mišljenje.**
-

3.skupina: Beg možganov

➤ **Kaj pomeni izraz beg možganov?**

To je migracijski pojav, kjer izobraženi iz različnih vzrokov zapustijo svojo državo in zaposlitev poiščejo v drugi državi.

➤ **Kako bi zajezili beg možganov?**

Omogočili bi službe mladim. Sprejeti bi bilo potrebno kak nacionalni program za mlade, za izobraževanje. Lahko bi uvedli štipendiranje. Ustvariti je potrebno možnosti, da Slovenija postane privlačna za tuje strokovnjake, ti ji lahko pomagajo.

➤ **Misliš, da tudi v Sloveniji prihaja do bega možganov? Utemelji in podrobneje razloži svoje mišljenje.**

Prihaja. Država noče ukrepati za boljšo prihodnost mladih. Služb ni, izobraženih je veliko, zato gredo drugam. Država ne vlaga v nova znanja in ne zagotavlja ustreznih pogojev za mlade diplomante, ker se preveč ukvarja z vsemi drugimi stvarmi. Pri nas znanje in strokovnost nista dovolj cenjeni, mladi so nezadovoljni, zato gredo raje v tujino, kjer dobijo za svoje znanje primerne službe.

Preverjalni list

1. Kdaj (točen datum) je bila sprejeta deklaracija o človekovih pravicah? 1 t.
2. Razloži izraz "beg možganov". 1 t.
3. Napiši 3 možnosti s katerimi bi spodbudil pismenost v manj razvitih državah. 2 t.
4. Napiši 2 prednosti mladih pri izobraževanju v bolj razvitih državah. 1 t.

5. Zgornji sliki prikazujeta učilnico v Afriki in učilnico v Evropi. Napiši, v čem se učilnici razlikujeta (3 razlike).

2 t.

6. Ali drži trditev, da igra izobrazba v današnjem svetu veliko vlogo? Utemelji svoj odgovor.

2 t.

7. Upanje vsakega naroda temelji na ustreznem izobraževanju mladine. (Erazem Rotterdamski)

Razloži, kaj je hotel s to misljo sporočiti že Erazem Rotterdamski.

1 t.

Preverjalni list - rešitve

1. Kdaj (točen datum) je bila sprejeta deklaracija o človekovih pravicah?

(Dijak napiše datum, ko je bila deklaracija sprejeta 10.12. 1948 in tako dobi 1 točko.)

2. Razloži izraz "beg možganov".

(Dijak odgovori, da je beg možganov migracijski pojav, kjer bolj izobraženi iz osebnih, ekonomskih ali političnih vzorokov zapustijo svojo državo in zaposlitev poiščejo v drugi državi. Za ta odgovor dobi 1 točko.)

3. Napiši 3 možnosti s katerimi bi spodbudil pismenost v manj razvitih državah.

(Brezplačno šolanje za vse; Postaviti nov izobraževalni sistem; Zagotovitev knji; Večji poudarek na branju in pisanju; Osveščati ljudi o pomembnosti izobraževanja in drugi smiselni odgovori. Za vse 3 pravilne odgovore dijak dobi 2 točki, za 2 pravilna odgovora 1 točko, za 1 pravilen odgovor 0 točk.)

4. Napiši 2 prednosti mladih pri izobraževanju v bolj razvitih državah.

(Dostopnost do informacij, študijskega gradiva; preizkušanje teorije v praksi; pridobivanje znanja v tujini, uporaba sodobne tehnologije, priprava na zaposlitev.. Za 2 prednosti dobi 1 točko. Če napiše le eno prednost, dobi 0 točk.)

5. Zgornji sliki prikazujeta učilnico v Afriki in učilnico v Evropi. Napiši, v čem se učilnici razlikujeta (3razlike).

(V učilnici v Evropi imajo LCD-projektor; V učilnici v Afriki imajo še zelene table, kredo; Učilnica v Afrika ima rabljene mize; nimajo elektrike; v učilnici v Evropi so po

stenah plakati; priključki za računalnike, drugi smiselni odgovori. Za vse 3 pravilne odgovore dijak dobi 2 točki, za 2 pravilna odgovora 1 točko, za 1 pravilen odgovor 0 točk.)

6. Ali drži trditev, da igra izobrazba v današnjem svetu veliko vlogo? Utemelji svoj odgovor.

(Da. Dijak mora utemeljiti svoj odgovor, npr.: Izobraževanje je glavni dejavnik za višanje ravni znanja in usposobljenosti za različne življenjske in poklicne vloge, izboljšuje kakovost življenja vsakega posameznika, spreminja pogled na svet. Upoštevam druge sprejemljive odgovore; za to dobi 2 točki.)

7. Upanje vsakega naroda temelji na ustreznem izobraževanju mladine.(Erazem Rotterdamski) Razloži, kaj je hotel s to mislijo sporočiti že Erazem Rotterdamski.

(Če bomo mladim zagotovili kakovostno izobraževanje, bodo ti dobro razvili svoje zmožnosti/kompetence, bili pripravljene na delo in kasneje pripomogli k razvijanju same države, ter drugi smiselni odgovori. To prinese 1 točko.)

1. Izobraževanje v začetku 20. stoletja

- Ločevanje množičnega izobraževanja od šolanja izobraženske elite.
- Posebna komisija Društva narodov je leta 1933 v Ženevi organizira prvo meddržavno konferenco o javnem izobraževanju.
- Težnje po enaki pravici do izobrazbe.
- Generalna skupščina Združenih narodov 10. 12. 1948 razglasi Deklaracijo o človekovih pravicah.

NARASCANJE POMENA IZOBRAZBE

3. Izobraževanje v nerazvitem svetu

- Pomanjkanje učiteljev in sredstev za gradnjo šol, nedopušcanje šolanja deklet, pomanjkanje finančnih sredstev
- Problem pismenosti.
- Potreba po postavitvi novega, naprednejšega izobraževalnega sistema, ki bo prilagojen kulturnodružbenim razmeram, zagotoviti zadostno število šol, zagotoviti brezplačno šolanje, knjige in ostale šolske potrebščine, zagotoviti izobražene učitelje in učiteljice, osveščati ljudi o pomembnosti izobraževanja .

2. Izobraževanje v razvitem svetu

- Poenotenje izobraževalnega sistema, podaljšanje na osem let, odprava razlik med spoloma, odpiranje univerz za širši krog ljudi.
- Mladi imajo dostop do informacij, študijskega gradiva; preizkušanje teorije v praksi; pridobivanje znanja v tujini, uporaba sodobne tehnologije.
- Izobraževanje kot glavni dejavnik za višanje ravni znanja in usposobljenosti za različne vloge v življenju, izboljšuje kakovost življenja posameznika, spreminja pogled na svet.

Avtorji prispevkov.

*Batič Matic
Čopar Tadej
Jereb Marko
Kavšek Daša
Koncut Angelika
Lapuh Tadeja*

4. Beg možganov

- Beg možganov: migracijski pojav, kjer bolj izobraženi iz osebnih, ekonomskih ali političnih vzorikov zapustijo svojo državo in zaposlitev poiščejo v drugi državi.
- Pred 2. svetovno vojno intelektualci judovskega rodu iz Nemčije v ZDA.
- Evropa hotela konkurirati ZDA - leta 1954 v Ženevi ustanovili Evropski laboratorij za fiziko delavcev (CERN).
- Prednost priseljevanja v najbolj razvite države imajo izobraženci, delovna sila omejitvev.

Splošna deklaracija človekovih pravic

26. člen

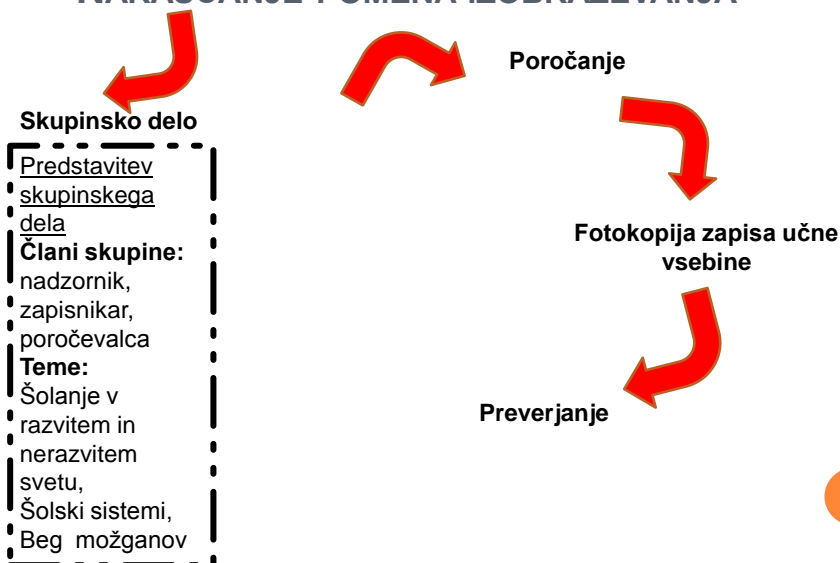
1. Vsakdo ima pravico do izobraževanja. Izobraževanje mora biti brezplačno vsaj na začetni stopnji. Šolanje na začetni stopnji mora biti obvezno. Tehnično in poklicno šolanje mora biti splošno dostopno. Višje šolanje mora biti na osnovi doseženih uspehov vsem enako dostopno.
2. Izobraževanje mora biti usmerjeno k polnemu razvoju človekove osebnosti in utrjevanju spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Pospesovati mora razumevanje, strpnost in prijateljstvo med vsemi narodi in med rasami in verskimi skupinami ter pospeševati dejavnost Združenih narodov in ohranitev miru.
3. Starši imajo prednostno pravico pri izbiri vrste izobraževanja svojih otrok.

Vir: Varuh človekovih pravic : Splošna deklaracija človekovih pravic (<http://www.varuh-rs.si/pravni-okvir-in-pristojnosti/mednarodni-pravni-akti-s-podrocja-clovekovih-pravic/organizacija-zdruzenih-narodov/splosna-deklaracija-clovekovih-pravic/>), (13. .1. 2014).

**NARAŠČANJE POMENA
IZOBRAZBE**

NARAŠČANJE POMENA IZOBRAŽEVANJA

1.SKUPINA: ŠOLANJE V RAZVITEM IN NERAZVITEM SVETU

Preberite odlomka in rešite spodnjo nalogo. Rešitev boste predstavili svojim sošolcem in sošolkam. Veliko sreče!

RAZVITI SVET: Po drugi svetovni vojni je sledilo poenotenje osnovnošolskega sistema, ta se je podaljšal na 8 let, odpravljen so bile razlike med spoloma, v učnih načrtih v novih predmetih so se uveljavili dosežki sodobne znanosti, povečalo se je število tehničnih in poklicnih šol. Začeli so z reševanjem vprašanja večinske pismenosti. Prizadevati so si začeli, da omogočijo vsem po končani osnovnošolski izobrazbi nadaljevanje na srednji šoli. (1. so bile ZDA, leta 1952 je bilo 82% najstnikov vključenih v drugo stopnjo izobraževanja.). Vse to so nadgradili z odpiranjem univerz za širši krog ljudi. Razvite države so presodile, da bo njihova uspešnost odvisna od bolj izobraženih izumiteljev. Ponudile so večje število štipendij in tako šolanje naredile dostopno širokemu krogu ljudi.

NERAZVITI SVET: V nerazvitem svetu pa so se srečali z pomanjkanjem učiteljev in sredstev za gradnjo šol. Poskušali so z akcijami za odpravo večinske nepismenosti, prvimi stopnicami do razvoja šolstva, a je to naletelo na odpor. Razlike med spoloma v muslimanskih državah, nedopušcanje šolanja deklet. Nekje se je kot problem pojavil kastni sistem - učenci nočejo sedeti skupaj z pripadniki različnih družbenih slojev. Kjer je bilo prej šolanje pod cerkvenim nadzorom so se začeli spori med državo in cerkvijo. Borili so se z pomanjkanjem finančnih sredstev. Najprej bi bilo potrebno poskbeti za pismenost, nato za srednje šole. Če bi hoteli zmanjšati razliko do razvitih, bi morali več investirati v visokošolski študij, postaviti nov, naprednejši izobraževalni sistem, ki bo prilagojen kulturnodružbenim razmeram, zagotoviti zadostno število šol, ki bodo tudi sanitarno opremljene, zagotoviti brezplačno šolanje, knjige in ostale šolske potrebščine, zagotoviti izobražene učitelje in učiteljice, osveščati ljudi o pomembnosti izobraževanja. A ta ne more biti uspešna brez osnovnega izobraževanja. Ujeti so v začaran krog.

Vir: Gabrič, Aleš in Režek Mateja. (2011). Zgodovina 4. Učbenik za četrty letnik gimnazije. Ljubljana : DZS, str. 275 – 276.

- > **Oblikujte in napišite poročilo, ki bo vsebovalo 5 točk v katerih boste napisali, kako bi v nerazvitih državah spodbudili pismenost (ukrepi/ pravila/akcije) in s tem zagotovili pravico do šolanja vsem otrokom.**

2.SKUPINA: ŠOLSKI SISTEMI

Preberite odlomka, med sabo primerjajte šolska sistema in odgovorite na vprašanja. Rešitve boste predstavili svojim sošolcem in sošolkam. Veliko sreče!

Vrtec je prostovoljen. Na finski osnovni šoli je vse brezplačno. Nižja stopnja traja 6 let, višja stopnja pa traja 3 leta. Od tretjega razreda se učijo tuji jezik ali drugi domači jezik. Na višji stopnji imajo učenci v vseh treh letnikih po eno svetovalno uro na teden za seznanjenje s poklici in zaposlovanjem, pa tudi dva tedna delovnega usmerjanja. Srednješolsko izobraževanje se deli na splošno in poklicno izobraževanje. Pogoj za srednješolsko izobraževanje je uspešno opravljena osnovna šola. Nekateri socialne ugodnosti imajo vsi, saj je tudi na tej stopnji brezplačno ne le šolanje, temveč tudi šolska prehrana, prevoz in celo bivanje v domovih. Srednješolski študij je sestavljen iz šolske obveznosti, specializacije in praktičnega pouka. Konča se z opravljenim zaključnim izpitom. Začetno poklicno izobraževanje se izvaja v poklicnih institucijah v obliki vajeništva na dejansko vseh področjih. Poklicno izobraževanje traja od 2-3 leti. Za univerze je značilno znanstveno raziskovanje in visoko izobraževanje. Tehniške šole so orientirane k delovnemu življenju in zagotavljajo poklicno visoko izobrazbo na mnogih področjih za tiste ki so opravili sprejemni izpit ali srednješolsko poklicno izobraževanje. Diplomski študij se lahko dokonča v treh letih, podiplomski pa traja pet let.

Vir: Education system (http://www.oph.fi/english/education_system, (12. 1. 2014).

V Angoli je sistem vrtecev zelo slabo razvit. Na majhne otroke namreč pazijo predvsem starejši bratje in sestre, čeprav včasih niso dosti starejši od svojih varovancev. Otroci gredo s 7 leti v osnovno šolo ki traja 6 let. Osnovne šole so postavljene tam, kjer so majhne zidane hišice brez vgrajenih vrat in brez zastekljenih oken. Ker je še vseeno premaj prostora za vse razrede, je na šolskem področju tudi nekaj pripravnih dreves, na katere se nasloni šolska tabla. Če otroci na koncu osnovnošolskega izobraževanja uspešno opravijo izpit, lahko uradno nadaljujejo šolanje na srednješolskem programu, vendar ta premik ni samoumeven, saj v državi enostavno ni dovolj srednjih šol. Srednješolski program je sestavljen iz dveh stopenj. Obe stopnji trajata 3 leta (od 7. do 9. razreda in od 10. do 12. razreda). Vsa tehnična in pedagoška srednješolska izobraževanja imajo v drugi stopnji še eno dodatno leto šolanja (13. razred), po katerem dobijo širokovi naziv. Po uspešno končanem srednješolskem programu imajo učenci možnost šolanja v višjem izobraževalnem sistemu, za katerega se odloči malo ljudi. Univerzitetni program traja 3 leta, po katerem študent dobi "diplomo prve stopnje". Študij lahko podaljša še za dve leti in opravi "diplomo". Na tej stopnji je šolanje za mnoge znatna ovira. (predvsem zaradi šolnin)

Vir: Gorenc, Tomaž, Logar, Polona in Palaič Tine. (2011). Šola-ključ za razvoj : Šolarji Angole, Malavije in Gane. Ljubljana : Slovenski šolski muzej, str.7.

- **Kakšne so razlike in kakšne so podobnosti med prikazanima šolskima sistemoma?**
- **Napišite predloge, kako bi spremenili angolski šolski sistem, da bi ta omogočal boljše možnosti izobraževanja mladim.**
- **Na podlagi prebranega razmislite in razložite, kako izobraževanje vpliva na oblikovanje družbe.**

3. SKUPINA : BEG MOŽGANOV

Preberite in odgovorite na vprašanja. Rešitve boste predstavili svojim sošolcem in sošolkam. Veliko sreče!

Največji beg možganov se je zgodil med drugo svetovno vojno. Začelo se je na Danskem in Norveškem ter se nadaljevalo na Nizozemskem, v Belgiji in Franciji. Tok se je usmeril predvsem v ZDA. Od leta 1933 do 1945 se je izselilo več kot 10 000 evropskih intelektualcev. S tem so ZDA pridobile veliko intelektualnega kapitala. Migracija inteligence se množično začne v Evropi po drugi svetovni vojni in je povezana z razmahom znanstveno- tehnične revolucije. Čas po koncu druge svetovne vojne ni bil ravno naklonjen razvoju znanosti v srednji Evropi, ki si je morala še opomoči od vojne vihr. Vrhunski znanstveniki so takrat večinoma odhajali v ZDA ali Sovjetsko zvezo. Da bi zaustavile beg možganov, so srednjeevropske države dale pobudo za ustanovitev centra za jedrske raziskave. Leta 1954 so ustanovili v Ženevi Evropski laboratorij za fiziko delavcev. V 70- ih letih so imigrantske družbe začele postavljati vse bolj ostre zahteve glede kvalifikacij migrantov. To je bil tudi razlog, da se poveča migracija strokovnjakov in izobraženih ljudi. Najbolj razvite države so postavile omejitve za priseljevanje delovne sile, pri tem pa imajo prednost izobraženci. To spodbudno vpliva na koncentracijo intelektualcev v najbolj razvitih državah, negativno pa na razvoj v manj razvitih, ki ostajajo brez vrhunskih strokovnjakov.

Vir: Berend Tibor, Ivan. (2013). Gospodarska zgodovina Evrope v 20. stoletju. Ljubljana : ZRC SAZU: Modrijan, str. 267).

- **Kaj pomeni izraz Beg možganov?**
- **Kako bi zajezili beg možganov?**
- **Misliš, da tudi v Sloveniji prihaja do bega možganov? Utemelji in podrobneje razloži svoje mišljenje.**

PREVERJANJE

Preverjalni list

1. Kdaj (točen datum) je bila sprejeta deklaracija o človekovih pravicah?

(Dijak napiše datum, ko je bila deklaracija sprejeta, 10.12. 1948 in tako dobi 1 točko.)

2. Razloži izraz "beg možganov".

(Dijak odgovori, da je beg možganov migracijski pojav, kjer bolj izobraženi iz osebnih, ekonomskih ali političnih vzrokov zapustijo svojo državo in zaposlitev poiščejo v drugi državi. Za ta odgovor dobi 1 točko.)

3. Napiši 3 možnosti s katerimi bi spodbudil pismenost v manj razvitih državah.

(Brezplačno šolanje za vse; Postaviti nov izobraževalni sistem; Zagotovitev knjig; Večji poudarek na branju in pisanju; Osveščati ljudi o pomembnosti izobraževanja in drugi smiselni odgovori. Za vse 3 pravilne odgovore dijak dobi 2 točki, za 2 pravilna odgovora 1 točko, za 1 pravilen odgovor 0 točk.)

4. Napiši 2 prednosti mladih pri izobraževanju v bolj razvitih državah.

(Dostopnost do informacij; študijskega gradiva; preizkušanje teorije v praksi; pridobivanje znanja v tujini; uporaba sodobne tehnologije; priprava na zaposlitev. Za 2 prednosti dobi 1 točko. Če napiše le eno prednost, dobi 0 točk.)

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

5. Zgornji sliki prikazujeta učilnico v Afriki in učilnico v Evropi. Napiši, v čem se učilnici razlikujeta (3 razlike).

(V učilnici v Evropi imajo LCD-projektor; V učilnici v Afriki imajo še zelene table, kredo; Učilnica v Afrika ima rabljene mize; nimajo elektrike; v učilnici v Evropi so po stenah plakati; priključki za računalnike, drugi smiselni odgovori. Za vse 3 pravilne odgovore dijak dobi 2 točki, za 2 pravilna odgovora 1 točko, za 1 pravilen odgovor 0 točk.)

6. Ali drži trditev, da igra izobražba v današnjem svetu veliko vlogo? Utemelji svoj odgovor.

(Da. Dijak mora utemeljiti svoj odgovor, npr.: Izobraževanje je glavni dejavnik za višanje ravni znanja in usposobljenosti za različne življenjske in poklicne vloge, izboljšuje kakovost življenja vsakega posameznika, spreminja pogled na svet. Upoštevam druge sprejemljive odgovore; za to dobi 2 točki.)

7. Upanje vsakega naroda temelji na ustreznem izobraževanju mladine. (Erazem Rotterdamski) Razloži, kaj je hotel s to mislijo sporočiti že Erazem Rotterdamski.

(Če bomo mladim zagotovili kakovostno izobraževanje, bodo ti dobro razvili svoje zmožnosti/kompetence, bili pripravljene na delo in kasneje pripomogli k razvijanju same države, ter drugi smiselni odgovori. To prinese 1 točko.)

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine

**UČNA PRIPRAVA:
SODOBNE MIGRACIJE**

DATUM: 18. 1. 2014

IME IN PRIIMEK: JAKOB SAJE

UČNA PRIPRAVA

OSNOVNI PODATKI:

Šola: Splošna gimnazija
Razred:4.l
Datum: 18.1.2014
Predmet: zgodovina
Učna tema: Sodobne Migracije <ul style="list-style-type: none">- tema iz učnega načrta: Migracije prebivalstva- tema iz učbenika: Sodobne migracije
Učna enota – naslov učne ure: Sodobne migracije
Učne oblike: frontalna učna oblika, skupinsko delo
Učne metode: Metoda razlage, metoda razgovora, Metoda dela z gibljivimi slikami, metoda izkustvenega učenja (igra vlog).
Učne tehnike: pouk ob glasbi.
UČNI CILJI: <ul style="list-style-type: none">- Cilji iz učnega načrta:<ul style="list-style-type: none">– Dijaki primerjajo položaj političnih in ekonomskih migrantov.– Dijaki primerjajo vplive migracij na tradicionalno družbo ter njene odzive na mešanje kultur.- Cilji učne ure oz. pričakovani dosežki (operativni učni cilji): <i>Izobraževalni učni cilji</i> Ob koncu učne ure učenec zna:<ul style="list-style-type: none">- Učenec zna našeti 3 vrste migracij glede na vzrok- Učenci poznajo pomen izrazov izseljenec, zdomec in begunec.<i>Funkcionalni učni cilji</i> Ob koncu učne ure učenec zna:<ul style="list-style-type: none">- Učenec zna s pomočjo zemljevida našeti tri glavne države skozi katere migranti ilegalno vstopajo v Evrope.<i>Vzgojni učni cilji</i> Ob koncu učne ure učenec zna:<ul style="list-style-type: none">- učenec se zna uživati v vlogi slovenskega migrant v tujini.
Učna sredstva: - učila: učbenik (2011), delovni list za preverjanje in ocenjevanje, 5 listov z navodili za igro vlog, zemljevid, powerpoint predstavitev, zvočni posnetek.

- učni pripomočki:

- Računalnik
- Projektor
- Projekcijsko platno
- zvočniki

Didaktične etape učnega procesa:

- Pripravljanje
- Obravnavanje nove učne snovi
- Obravnavanje nove učne snovi
- Urjenje
- Preverjanje in ocenjevanje

Medpredmetne povezave z vsebinami:
geografija, državljanska vzgoja, sociologija

Novi pojmi s pojasnilom:

- Begunec - oseba, ki svoje matične države ne zapusti prostovoljno, ampak zato ker je preganjan ali ker je njegovo življenje v matični državi ogroženo.
- Ksenofobija - strah pred tujci
- Migracija - gibanje ljudi čez državno mejo ali znotraj države.
- Imigracija - priseljevanje ljudi v novo državo
- Emigracija - odseljevanje ljudi iz države

Viri in literatura:

1. Učbenik: Gabrič, Aleš, Režek Mateja (2011). *Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije*. Ljubljana: DZS, str. 262, 263.
2. **Oddaja Globus: Trdnjava Evropa, predvajano 22.10.2013**
(<http://ava.rtvlo.si/predvajaj/globus-zunanjepoliticna-oddaja/ava2.174244072/>, 10.1.2014).
3. Učna ura Prebivalstvo – Selitve, dostopna na
(<http://www.didaktika.si/archives/category/ucne-priprave-za-srednjo-solo-in-gimnazijo>, 10.1.2014).
4. Sovdat Mateja, *Migracije v Sloveniji in primerjava z izbranimi državami EU*, (Ljubljana, 2012), diplomsko delo.
5. Nesreča pri otoku Lampedusa –
(<http://www.rtvlo.si/infodrom/infoteka/5/1256>, 10.1.2014).

POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
Uvod 3 minute	<p>Učitelj predvaja skladbo « Gda se dragi u Ameriko odpravlja » slovenske skupine Katalena</p> <p>Lep pozdrav učenci!</p> <p>Danes bomo govorili o sodobnih migracijah. Kar takoj odprite svoje zvezke in napišite naslov « Sodobne migracije. »</p> <p>Za začetek bi vas vprašal, če je kdo med vami zasledil kaj se je zgodilo oktobra lani (2013) pri Lampedusi v Italiji?</p> <p>Ladji, ki je izplula iz Libije, so se približno kilometer pred obalo Lampeduse pokvarili motorji. Da bi pridobiti pozornost ladij, ki so plule mimo in obalne straže so zažgali odejo. Na ladji je zavladala panika in ladja se je začela potapljati. Obalni straži je zaradi več razlog uspelo rešiti zgolj 55 begunce, več kot 300 jih je utonilo.</p>	<p>Dober dan!</p> <p>Učenci odprejo zvezke in napišejo naslov.</p> <p>Ne.</p> <p>(Učenci poslušajo.)</p>	<p>Frontalna oblika Metoda razgovora</p> <p>Metoda razlage</p>	<p>Predvajalnik glasbe ali računalnik</p> <p>Powerpoint projekcija, str. 1 in 2</p>

	<p>Gre za zelo tragičen primer, ki sem ga izbral iz treh razlog. Prvič, ker gre za tipičen primer v tem, da so begunci skušali priti iz nerazvite Libije v bolj razvito Italijo. Drugič ker je zaradi tega dogodka EU začela bolj paziti na te vode, med drugim ji od decembra letos pomaga tudi slovenska vojna ladja Triglav in tretjič, ker je v zvezi s tem dogodkom slovenska zunanje politična oddaja Globus letos oktobra posnela oddajo z naslovom Trdnjava Evropa. V nadaljevanju si bomo najprej ogledali nekaj izsekov te oddaje, nato bo sledil zelo zgoščen teoretični del, kjer bomo predstavili tipične vzroke za migracije in katere vrste migracij poznamo. Glavni del današnje ure bomo namenili igri vlog, katere namen bo, da se sami soočite s tem, kako je biti izseljenec v novi, tuji kulturi. Na koncu bomo preostali čas porabili za ponavljanje in preverjanje znanje iz te učne ure.</p>			
--	--	--	--	--

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / SPROTNO PONAVLJANJE

VSEBINSKI POUDARKI	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
2. Ogled izsekov oddaje globus (5 min)	<p>Najprej si bomo torej ogledali nekaj kratkih izsekov iz oddaje Globus, ki je govorila o odnosu EU do problema priseljevanja.</p> <p>Prvi odsek govori o tragediji pri Lampedusi. V zvezek si zapišite pomembne informacije, ki jih boste slišali, recimo število mrtvih in kako italijanska vlada ravna z begunci.</p> <p>Učitelj učencem pokaže izseke iz oddaje Globus 1. Prvi izsek je od 2:37-3:18.</p> <p>Dobro, ste si zapisali pomembne podatke ? Kaj si si zapisal Janez ?</p> <p>Ja, zelo dobro, imate vsi napisana ta dva podatka?</p> <p>Sedaj si bomo</p>	<p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci si v tišini ogledajo izsek in si sproti zapišejo pomembne podatke.</p> <p>«Da je umrlo 55 ljudi in da Italijanska vlada nezakonit vstop v državo kaznuje s takojšnjim izgonom »</p>	<p>Frontalna oblika Metoda razlage</p> <p>Metoda dela z gibljivimi slikami - IKT</p> <p>Metoda razgovora</p>	<p>Powerpoint predstavitev str. 3</p> <p>Platno in projektor, internet, Oddaja Globus</p>

	<p>ogledali še naslednje tri izseke iz filma. Prosim, da si ponovno zapišete pomembne podatke.</p> <p>Učitelj pokaže naslednje tri izseke, ki trajajo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 04:44-05:25 2. 11:18-11:50 3. 13:33-13:45 <p>Dobro katere podatke ste si sedaj zapisali? Recimo Veronika?</p> <p>Aha zelo dobro oba, čeprav tebe nisem poklical Jan. Ali ste si uspeli zapomniti katere države imajo največ težav z ilegalnimi priseljenci ?</p> <p>Zelo dobro. No, zdaj je pa že skrajni čas, da si ogledamo kaj migracije pravzaprav sploh so in kakšne vrste</p>	<p>Učenci gledajo in si zapisujejo.</p> <p>« Da je za prehod potrebno odšteti 2000-5000€ in da države, ki ovirajo vstop v državo beguncem s tem kršijo ženevsko konvencijo in schengenski sporazum. » « Jaz sem zapisal še, da je na podoben način v zadnjih 20 letih umrlo več kot 25.000 ljudi na območju sredozemlja.</p> <p>Ja, to so obmejne države EU, predvsem Španija, Grčija in Italija.</p>	<p>Metoda dela z gibljivimi slikami - IKT</p> <p>Metoda razgovora</p>	<p>Platno in projektor, internet, Oddaja Globus</p>
--	---	--	---	---

	poznamo.			
<p>3. Kaj so migracije? Katere vrste migracij poznamo</p> <p>7 minut</p>	<p>Najprej si oglejmo definicijo besede migracija: do Migracij pride, kadar se ljudje gibljejo čez državno mejo ali znotraj države. Prosim, da si to zapišete v zvezek. Kaj je torej migracija ?</p> <p>Zelo dobro, sedaj pa si oglejmo tipične vzroke za selitve. V vašem učbeniku imate našteje tri oblike. To si lahko tudi sami ogledate, če odprete učbenik na strani 262.</p> <p>Katere tri oblike torej poznamo ?</p> <p>Katera izmed teh treh bi rekli, da je v svetu najpogostejša?</p>	<p>« gibanje ljudi čez državno mejo ali znotraj države. »</p> <p>Učenci odprejo učbenike.</p> <p>Ekonomске, politične in okoljske migracije.</p> <p>Ekonomska.</p>	<p>Frontalna Metoda razgovora</p> <p>Metoda dela s pisnim gradivom</p>	<p>Powerpoint projekcija, str. 5</p> <p>Učbenik, 262 Powerpoint, str. 4</p>

	<p>Ja res je.</p> <p>Glede na smer odseljevanja ločimo emigracij in imigracijo. Bi znal kdo razložiti razliko med pojmom emigracija in imigracija?</p> <p>Za manj razvite države je značilno odseljevanje nadarjenih ljudi in izobraženih strokovnjakov v razvitejše države. Pojav označujemo s pojmom »beg možganov« (angl. brain drain). Kdo največ pridobi od Bega možganov?</p> <p>Katera država je najznačilnejša uvoznica tujih strokovnjakov ?</p> <p>Glede na čas ločimo začasne in stalne selitve. Med začasne sodijo selitve delavcev na začasno delo v tujino. Takšnim</p>	<p>Odg.: Ko ljudje zapustijo prvotni kraj bivanja, so emigranti, ko pa se priselijo v novi kraj bivanja, so imigranti.</p> <p>« Največ pridobi država v katero se preseli strokovnjak, saj vanj ni vložila ničesar. Beg možganov je navadno tudi boljši za same strokovnjake, saj v tujini navadno dobijo boljšo službo. «</p> <p>« Severna Amerika »</p>	<p>Metoda razlage in razgovora</p>	
--	---	---	------------------------------------	--

	<p>migrantom pravilno pravimo zdomci. Kako smo takim delavcem pogovorno rekli v Sloveniji? Je imel kdo koga v družini ali med znanci, ki je bil "gastarbeiter"? Kam pa je hodil delat?</p> <p>Ljudje, ki za vedno spremenijo kraj bivanja in se naselijo v novem okolju so izseljenci. Kje je danes največ slovenskih izseljencev?</p> <p>Selitve lahko delimo tudi na prisilne in prostovoljne. Pri prostovoljnih selitvah se ljudje selijo prostovoljno, po navadi zaradi ekonomskih in osebnih razlogov. Politični pritiski, strahovlada, versko in rasno preganjanje in vojne so glavni vzroki za prisilne selitve. Kako imenujemo ljudi, ki tako trajno ali začasno izgubijo svojo domovino? Tako je, definicija begunca pa je: oseba, ki svoje matične države ne</p>	<p>Odg.: Gastarbeiterji</p> <p>Odg.: Ja, moj stric.</p> <p>Odg.: V Nemčijo.</p> <p>Največ jih je v ZDA, Kanadi, Argentini in v Avstraliji.</p> <p>Odg.: Begunci.</p>		
--	--	--	--	--

	<p>zapusti prostovoljno, ampak zato ker je preganjan ali ker je njegovo življenje v matični državi ogroženo.</p> <p>Kako se ljudje v razvitih državah odzivajo na vedno večje število priseljencev?</p> <p>Ja res je, danes sta ksenofobija in rasizem vedno bolj pogost pojav. Ali vsi vemo kaj ta dva izraza pomenita?</p> <p>Ta strah izrabljajo novodobne nacionalistične politične stranke, ki prek tujcem sovražnih gesel pridobivajo nove privržence. Kako se na to odziva politika? Zakaj?</p> <p>Kot smo slišali tudi v oddaji, danes države pogosto sprejemajo nove, ostrejšše ukrepe za zaježitev priseljevanja.</p> <p>Ali mislite, da</p>	<p>Odg.: Domače prebivalstvo se zaradi beguncev iz drugačnega kulturnega okolja večkrat počuti ogroženo.</p> <p>Ksenofobija pomeni strah pred tujci, rasizem pa je oblika diskriminacije, ki temelji na predsodkih o rasnih razlikah med ljudmi.</p> <p>Odg.: Medlo Odg.: Ker se bojijo izgubiti podporo volivcev.</p>		
--	--	--	--	--

	<p>priseljenci res ne prinesejo ničesar pozitivnega v državo kamo imigrirajo ?</p> <p>Ja, tak pogled se imenuje multikulturalizem in pravi, da so strpne družbe z veliko raznovrstnostjo kultur boljše.</p> <p>Tako s tem zaključujemo naš kratek pregled lastnosti migracij.</p>	<p>« Priseljenci prinesejo v državo svojo kulturo in s tem obogatijo raznovrstnost države.</p>		
<p>4. Avtentična naloga: « Moja Zgodba »</p> <p>25 minut</p>	<p>Glede na to, da ste bili danes, pa tudi že kar nekaj preteklih ur precej pridni, sem se odločil, da bomo danes malo bolj kot vaše možgančke, pokravljžljali vašo domišljijo.</p> <p>Izvedli bomo igro vlog na temo migracij in sicer bomo danes našo učilnico spremenili v radijski studio. V njem bomo gostili pogovorno oddajo v kateri se bomo pogovarjali s 5 različnimi gosti iz 5 različnih držav. Vlogo voditelja bom odigral sam, vi pa se boste, ko bo za to čas,</p>	<p>Učenci poslušajo</p>	<p>Frontalna Metoda razlage</p>	

	<p>razdelili v 5 skupin. Iz skupine boste izbrali dve osebi, eno osebo, ki bo igrala enega izmed petih glavnih gostov in eno osebo, ki bo eden izmed petih dodatnih gostov, Vsaka skupina bo izvlekla en listek. Na njem boste imeli dodatna navodila in pa nekaj že vnaprej določene lastnosti vaših gostov. Vnaprej boste izvedeli, od kod boste klicali, koliko ste stari in kaj je vaš poklic. Ostale osebne lastnosti, ki še manjkajo na miselnem vzorcu si izmislite sami s skupino. Za ta del naloge boste imeli na voljo 5 minut.</p> <p>Sedaj vas bom naključno dal v 5 skupin, prosim, da medtem vsi mirno in v tišini sedite.</p> <p>Učitelj prešteje učence od 1 do 5 in jih tako razdeli v pet skupin. Dobro sedaj imamo pet skupin.</p> <p>V tišini se prosim posedite po skupinah. Učitelj pokaže, kje sedi vsaka</p>			
--	--	--	--	--

	<p>skupina.</p> <p>Sedaj si vsaka skupina izbere enega od listov z navodili in zgodbo. Da še enkrat ponovim, imate 5 minut časa, da določite, kdo iz skupine bo glavni in kdo dodatni gost in da skupaj dopišete njune podatke v miselni vzorec.</p> <p>5 minut se začne sedaj.</p> <p>Učitelj hodi med skupinami in jih na ta način miri, po potrebi tudi pomaga.</p> <p>Po preteku 5 minut učitelj ustavi delo skupin.</p> <p>Sedaj bomo izvedli radijsko oddajo</p> <p>Učitelj se prelevi v radijskega voditelja in naredi začetni, uvodni nagovor:</p> <p>« Lep pozdrav vsem poslušalcem radia Čvek, radia z najmanj glasbe in največ čveka v Sloveniji. Zopet je sobota in zopet je ura štiri, kar seveda pomeni, da</p>	<p>Učenci se v tišini presedejo po skupinah.</p> <p>Učenci čim bolj potihlo začnejo s skupinskim delom.</p> <p>Učenci med izvedbo mirno sprejmljajo oddajo. Gosti odgovarjajo na učiteljeva vprašanja s pomočjo podatkov, ki so jih sestavil skupaj s skupino.</p>	<p>Skupinsko delo</p> <p>Frontalna Metoda razlage</p> <p>Metoda igre vlog</p>	<p>Listi z navodili in miselnim vzorcem z osebni podatki.</p> <p>Powerpoint, predstavitev str. 7-10</p>
--	---	--	---	---

	<p>je ponovno čas za našo oddajo "Sobotni čvek ob 16ih". Danes imamo za vas pripravljenega prav zares nekaj posebnega. Našim sodelavcem je uspelo dobiti ne le enega, ne le tri, ampak kar pet sogovornikov iz prav toliko različnih držav po vsem svetu. Vsi so se zelo prijazno odzvali povabilu, da v naši oddaji z nami delijo svojo zgodbo o izselitvi iz Sloveniji.</p> <p>. Mislim, da nas čaka prekrasna izkušnja in ni razlogov, da bi še nadalje odlašali, tako da kar takoj pokličimo našega prvega gosta. »</p> <p>Učitelj nato izmenično kliče goste iz Kanade, ZDA, Argentine, Avstralije in Belgije.</p> <p>Učitelj si med učenci izbere dijaka, ki bo s štoprico meril vsak pogovor in po 2 minutah pogovora, dal učitelju znak da mora počasi zaključiti. Na tak način se celotna naloga izvede v dobrih 10 minutah.</p>			
--	---	--	--	--

	<p>Učitelj sprašuje vprašanja, kot so :</p> <p>Bi želeli na kratko podeliti svojo izkušnjo z izselitvijo z našimi poslušalci? recimo kaj najraje jesta po dolge delovnem dnevu?</p> <p>Ali imate še kaj stikov s Slovenijo, spremljate kaj aktualno dogajanje?</p> <p>Kaj skupaj z vašim prijateljem ali imata kakšne skupne hobije?</p> <p>Sicer ste učiteljica, predvidevam, da je to za vas zelo izpolnjujoč poklic. Ali uživata v njem?</p> <p>Ste zadovoljni s svojim življenjem v Avstraliji</p> <p>Se v prihodnosti nameravate vrniti v Slovenijo ali si boste družino ustvarili v Bruslju,</p> <p>Kaj bi želeli sporočiti našim mladi poslušalcem, ki ravno zdaj izbirajo svoj poklic ali pa že iščejo službo?</p> <p>Ves čas izvedbe je seveda zaželeno improvizacija.</p> <p>Po koncu si učitelje vzame še 5 minut časa in z metodo razgovora izvede refleksijo o</p>		<p>Metoda razgovora</p>	
--	---	--	-------------------------	--

	<p>izvedbi med učenci. Vpraša jih recimo : Ste zadovoljni z izvedbo naloge? So se gosti dobro odrezali, kajneda? Kakšne so se vam zdele zgodbe? Katera je na vas pustila še posebno globok vtis? Ali ste ob teh zgodbah kaj razmišljali o tem, kako bi bilo, če bi tudi sami odpotovali in začeli novo življenje? Kaj bi v želeli v prihodnosti izboljšati pri izvedbi te naloge? Karkoli?</p> <p>Na koncu učence še enkrat pohvali za dobro opravljeno delo in jim pusti, da se mirno posedejo na svoja prvotna mesta.</p>	<p>Učenci odgovarjajo na učiteljeva vprašanja v skladu s svojim mnenjem.</p>		
--	---	--	--	--

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE / PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
<p>5. Končno preverjanje in ocenjevanje</p> <p>5 minut</p>	<p>Zadnjih 5 minut naj bi bilo namenjenih preverjanju in ocenjevanju znanja. Učitelj med učence razdeli liste za preverjanje in ocenjevanje.</p>	<p>Učenci odgovarjajo na vprašanja učitelja, pri tem si ne smejo pomagati z zapiski z današnje ure,</p>	<p>Frontalna</p> <p>Metoda razgovora</p>	<p>Powerpoint predstavitev str. 11-18 Listi za</p>

	<p>Razred skupaj z učiteljem ustno reši prvih šest nalog na listu. To stori tako, da kliče enega po enega učenca, ta nato prebere vprašanje in odgovori nanj. Učitelj pravilne rešitve prikaže na powerpoint projekciji. Zadnjo, sedmo nalogo, rešijo učenci sami v tišini. Učitelj izbere tri naključne učence, ki preberejo svoj odgovor. Na koncu učitelj izračuna kakšno oceno bi dobil razred glede na kriterije.</p> <p>Glede na to, da je med izvedbo avtentične naloge težko natančno nadzorovati čas se lahko zgodi, da ga zmanjka za polno izvedbo preverjanja znanja. V tem primeru učenci delovne liste odnesejo domov, jih sami rešijo in ocenijo s pomočjo rešitev in kriterijev za ocenjevanje. Te naj bodo dostopni v e-učilnici. Naslednjo uro učitelj nameni prvih 5 minut časa,</p>	saj se bo preverjanje na koncu ocenilo.		preverjanje in ocenjevanje znanja.
--	--	---	--	------------------------------------

	da preveri rešitve in odgovori na vprašanja učencev.			
--	---	--	--	--

SEZNAM PRILOG:

1. Listi za preverjanje in ocenjevanje.
 2. Rešitve za liste za preverjanje in ocenjevanje.
 3. Pet različnih listov za izvedbo avtentične naloge.
 4. Zapis učne snovi,
 5. Vzorec v pomoč učitelju med izvedbo avtentične naloge.
 6. Powerpoint projekcija.
-

Preverjanje: Sodobne migracije

1. Kako Italijanska vlada kaznuje nezakonite priseljence?

1/

2. Katere 3 oblike migracij poznamo glede na vzrok?

2/

3. Dopolni manjkajoče besede!

4/

Spreminjanje stalnega bivališča imenujemo selitev ali _____. Pri tem ločimo odseljevanje ali _____ in priseljevanje ali _____. Za manj razvite države je značilno odseljevanje nadarjenih ljudi in izobraženih strokovnjakov v razvitejše države. Pojav označujemo s pojmom _____. Glede na čas ločimo začasne in _____ selitve. Selitve lahko delimo tudi na prostovoljne in _____. Pri prvih se ljudje po navadi selijo zaradi ekonomskih in osebnih razlogov, medtem ko je glavni razlog za druge _____ pritisk, versko in raso preganjanje ali vojne. Zaradi vedno večjega števila priseljencev sta danes vedno bolj v porastu rasizem in _____ (strah pred tujci).

4. poveži pojme, ki spadajo skupaj.

2/

___ begunec
___ izseljenec
___ zdomec
___ multikulturalizem

B) oseba, ki svoje matične države ne zapusti prostovoljno.

C) pogled, ki pravi, da so strpne družbe z veliko raznovrstnostjo kultur boljše.

D) oseba, ki za vedno spremeni svoj kraj bivanja.

A) oseba, ki začasno dela v tujini.

5. Obkroži države v katerih je danes največ slovenskih izseljencev (4 pravilni odgovori)

2/

a) Nemčija	e) Avstralija
b) ZDA	f) Kanada
c) Velika Britanija	g) Argentina
d) Italija	h) Rusija

6. Oglejte si Sliko 1 in odgovorite na vprašanja.
Skozi katere 3 države poskušajo imigranti najpogosteje priti v Evropo?

2/

Zakaj mislite, da ravno te tri države?

7. Razmisli: Kakšne bi morale biti razmere, da bi se sam preselil v drugo državo? (pojasni zakaj) V katero državo bi šel? (navedi vsaj 2 razloga zakaj)

Slika 1

2+2/

Ocena:	2 (zd)	3 (db)	4 (pdb)	5 (odl)
Št. točk:	7t, 8t	9t, 10t, 11t	12t, 13t	14t, 15t

Preverjanje: Sodobne Migracije – Rešitve

1. Italija ilegalne priseljence kaznuje s takojšnjim izgonom. (1t za povsem pravilen odgovor)
2. Glede na vzrok poznamo ekonomske, politične in okoljske vzroke. (1t za dva pravilna odgovora, 2t za vse tri pravilne odgovore)
3. Spreminjanje stalnega bivališča imenujemo selitev ali **migracija**. Pri tem ločimo odseljevanje ali **emigracijo** in priseljevanje ali **imigracijo**. Za manj razvite države je značilno odseljevanje nadarjenih ljudi in izobraženih strokovnjakov v razvitejše države. Pojav označujemo s pojmom **beg možganov**. Glede na čas ločimo začasne in **stalne/trajne** selitve. Selitve lahko delimo tudi na prostovoljne in **prisilne**. Pri prvih se ljudje po navadi selijo zaradi ekonomskih in osebnih razlogov, medtem ko je glavni razlog za druge **politični** pritisk, versko in rasno preganjanje ali vojne. Zaradi vedno večjega števila priseljencev sta danes vedno bolj v porastu razizem in **ksenofobija** (strah pred tujci). (Za vsake dva pravilna odgovora dobiš 1t, skupaj torej možnih $4 \times 1t = 4$ točke)
4. B begunec, D izseljenec, A zdomec, C multikulturalizem. (2t za povsem pravilen odgovor, 1t za eno napako)
5. Pravilni odgovor so ZDA, Kanada, Avstralija in Argentina. 2t za povsem pravilen odgovor, 1t za eno napako)
- 6.1 Glavne vstopne države so Španija, Italija in Grčija. (1t za povsem pravilen odgovor)
- 6.2. Te države so najbližje območjem s katerih prihajajo priseljenci. (1t za pravilen odgovor)
7. Da bi se sam moral preseliti drugo državo, bi morala v Sloveniji divjati vojna in življenje moje družine bi bilo v nevarnosti, saj bi bilo zelo nevarno hoditi ven, primanjkovalo bi tudi hrane in pijače. Verjetno bi odšel v Ameriko, saj je tam zaenkrat še varno, življenjski standard je dober in dobro govorim angleško. Za odgovor na prvi del dobi učenec 2t za poglobljen odgovor z vsaj 2 razlogoma in 1t za zadosten odgovor. Pri drugem vprašanju dobi učenec 2t za dva razloga zakaj bi šel in 1t točko za samo en razlog.

Avtentična naloga: Radio Čvek in "moja zgodba"

Navodila: Radijska oddaja pripravlja pogovor o zgodbah petih slovenskih emigrantov.

1. naloga (4 minute) – **Glavni gost**

S skupino dopolnite manjkajočo osebne podatke glavnega gosta v spodnjem miselnem vzorcu in tako dopolnite zgodbo priseljenca iz Slovenije, ki jo boste delili z voditeljem oddaje.

Zgodba je lahko vesela, tragična, poučna, ironična, navdihujoča, predvsem pa naj bo čimbolj kreativna in zanimiva. Iz skupine izberite eno osebo, ki bo igrala glavnega gosta v oddaji.

2. naloga (2 minuti) – **Skrivna oseba**

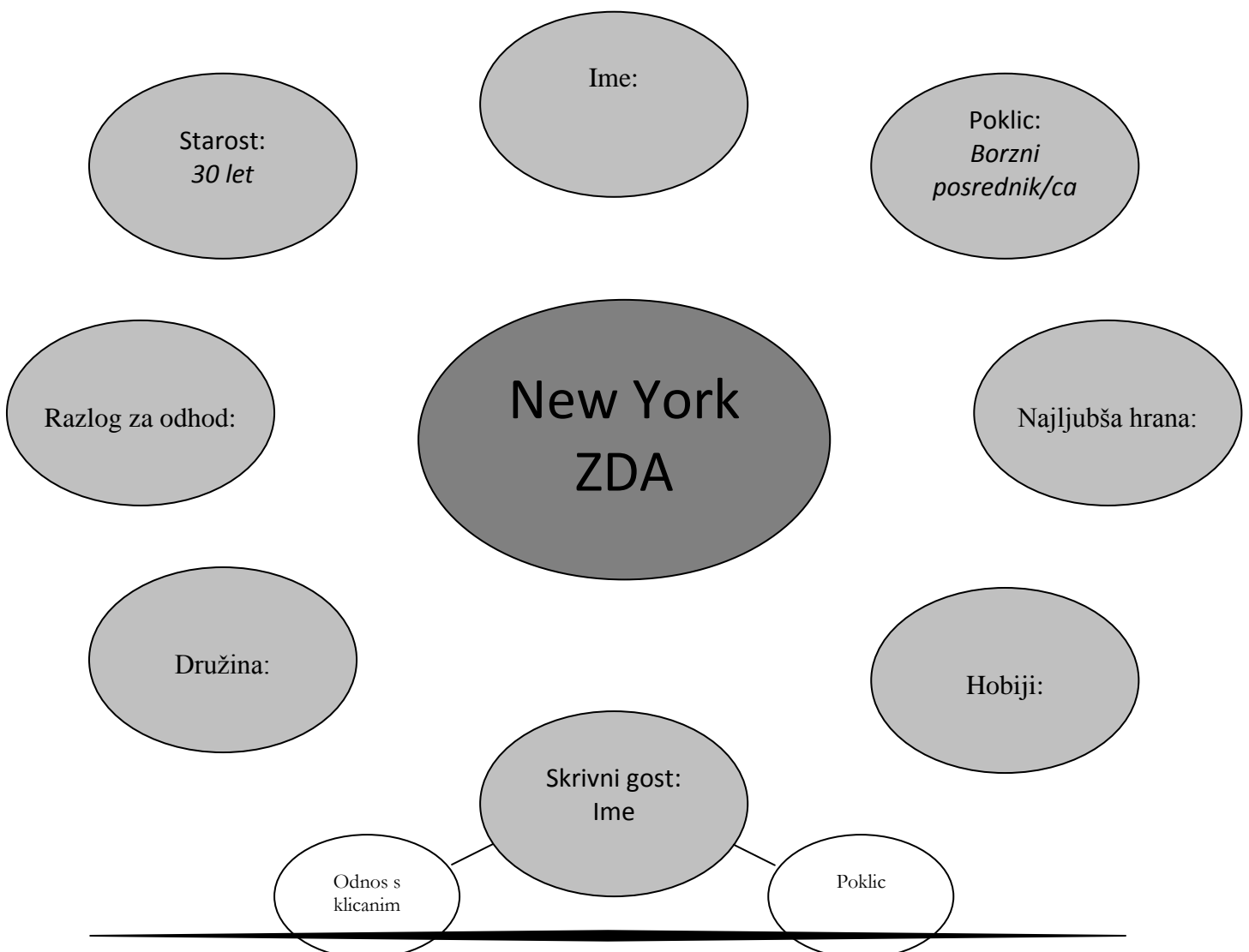
Na podoben način si zamislite še zgodbo skrivne osebe, ki vam jo je oddaja dovolila povabiti v eter. Ta oseba je lahko vaša žena ali mož (Slovenec/ka ali tujec/ka), kateri izmed vaših otrok, vaš prijatelj/ica, sodelavec/ka, sosed/a... Izberite eno osebo iz skupine, ki bo v oddaji odgovarjala kot skrivni gost.

3. naloga (10 minut) – **Izvedba oddaje**

Vsaka skupina bo imela dvominutni pogovor z radijskem voditeljem. V tem času oba aktivna člana skupine igrata glavnega oz. skrivnega gosta in odgovarjata v skladu s podatki v miselnem vzorcu. Improvizacija je seveda dovoljena in zaželeno.

4. naloga (5 minut) – **Mnenja poslušalcev (refleksija)**

Do sedaj neaktivni člani skupine so poklicani v oddajo, da povedo svoje mnenje o povedanih zgodbah.

Avtentična naloga: Radio Čvek in "moja zgodba"

Navodila:

1. naloga (4 minute) – Glavni gost

S skupino dopolnite manjkajočo osebne podatke glavnega gosta v spodnjem miselnem vzorcu in tako dopolnite zgodbo priseljenca iz Slovenije, ki jo boste delili z voditeljem oddaje. Zgodba je lahko vesela, tragična, poučna, ironična, navdihujoča, predvsem pa naj bo čimbolj kreativna in zanimiva. Iz skupine izberite eno osebo, ki bo igrala glavnega gosta v oddaji.

2. naloga (2 minuti) – Skrivna oseba

Na podoben način si zamislite še zgodbo skrivne osebe, ki vam jo je oddaja dovolila povabiti v eter. Ta oseba je lahko vaša žena ali mož (Slovenec/ka ali tujec/ka), kateri izmed vaših otrok, vaš prijatelj/ica, sodelavec/ka, sosed/a... Izberite eno osebo iz skupine, ki bo v oddaji odgovarjala kot skrivni gost.

3. naloga (10 minut) – Izvedba oddaje

Vsaka skupina bo imela enominutni pogovor z radijskem voditeljem. V tem času oba aktivna člana skupine igrata glavnega oz. skrivnega gosta in odgovarjata v skladu s podatki v miselnem vzorcu. Improvizacija je seveda dovoljena in zaželena.

4. naloga (5 minut) – Mnenja poslušalcev (refleksija)

Do sedaj neaktivni člani skupine so poklicani v oddajo, da povedo svoje mnenje o povedanih zgodbah.

Ime:

Starost:
59 let

Poklic:
drvar/šivilja

Razlog za odhod:

Kanada
Toronto

Najljubša hrana:

Družina:

Hobiji:

Skrivni gost:
Ime

Odnos s klicanim

Poklic

Avtentična naloga: Radio Čvek in "moja zgodba"

Navodila:

1. naloga (4 minute) – Glavni gost

S skupino dopolnite manjkajočo osebne podatke glavnega gosta v spodnjem miselnem vzorcu in tako dopolnite zgodbo priseljenca iz Slovenije, ki jo boste delili z voditeljem oddaje. Zgodba je lahko vesela, tragična, poučna, ironična, navdihujoča, predvsem pa naj bo čimbolj kreativna in zanimiva. Iz skupine izberite eno osebo, ki bo igrala glavnega gosta v oddaji.

2. naloga (2 minuti) – Skrivna oseba

Na podoben način si zamislite še zgodbo skrivne osebe, ki vam jo je oddaja dovolila povabiti v eter. Ta oseba je lahko vaša žena ali mož (Slovenec/ka ali tujec/ka), kateri izmed vaših otrok, vaš prijatelj/ica, sodelavec/ka, sosed/a... Izberite eno osebo iz skupine, ki bo v oddaji odgovarjala kot skrivni gost.

3. naloga (10 minut) – Izvedba oddaje

Vsaka skupina bo imela enominutni pogovor z radijskem voditeljem. V tem času oba aktivna člana skupine igrata glavnega oz. skrivnega gosta in odgovarjata v skladu s podatki v miselnem vzorcu. Improvizacija je seveda dovoljena in zaželeno.

4. naloga (5 minut) – Mnenja poslušalcev (refleksija)

Do sedaj neaktivni člani skupine so poklicani v oddajo, da povedo svoje mnenje o povedanih zgodbah.

Starost:
44 let
(druga generacija
priseljencev)

Ime:

Poklic:
Učitelj/ica

Razlog za odhod:

Buenos Aires
Argentina

Najljubša hrana:

Družina:

Hobiji:

Skrivni gost:
Ime

Odnos s
klicanim

Poklic

Avtentična naloga: Radio Čvek in "moja zgodba"

Navodila:

1. naloga (4 minute) – Glavni gost

S skupino dopolnite manjkajočo osebne podatke glavnega gosta v spodnjem miselnem vzorcu in tako dopolnite zgodbo priseljenca iz Slovenije, ki jo boste delili z voditeljem oddaje. Zgodba je lahko vesela, tragična, poučna, ironična, navdihujoča, predvsem pa naj bo čimbolj kreativna in zanimiva. Iz skupine izberite eno osebo, ki bo igrala glavnega gosta v oddaji.

2. naloga (2 minuti) – Skrivna oseba

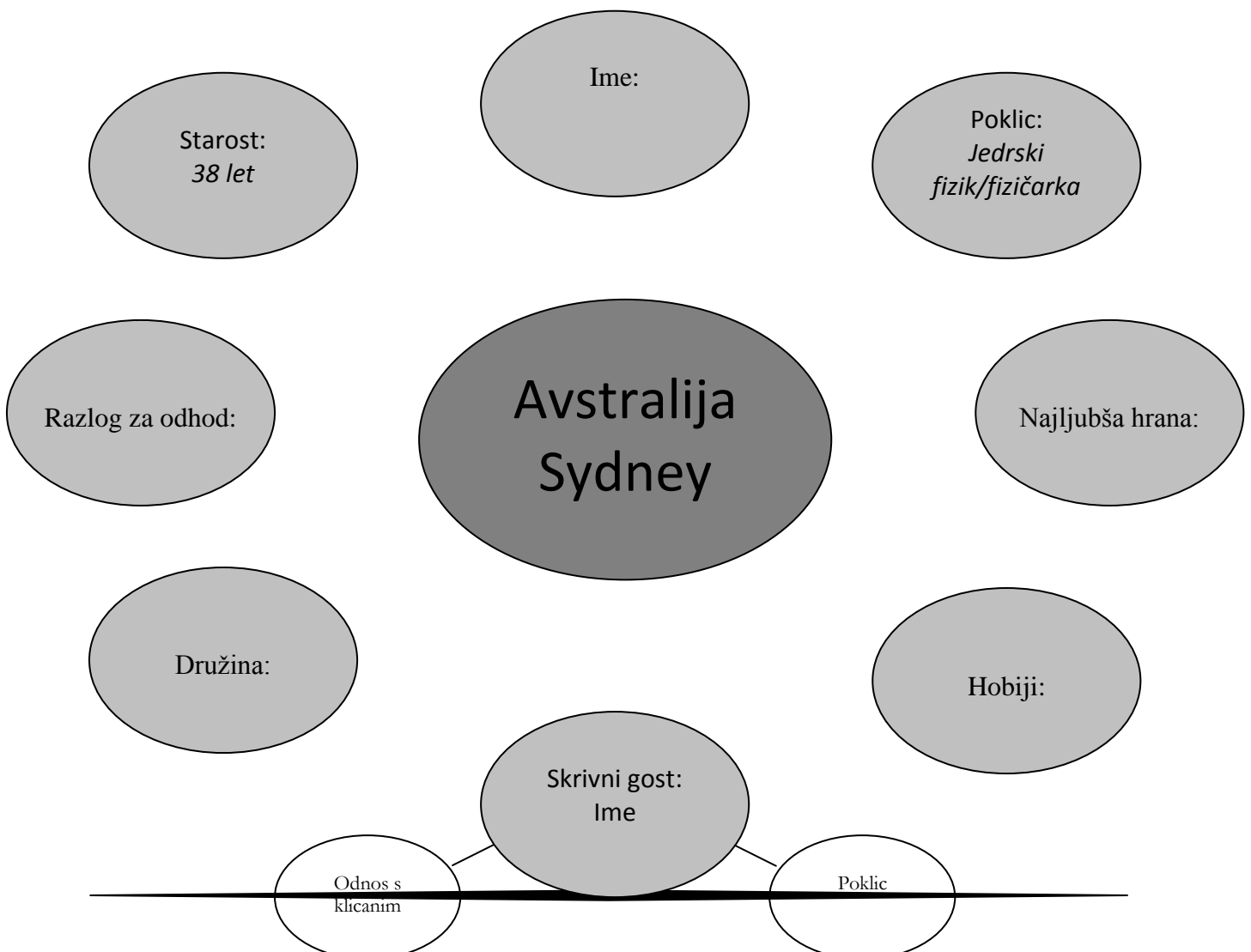
Na podoben način si zamislite še zgodbo skrivne osebe, ki vam jo je oddaja dovolila povabiti v eter. Ta oseba je lahko vaša žena ali mož (Slovenec/ka ali tujec/ka), kateri izmed vaših otrok, vaš prijatelj/ica, sodelavec/ka, sosed/a... Izberite eno osebo iz skupine, ki bo v oddaji odgovarjala kot skrivni gost.

3. naloga (10 minut) – Izvedba oddaje

Vsaka skupina bo imela enominutni pogovor z radijskem voditeljem. V tem času oba aktivna člana skupine igrata glavnega oz. skrivnega gosta in odgovarjata v skladu s podatki v miselnem vzorcu. Improvizacija je seveda dovoljena in zaželena.

4. naloga (5 minut) – Mnenja poslušalcev (refleksija)

Do sedaj neaktivni člani skupine so poklicani v oddajo, da povedo svoje mnenje o povedanih zgodbah.

Avtentična naloga: Radio Čvek in "moja zgodba"

Navodila:

1. naloga (4 minute) – Glavni gost

S skupino dopolnite manjkajočo osebne podatke glavnega gosta v spodnjem miselnem vzorcu in tako dopolnite zgodbo priseljenca iz Slovenije, ki jo boste delili z voditeljem oddaje.

Zgodba je lahko vesela, tragična, poučna, ironična, navdihujoča, predvsem pa naj bo čimbolj kreativna in zanimiva. Iz skupine izberite eno osebo, ki bo igrala glavnega gosta v oddaji.

2. naloga (2 minuti) – Skrivna oseba

Na podoben način si zamislite še zgodbo skrivne osebe, ki vam jo je oddaja dovolila povabiti v eter. Ta oseba je lahko vaša žena ali mož (Slovenec/ka ali tujec/ka), kateri izmed vaših otrok, vaš prijatelj/ica, sodelavec/ka, sosed/a... Izberite eno osebo iz skupine, ki bo v oddaji odgovarjala kot skrivni gost.

3. naloga (10 minut) – Izvedba oddaje

Vsaka skupina bo imela enominutni pogovor z radijskem voditeljem. V tem času oba aktivna člana skupine igrata glavnega oz. skrivnega gosta in odgovarjata v skladu s podatki v miselnem vzorcu. Improvizacija je seveda dovoljena in zaželena.

4. naloga (5 minut) – Mnenja poslušalcev (refleksija)

Do sedaj neaktivni člani skupine so poklicani v oddajo, da povedo svoje mnenje o povedanih zgodbah.

Ime:

Starost:
25 let

Poklic:
Prevajalec/ka

Razlog za odhod:

Belgija
Bruselj

Najljubša hrana:

Družina:

Hobiji:

Skrivni gost:
Ime

Odnos s klicanim

Poklic

Zapis učne snovi - Sodobne Migracije

1. Oddaja Globus : Trdnjava Evropa
 - V tragediji pri Lampedusi oktobra letos je umrlo 55 ljudi
 - Italijška vlada nezakonit vstop v državo kaznuje s takojšnjim izgonom.
 - Za ilegalni prevoz z ladjo morajo begunci odšteti 2000-5000€
 - Države, ki ovirajo vstop v državo beguncem s tem kršijo ženevsko konvencijo in schengenski sporazum. »
 - Na podoben način je ena morju v zadnjih 20 letih umrlo več kot 25.000 ljudi.
 - največ težav z ilegalnimi priseljenci imajo obmejne države EU, predvsem Španija, Grčija in Italija.

 2. Na splošno o migracijah :
 - Migracija: gibanje ljudi čez državno mejo ali znotraj države.»
 - Glede na vzrok ločimo ekonomske, politične in okoljske migracije. Najpogostejše so ekonomske migracije.
 - Emigracij: Ko ljudje zapustijo prvotni kraj bivanja.
 - Imigracija: Ko se ljudje priselijo v novi kraj bivanja.
 - beg možganov : odseljevanje nadarjenih ljudi in izobraženih strokovnjakov v razvitejše države. Pri tem največ pridobi država, ki zaposli strokovnjaka, saj vanj ni vložila nič.
 - Glede na čas :
 - začasne: selitve delavcev na začasno delo v tujino. Takšnim migrantom pravilno pravimo zdomci.
 - stalne: Ljudje za vedno spremenijo kraj bivanja in se naselijo v novem okolju so izseljenci. Danes je največ slovenskih izseljencev v ZDA, Kanadi, Argentini in v Avstraliji.
 - Prisilne: glavni vzroki so politični pritiski, strahovlada, versko in rasno preganjanje in vojne :
 - begunec: oseba, ki svoje matične države ne zapusti prostovoljno, ampak zato ker je preganjan ali ker je njegovo življenje v matični državi ogroženo.
 - Prostovoljne: navadno zaradi ekonomskih in osebnih razlogov
 - Ksenofobija - strah pred tujci
 - Rasizem - oblika diskriminacije, ki temelji na predsodkih o rasnih razlikah med ljudmi.
 - Multikulturalizem: pogled, ki pravi, da so strpne družbe z veliko raznovrstnostjo kultur boljše.
-

Avtentična naloga: Radio Čvek in "moja zgodba" (Pomoč za radijskega voditelja)

1. Nagovor:

Lepo pozdrav vsem poslušalcem radia Čvek, radia z najmanj glasbe in največ čveka v Sloveniji. Zopet je sobota in zopet je ura štiri, kar seveda pomeni, da je ponovno čas za našo oddajo "Sobotni čvek ob 16ih". Jah, danes imamo za vas pripravljenega prav zares nekaj posebnega. Naši sodelavcem je uspelo dobiti ne le enega, ne le tri, ampak kar pet sogovornikov iz prav toliko različnih držav po vsem svetu. Vsi so se zelo prijazno odzvali našemu povabilu, ne glede na uro, da v naši oddaji z nami delijo svojo zgodbo o izselitvi iz Sloveniji. Drage poslušalke in poslušalci, niti sam ne vem ničesar o mojih sogovornikih razen tega od kod prihajajo, zato lahko vsi samo ugibamo kaj nas bo pričakalo na drugi strani linije. Morda bomo slišali navdihujočo zgodbo o uspehu, morda žalostno zgodbo o izgubljeni ljubezni, morda zgodbo o premagovanju življenjskih ovir, mislim pa da lahko v vsakem primeru z gotovostjo trdimo, da nas čaka ena prekrasna izkušnja. Mislim, da ni več razloga, da bi še nadalje odlašali, tako da kar takoj pokličimo našega prvega gosta.

2. Kanada

Halo Kanada, halo Toronto. Gospod, gospa se slišimo?

Lep pozdrav, kolikor razumem ste že bolj prileten gospod/gospa, delali ste kot gozdar/šivilja kajne?

Bi želeli na kratko podeliti svojo izkušnjo z izselitvijo z našimi poslušalci?

Gospod najlepša hvala za to zgodbo, lahko vprašam koga ste danes pripeljali z vami?

Lep pozdrav, lahko vpraša, kako rešujete probleme z življenjem v drugi državi?

Morda bi za konec vprašali še kaj nekoliko lažjega, recimo kaj najraje jesta po dolge delovnem dnevu?

A res, zelo zanimivo☺.

Gospod/gospa ne morem se vama dovolj zahvaliti za vajini zgodbi, na žalost moramo sedaj nadaljevati. Glede na to, da je pri vas trenutno šele 10 dopoldne vam iz vsega srca želim eno prijetno soboto in še enkrat hvala za vaš čas;).

3. ZDA

Ko smo že ravno v tem območju, nadaljujmo z gostom iz New Yorka, kolikor vem, gre za precej uspešnega borznega posrednika/co.

Dobro jutro, gospod se slišimo? Najlepša hvala, da ste se odzvali našemu povabilu. Bi morda želeli podeliti svojo zgodbo o odhodu v Ameriko?

Ali imate še kaj stikov s Slovenijo, spremljate kaj aktualno dogajanje?

In smem vprašati koga ste danes pripeljali s seboj v studio?

Lep pozdrav, kaj počnete z osebo skupaj, imata kakšne skupne hobije?

Vau, zveni zelo zabavno, na žalost je to ves čas, ki ga imamo na voljo, hvala za vaš čas in lep preostanek dneva.

4. Argentina

Mi pa že hitimo naprej, oziroma natančneje navzdol. Halo Buenos Aires, se slišimo? Točno poldne je ura pri vas kajneda. Ali smo vas ravno zmotili pri sobotnem kosilu?

Vas bi pa kar takoj, že na začetku vprašal koga ste danes pripeljali s seboj?

Vas smo sicer povabili v oddajo z malo drugačnim namenom, namreč vaši starši so se odselili iz Slovenije v Argentino, tako da ste vi sedaj že druga generacija priseljencev. Kakšna je bila zgodba vaših staršev, sta prečkala v strahu pred komunizmom?

Ali imate kakšne stike s Sloveniji, ste že bili tam, slisim, da vam gre slovenščina prav dobro od rok☺.

Sicer ste učiteljica, predvidevam, da je to za vas zelo izpolnjujoč poklic. Ali uživate v svojem poklicu? Vas učenci ne mučijo preveč? Kaj pa poučujete?

Super najlepša hvala, na žalost moramo zopet naprej. Najlepša hvala za vašo zgodbo.

Hudirja škoda, da imamo tako malo časa, ravno ko izveš kaj zanimivega o osebi.

5. Avstralija

Halo land down under, ali se slišimo? Lep pozdrav, niste še nič zaspani, navsezadnje je ura pri vas že 2 zjutraj? Ali lahko predstavite sebe in svojega skrivnega gosta za naše poslušalce, prosim.

Lep pozdrav, lahko podelite svojo zgodbo z našimi poslušalci prosim, kolikor razumem ste jedrski znanstvenik?

Ja na žalost sam ne vem prav dosti o jedrski fiziki, če bi verjetno ne bi delal na radiu☺.

Ste zadovoljni s svojim življenjem v Avstraliji, kaj počnete v prostem času.

Na žalost je to zopet ves čas, ki smo ga imeli na voljo. Nič, najlepša hvala za vaše odgovore in prosim hitro spat

6. Belgija

Za naš zadnji klic se vračamo nazaj v Evropo in sicer v Bruselj, kjer mislim, da naš čaka mladi prevajalec ali prevajalka iz Slovenije. Lep pozdrav gospodič/gospodična.

Kako se imate kaj v Bruslju? Kaj vas je vleklo v Bruselj, ali ste tam dobili službo?

In kako kaj nameravate v prihodnosti, si boste družino ustvarili v Bruslju, se nameravate kdaj vrniti v Slovenijo?

Kdo pa je vaš skrivni gost?

Kaj bi želeli sporočiti našim mladi poslušalcem, ki ravno zdaj izbirajo svoj poklic ali pa že iščejo službo?

Najlepša hvala za vajine misli, želim vama kar se da lep vikend. Nasvidenje

7. klici poslušalcev (refleksije)

Tako to je bila naša zadnja zgodba, sedaj pa pridete na vrsto vi poslušalci. Slišim, da že imamo na liniji prvega klicatelja.

Janez lep pozdrav se slišimo. Povejte Janez kakšne so se vam zdele zgodbe? So se naši izseljenci dobro obnesli, kajneda? Kateri je na vas pustil še posebno globok vtis? Hvala lepa, Janez.

In že imamo na liniji novega poslušalca, tokrat gospodično ali gospo. Halo Anica, povejte, ste zadovoljni z našo izbiro sogovornikov? So bile zgodbe zanimive? Ali ste ob teh zgodbah kaj razmišljali o tem, kako bi tudi sami odpotovali in začeli novo življenje?

Mislilim, da imamo ravno še čas za še enega klicatelja bi imeli kaj pripomniti o oddaji, da bi jo lahko v prihodnosti še izboljšali? Kaj glede vprašanj, časa, gostov? No, to je vedno dobro slišati. Ste drugače uživali ob poslušanju naše oddaje? Najlepša hvala.

8. Konec

Nič to je ves čas, ki smo ga imeli danes na razpolago, najlepša za vaš čas in vsem eno zelo prijetno sobotno popoldne še naprej.

Sodobne Migracije

Jakob Saje

Tragedija pri Lampedusi

- Več kot 300 mrtvih. Samo 55 preživelih.
- Mediteran:
 - 25.000 mrtvih v zadnjih 20 letih.

Vir: <http://globalnation.inquirer.net/5802/europe-signals-tighter-border-free-travel-checks/eu-immigration> (15.1.2014)

Ogled izsekov oddaje Globus: Trdnjava Evropa

- 1. odsek govori o katastrofi pri Lampedusi
- 2. odsek govori o tem, kako bi lahko EU bolje reševala težave z begunci (govori Christopher Hern z urada za begunce).
- 3. odsek – voditelj govori o odnosu med EU članicami glede begunskega vprašanja
- 4. odsek govori o tem kako glede na Ženevsko konvencijo države ne smejo ovirati vstopa v državo beguncem (govori Michel Corcone, tiskovni predstavnik Evropske komisije).

Vzroki migracij

- 3 vrste migracij glede na vzroke
 - *ekonomske* (neenakomernost v ekonomskem in socialnem položaju)
 - *politične* (politično preganjanje, nasilje, diktatura, omejevanje svoboščin.)
 - okoljske migracije (posledice naravnih katastrof, m kot so poplave, suše, potresi...)

Vrste migracij

- emigracija (odhod iz države).
- imigracija (prihod v državo).
- Beg možganov.
- Stalna in začasna - zdomci in izseljenci.
- Prisilna in prostovoljna.
- Begunec: oseba, ki svoje matične države ne zapusti prostovoljno, ampak zato ker je preganjan ali ker je njegovo življenje v matični državi ogroženo.
- Multikulturalizem: pogled, ki pravi, da so strpne družbe z veliko raznovrstnostjo kultur boljše.

Avtentična naloga: *Moja zgodba*

- Odigrali bomo igro vlog - simuliracija oddaje na Radiu Čvek, v kateri bodo gostili 5 slovenskih izseljencev iz 5 različnih držav.
 - Učitelj igra vlogo voditelj.
 - Učenci se razdelijo v 5 skupin (po 2 ali 3).
 - Učenci se usedejo po skupinah.
-

Navodila

- 1. naloga (4 minute) – **Glavni gost**
 - dopolnite manjkajočo osebne podatke glavnega gosta.
 - Zgodba je lahko vesela, tragična, poučna, ironična, navdihujoča.
 - Zgodba naj bo čim bolj kreativna in zanimiva.
 - izberite eno osebo, ki bo igrala glavnega gosta v oddaji.

Navodila 2

- 2. naloga (2 minuti) – **Skrivna oseba**
 - Dodajte zgodbo dodetne, skrivne osebe
 - žena ali mož (Slovenec/ka ali tujec/ka), vaš otrok, prijatelj/ica, sodelavec/ka, sosed/a...
 - Izberite eno osebo iz skupine, ki bo v oddaji odgovarjala kot skrivni gost.
-

Navodila 3

- 3. naloga (10 minut) – **Izvedba oddaje**
 - Izmenični 2 - minutni pogovori z radijskem voditeljem.
 - Improvizacija je zaželeno.

Navodila 4

- 4. naloga (5 minut) – **Mnenja poslušalcev (refleksija)**
 - neaktivni člani skupine kličejo v oddajo in povedo svoje mnenje.
-

Preverjanje

- 1. Kaj je migracija?

Migracije so gibanje ljudi čez državno mejo ali znotraj države.

- Katere 3 oblike migracij poznamo glede na vzrok?

Glede na vzrok poznamo ekonomske, politične in okoljske vzroke.

Preverjanje 2

- Spreminjanje stalnega bivališča imenujemo selitev ali migracija. Pri tem ločimo odseljevanje ali emigracijo in priseljevanje ali imigracijo. Za manj razvite države je značilno odseljevanje nadarjenih ljudi in izobraženih strokovnjakov v razvitejše države. Pojav označujemo s pojmom beg možganov. Glede na čas ločimo začasne in stalne selitve. Selitve lahko delimo tudi na prostovoljne in prisilne. Pri prvih se ljudje po navadi selijo zaradi ekonomskih in osebnih razlogov, medtem ko je glavni razlog za druge politični pritisk, versko in rasno preganjanje ali vojne. Zaradi vedno večjega števila priseljencev sta danes vedno bolj v porastu rasizem in ksenofobija (strah pred tujci).

Preverjanje 3

- 4. poveži pojme, ki spadajo skupaj.
- B begunec
- D izseljenec
- A zdomec
- C multikulturalizem

Preverjanje 4

- Obkroži države v katerih je danes največ slovenskih izseljencev (4 pravilni odgovori).
 - Nemčija
 - ZDA
 - Velika Britanija
 - Italija
 - Avstralija
 - Kanada
 - Argentina
 - Rusija

Preverjanje 5

- Skozi katere 3 države poskušajo imigranti najpogosteje priti v Evropo?

Glavne vstopne države so Španija, Italija in Grčija.

- Zakaj mislite, da ravno te tri države?

Te države so najbližje območjem s katerih prihajajo priseljenci.

Preverjanje 6

- Razmisli: Kakšne bi morale biti razmere, da bi se sam preselil v drugo državo? Kam bi šel? (natančno pojasni zakaj?)

Da bi se sam moral preseliti drugo državo, bi morala v Sloveniji divjati vojna in življenje moje družine bi bilo v nevarnosti, saj bi bilo zelo nevarno hoditi ven, primanjkovalo bi tudi hrane in pijače. Verjetno bi odšel v Ameriko, saj je tam zaenkrat še varno, življenjski standard je dober in dobro govorim angleško.

Kriterij za ocenjevanje

Ocena:	2 (zd)	3 (db)	4 (pdb)	5 (odl)
Št. točk:	7t, 8t	9t, 10t, 11t	12t, 13t	14t, 15t

Hvala za pozornost!

Univerza v Ljubljani
**FILOZOESKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine

**UČNA PRIPRAVA:
Napredek znanosti**

DATUM: 18. 1. 2014

IME IN PRIIMEK: Katarina Saratlija

UČNA PRIPRAVA

OSNOVNI PODATKI:

Šola:
Razred: 4. letnik
Datum: 18. 1. 2014
Predmet: Zgodovina
Učna tema: <ul style="list-style-type: none">- tema iz učnega načrta: Znanost in tehnologija v 20. stoletju- tema iz učbenika: Znanost in družba
Učna enota – naslov učne ure: Napredek znanosti
Učne oblike: <ul style="list-style-type: none">• Frontalna učna oblika• Individualna učna oblika• Skupinska učna oblika
Učne metode: <ul style="list-style-type: none">• Metoda razlage• Metoda razgovora• Metoda izkustvenega učenja• Metoda dela s slikovnimi viri• Metode slikovne demonstracije
Učne tehnike: <ul style="list-style-type: none">• Rebus• Viharjenje možganov
UČNI CILJI: <ul style="list-style-type: none">- Cilji iz učnega načrta: Ob koncu učne ure dijak zna:<ul style="list-style-type: none">• primerjati ključne izume in odkritja,• oceniti njihov vpliv na družbo in vsakdanje življenje,• raziskati spremembe v izrabi prostega časa,• pravilno uporabiti temeljno zgodovinsko terminologijo,• ključne znanstvene in tehnološke novosti umestiti v ustrezen zgodovinski čas in prostor,• oblikovati svoje sklepe, mnenja, stališča, interpretacije,• pokazati socialne spretnosti pri različnih oblikah sodelovalnega učenja. - Cilji učne ure oz. pričakovani dosežki (operativni učni cilji): <p><i>Izobraževalni učni cilji</i></p>

Ob koncu učne ure učenec zna:

- primerjati delo raziskovalcev v 19. in 20. stoletju,
- pojasniti poseganje države in velikih podjetjih v znanost,
- opisati razvoj na naravoslovnem področju
- opisati spremembe v prometu in komunikaciji
- razložiti pojem fordizem
- razložiti vpliv novih zvrsti komunikacije na .

Funkcionalni učni cilji

Ob koncu učne ure učenec zna:

- s pomočjo slikovnih virov primerjati in sklepati o tehnoloških spremembah konec 19. stoletja in v 20. stoletju,
- pokazati sposobnost časovnih in prostorskih predstav,
- oblikovati lastna mnenja, sklepe in interpretacije o zgodovinskih dogodkih,
- pokazati sposobnosti ustne in pisne komunikacije,
- odgovarjati na različne vrste vprašanj,
- pokazati sposobnosti delovanja pri skupinskem delu.

Vzgojni učni cilji

Ob koncu učne ure učenec zna:

- pokazati odprtost do novih idej,
- sprejemati in spoštovati mnenja in stališča sošolcev,
- pokazati ustrezen odnos do preteklosti,
- ustrezno ovrednotiti pomen neposrednih stikov z drugimi.

Učna sredstva:

- **učila:**
 - PowerPoint,
 - kopija rebusa
 - delovni list
 - preverjanje znanje
 - listi z navodili za skupinsko nalogo
- **učni pripomočki:**
 - projekcijsko platno
 - diaproyektor
 - računalnik

Didaktične etape učnega procesa:

- pripravljanje ali uvajanje
- obravnavanje nove učne snovi
- urjenje ali vadenje
- preverjanje

Medpredmetne povezave z vsebinami:

- **Fizika:** Učna tema se povezuje s predmetom fizike, saj dijaki skozi učno vsebino spoznavajo nepogrešljivost fizikalnega znanja ter vlogo fizike pri razvoju naravoslovnih znanosti in tehnološkemu razvoju. Dijaki se pri obravnavani temi srečajo z nekaterimi fizikalnimi pojmi kot je relativnostna

teorija. Povezava se vidi tudi tako, da je v učni temi omenjen fizik Albert Einstein in njegova teorija. Dijaki se predvsem seznanijo z dejstvom, da so teorije fizikov spreminjale poglede na svet in vesolje.

- **Kemija:** Učna tema se povezuje tudi s predmetom kemije, saj se dijaki seznanijo z razvojem kemije in kemijske tehnologije. Dijaki se seznanijo tudi s pomenom naravnih virov in umetnih materialov za razvoj več vrst industrije. Dijaki tudi spoznajo kemijo kot pomemben del znanstvenega razvoja, saj učna tema vsebuje sam pomen novih surovin za industrijske namene in proizvodnjo številnih izdelkov.

Novi pojmi s pojasnilom:

- **Fordizem:** Henry Ford je z uvedbo tekočega traku pripeljal do množične proizvodnje, kar je povzročilo pocenitev proizvodnje. Temu načinu organizacije proizvodnje pravimo fordizem.
- **PVC:** Ali polivinilklorid je vrsta plastike, ki je bil odkrit v 19. stoletju in v drugi polovici 20. Stoletja je prodrl v proizvodnjo številnih izdelkov za široko porabo.

Viri in literatura:

- Gabrič Aleš, Režek Mateja (2011). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS. Str. 266–268.
- Učni načrt za zgodovino splošne gimnazije (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo.
- <http://prezi.com/l543hf0jqqqf/polivinil-klorid-pvc-politetrafluoroeten-ptfe-polistiren-ps/> (16. 1. 2014).
- <http://generalfeldmarschall1staatpreussen.wordpress.com/2014/01/17/henry-ford-eine-einleitung-zu-den-judischen-protokollen/> (17. 1. 2014)
- http://de.wikipedia.org/wiki/Carl_Benz (17. 1. 2014)
- <http://ghostsofcd.org/2013/08/26/1906-speed-limit-set-12-miles-per-hour/> (17. 1. 2014)
- <http://repokar.wordpress.com/2013/11/18/first-car/> (17. 1. 2014)
- <http://www.zagar.ws/ana/aerodinamika/zgodovina.html> (17. 1. 2014)
- <http://jpetrie.myweb.uga.edu/einstein.html> (17. 1. 2014)
- <http://194.249.196.220/proj07/r00/seminar2c0000/zgodovina.html> (17. 1. 2014)

POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILAUČNI PRIPOMOČKI
5 min	<p>Dober dan učenci. Kako ste, a ste v redu?</p> <p>Me veseli, kajti danes bomo obravnavali novo učno snov. Čemu bo namenjena današnja učna ura, boste poskusili ugotoviti sami. Razdelila vam bom rebus in rešitev rebusa nosi naslov današnje učne ure.</p> <p>Učitelj razdeli dijakom liste z rebusi.</p> <p>Imate minuto časa, da pridete do rešitve.</p> <p>Ste prišli do rešitve? In kaj je rešitev?</p> <p>Tako je. Danes bomo obravnavali napredek znanosti.</p> <p>Kakšne asociacije pa imate, ko slišite napredek znanosti oz. znanost?</p>	<p>Ja, u redu smo.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki pričnejo reševanjem rebusa.</p> <p>Ja. Napredek znanosti.</p> <p>Novi izumi, avtomobil,</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razgovora</p> <p>Metoda razlage</p> <p>z</p> <p>Individualna učna oblika</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razgovora</p>	<p>Kopija rebusa</p> <p>Projekcijsko platno, diaproyektor, računalnik PP, str. 1.</p>

	<p>Super, mogoče še kaj?</p> <p>Danes se bomo torej naučili opisati razvoj znanosti od 19. stoletja do konca 20. stoletja. Naučili se bomo opisati razvoj na področju fizike in kemije, prometa, komunikacije in kakšen vpliv je razvoj znanosti imel na gospodarstvo in življenje ljudi.</p>	<p>televizija, telefon, radio ...</p> <p>Dijaki so tiho.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p>	Metoda razlage	
--	--	---	----------------	--

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / SPROTNO PONAVLJANJE

VSEBINSKI POUDARKI	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČ NI PRIPOMO ČKI
<p>1. ZNANSTVENO DELO V 19. IN 20. STOLETJU</p> <p>5 min</p>	<p>Preden preidemo na samo snov, bi prosila nekoga, če razdeli delovne liste, ki vam bodo služili kot zapis snovi.</p> <p>Predlagam, da delovni list izpolnujete sproti med razlago, ker boste tako ga najlažje rešili. Prav tako dobro poslušajte, kajti na koncu bomo preverili vaše znanje.</p> <p>Znanost se je začela predvsem razvijati v drugi polovici 19. stoletja, po industrijski in meščanskih</p>	<p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijak razdeli delovne liste.</p>	<p>Frontalna učna oblika, Metoda razlage</p>	<p>Delovni list</p> <p>Projekcijsko platno, diaporojektor, računalnik</p>

	<p>revolucijah. Najprej si bomo pogledali, kakšno je bilo delo raziskovalcev v 19. in kakšno v 20. stoletju.</p> <p>Kaj vi menite, ali se je delo znanstvenikov v 19. stoletju razlikovalo z delom v 20. stoletju?</p> <p>Bi znal kdo povedat, kako se je spremenilo?</p> <p>Včasih so se raziskovalci lahko avtonomno odločali, kaj bodo delali in raziskovali, imeli so svoje male laboratorije in večkrat ponavljali izbrani poskus. V 20. stoletju pa temu ni bilo več tako. V njegovo načrtovanje so se vključila velika industrijska podjetja in država, saj so videli, da na tak način (z novimi in boljšimi izdelki) lahko obvladajo svetovni trg. Zato so tudi vlagali v sodobne laboratorije, nove raziskave. Izumitelje starih časov so zamenjale večje ekipe znanstvenikov, v katerih je imel vsak določeno vlogo. Nova odkritja niso več promovirala</p>	<p>Se je spremenilo</p> <p>Dijaki so tiho.</p> <p>Dijaki izpolnjujejo delovni list in pozorno poslušajo učiteljevo razlago.</p>	<p>Metoda razgovora</p> <p>Metoda razlage</p>	<p>ik, PP, str. 2.</p>
--	---	---	---	------------------------

	<p>znanstvenikov, saj so z rezultati razpolagala podjetja oz. država. Znanstevnik je sicer dobil boljše delovne pogoje, vendar je bil odvisen od financerja, ki je določal smer raziskovanja. V 20. stoletju torej številnih odkritij ljudje niso poznali po znanstvenikih, temveč po naročnikih in podjetjih, ki so imela interes, da novosti hitro vključijo v proizvodnjo in prodajo.</p> <p>Imate na delovnih listih vse zapisano?</p> <p>Prosim nekoga, da prebere rešitve prve naloge. Hvala, sedaj pojdimo naprej.</p>	<p>Imamo vse zapisano.</p> <p>Dijak se javi in prebere rešitve prve naloge.</p>	<p>Metoda razgovora</p>	<p>Delovni list.</p>
<p>2. ODKRITJA NARAVOS LOVNIH ZNANOSTI</p> <p>5min</p>	<p>Katera področja pa so po vašem mnenju najbolj prispevala k tehnološkemu razvoju?</p> <p>Super, tako je. Morda še kaj?</p> <p>Tako kot ste povedali, za hiter tehnološki razvoj so zelo pomembna odkritja naravoslovnih znanosti od 19. stoletja naprej.</p> <p>Nove teorije fizikov so</p>	<p>Fizika, matematika</p> <p>Dijaki so tiho.</p> <p>Dijaki izpolnjujejo delovni list in pozorno poslušajo učiteljevo razlago.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razgovora</p> <p>Metoda razlage</p>	<p>Projekcijsko</p>

	<p>spreminjale poglede na svet in veselje. Eden pomembnih je bil tudi gospod, ki ga vidite na sliki. Ga mogoče kdo prepozna?</p> <p>Tako je. To je Albert Einstein, ki je znan po teoriji relativnosti iz leta 1905 s katero je spremenil poglede na naravo in veselje. Prišlo je tudi do hitrega razvoja kemije in kemijske tehnologije. Vse te novosti so zahtevale veliko energije in materialov.</p> <p>Kje mislite, da so začeli pridobivati te materiale?</p> <p>Tako je, človek je začel posegati po naravnih virih, kot so voda, morje, veter in fosilna goriva. Konec 19.stoletja sta bili zgrajeni tudi prvi hidroelektrarni v Nemčiji in v ZDA. V 20.stoletju pa so jih začeli graditi po vsem svetu.</p> <p>Prav tako so iskali umetne materiale, kar se je intenzivno začelo v 19. stoletju, ko sta elastika in vulkanizirana guma omogočili razvoj več</p>	<p>Dijaki si pogledajo sliko in odgovorijo, da je to Einstein.</p> <p>Črpali so naravne vire.</p> <p>Dijaki poslušajo in rešujejo delovni list</p>	<p>Metoda dela s slikovnimi viri.</p> <p>Metoda razlage</p> <p>Metoda razgovora</p> <p>Metoda razlage</p>	<p>platno, diaproskop, računalnik, PP, str. 3.</p>
--	--	--	---	--

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>vrst industrije. Med drugo svetovno vojno so britanski kemiki so razvili PVC.</p> <p>Mogoče kdo ve kaj je to PVC?</p> <p>Tako je. In kaj to pomeni?</p> <p>Tako ja. Gre se za vrsto plastike, ki se uporablja za vrata, okenske navojnice, tesnila, žlebove, obutev, talne obloge, embalaža, folije itd.</p> <p>In PVC je tako v drugi polovici 20. stoletja prodril v proizvodnjo številnih izdelkov za široko porabo. Prav tako so izboljšali dotedanje snovi in jih naredili prožnejše, odpornejše in obstojnejše. Med materiali, ki so prišla v vsakodnevno uporabo, so umetna vlakna, npr. Leta 1935 so odkrili najlon. Tudi nafta je dobila pomembno vlogo kot industrijska surovina.</p> <p>Pa pogledjmo rešitve druge naloge. Kdo prebere rešitve ?</p> <p>Učitelj določi dijaka, da prebere rešitve.</p>	<p>Poliviniklorid.</p> <p>Plastika.</p> <p>Dijaki poslušajo in rešujejo delovni list.</p> <p>Nihče se ne javi.</p> <p>Dijak prebere rešitve druge naloge, ostali dijaki si zapisujejo, kar nimajo zapisano.</p>	<p>Metoda razgovora</p> <p>Metoda razlage</p> <p>Metoda razgovora</p>	<p>Delovni list</p>
--	--	---	---	---------------------

<p>3. SPREMEMBE V PROMETU IN KOMUNIKACIJI</p> <p>20 min</p>	<p>Videli smo, da sta imeli razvoj kemije in fizike zelo pomemben vpliv za napredek znanosti. Poleg na naravoslovnem področju, je do pomembnih izumov in novosti prišlo tudi v prometu in se tudi pojavile nove zvrsti komunikacije.</p> <p>Da pa ne bom samo jaz govorila, boste sedaj dobili eno nalogo. In sicer vrnili se boste v preteklost, v čas tehnoloških odkritij. Poskusili se boste vživeti v tedanje dogajanje in to svoje dožemanje, občuke takratnega dogajanja boste tudi zapisali na list. Dobili boste list z navodili, kjer je zapisano v kakšno situacijo se morate vživeti. Na voljo boste imeli 10 minut časa. Delali pa boste v treh skupinah in vsaka skupina bo izbrala poročevalca, ki bo predstavil doživetje.</p> <p>Učitelj razdeli liste z navodili.</p> <p>Sedaj je čas potekel in bi prosila prvo skupino, da predstavi</p>	<p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki poslušajo navodila naloge.</p> <p>Dijaki se razdelijo v tri skupine.</p> <p>Dijaki pričnejo z reševanjem naloge.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p> <p>Skupinska učna oblika Metoda izkustvenega učenja</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda izkustvenega</p>	<p>Listi z navodili za skupinsko delo</p>
---	--	---	--	---

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>svoje vživetje v situacijo.</p> <p>Super hvala. Naslednja skupina.</p> <p>Zelo dobro. In še zadnja skupina.</p> <p>Najlepša hvala. Vsi ste zelo dobro opravili. Sedaj se lahko usedete na svoja mesta.</p> <p>Če samo povemo še nekaj pomembnih informacij o razvoju prometa in pojavu novih vrsti komunikacij. O tem imate že zapisano na delovnem listu, lahko si kaj dopišete.</p> <p>Torej, veliko raziskav je bilo usmerjenih v nova transportna sredstva, tako na kopnem kot tudi na vodi in v zraku.</p> <p>Za iznajditelja majhnega zasebnega</p>	<p>Dijak prve skupine in predstavi oz. prebere vživetje v situacijo, ko se pojavijo prvi avtomobili.</p> <p>Dijak druge skupine predstavi situacijo opazovanja prvega poleta z letalom.</p> <p>Dijak predstavi vživetje v situacijo, ko se pojavijo nove vrsti komunikacije.</p> <p>Dijaki se sedaj umirijo in usedejo na svoja mesta.</p>	<p>a učenja</p> <p>Metoda razlage</p>	<p>Delovni list.</p> <p>Projekcijsko platno, diapozitiv, računalnik, PP, str. 4.</p>
--	--	--	---------------------------------------	--

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>avtomobila (1885) velja Nemec Karl Benz.</p> <p>Mogoče bi znali povedati kateri izmed teh dveh gospodov je Karl Benz?</p> <p>Tako je, Karl Benz je na levi stran in prav tako avto, ki ga je izumil. Njegove uspehe so nadgradili s hitrejšimi motorji, bolj zanesljivimi zavorami. Tako je prišel na trg avtomobil znamke Ford. Henry Ford, ki je tudi ustanovil tovarno avtomobilov Ford, je vpeljal v tovarne tekoči trak, kar je pripeljalo do množične proizvodnje in s tem do pocenitve proizvodov. Takemu načinu organizacije dela oz. proizvodnje v 20.stoletju kako, pravimo? Morda kdo ve?</p> <p>Temu pravimo fordizem.</p> <p>Na PowerPointu tudi imate sliko Henryja Forda in njegov avtomobil.</p>	<p>Nekateri povedo pravilno drugi napačno.</p> <p>Dijaki so tiho.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki pogledajo sliko.</p>	<p>Metoda dela s slikovnimi viri</p> <p>Metoda razlage</p> <p>Metoda razgovora</p> <p>Metoda razlage</p> <p>Metoda slikovne demonstracije.</p>	
--	---	---	--	--

	<p>Po hitrem dvigu življenjskega standarda je avtomobil sredi 20.stoletja postal dosegljiv večini družin v razvitem svetu.</p> <p>Tudi železnice so se spremenile. Parne lokomotive so zamenjale dizelske in nato so prišle še električne. Največja mesta so v 20.stoletju dobila tudi podzemno železnico.</p> <p>Bratoma Wright Bratoma pripisujemo izdelavo prvega letala. Lahko si jih pogledamo na sliki in prvo letalo.</p> <p>Leta 1905 sta dokazala, da se je mogoče z letalom trdne konstrukcije nadzorovano premikati po zraku in varno pristati. Sledil je hiter razvoj in leta 1919 so uvedli prvo redno potniško letalsko progo med Londonom in Parizom.</p> <p>Kot smo povedali, je prišlo tudi do napredka v komunikaciji. S snemanjem zvoka in slik, ki se gibljejo so se izumitelji ukvarjali</p>	<p>Dijaki poslušajo</p> <p>Dijaki si pogledajo sliki na PowerPoint predstavitvi.</p>	<p>Metoda razlage</p> <p>Metoda slikovne demonstracije</p> <p>Metoda razlage</p>	<p>projekcijsko platno, diaprojektor, računalnik, PP, str 5.</p>
--	---	--	--	--

	<p>že v 19. stoletju. Prelomnica za radio in kinematograf pa velja prva polovica 20.st.</p> <p>Mogoče kdo ve, kdaj v Sloveniji dobimo prvo radijsko postajo?</p> <p>Ljubljana dobi prvo radijsko postajo leta 1928.</p> <p>Prenos slike je bil tudi že pred drugo sv. Vojno. Večina razvitih držav je televizijo dobila po vojni, zlasti v 50-ih. Barvna televizija se je uveljavila v 60-ih.</p> <p>Prišlo je tudi do razvoja prenašanja informacij na velike razdalje. Tako je leta 1921 se pojavil prvi teleprinter. Veliko revolucijo na tem področju pa je povzročila uporaba satelitov. Prvi uspešen poskus izstrelitve satelita v vesolje je bil leta 1957.</p> <p>Konec 60-ih so začeli razvijati tudi sistem za povezovanje računalnikov na različni koncih sveta. Sistem so sprva uporabili za znanstvene namene, v 90ih pa tudi za komercialne namene</p>	<p>Dijaki ne poznajo odgovora.</p>	<p>Metoda razgovora</p> <p>Metoda razlage</p>	
--	--	------------------------------------	---	--

	<p>in nastal je svetovni splet, ki je prinesel v življenje ljudi številne spremembe. Ne samo splet, ampak tudi vse druge naštete zvrsti komunikacije so pomenile velike spremembe v življenju.</p> <p>O kakšnih spremembah pa govorimo?</p> <p>Tako je. Informacije, ki so bile na začetku 20.st. človeku izključno dosegljive v časopisih in knjigah, so ob koncu stoletja dosegle večino družin v bolj razvitem in srednje razvitem svetu. Nove oblike komunikacije, kot je splet, so nadomestili poštni način komuniciranja in ljudje vse več časa preživijo pred računalniki in televizorji, in med poslušanjem radia. To je seveda pripeljalo do sprememb v medosebnih stikih, saj so ljudje zaradi večje porabe časa pred televizijo, spletom... manj vzpostavljali pristne, neposredne stike.</p>	<p>Večja povezanost ljudi, manj osebnih interakcij z ljudmi, hitrejši dostop do informacij...</p>	<p>Metoda razgovora</p> <p>Metoda razlage</p>	<p>Projekcija platno, diapozitiv, računalnik PP, str. 6.</p>
--	--	---	---	--

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE / PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
10 min	<p>Kot sem že povedala na začetku, bomo preverili, kaj in koliko ste se danes naučili. Dobili boste preverjanje s sedmimi vprašanji. Na voljo boste imeli 10 min da rešite in nato bom pobrala preverjanje in ga dobite jutri popravljenega nazaj.</p> <p>Smo končali?</p> <p>Sedaj bi nekoga prosila, če pobere vse liste in mi jih prinese.</p> <p>Hvala in se vidimo jutri.</p>	<p>Dijaki poslušajo navodila.</p> <p>Dijaki pričnejo z reševanjem.</p> <p>Ja.</p> <p>Dijak pobere vse preverjalne liste in jih prinese učitelju.</p> <p>Nasvidenje.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p> <p>Individualna učna oblika.</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razgovora</p>	<p>Preverjalni list</p>

SEZNAM PRILOG:

1. Nerešen rebus
2. Rešen rebus
3. Zapis učne snovi v obliki delovnega lista (nerešen)
4. Zapis učne snovi v obliki delovnega lista (rešen)
5. Neizpolnjen delovni list za preverjanje
6. Izpolnjen delovni list za preverjanje

1. PRILOGA: Rešen rebus

N A P R E X

+

X X D E K MRAZ

Z N A K

N O S

T I X X

REŠITEV:

NAPREDEK ZNANOSTI

2. **PRILOGA:** Zapis učne snovi v obliki delovnega lista (nerešen)
Napredek znanosti, delovni list

18. 1. 2014

1. **Znanstveno delo v 19. in 20. stoletju**

Naštej značivosti dela raziskovalcev v 19.stoletju in v 20.stoletju.

19. stoletje:	20. stoletje

2. **Odkritja naravoslovnih znanosti**

Pravilno dopolni manjkajoče besede.

- Za hiter tehnološki razvoj so zelo pomembna odkritja _____ od 19. stoletja naprej.
- Eden pomembnih fizikov je bil _____, ki je s svojo teorijo relativnosti iz leta _____ spremenil poglede na naravo in vesolje.
- Vse novosti na področju naravoslovnih znanosti so zahtevale veliko energije in materialov. Zato je človek začel posegati po _____.
- Prišlo je do razvoja umetnih materialov, kar se je intenzivno začelo v _____, ko sta elastika in vulkanizirana guma omogočili razvoj več vrst industrije.
- Med drugo svetovno vojno so britanski kemiki razvili _____.
- Med materiali, ki so prišla v vsakodnevno uporabo, so _____.
- Nafta je dobila pomembno vlogo kot industrijska _____.

3. **Spremembe v prometu in komunikaciji**

PROMET	KOMUNIKACIJA
<ul style="list-style-type: none">-Iznajditelj majhnega zasebnega avtomobila (1885) Nemeč Karl Benz.-L. 1908 prišel na trg avtomobil znamke Ford, ki ga je iznašel Henry Ford. Henry Ford je vpeljal v tovarne tekoči trak, kar je pripeljalo do množične proizvodnje in s tem do pocenitve proizvodov. Takemu načinu organizacije proizvodnje v 20. st. pravimo fordizem.- Parne lokomotive so zamenjale dizelske in nato so prišle še električne- Brata Wright l. 1905 dokazala, da se je mogoče z letalom trdne konstrukcije nadzorovano premikati po zraku in varno pristati.	<ul style="list-style-type: none">- Prelomnica za radio in kinematograf velja prva polovica 20. st.- Ljubljana dobi prvo radijsko postajo leta 1928.- Prenos slike je bil tudi že pred drugo sv. Vojno. Večina razvitih držav je televizijo dobila po vojni, zlasti v 50-ih.- Barvna televizija se je uveljavila v 60-ih- Leta 1921 se je pojavil prvi teleprinter.- Prvi uspešen poskus izstrelitve satelita v vesolje je bil leta 1957.- Konec 60-ih so začeli razvijati tudi sistem za povezovanje računalnikov na različni koncih sveta, ki so jih sprva uporabljali le za znanstvene namene, v 90-ih nastane splet.

4. PRILOGA: Zapis učne snovi v obliki delovnega lista (rešen)
Napredek znanosti, delovni list

18. 1. 2014

1. Znanstveno delo v 19. in 20. stoletju

Naštej značivosti dela raziskovalcev v 19.stoletju in v 20.stoletju.

19. stoletje:	20. stoletje
Raziskovalci so avtonomno odločali kaj bodo raziskovali.	V raziskovanje so se vključila velika podjetja in država.
Imeli so svoje male laboratorije.	Pojavijo se večje ekipe znanstvenikov
Lahko so večkrat ponavljali izbrani poskus.	Nova odkritja niso več promovirala znanstvenikov.
	Znanstevnik je dobil boljše delovne pogoje a odvisen od financerja.
	Številnih odkritij ljudje niso poznali po znanstvenikih ampak po podjetjih.

2. Odkritja naravoslovnih znanosti

Pravilno dopolni manjkajoče besede.

- h) Za hiter tehnološki razvoj so zelo pomembna odkritja naravoslovnih znanosti od 19. stoletja naprej.
- i) Eden pomembnih fizikov je bil Albert Einstein, ki je s svojo teorijo relativnosti iz leta 1905 spremenil poglede na naravo in vesolje.
- j) Vse novosti na področju naravoslovnih znanosti so zahtevale veliko energije in materialov. Zato je človek začel posegati po naravnih virih.
- k) Prišlo je do razvoja umetnih materialov, kar se je intenzivno začelo v 19. stoletju, ko sta elastika in vulkanizirana guma omogočili razvoj več vrst industrije.
- l) Med drugo svetovno vojno so britanski kemiki razvili PVC (polivinilklorid).
- m) Med materiali, ki so prišla v vsakodnevno uporabo, so umetna vlakna.
- n) Nafta je dobila pomembno vlogo kot industrijska surovina.

3. Spremembe v prometu in komunikaciji

PROMET	KOMUNIKACIJA
<p>Iznajditelj majhnega zasebnega avtomobila (1885) Nmec Karl Benz.</p> <p>-L. 1908 prišel na trg avtomobil znamke Ford,ki ga je iznašel Henry Ford. Henry Ford je vpeljal v tovarne tekoči trak, kar je pripeljalo do množične proizvodnje in s tem do pocenitve proizvodov. Takemu načinu organizacije proizvodnje v 20. st. pravimo fordizem.</p> <p>- Parne lokomotive so zamenjale dizelske in nato so prišle še električne</p> <p>- Brata Wright l. 1905 dokazala, da se je mogoče z letalom trdne konstrukcije nadzorovano premikati po zraku in varno pristati.</p>	<p>- Prelomnica za radio in kinematograf velja prva polovica 20. st.</p> <p>- Ljubljana dobi prvo radijsko postajo leta 1928.</p> <p>- Prenos slike je bil tudi že pred drugo sv. Vojno. Večina razvitih držav je televizijo dobila po vojni, zlasti v 50-ih.</p> <p>- Barvna televizija se je uveljavila v 60-ih</p> <p>- Leta 1921 se je pojavil prvi teleprinter.</p> <p>- Prvi uspešen poskus izstrelitve satelita v vesolje je bil leta 1957.</p> <p>- Konec 60-ih so začeli razvijati tudi sistem za povezovanje računalnikov na različni koncih sveta, ki so jih sprva uporabljali le za znanstvene namene, v 90-ih nastane splet.</p>

5. **PRILOGA:** Neizpolnjen delovni list za preverjanje

PREVERJANJE ZNANJA

Ime in priimek: _____

Datum: _____

Število doseženih točk: ___/16

1. **Kdaj se je začela znanost hitro razvijati? (___/1)**

2. **V 20. stoletju se je način znanstvenega dela zelo spremenil. Obkroži 3 pravilne trditve, ki govorijo o spremenjenem načinu dela znanstvenikov. (___/2)**
 - a) Raziskovalci so avtonomno odločali, kaj bodo delali.
 - b) V raziskovanje so se vključila velika podjetja in država
 - c) Izumitelje so zamenjale večje ekipe znanstvenikov.
 - d) Nova odkritja so promovirala znanstvenike.
 - e) Znanstvenik je dobil boljše delovne razmere a je bil odvisen od financerja.

3. **Temelj za hiter tehnološki razvoj so odkritja naravoslovnih znanosti od 19. stoletja naprej. Pravilno obkroži! (___/1)**

DA

NE

4. **Pravilno zapiši številke imena izumiteljev pred njihovimi dosežki: (___/2)**

1. Henry Ford _____ teorija relativnosti

2. Albert Einstein _____ avtomobil

3. Brata Wright _____ letalo

5. **Pravilno dopolni manjkajoče besede v besedilu. (___/3)**

Nove teorije fizikov so spreminjale poglede na svet in vesolje. Prišlo je do hitrega napredka v _____ tehnologiji. Novosti so zahtevale veliko energije in materialov, zato je človek začel posegati po _____. V 19. stoletju se je začelo tudi iskanje _____, ki so omogočili razvoj več vrst industrije. Tudi _____, ki je bila najprej cenjena kot fosilno gorivo, postane pomembna industrijska surovina.

6. Razloži pojem fordizem. (___/4)
7. V 20. stoletju se pojavijo nove zvrsti komunikacije in prenašanje informacij. Naštej vsaj 3 novosti na tem področju. Navedite 3 pomene, ki so jih imele te novosti za ljudi v 20. stoletju in jih razloži (___/3)
-

6. PRILOGA: Izpolnjen delovni list za preverjanje

PREVERJANJE ZNANJA

Ime in priimek: _____

Datum: _____

Število doseženih točk: ___/16

1. Kdaj se je začela znanost hitro razvijati? (___/1)

Po industrijski in meščanskih revolucijah ali druga polovica 19. stoletja.

(Oba se štejeta kot pravilna odgovora in v tem primeru dijak dobi 1 točko. Če dijak navede nepopolni odgovor, npr. 19. stoletje, dobi 0 točk.)

2. V 20. stoletju se je način znanstvenega dela zelo spremenil. Obkroži 3 pravilne trditve, ki govorijo o spremenjenem načinu dela znanstvenikov. (___/2)

- a) Raziskovalci so avtonomno odločali, kaj bodo delali.
- b) V raziskovanje so se vključila velika podjetja in država
- c) Izumitelje so zamenjale večje ekipe znanstvenikov.
- d) Nova odkritja so promovirala znanstvenike.
- e) Znanstvenik je dobil boljše delovne razmere a je bil odvisen od financerja.

(Če dijak obkroži vse tri pravilne trditve dobi 2 točki. Če obkroži dve pravilni trditvi dobi 1 točko. Če obkroži eno pravilno trditev dobi 0 točk.)

3. Temelj za hiter tehnološki razvoj so odkritja naravoslovnih znanosti od 19. stoletja naprej. Pravilno obkroži! (___/1)

DA

NE

(Če dijak obkroži pravilno dobi 1 točko, če obkroži napačno dobi 0 točk.)

4. Pravilno zapiši številke imena izumiteljev pred njihovimi dosežki: (___/2)

- 1. Henry Ford ___2___ teorija relativnosti
 - 2. Albert Einstein ___1___ avtomobil
 - 3. Brata Wright ___3___ letalo
-

(Če dijak pravilno poveže tri izumitelje z njihovimi dosežki dobi 2 točki. Če pravilno poveže 2 izumitelja z njunimi dosežki dobi 1 točko. Če pravilno poveže le enega izumitelja z njegovim dosežkom dobi 0 točk.)

5. Pravilno dopolni manjkajoče besede v besedilu. (___/3)

Novе teorije fizikov so spreminjale poglede na svet in vesolje. Prišlo je do hitrega napredka v kemijski tehnologiji. Novosti so zahtevale veliko energije in materialov, zato je človek začel posegati po naravnih virih. V 19. stoletju se je začelo tudi iskanje umetnih materialov, ki so omogočili razvoj več vrst industrije. Tudi nafta, ki je bila najprej cenjena kot fosilno gorivo, postane pomembna industrijska surovina.

(Če dijak pravilno vstavi vse štiri besede dobi 3 točke. Če pravilno vstavi tri besede dobi 2 točki. Če pravilno vstavi dve besedi dobi 1 točko. Če pravilno vstavi eno besedo ali nobeno dobi 0 točk.)

6. Razloži pojem fordizem. (___/4)

Fordizem je oblika organizacije proizvodnje, ki se začne z vpeljavo tekočega traku, ki ga je v tovarnah vedel Henry Ford. S tekočim trakom je prišlo do množične proizvodnje in s tem do pocenitve proizvodov.

(Če dijak navede vseh pet značilnosti, ki so navedene zgoraj dobi 4 točke. Če navede 4 značilnosti dobi 3 točke. Če navede 3 značilnosti dobi 2 točki, če navede 2 značilnosti dobi 1 točko. Če navede eno značilnost ali nobene dobi 0 točk.)

7. V 20. stoletju se pojavijo nove zvrsti komunikacije in prenašanje informacij. Naštej vsaj 3 novosti na tem področju. Navedite 3 pomene, ki so jih imele te novosti za ljudi v 20. Stoletju in jih razloži (___/3)

Novosti so bile: Radio, Televizija, splet, sateliti, teleprinter.

Pomen:

- Ljudje niso imeli dostop do informacij le v časopisih in knjigah, ampak so imeli z izumom televizije, radia in spleta do informacij večji dostop.
- Pomenijo tudi nov način preživljanja prostega časa (več časa namenijo gledanju televizije, poslušanju radia, uporabi spleta).
- S tem se tudi spremeni način vzpostavljanja stikov z drugimi ljudmi, saj je vse manj pristnih in neposrednih stikov.

(Če dijak našteje vsaj tri novosti dobi za ta odgovor 1 točko. Če jih našteje manj kot tri dobi 0 točk. Če dijak pravilno navede in razloži vse tri pomene lahko dobi še dodatni 2 točki. Če navede in razloži dva pomena dobi 1 točko. Če navede in razloži en pomen dobi 0 točk za ta del vprašanja. Če dijak samo navede pravilno vse tri pomene dobi 1 točko. Če dijak samo navede dva ali manj pomenov dobi 0 točk.)

7. PRILOGA: Naloge za skupinsko delo

1. **Skupina:** Konec 19. stoletja in prva polovica 20. stoletja je obdobje mnogih tehnoloških izumov. Do velikih sprememb je prišlo tudi na področju prometa na kopnem. Pojavijo se prvi avtomobili. Vaša naloga je, da se vrnete v takratni čas in se poskusite vživeti v človeka, v času začetkov avtomobilizma. Bodite inovativni.

 2. **Skupina:** Konec 19. stoletja in prva polovica 20. stoletja je obdobje mnogih tehnoloških izumov. Do velikih sprememb je prišlo tudi na področju prometa v zraku. Brata Wright sta leta 1905 dokazala, da se je mogoče z letalom trdne konstrukcije nadzorovano premikati po zraku in varno pristati na zemljo. Vaša naloga je, da se vživite v opazovalca, ki je spremljal prvi polet z letalom in opišete njegove emocije, navdušenje, zanimanje... Bodite inovativni.

 3. **Skupina:** Konec 19. stoletja in prva polovica 20. stoletja je obdobje mnogih tehnoloških izumov. Pojavile so se tudi nove zvrsti komunikacije in prenašanja informacij, kot so televizija, radio, teleprinter, sateliti in splet. To je povzročilo velike spremembe v življenju ljudi. Poskusite se vživeti v takratnega človeka in skozi vživetje opišite kako so te spremembe vplivale nanj.
-

8. **PRILOGA:** PowerPoint predstavitev za učno uro

NAPREDEK ZNANOSTI

KATARINA SARATLIJA

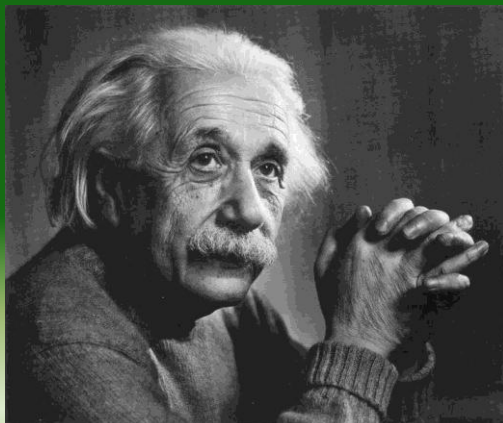
LJUBLJANA, 2014

Delo znanstvenikov

↓ ↓

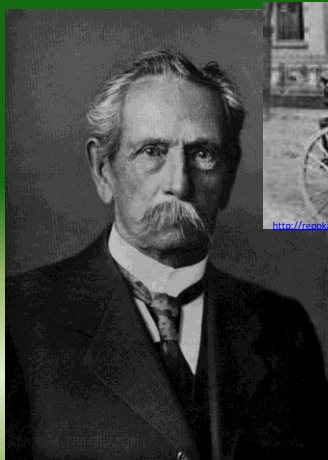
19. stoletje 20. stoletje

Odkritja naravoslovnih znanosti

<http://petrie.myweb.uga.edu/einstein.html>

Spremembe v prometu

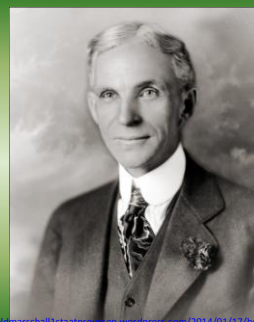
http://de.wikipedia.org/wiki/Carl_Benz

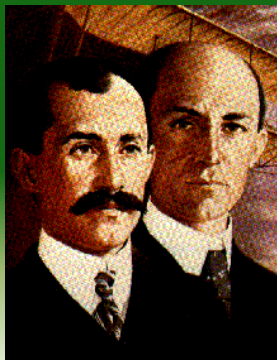
<http://zoochem.com/2016/01/28/first-car/>

<http://ghostsofdc.org/2013/08/28/1906-speed-limit-set-12-miles-per-hour/>

<http://generaljohnmarshall1stateresources.com/biography/2014/01/12/the-life-of-general-john-marshall-1753-1835/>

<http://www.zagar.ws/ana/aerodinamika/zgodovina.html>

<http://194.249.196.220/proj07/r00/seminar2c0000/zgodovina.html>

**VPLIV NOVIH ZVRSTI KOMUNIKACIJE
NA ŽIVLJENJE LJUDI??**

Viri in literatura

- Gabrič Aleš, Režek Mateja (2011). Zgodovina 4. Učbenik za četrty letnik gimnazije. Ljubljana: DZS. Str. 266–268.
- Učni načrt za zgodovino splošne gimnazije (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo.
- <http://arezi.com/1543h0jgapi/polivinil-klorid-pvc-politetrafluoretan-pife-polistiren-psi/> (16. 1. 2014).
- <http://generalfeldmarschallistaatoreussen.wordpress.com/2014/01/17/henry-ford-eine-einleitung-zu-den-judischen-protokollen/> (17. 1. 2014)
- <http://de.wikipedia.org/wiki/Carl-Benz> (17. 1. 2014)
- <http://ghostsofdc.org/2013/08/26/1906-speed-limit-set-12-miles-per-hour/> (17. 1. 2014)
- <http://repokar.wordpress.com/2013/11/18/first-car/> (17. 1. 2014)
- <http://www.zagar.ws/ana/aerodinamika/zgodovina.html> (17. 1. 2014)
- <http://ipetrie.myweb.uga.edu/einstein.html> (17. 1. 2014)
- <http://194.249.196.220/proj07/r00/seminar2c0000/zgodovina.html> (17. 1. 2014)

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino
Didaktika zgodovine

**UČNA PRIPRAVA:
POLITIČNE MIGRACIJE V PRVI POLOVICI 20. STOLETJA**

DATUM: 18. 1. 2014

IME IN PRIIMEK: Mojca Tramte

UČNA PRIPRAVA

OSNOVNI PODATKI

Šola: gimnazija
Razred: 4. letnik
Datum: 18. 1. 2013
Predmet: zgodovina
Učna tema: - tema iz učnega načrta: Migracije prebivalstva - tema iz učbenika: Migracije prebivalstva
Učna enota – naslov učne ure: Politične migracije v prvi polovici 20. stoletja
Učne oblike: - frontalna učna oblika - individualno delo - delo v skupini
Učne metode: - metoda razlage, - metoda razgovora, - metoda dela z zemljevidom, - igra vlog (televizijski dnevnik; poljubno izbrana oddaja), - metoda slikovne demonstracije, - metoda grafičnih izdelkov, - metoda glasbene demonstracije.
Učne tehnike: rebus, viharjenje možganov (pri skupinskem delu)
UČNI CILJI: Cilji iz učnega načrta: Dijaki/-nje: <ul style="list-style-type: none">• raziščejo in primerjajo vzroke za migracije v različnih obdobjih 20. stoletja;• ključne dogodke, pojave in procese umestijo v ustrezen zgodovinski čas in prostor;• razvijajo sposobnost različnih oblik komunikacije;• razvijajo socialne spretnosti pri različnih oblikah sodelovalnega učenja;• razvijajo pozitiven odnos do pomena spoštovanja človekovih pravic, enakosti, strpnosti, demokracije in medkulturnega dialoga.
Cilji učne ure oz. pričakovani dosežki (operativni učni cilji): <i>Izobraževalni učni cilji</i> Ob koncu učne ure učenec zna: <ul style="list-style-type: none">- opredeliti migracije,- naštet, v katerih obdobjih je prihajalo do migracij,- povedati vzroke za migracije pred in med 1. svetovno vojno,- povedati vzroke za migracije med obema vojnama,- povedati vzroke za migracije med in po 2. svetovni vojni,- povedati, kateri narodi so se preseljevali,- povedati, kako so potekali selitveni tokovi v posameznih obdobjih,- naštet posledice migracij v posameznih obdobjih. <i>Funkcionalni učni cilji</i> Ob koncu učne ure učenec zna: <ul style="list-style-type: none">- odgovarjati na vprašanja,

- uporabljati učbenik,
- sodelovati in komunicirati v skupini,
- pripraviti avtentično nalogo,
- upoštevati navodila,
- individualno reševati učno nalogo,
- uporabljati pravilno zgodovinsko terminologijo.

Vzgojni učni cilji

Ob koncu učne ure učenec zna:

- kazati ustrezen odnos do preteklosti,
- spoštljivo vrednotiti migracijske tokove v 1. polovici 20. stoletja,
- kazati primeren odnos do sošolcev, učiteljev, šole in okolja.

Učna sredstva:

- **učila:** Gabrič, A., Režek, M. (2011): *Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije*. Ljubljana: DZS. Str. 251–57; diapozitivi PPT, učni list z rebusom, preverjanje znanja, fotografija, učni list z zapisom učne snovi.
- **učni pripomočki:** projekcijsko platno, projektor, zvočnik, računalnik, zvezek, kemični svinčnik, flomatri, beli listi, barvni listi, radirka, lepilo.

Didaktične etape učnega procesa:

1. UVAJANJE ALI PRIRAVLJANJE
2. OBRAVNAVANJE NOVE UČNE SNOVI ALI USVAJANJE
3. URJENJE ALI VADENJE
4. PONAVLJANJE
5. PREVERJANJE

Medpredmetne povezave z vsebinami:

Geografija (*selitveni tokovi, narodi, države*), sociologija (*družba, kršenje človekovih naravnih pravic*), državljanska kultura in etika (*identiteta, stereotipi o Judih*).

Novi pojmi s pojasnilom:

Migracije (*selitve prebivalcev zaradi političnih, kulturnih, verskih, kulturnih vzrokov*), gospodarska kriza (*kriza v gospodarstvu; pomanjkanje dobička v gospodarstvu*), holokavst (*načrtno množično uničenje naroda – Judov*).

Viri in literatura:

- Gabrič, A., Režek, M. (2011). *Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije*. Ljubljana: DZS, str. 251–257.
- Učni načrt. ZGODOVINA. Gimnazija. Splošna gimnazija. Obvezni predmet (280 ur). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport : Zavod RS za šolstvo, 2008.

POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/ UČNI PRIPO- MOČKI
2 min (reševanje rebusa)	Lepo pozdravljeni, učenci. Za uvod si najprej razdelite liste z rebusi. Imate 2 minuti časa, da ga rešite in ugotovite, o čem se pogovarjali. Učitelj opazuje učence pri reševanju.	Učenci poslušajo. Učenci si razdelijo liste z rebusom. Učenci individualno rešujejo rebus.	frontalna oblika metoda razlage rebus individualna oblika metoda razgovora	list z rebusom, svinčnik
2 min	Kaj je rešitev rebusa? Rešitev je pravilna. Kaj pa so migracije – da ponovimo? Res je, migracije so velika preseljevanja ljudi zaradi različnih vzrokov – kakšnih? Kako pa je potekal selitveni tok – od kod kam? Pravilno. Danes se bomo naučili, kako so potekale migracije v začetku 20. stoletja, ki so jih sprožili politični vzroki: spremembe državnih meja, politični nasprotniki, pregon etnične skupine itd. Vse to bomo spoznali tudi z delom v skupinah. Zelo dobro poslušajte učno uro, ker bomo na koncu izvedli preverjanje znanja.	Rešitev je: Politične migracije v 1. polovici 20. stoletja. Migracije so preseljevanja ljudi. Ljudje se preseljujejo iz ekonomskih, verskih, kulturnih vzrokov pa tudi zaradi političnih. Selitveni tok je potekal iz Evrope v S in J Ameriko ter Avstralijo. Učenci poslušajo.	metoda razgovora metoda razlage	PPT št. 1 projektor računalnik projekcijsko platno PPT št. 2

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / SPROTNO PONAVLJANJE

VSEBINSKI POUDARKI	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/ UČNI PRIPOMO ČKI
1. Navodila in razdelitev učencev v skupine (1 min)	<p>Sedaj pa sledi skupinsko delo. Delali bomo v 4 skupinah. Vsaka skupina bo dobila določeno nalogo iz enega obdobja preseljevanj. Navodila in vso gradivo vam bom prinesla v skupino. Potrebujete tudi učbenik. Na voljo boste imeli 10 minut za delo, nato pa boste nalogo tudi predstavili.</p> <p>V skupine se boste razdelili tako, da bo najprej vsak izbral enega od barvnih listkov. Iste barve boste delale skupaj.</p>	<p>Učenci potegnejo listke in se potihoma razdelijo v 4 skupine (če jih je v razredu 30, se razdelijo v skupine po 7 ali 8).</p>	<p>frontalna oblika metoda razlage</p>	<p>barvni listki pripravljeno gradivo (flomastri, lepilo, barvni listi, beli listi) in navodila na listih</p>
2. Razdelitev dela učencem (1 min)	<p>Učitelj razdeli gradivo in navodila skupinam.</p>	<p>Učenci preberejo navodila za delo in pogledajo gradivo.</p>	<p>skupinska oblika metoda razlage</p>	<p>gradivo (flomastri, barvice, lepilo, barvni listi) in navodila za delo v ovojnici</p>

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

<p>3. Delo v skupinah</p> <p>10 min</p>	<p>Učitelj za motivacijo med reševanjem naloge v skupini prikaže fotografijo migracij in poleg predvaja skladbo <i>Separation</i>. Učitelj opazuje učence in hodi okrog, pomaga, svetuje.</p>	<p>Učenci vidijo fotografijo in slišijo skladbo, ki motivira njihovo delo v skupinah.</p> <p>Učenci v 1. skupini preberejo odlomek v učbeniku na strani 251 o začetkih preseljevanja pred in med 1. svetovno vojno. Sestavljajo avtentično nalogo (Sošolcem predstavite besedilo kot aktualno dogajanje v obliki televizijske novice po dnevniku RTV SLO.).</p> <p>Učenci v 2. skupini preberejo odlomek o preseljevanju med obema vojnama, ki je v učb. na str. 251, in sestavljajo avtentično nalogo (Sošolcem predstavite migracije v obliki intervjuja v poljubno izbrani oddaji. Sestavite najmanj 2 vprašanji.).</p> <p>Učenci v 3. skupini preberejo odlomek v učbeniku na strani 252, ki govori o preseljevanju med 2. svetovno vojno. Sestavljajo avtentično nalogo (Predstavite besedilo sošolcem tako, da kot migranti sestavite ilegalen letak proti okupatorju.).</p> <p>Učenci v 4. skupini preberejo odlomek o preseljevanju po 2. svetovni vojni in sestavljajo avtentično</p>	<p>metoda slikovne demonstracije</p> <p>metoda glasbene demonstracije</p> <p>metoda dela z učbenikom</p> <p>igra vlog</p> <p>metoda dela z učbenikom</p> <p>metoda dela z učbenikom</p> <p>metoda grafičnih izdelkov</p> <p>metoda dela z učbenikom</p> <p>pesem</p>	<p>PPT št. 3 (Separation: https://www.youtube.com/watch?v=_iGdcz3Fr2g&list=RDE5bWTcbFkYY)</p> <p>računalnik</p> <p>projektor</p> <p>projekcijsko platno</p> <p>zvočnik</p> <p>učbenik</p> <p>list z navodili</p> <p>svinčnik</p> <p>bel list papirja</p> <p>svinčnik</p> <p>flomastri</p> <p>trši papir</p> <p>barvni papir</p> <p>škarje</p> <p>lepilo</p> <p>radirka</p> <p>bel list papirja</p> <p>svinčnik</p>
--	---	--	--	---

		<p>nalogo (Sošolcem predstavite besedilo tako, da napišete pesem, kako so potekale migracije v 2. svetovni vojni. Uporabite besede: kolaboracionist, domovina, etnična meja, domovina, Slovenci, Izrael.).</p>		
<p>4. Predstavitev skupinskega dela</p> <p>15 min</p>	<p>Počasi zaključujte. Končajte. Preden začnemo s predstavitvami, si razdelite še učne liste z miselnim vzorcem, ki ga bomo vmes med razlago snovi dopolnjevali. Vsaka od skupin bo sedaj predstavila svojo nalogo. Na voljo imate le 2 minuti.</p>	<p>Učenci zaključujejo. Učenci poslušajo. Učenci si razdelijo učne liste z zapisom učne snovi. Učenci po skupinah predstavijo naloge. 1.skupina predstavi migracije pred in med 1. svetovno vojno kot</p>	<p>frontalna oblika metoda razlage</p> <p>metoda razlage</p> <p>igra vlog</p>	<p>učni list z zapisom učne snovi svinčnik</p>

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>Učitelj opazuje, poslušša učence.</p> <p>Učitelj povzame učno snov o migracijah pred in med 1. svetovno vojno: Burske vojne v JAR so se odvijale med nizozemskimi priseljenci (Buri) in britanskimi kolonisti. Nizozemci so bili dolgo časa pod oskrbo kmetov, zato jih Britanci niso mogli premagati in si jih podrediti. Britanci so ustanovili koncentracijska taborišča, kamor so zapirali tudi ženske in otroke. Prva svetovna vojna je bila naslednji razlog za politične migracije. Preseljevali so namreč ljudi iz frontnih območij (npr. Belgijci so bežali na nevtrarno Nizozemsko, Judje iz Rusije so bežali proti zahodu). Mobilizirali so vojake na fronte, v Nemčijo so uvažali vojne ujetnike, ki so jih zaposlovali. Naslednja skupina.</p> <p>Učitelj poslušša.</p>	<p>aktualno dogajanje v obliki televizijske novice po dnevniku RTV SLO). Ostali učenci opazujejo. Učenci poslušajo in dopolnjujejo učni list.</p> <p>Učenci poslušajo in dopolnjujejo učni list.</p> <p>2. skupina sošolcem predstavi migracije med obema vojnama v obliki intervjuja v poljubno izbrani oddaji. Ostali učenci opazujejo. Učenci poslušajo in si zapisujejo učno snov.</p>	<p>frontalna oblika metoda razlage</p> <p>frontalna oblika metoda razlage</p> <p>frontalna oblika metoda razlage</p> <p>frontalna oblika metoda grafičnih izdelkov</p>	<p>PPT št. 4 projektor projekcijsko platno računalnik učni list svinčnik</p> <p>PPT št. 5</p> <p>morebitni pripomočki, ki jih uporabijo učenci</p> <p>PPT št. 6 projektor projekcijsko platno računalnik učni list</p> <p>plakat oz. letak in ostali pripomočki,</p>
--	---	--	--	--

	<p>Učitelj povzame učno snov o migracijah med vojnami, ki so jih sprožile spremembe državnih meja (Estonija, Latvija, Litva, Madžarska, Poljska, Nemčija). Do migracij je prišlo tudi zaradi posledic grško-turške vojne in zamenjava politične oblasti (oktobrska revolucija v Rusiji).</p> <p>Tretja skupina se pripravi. Učitelj posluša.</p>	<p>3. skupina predstavi besedilo sošolcem tako, da kot migranti sestavijo ilegalen letak proti nemškemu okupatorju. Ostali učenci opazujejo.</p> <p>Učenci poslušajo in si zapisujejo učno snov.</p>	<p>metoda razlage</p>	<p>ki jih uporabijo učenci</p> <p>PPT št. 7 projektor projekcijsko platno računalnik učni list</p>	
	<p>Učitelj povzame učno snov o migracijah v 2. svetovni vojni, ki jih je sprožil nacizem in politični pritiski, poraz v španski državljanski vojni (Španci in Katalonci so bežali v Argentino, Kanado). Migracije je povzročila vojna – mobilizacija vojakov, transport Judov, Romov, Slovanov v taborišča, Nemcev na izpraznjena območja (slovanska ozemlja), beg pred raznarodovanjem in izmenjava narodov – prekrivnost etnične in državne meje</p>	<p>Učenci pogledajo na zemljevid.</p> <p>Vidimo predvsem, da so proti koncu vojne selitveni tokovi usmerjeni predvsem na zahod. Učenci poslušajo.</p>	<p>metoda dela z zemljevidom</p>	<p>metoda razlage</p>	<p>PPT št. 8 računalnik projekcijsko platno projektor zemljevid učni list svinčnik</p>
		<p>4. skupina sošolcem predstavi besedilo tako, da prebere pesem, kako so potekale migracije po 2. svetovni vojni). Ostali učenci opazujejo.</p>	<p>frontalna oblika pesem</p>	<p>metoda razlage</p>	<p>list s pesmijo in ostali pripomočki, ki jih učenci uporabijo</p>
					<p>PPT št. 9 projektor projekcijsko platno računalnik</p>

	<p>(npr. Romunija in Madžarska), umikanje Nemcev proti koncu vojne, beg okupiranih pred SZ, kolaboracionisti. Poglejmo še na zemljevid, kako so potekali tokovi selitev. Kaj opazite?</p> <p>Res je, pravilno. Bežali so nacisti, kolaboracionisti in tisti, ki so se bali komunizma.</p> <p>Še zadnja skupina. Učitelj posluša.</p> <p>Torej, migracije po 2. svetovni vojni povzročijo: vračanje domov iz taborišč, beg nacistov in kolaboracionistov, ki so, kot smo videli že prej, bežali na zahod. Migracije je sprožil tudi premik poljske meje in kolonizacija v Jugoslaviji. Še dodatni val migracij pa je povzročilo poenotenje državnih in etničnih meja, kar je povzročilo, da so si države med seboj izmenjale etnične manjšine, npr. Madžarska in Češkoslovaška. Emigrirali so tudi Judje, ki so bežali iz Evrope – to je prispevalo k ustanovitvi države Izrael.</p>	<p>Učenci poslušajo in si zapisujejo učno snov.</p>		<p>učni list svinčnik</p>
--	---	---	--	-------------------------------

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE / PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/ UČNI PRIPO- MOČKI
10 min	<p>Posedite se nazaj na svoja mesta. Za konec bomo izvedli še krajše preverjanje znanja, ki bo potekalo ustno. Razdelite si liste.</p> <p>Učitelj gre skozi vsako nalogo posebej tako, da vsi učenci odgovarjajo na vprašanja. Učitelj jih točkuje sproti. Preverjanje znanja ste rešili zelo uspešno. Za danes smo končali, spoznali smo, kako so potekale politične migracije v 1. polovici 20. stoletja. Lahko pripravite svoje stvari, se vidimo prihodnji teden.</p>	<p>Učenci se posedejo na svoja mesta. Učenci poslušajo in si razdelijo liste s preverjanjem.</p> <p>Učenci ustno rešujejo preverjanje znanja.</p> <p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci pripravijo svoje stvari. Odidejo.</p>	<p>frontalna oblika metoda razlage</p> <p>metoda razgovora</p> <p>metoda razlage</p>	<p>preverjanje znanja svinčnik</p> <p>zvezek učbenik pisala</p>

SEZNAM PRILOG:

1. Rebus na učnem listu
2. Rešen rebus na učnem listu
3. Preverjanje znanja
4. Rešeno preverjanje znanja
5. Zapis učne snovi na delovnem listu
6. Zapis učne snovi na delovnem listu - rešeno
7. Navodila za delo v skupini (avtentična naloga)
8. PPT predstavitev
9. Seznam slik in skladbe (na PPT in učnem listu)
10. Preslikano besedilo iz učbenika

1. PRILOGA: REŠI REBUS IN UGOTOVI, O ČEM SE BOMO POGOVARJALI PRI URI

P O _____ N E
J=Č

OSEBA	MNOŽINA
1.	?
2.	VI
3.	ONI

T=C +

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1	H							He
2	Li	Be	B	C	N	O	F	Ne
3	Na	Mg	Al	Si	P	S	Cl	Ar
				Ge	As	Se	Br	Kr
				Sn	Sb	Te	I	Xe

_____ J E

V

P O

E=I

4+4x4=?

_____.

_____ E T JA

REŠITEV:

Periodni sistem:

https://www.google.si/search?q=periodni+sistem+Li&es_sm=93&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=PnfVUte_FsurhQe_rIDwBQ&ved=0CAkQ_AUoAQ&biw=1280&bih=674#facrc=&imgdii=&imgrc=Oe8igi8TIGShGM%253A%3B3zzejrFUw1RysM%3Bhttp%253A%252F%252Ffekemija.osbos.si%252Ffe-gradivo%252F3-skllop%252Fli.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Ffekemija.osbos.si%252Ffe-gradivo%252F3-skllop%252Fskupine.html%3B360%3B194 (14. 1. 2014).

Gratis: https://www.google.si/search?q=gratis&es_sm=93&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=OXjVUs--EtCBhAeZzoHQBQ&ved=0CAkQ_AUoAQ&biw=1280&bih=674#facrc=&imgrc=xOpHU65AejVVbM%253A%3B2WiwQqudINyiM%3Bhttp%253A%252F%252Ffluciodp.altervista.org%252Farticoli%252Fprincipi%252Fimg%252Fgratis.gif%3Bhttp%253A%252F%252Ffluciodp.altervista.org%252Farticoli%252Fprincipi%252F14Gratis.html%3B720%3B540 (14. 1. 2014).

Prvi: http://www.google.si/imgres?imgurl=&imgrefurl=http%3A%2F%2Fcommons.wikimedia.org%2Fwiki%2FFile%3AVictory_podium.png&h=0&w=0&sz=1&tbnid=g0Fe4EDXsa3V2M&tbnh=194&tbnw=259&zoom=1&docid=QweLfv02SUJ9DM&ei=dXjVUp77H4Wx0QWHm4DYDA&ved=0CAIQsCUoAA (14. 1. 2014).

Lovec: https://www.google.si/search?q=lovec&es_sm=93&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=9njVUqvGoiRhOffyYCIAw&ved=0CAkQ_AUoAQ&biw=1280&bih=674#facrc=&imgdii=&imgrc=uMoitotojqyeuM%253A%3B7CmDuRdF4a1ZM%3Bhttp%253A%252F%252Fvesoljedari.si%252Ftemplates%252Ftrgovina%252Fimages%252Fizdelki%252F657_1.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fvesoljedari.si%252Ffs%252Fcategory%252Fid%252F5%252F46%252F0%3B500%3B500 (14. 1. 2014).

Stol: https://www.google.si/search?q=stol&es_sm=93&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=SnnVUvudJcGjhgfzYDICw&ved=0CAkQ_AUoAQ&biw=1280&bih=674#facrc=&imgdii=&imgrc=0S1e12QwyUojgM%253A%3Bmqw8yJHjxZ6NM%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.salonforma.si%252Ffoto%252Fklasicni_masiven_stol_sila.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.salonforma.si%252Fkuhinjski-stoli%252Fjedilni-stol-sillvana%3B382%3B542 (14. 1. 2014).

2. PRILOGA: REŠI REBUS IN UGOTOVI, O ČEM SE BOMO POGOVARJALI PRI UČNI URI ...

POLITIČNE
J=Č

OSEBA	MNOŽINA
1.	?
2.	VI
3.	ONI

T=C

+

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1	H							He
2	Li	Be	B	C	N	O	F	Ne
3		Mg	Al	Si	P	S	Cl	Ar
4				Ge	As	Se	Br	Kr
				Sn	Sb	Te		Xe

~~GRATIS~~

MIGRACIJE

v

PRVI

POLOVICI
E=I

4+4x4=?

20.

STOLETJA

REŠITEV: **POLITIČNE**
POLOVICI 20. STOLETJA

MIGRACIJE V PRVI

Periodni sistem:

https://www.google.si/search?q=periodni+sistem+Li&espv=210&es_sm=93&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=PnfVUte_FsurhQe_rIDwBQ&ved=0CAkQ_AUoAQ&biw=1280&bih=674#facrc=&imgdii=&imgrc=Oe8igi8TIGShGM%253A%3B3zzejrFUw1RysM%3Bhttp%253A%252F%252Fekemija.osbos.si%252Ffe-gradivo%252F3-sklop%252Fli.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fekemija.osbos.si%252Ffe-gradivo%252F3-sklop%252Fskupine.html%3B360%3B194 (14. 1. 2014).

Gratis: https://www.google.si/search?q=gratis&espv=210&es_sm=93&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=OXjVUs-EtCBhAeZzoHQBQ&ved=0CAkQ_AUoAQ&biw=1280&bih=674#facrc=&imgrc=x0pHU65AejVvBM%253A%3Br2WiwQqudINyiM%3Bhttp%253A%252F%252Ffluciodp.altervista.org%252Farticoli%252Fprincipi%252Fimig%252Fgratis.gif%3Bhttp%253A%252F%252Ffluciodp.altervista.org%252Farticoli%252Fprincipi%252F14Gratis.html%3B720%3B540 (14. 1. 2014).

Prvi:

http://www.google.si/imgres?imgurl=&imgrefurl=http%3A%2F%2Fcommons.wikimedia.org%2Fwiki%2FFile%3AVictory_podium.png&h=0&w=0&sz=1&tbnid=g0Fe4EDXsa3V2M&tbnh=194&tbnw=259&zoom=1&docid=QweLfv02SUJ9DM&ei=dXjVUp77H4Wx0QWHm4DYDA&ved=0CAIQsCUoAA (14. 1. 2014).

Lovec:

https://www.google.si/search?q=lovec&espv=210&es_sm=93&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=9njVUqvGoiRhOffyYClAw&ved=0CAkQ_AUoAQ&biw=1280&bih=674#facrc=&imgdii=&imgrc=uMoitotojqyeuM%253A%3By7CMDuRdF4a1ZM%3Bhttp%253A%252F%252Fvesoljedari.si%252Ftemplates%252Ftrgovina%252Fimages%252Fizdelki%252F657_1.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fvesoljedari.si%252Fsl%252Fcategory%252Fid%252F5%252F46%252F0%3B500%3B500 (14. 1. 2014).

Stol:

https://www.google.si/search?q=stol&espv=210&es_sm=93&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=SnnVUvudJcGjhgZlYDICw&ved=0CAkQ_AUoAQ&biw=1280&bih=674#facrc=&imgdii=&imgrc=0S1e12QwyUoigM%253A%3Bmqw8yJHjxZ6NM%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.salonforma.si%252Ffoto%252Fklasicni_masiven_stol_sila.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.salonforma.si%252Fkuhinjski-stoli%252Fjedilni-stol-silvana%3B382%3B542 (14. 1. 2014).

3. PRILOGA: POLITIČNE MIGRACIJE V 1. POLOVICI 20. STOL. (PREVERJANJE ZNANJA)

Ime in priimek: _____	TOČKOVNIK:
Datum: _____	16–15= odl (5), 14–13 = pdb (4);
Št. doseženih točk : _____/16	12–11= db (3); 10–8= zd (2)

1. Dopolni. (3 točke)

Migracije so _____, ki jih povzročijo politični, gospodarski, kulturni in verski razlogi. V 1. polovici 20. stoletja so bili glavni vzroki predvsem gospodarski in politični, glavni tok selitev pa je vodil iz Evrope v _____ in _____.

2. Kje so se začele migracije iz političnih vzrokov na prelomu stoletja? (Obkroži 1 odgovor.) (1 točka)

- a) V Avstraliji,
- b) v Južni Ameriki,
- c) v burskih vojnah na jugu Afrike.

3. Uredi dogodke po pravilnem vrstnem redu od 1 (najstarejši) do 4 (najmlajši) tako, kot so si dogodki sledili kronološko. (2 točki)

___ Za mejami so ostale številne etnične manjšine.

___ V prvem obdobju so bili ob širjenju Nemčije usmrčeni predvsem Judje, Romi, invalidi in duševno prizadeti. Pripadnike slovanskih narodov so preseljevali in uporabljali kot suženjsko delovno silo.

___ Za nadoblast na današnjem ozemlju JAR sta se borili dve belski strani, potomci nizozemskih naseljencev (Buri) in poznejši britanski kolonisti.

___ V državah, ki so spadale v sovjetsko vplivno območje, se je razširil strah pred komunizmom, mnogi so bežali v strahu pred kaznijo, ker so med vojno sodelovali z okupatorji.

4. Označi, ali je trditev pravilna ali napačna. (2 točki)

TRDITEV	DA	NE
Britanci so prvi ustanavljali koncentracijska taborišča v burskih vojnah in tako ponudili zgled, ki so ga posnemali voditelji evropskih držav.		
Po prvi svetovni vojni so za mejami ostale številne etnične manjšine, ki so jih sicer varovala določila mednarodnih pogodb, ki so jih države v obdobju med svetovnim vojnama zelo spoštovala.		
Največja migracijska gibanja je sprožila 2. svetovna vojna.		
Po 2. svetovni vojni se je veliko Slovencev preseljevalo v Nemčijo.		

5. Obkroži 2 pravilna odgovora. (2 točki)

Po prvi svetovni vojni so po oblikovanju novih državnih meja za mejami ostale številne etnične manjšine. Prihajalo je do selitev pripadnikov narodov v novonastale države, med katerimi so bili

- a) Estonci, Latvijci, Litovci, ki so po ustanovitvi baltskih republik ostali zunaj meje,
- b) Švedi, Nizozemci, Danci,

- c) Madžari, ki so ostali zunaj meje po izgubi ozemlja, ki je bilo priključeno Češkoslovaški, Romuniji, Avstriji in Kraljevini SHS.

6. Poveži narod z ustreznim območjem selitvenih tokov med 2. svetovno vojno. (3 točke)

A	Judi, Romi, duševno prizadeti, invalidi		krško-brežiški predeli izseljenih Slovencev
B	Nemci		Nemčija, Srbija, Hrvaška
C	kočevski Nemci		izseljena ozemlja Slovanov
Č	Slovenci iz Štajerske, Gorenjske		koncentracijska taborišča na Poljskem, v Nemčiji

7. Naštej 2 posledici preseljevanja po 2. svetovni vojni.

(2 točki)

8. Katera neevropska država je po 2. svetovni vojni zaradi velikega toka priseljevanja nastala na novo? Pomagaj si z zemljevidom¹⁵. (1 točka)

¹⁵ https://www.google.si/search?q=izrael&espv=210&es_sm=93&source=Inms&tbn=isch&sa=X&ei=BOLYUrXTM87y7Ab564D4DA&ved=0CAkQAUoAQ&biw=1280&bih=674#facrc=&imgdii=&imgrc=3utPuJjMhCWMuM%253A%3BJWEGMKsPDpuHxM%3Bhttp%253A%252F%252Ftravel.over.net%252Ffiles%252Fimages%252Fdrzave%252Fizrael%252Fmapa.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Ftravel.over.net%252Fdrzava%252F157%252Fizrael%3B279%3B600 (17. 1. 2014).

4. PRILOGA: POLITIČNE MIGRACIJE V 1. POLOVICI 20. STOL. (PREVERJANJE ZNANJA)

Ime in priimek: _____	TOČKOVNIK:
Datum: _____	16–15= odl (5), 14–13 = pdb (4);
Št. doseženih točk: _____/16	12–11= db (3); 10–8= zd (2)

1. Dopolni. (3 točke)

Migracije so selitve prebivalstva, ki jih povzročijo politični, gospodarski, kulturni in verski razlogi. V 1. polovici 20. stoletja so bili glavni vzroki predvsem gospodarski in politični, glavni tok selitev pa je vodil iz Evrope v Ameriko in Avstralijo.

Za vsak pravičen odgovor 1 točka: 3 pravilni odg. 3 točke, 2 pravilna 2 točki, 1 pravičen odg. 1 točka, noben pravičen 0 točk.

2. Kje so se začele migracije iz političnih vzrokov na prelomu stoletja? (Obkroži en odgovor.) (1 točka) Za pravilno obkrožen odgovor 1 točka. Za napačno obkrožen odg. 0 točk.

a) v Avstraliji

b) v Južni Ameriki

c) v burskih vojnah na jugu Afrike

3. Uredi trditve po pravilnem vrstnem redu od 1 do 4 tako, kot so si dogodki sledili kronološko. (2 točki) Za popolnoma pravilno razvrstitev 2 točki. Za 3 pravilne 1 točka. Za 2 pravilna 0 točk.

2 Za mejami so ostale številne etnične manjšine.

3 V prvem obdobju so bili ob širjenju Nemčije usmrčeni predvsem Judje, Romi, invalidi in duševno prizadeti. Pripadnike slovanskih narodov so preseljevali in uporabljali kot suženjsko delovno silo.

1 Za nadoblast na današnjem ozemlju JAR sta se borili dve belski strani, potomci nizozemskih naseljencev (Buri) in poznejši britanski kolonisti.

4 V državah, ki so spadale v sovjetsko vplivno območje, se je razširil strah pred komunizmom, mnogi so bežali v strahu pred kaznijo, ker so med vojno sodelovali z okupatorji.

4. Označi, ali je trditev pravilna ali napačna. (2 točki)

Za pravilno označeno trditev 0,5 točke. Za vse pravilne 2 točki. Za 3 pravilne 1,5 točke. Za 2 pravilna 1 točka, za enega 0,5 točke.

TRDITEV	DA	NE
Britanci so prvi ustanavljali koncentracijska taborišča v burskih vojnah in tako ponudili zgled, ki so ga posnemali voditelji evropskih držav.	✓	
Po prvi svetovni vojni so za mejami ostale številne etnične manjšine, ki so jih sicer varovala določila mednarodnih pogodb, ki so jih države v obdobju med svetovnim vojnama zelo spoštovala.		✓
Največja migracijska gibanja je sprožila 2. svetovna vojna.	✓	
Po 2. svetovni vojni se je veliko Slovencev preseljevalo v Nemčijo.		✓

5. Obkroži 2 pravilna odgovora. (2 točki) Za pravilno obkrožen odgovor 1 točka: za oba pravilna 2 točki, za enega pravilnega 1 točka, za nič pravičnih 0 točk.

Po prvi svetovni vojni so po oblikovanju novih državnih meja za mejami ostale številne etnične manjšine. Prihajalo je do selitev pripadnikov narodov v novonastale države, med katerimi so bili

- d) **Estonci, Latvijci, Litovci, ki so po ustanovitvi baltskih republik ostali zunaj meje.**
 e) Švedi, Nizozemci, Danci,
 f) **Madžari, ki so ostali zunaj meje po izgubi ozemlja, ki je bilo priključeno Češkoslovaški, Romuniji, Avstriji in Kraljevini SHS, kakor je določala trianonska pogodba.**

6. Poveži narod z ustreznim območjem selitvenih tokov med 2. svetovno vojno. (3 točke)
 Za 4 pravilne povezave 3 točke. Za 3 pravilne povezave 2 točki. Za 2 pravilni 1 točka. Za 1 pravilno povezavo 0 točk.

A	Judi, Romi, duševno prizadeti, invalidi	C	krško-brežiški predeli izseljenih Slovencev
B	Nemci	Č	Nemčija, Srbija, Hrvaška
C	kočevski Nemci	B	izseljena ozemlja Slovanov
Č	Slovenci iz Štajerske, Gorenjske	A	koncentracijska taborišča na Poljskem, v Nemčiji

7. Naštej 2 posledici preseljevanja po 2. svetovni vojni.

Za naštetih 2 posledici 2 točki. Za 1 posledico 1 točka.

(2 točki)

1. Velika preseljevanja so spremenila etnično podobo Evrope. Nemci so skoraj izginili na vzhodu, v srednji in vzhodni pa je izginilo večina Judov. 2. Judje so se selili v novonastalo državo Izrael. 3. Tisti, ki so se bali komunizma, so večinoma bežali v Severno in Južno Ameriko, Avstralijo in Zahodno Evropo.

8. Katera neevropska država je po 2. svetovni vojni zaradi velikega toka priseljevanja nastala na novo? Pomagaj si z zemljevidom.¹⁶ (1 točka)

IZRAEL

Za pravi odgovor 1 točka. Za napačnega 0 točk.

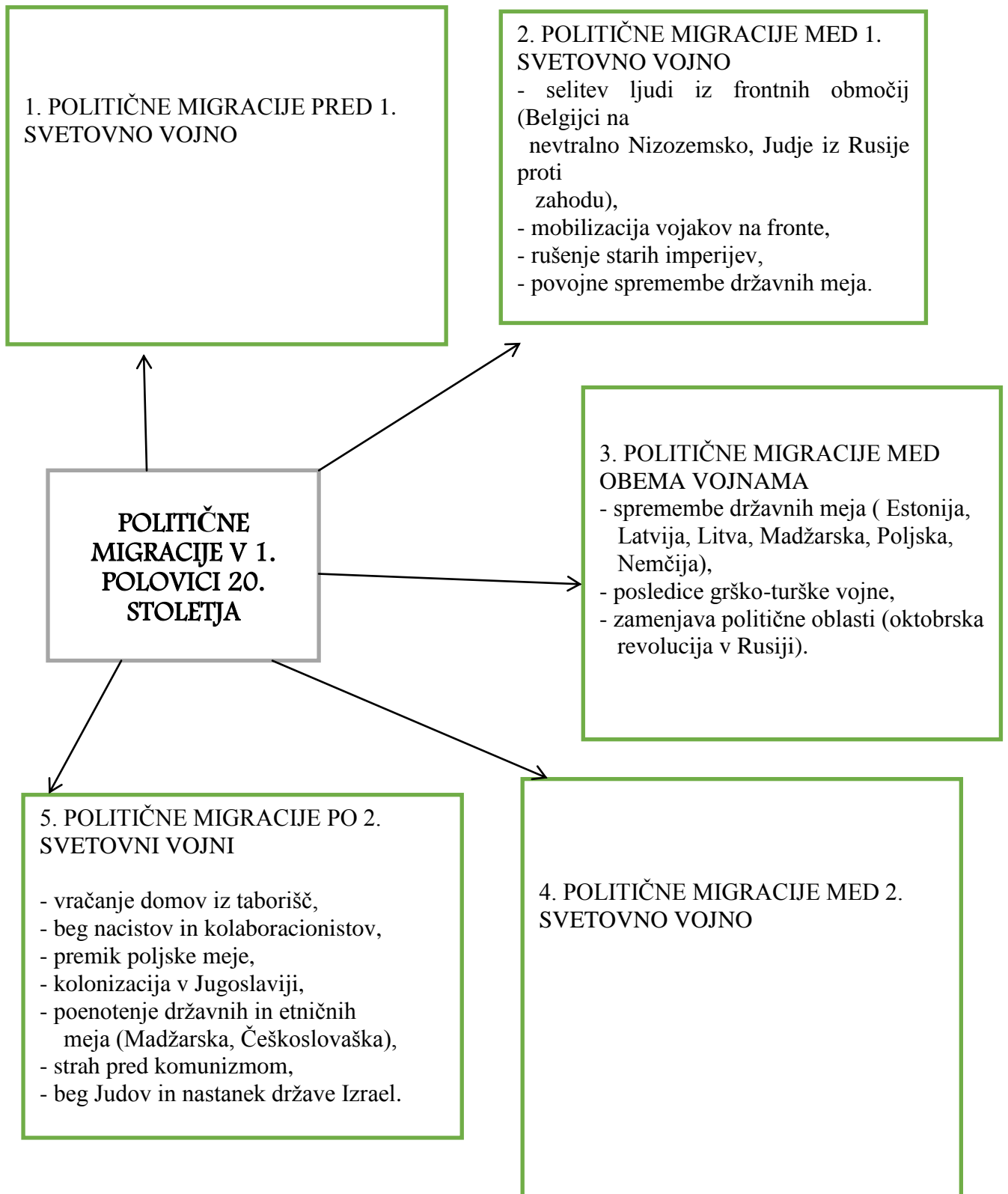
¹⁶ https://www.google.si/search?q=izrael&espv=210&es_sm=93&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=BOLYUrXTM87y7Ab564D4DA&ved=0CAkQAUoAQ&biw=1280&bih=674#facrc=&imgdii=&imgcr=3utPuJmMhCWMuM%253A%3BJWEGMKsPDpuHxM%3Bhttp%253A%252F%252Ftravel.over.net%252Ffiles%252Fimages%252Fdrzave%252Fizrael%252Fmapa.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Ftravel.over.net%252Fdrzava%252F157%252Fizrael%3B279%3B600 (17. 1. 2014).

5. PRILOGA: POLITIČNE MIGRACIJE V 1. POLOVICI 20. STOLETJA

(Učb., str. 251–257)

MIGRACIJE so selitve prebivalstva kot odziv na družbene, gospodarske, kulturne in politične razmere.

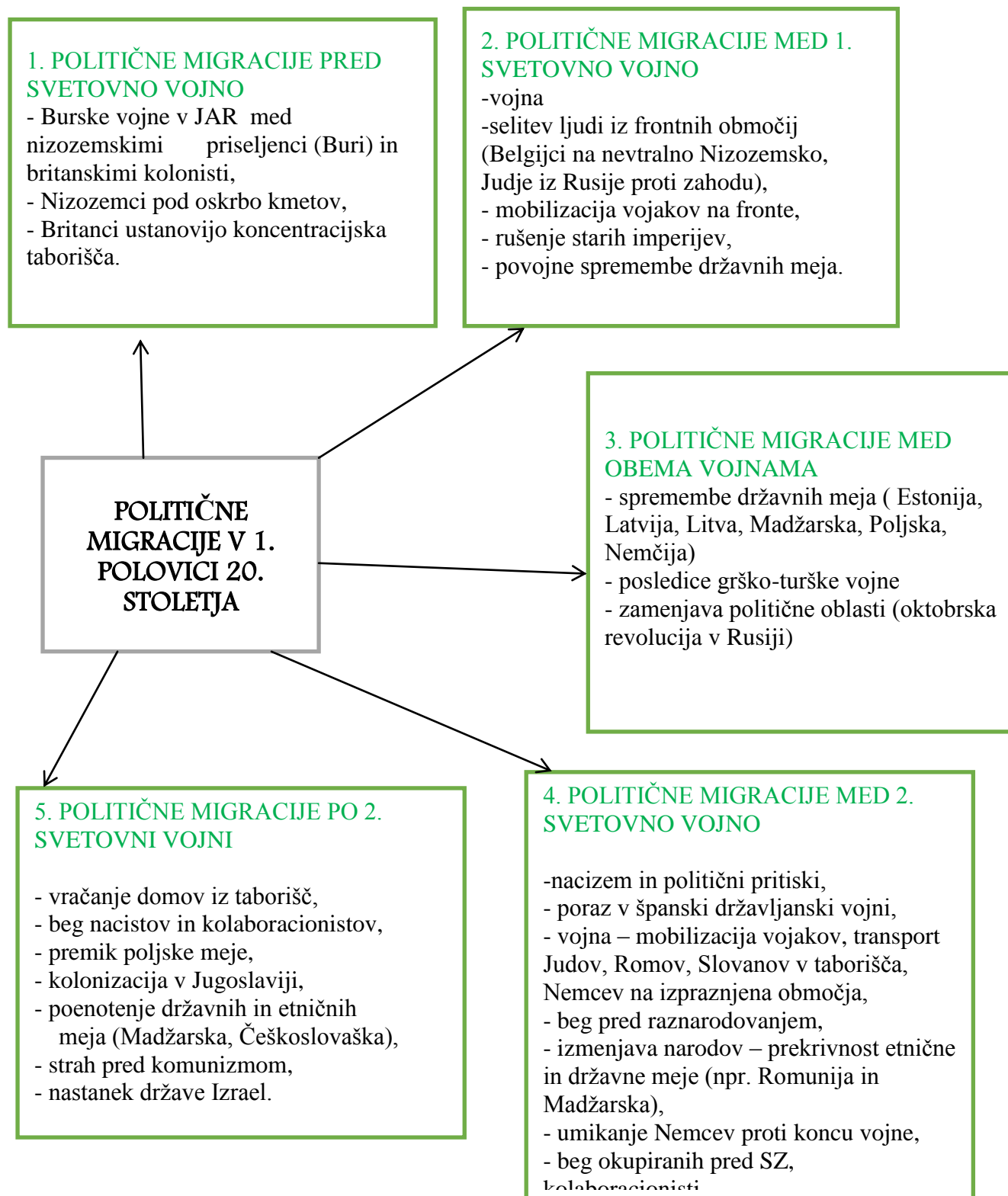

6. PRILOGA: POLITIČNE MIGRACIJE V 1. POLOVICI 20. STOLETJA

18. 1. 2014

(Učb., str. 251-257)

MIGRACIJE so selitve prebivalstva kot odziv na družbene, gospodarske, kulturne in politične razmere.

7. PRILOGA: PRVA SKUPINA: POLITIČNE MIGRACIJE PRED IN MED 1. SVETOVNO VOJNO

NAVODILA ZA DELO:

1. Za pripravo avtentične naloge imate na voljo 10 minut.
2. V skupini najprej vsak zase prebere odlomek v učbeniku (Zgodovina 4, str. 251), ki govori o migracijah pred in med 1. svetovno vojno.
3. Na podlagi prebranega odlomka sestavite televizijsko novico pri dnevniku RTV SLO 1 kot aktualno dogajanje po svetu.
4. Za predstavitev imate na voljo 2 min.

DRUGA SKUPINA: POLITIČNE MIGRACIJE MED OBEMA VOJNAMA

NAVODILA ZA DELO:

1. Za pripravo avtentične naloge imate na voljo 10 minut.
2. V skupini najprej vsak zase prebere odlomek v učbeniku (Zgodovina 4, str. 251–252), ki govori o migracijah med obema vojnama.
3. Na podlagi prebranega odlomka sestavite izviren intervju v poljubno izbrani oddaji. Sestavite najmanj 2 vprašanji.
4. Za predstavitev imate na voljo 2 min.

TRETJA SKUPINA: POLITIČNE MIGRACIJE MED 2. SVETOVNO VOJNO

NAVODILA ZA DELO:

1. Za pripravo avtentične naloge imate na voljo 10 minut.
2. V skupini najprej vsak zase prebere odlomek v učbeniku (Zgodovina 4, str. 252–253), ki govori o migracijah med 2. svetovno vojno.
3. Na podlagi prebranega odlomka se postavite v vlogo migranta in sestavite ilegalen letak za boj proti nemškemu okupatorju..
4. Za predstavitev imate na voljo 2 min. Predstavite okoliščine.

ČETRТА SKUPINA: POLITIČNE MIGRACIJE PO 2. SVETOVNI VOJNI

NAVODILA ZA DELO:

1. Za pripravo avtentične naloge imate na voljo 10 minut.
 2. V skupini najprej vsak zase prebere odlomek v učbeniku (Zgodovina 4, str. 254–256), ki govori o migracijah po 2. svetovni vojni.
 3. Na podlagi prebranega odlomka sestavite pesem, ki govori o preseljevanjih po 2. svetovni vojni. Vključite besede: kolaboracionisti, domovina, etnična meja, Slovenci, Izrael.
 4. Za predstavitev imate na voljo 2 min.
-

AVTENTIČNE NALOGE (PRIMERI)

TELEVIZIJSKA NOVICA PO RTV SLO: Učenci predstavijo burske vojne v Južnoafriški republiki kot aktualno dogajanje v svetu. Vključijo tudi migracije med prvo svetovno vojno. Pri delu so izvirni in ustvarjalni.

INTERVJU: Učenci sestavijo intervju o migracijah med obema vojnama, v katerem vključijo eno pomembno evropsko osebnost tistega časa. Intervju poteka v poljubno izbrani oddaji.

PESEM: Učenci s pomočjo besedila v učbeniku sestavijo pesem, ki govori o migracijah po 2. svetovni vojni. V pesmi vključijo besede: kolaboracionisti, domovina, Slovenci, Izrael in etnična meja. Pri delu so izvirni in ustvarjalni.

ILEGALEN LETAK: Učenci se na podlagi prebranega besedila v učbeniku, ki govori o migracijah med 2. svetovno vojno, vživijo v vlogo migranta in sestavijo ilegalen letak za boj proti nemškemu okupatorju.

8. PRILOGA: PPT PREDSTAVITEV

MIGRACIJE

MIGRACIJE so selitve prebivalstva kot odziv na družbene, gospodarske, kulturne in politične razmere.

VZROKI

- gospodarski
- socialni (beg pred revščino, iskanje boljšega zaslužka)
- versko-ideološki
- politični (vojne, spreminjanje državnih meja, preganjanje političnih nasprotnikov ali etničnih ali družbenih manjšin)

GLAVNI SELITVENI TOK: iz Evrope proti S in J Ameriki ter Avstraliji

MIGRACIJE PRED 1. SVETOVNO VOJNO

- Burske vojne v JAR med nizozemskimi priseljenci (Buri) in britanskimi kolonisti,
- Nizozemci pod oskrbo kmetov,
- Britanci ustanovijo koncentracijska taborišča.

MIGRACIJE MED OBEMA VOJNAMA

VZROKI:

- spremembe državnih meja (Estonija, Latvija, Litva, Madžarska, Poljska, Nemčija)
- posledice grško-turške vojne
- zamenjava politične oblasti (oktobrska revolucija v Rusiji)

MIGRACIJE MED 1. SVETOVNO VOJNO

VZROKI:

- vojna
- selitev ljudi iz frontnih območij (Belgijci na nevtralnno Nizozemsko, Judje iz Rusije proti zahodu),
- mobilizacija vojakov na fronte,
- rušenje starih imperijev,
- povojne spremembe državnih meja.

MIGRACIJE MED 2. SVETOVNO VOJNO

VZROKI:

- nacizem in politični pritiski,
- poraz v španski državljanski vojni,
- vojna – mobilizacija vojakov, transport Judov, Romov, Slovanov v taborišča, Nemcev na izpraznjena območja,
- beg pred raznarodovanjem,
- izmenjava narodov – prekrivnost etnične in državne meje (npr. Romunija in Madžarska),
- umikanje Nemcev proti koncu vojne,
- beg okupiranih pred SZ, kolaboracionisti.

Selitveni tokovi med
2. svetovno vojno (U, str. 255)

MIGRACIJE PO 2. SVETOVNI VOJNI

- vračanje domov iz taborišč,
- beg nacistov in kolaboracionistov,
- premik poljske meje,
- kolonizacija v Jugoslaviji,
- poenotenje državnih in etničnih (Slovaška),

VIRI IN LITERATURA

<http://www.vpsmba.com/vpsba/Turn7AA7Wv06/> (15. 1. 2014).

<http://www.europea.eu/press/turn7AA7Wv06/> (15. 1. 2014).

<http://www.europea.eu/press/turn7AA7Wv06/> (15. 1. 2014).

<http://www.europea.eu/press/turn7AA7Wv06/> (15. 1. 2014).

<http://www.europea.eu/press/turn7AA7Wv06/> (15. 1. 2014).

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine

UČNA PRIPRAVA:

Znanost in tehnologija v službi človeka

DATUM: 18. 1. 2014

IME IN PRIIMEK: Melita Zupančič

UČNA PRIPRAVA

OSNOVNI PODATKI:

Šola: Srednja šola (gimnazija)
Razred: 4. letnik
Datum: 18. 1. 2014
Predmet: Zgodovina
Učna tema: <ul style="list-style-type: none">- <u>tema iz učnega načrta:</u> Znanost in tehnologija v 20. stoletju- <u>tema iz učbenika:</u> Znanost in družba
Učna enota – naslov učne ure: Znanost in tehnologija v službi človeka
Učne oblike: frontalna učna oblika, individualna učna oblika, skupinska učna oblika
Učne metode: metoda razlage, metoda razgovora, metoda dela s slikovnimi viri, metoda slikovne demonstracije, metoda dela s pisnimi viri, metoda izkustvenega učenja, metoda grafičnih izdelkov
Učne tehnike: skrivanka
UČNI CILJI: Cilji iz učnega načrta Dijaki/-nje: <ul style="list-style-type: none">- primerjajo ključne izume in odkritja- ocenijo njihov vpliv na družbo in vsakdanje življenje- raziščejo spremembe v izrabi prostega časa- ključne znanstvene in tehnološke novosti umestijo v ustrezen zgodovinski čas in prostor- oblikujejo svoje sklepe, mnenja in interpretacije- razvijajo sposobnost različnih oblik komunikacije- razvijajo socialne spretnosti pri različnih oblikah sodelovalnega učenja- razvijajo pozitiven odnos do varovanja okolja Cilji učne ure oz. pričakovani dosežki (operativni učni cilji): <i>Izobraževalni učni cilji</i> Ob koncu učne ure dijak zna: <ul style="list-style-type: none">- naštetih in kratko pojasniti spremembe, ki so se zgodile na področju proizvodnje- razložiti spremembe na področju prevoznih sredstev ter pojasniti njihov vpliv na spreminjanje človekovega vsakdanjika- naštetih nova sredstva komunikacije in pojasniti njihovo vlogo oz. vpliv- naštetih novosti v stilu oblačenja- naštetih nekaj novosti v gradnji in opremljenosti hiš- naštetih novosti na področju medicine, fizike, kemije, pridelovanja hrane in ovrednotiti

njihov pomen za življenje ljudi
Funkcionalni učni cilji

Ob koncu učne ure dijak zna:

- aktivno poslušati, sodelovati in upoštevati navodila
- odgovorno delati in sodelovati v skupini
- izdelovati različne grafične izdelke
- nastopati pred razredom
- razvijati sposobnosti različnih oblik komunikacije (pisno, ustno,...)
- oblikovati samostojne sklepe, mnenja in stališča

Vzgojni učni cilji

Ob koncu učne ure dijak zna:

- medsebojno pomagati in prostovoljno delati
- pokazati odgovoren in pozitiven odnos do varovanja okolja
- oceniti pomen novih izumov in odkritij v znanosti in tehnologiji 20. stoletja

Učna sredstva:

- **učila:** učbenik (Gabrič, Aleš in Režek Mateja (2011). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS. str. 269–271), delovni list, fotokopija skrivanke, preverjanje znanja, ppt predstavitev
- **učni pripomočki:** računalnik, diaprojektor, projekcijsko platno

Didaktične etape učnega procesa:

1. Pripravljanje ali uvajanje
2. Obravnavanje nove učne snovi ali usvajanje
3. Urjenje ali vadenje
4. Preverjanje

Medpredmetne povezave z vsebinami:

- **Sociologija** Omenjeno spreminjanje človekovega vsakdanjika, podaljševanje življenjske dobe, ekološki problemi
- **Slovenščina:** Učna ura poteka v slovenščini, delovni list, skrivanka in preverjanje znanja je v slovenščini
- **Biologija:** Omenjena genetika, DNK, kloniranje.
- **Geografija:** Zemljevid na katerem so "azijski tigri" (Južna Koreja, Hongkong, Tajvan, Singapur)

Novi pojmi s pojasnilom:

- **Aplikativna znanost:** Uporabna znanost, katere izsledki so uporabljeni v vsakdanjem življenju.
- **Penicilin:** Naravni antibiotik, ki se uporablja pri zdravljenju številnih okužb.

Viri in literatura:

Gabrič, Aleš in Režek Mateja (2011). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 269–271.

Nečak, Dušan in Repe Božo (2003). Oris sodobne obče in slovenske zgodovine. Učbenik za študente 4. Letnika. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za zgodovino, str. 277.

Heureka! Kako in kdaj je prišlo do največjih iznajdb. Ilustrirana zgodovina izumov od kolesa do računalnika, ed. Edvard de Bono (1978). Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 131, 144.

Učni načrt za zgodovino za gimnazijo, dostopno na: http://portal.mss.edus.si/msswww/programi2008/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf

<http://sl.wikipedia.org/wiki/Znanost>, 13. 1. 2014.

http://www.avto.info/Obvestila/Ford_praznuje_100_obletnico_uedbe_tekocega_traku/, 14. 1. 2014.

<http://www.geografija.hr/clanci/600/azijski-tigrovi>, 14. 1. 2014.

http://www.siol.net/avtomoto/zanimivosti/zgodovina/2011/03/prvi_povojni_angleski_ford.aspx, 14. 1. 2014.

http://sl.wikipedia.org/wiki/Slika:1950%27s_television.jpg, 16. 1. 2014.

<http://www.rtv slo.si/znanost-in-tehnologija/prvi-osebni-racunarnik-praznuje-30-let/263926>, 16. 1. 2014.

<http://www.telegraph.co.uk/women/mother-tongue/9346205/Lesley-Brown-mother-of-first-test-tube-baby-Louise-Brown-dies-aged-64.html>, 16. 1. 2014.

<http://www.dailymail.co.uk/news/article-2371716/Worlds-test-tube-baby-Louise-Brown-pregnant-second-child.html>, 16. 1. 2014.

<http://www.theguardian.com/public-leaders-network/blog/2011/sep/01/design-public-services>, 16. 1. 2014.

<http://www.chemgeneration.com/si/milestones/penicilin.html>, 16. 1. 2014.

POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
5 minut	<p>Dober dan. Kako ste?</p> <p>Da vas na začetku aktiviram in da se malo razvedrite, sem vam pripravila skrivanko, s pomočjo katere boste ugotovili o čem bo v današnji uri tekla beseda. V skrivanki boste poiskali določene pojme, ki jih boste našli zapisane tako v navpični kot vzporedni smeri, od leve proti desni in tudi od desne proti levi. Ko te pojme v skrivanki najdete jih prečrtajte, neprečrtane črke pa vam bodo, brane od leve proti desni in od zgoraj navzdol, dale končno geslo, ki ga zapišite na prazno črto pod skrivanko. To geslo vam bo povedalo o čem se bomo danes pogovarjali. Nato razdelim liste s skrivanko.</p> <p>Hodim okrog, opazujem in spremljam kako dijaki rešujejo skrivanko ter jim po potrebi pomagam.</p> <p>Odlično. Odprem ppt. Pravilno ste ugotovili, da</p>	<p>Dijaki pozdravijo in odgovorijo, da so v redu.</p> <p>Dijaki poslušajo navodila.</p> <p>Dijaki rešujejo skrivanko in ugotovijo geslo. Povedo, da je to znanost in tehnologija.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razgovora</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p> <p>Individualna učna oblika Skrivanka</p> <p>Frontalna učna oblika</p>	<p>Učila: Fotokopija skrivanke</p> <p>Učila: Ppt, str. 1.</p>

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>se bomo danes pogovarjali o znanosti in tehnologiji, in sicer v času 20. stoletja, predvsem se bomo ukvarjali z obdobjem po 2. svetovni vojni. To snov imate zapisano v učbeniku od strani 269 do 271. In kaj vse si bomo v današnji uri pogledali oz. kaj vse se bomo naučili? Pogledali si bomo spremembe, ki so se v tem času zgodile na področju proizvodnje; razložili bomo spremembe na področju prevoznih sredstev ter pojasnili njihov vpliv na spreminjanje človekovega vsakdanjika. Naučili se bomo kakšne so bile novosti na področju sredstev komunikacije in kakšna je bila njihova vloga oz. njihov vpliv, kakšne so bile novosti v stilu oblačenja, novosti v gradnji in opremljenosti hiš in tudi kaj je bilo novega na področju medicine, fizike ter kemije. Pojasnili pa bomo tudi do kakšnih sprememb je prišlo na področju pridelovanja hrane. Vmes bomo izvedli še skupinsko delo, na koncu pa bomo izvedli tudi preverjanje znanja. Pripravila sem vam tudi delovni list, ki pa ni v celoti izpolnjen, zato vas prosim, da tekom ure sproti doplnjujete prazna mesta, da boste imeli vse rešeno. Delovni list bomo</p>		Metoda razlage	Učni pripomočki: računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno
--	---	--	----------------	--

	sproti tudi pregledovali, da boste imeli vse pravilno izpolnjeno oz. rešeno. Razdelim delovne liste.			
--	--	--	--	--

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / SPROTNO PONAVLJANJE

VSEBINSKI POUDARKI	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČ KI
1. NOVOSTI V MNOŽIČNI PROIZVODN JI 5 minut	<p>No, rekli smo, da se bomo danes ukvarjali s številnimi novostmi do katerih je prišlo v 20. stoletju in te novosti so se prebile tudi v množično proizvodnjo. Pa si pogledamo kaj se je dogajalo na tem področju.</p>	<p>Dijaki poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p>	<p>Učila: ppt. str. 2 Učni pripomočki: računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno</p>
	<p>Na PowerPointu vidite dve sliki. Kaj vidite na njih? Kje vidite bistveno razliko?</p>	<p>Dijaki gledajo sliki in odgovorijo, da na eni sliki vidijo delavce, ki delajo za tekočim trakom, na drugi sliki pa vidijo avto v nastajanju. Odgovorijo tudi, da na drugi sliki ni delavcev, ampak delo opravljajo stroji in da je bistvena razlika ravno v tem, da zdaj delo opravljajo stroji.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda dela s slikovnimi viri.</p>	<p>Učila: ppt. str. 2 Učni pripomočki: računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno</p>
	<p>Super, tako je. Za tekočim trakom so pred 2. svetovno vojno večinoma še delali ljudje, po vojni pa jih je začel izpodrivati sistem strojev. Stroje, ki jih vodi računalnik so poimenovali roboti.</p>	<p>Dijaki poslušajo razlago in sproti dopolnjujejo delovni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p>	<p>Učila: delovni list</p>

	<p>Prvi celovit sistem v proizvodnji so leta 1946 razvili v ZDA za izdelavo avtomobilskih motorjev za družbo Ford. Npr. Motor, ki so ga prej izdelali v 21 urah, je avtomatizirana proizvodnja skrajšala na 14 minut. Uporaba robotov v industriji je hitro naraščala, konec 20. stoletja pa so v robotiki prednjačili Japonska, ZDA in hitro rastoči »azijski tigri«.</p> <p>Ste že slišali za ta izraz »azijski tigri«? Kaj pa pomeni ta izraz, kaj predstavlja? Res je.</p> <p>Na PowerPointu imate zemljevid na katerem so obkrožene 4 države in izraz »azijski tigri« je izraz za te 4 države. Katere države so torej to? Super, tako je.</p> <p>Kaj pa menite, da je s časom od odkritja do prihoda izdelka na trg, se krajša ali daljša? Res je, krajša se.</p> <p>Velik dobiček je namreč predvsem prve mesece po predstavitvi izdelka, ko druga konkurenca še ne dohaja. Kajti kasneje, ko se na trgu znajde</p>	<p>Dijaki odgovorijo, da so že slišali za ta izraz in da gre to za azijske države.</p> <p>Dijaki gledajo zemljevid na PowerPointu in s pomočjo zemljevida ugotovijo, da so to države Južna Koreja, Singapur, Tajvan in Hongkong.</p> <p>Dijaki odgovorijo, da se čas od odkritja do prihoda izdelka na trg krajša in to tudi zapišejo na delovni list.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razgovora</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda dela s slikovnimi viri</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razgovora</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p>	<p>Učila: ppt. str. 3 Učni pripomočki: računalnik, diaprojektor, projekcijsko platno</p> <p>Učila: delovni list</p>
--	---	---	--	---

	<p>več različic tega izdelka drugih proizvajalcev, se dobiček novega izdelka razdeli med več podjetij in se tako posledično zmanjša. Moramo pa tu omeniti še nekaj, in sicer to, da so se v visoko razvitih gospodarskih družbah hitro razvile t.i. aplikativne znanosti.</p> <p>Ste že slišali za to vrsto znanosti? Kaj bi to bila aplikativna znanost?</p> <p>Aplikativna znanost je pravzaprav uporabna znanost, katere izsledki so uporabljeni v vsakdanjem življenju. In ravno novost tega časa je bilo hitro uveljavljanje dosežkov v vsakdanje življenje.</p> <p>No, zdaj pa pogledajmo ali ste vse pravilno dopolnili na delovnem listu. Prosim enega dijaka, da prebere rešitve. Imate vsi rešeno vse pri prvi točki? Odlično.</p>	<p>Dijaki odgovorijo, da ne vedo.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijak bere rešitve, ostali poslušajo in nato odgovorijo, da imajo vse izpolnjeno.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razgovora</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razgovora</p>	<p>Učila: delovni list</p>
<p>2. PREVOZNA SREDSTVA, SREDSTVA KOMUNIKACIJE, SLOG OBLAČENJA IN GRADNJA TER OPREMLJENOST HIŠ</p>	<p>Sedaj pa bo sledilo skupinsko delo. In kaj bomo delali? Vsaka skupina bo obdelala eno temo. Pri tem si boste pomagali z učbenikom, ampak ne boste naloge naredili na klasičen način, da bi izpisali zgolj značilnosti omenjenih tem, temveč bo to</p>	<p>Dijaki poslušajo navodila.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p>	<p>Učila: ppt, str. 4 Učni pripomočki: računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno</p>

20 minut	<p>potekalo malo drugače. Prva skupina bo obdelovala temo sprememb na področju prevoznih sredstev in se bo vživela v osebo, ki piše pismo svojim sorodnikom o svoji zanimivi poti preden je prispela na cilj potovanja (ime osebe, destinacijo in namen potovanja si izmislite sami). Bodite čim bolj izvirni in poskušajte upoštevati to, kar boste prebrali v učbeniku. Vključite to, da je ta oseba na svoji poti doživela veliko stvari in uporabila različna prevozna sredstva, da je lahko prišla do cilja. Druga skupina se bo ukvarjala s sredstvi komunikacije ter njihovim vplivom in se bo ravno tako vživela v neko osebo, ki piše dnevnik in tu ta oseba opisuje dan, ko je v njihovo hišo prvič prišel televizor ter kako je to vplivalo na njo. Tretja skupina, ki bo predelala slog oblačenja bo izdelala reklamni letak oz. reklamno ponudbo za nova oblačila, četrta skupina pa bo izdelala načrt za hišo, kako bi bila le-ta opremljena. Tu seveda vključite tiste kose pohištva, ki so se v tem času začeli pojavljati v domovih. V skupini</p>			
----------	---	--	--	--

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>izberite poročevalca, ki bo na koncu na kratko predstavil vaš izdelek. Za delo pa imate na voljo 10 minut časa.</p> <p>No, zdaj pa se boste razdelili v 4 skupine, razdelila vam bom gradivo, potem pa boste začeli z delom.</p> <p>Hodim od skupine do skupine, spremljam delo dijakov. Če skupine potrebujejo pomoč jim pomagam.</p> <p>No, čas je potekel, zato odložite pisala in zaključite z delom in bomo začeli s poročanjem. Ostali pa med predstavitvami poslušajte svoje sošolce.</p> <p>Poročevalca prve skupine, ki je obravnavala temo sprememb na področju prevoznih sredstev prosim, če lahko vstane in na kratko predstavi izdelek njihove skupine.</p> <p>Hvala, odlično ste naredili. No, zdaj je na vrsti druga skupina, da predstavi svojo nalogo oz. izdelek in prosim poročevalca, da predstavi izdelek.</p>	<p>Dijaki se razdelijo v skupine.</p> <p>Dijaki izdelujejo svoje izdelke.</p> <p>Dijaki zaključijo delo in poslušajo.</p> <p>Poročevalec prve skupine prebere pismo, ki ga je napisala skupina, ostali dijaki pa poslušajo .</p> <p>Poročevalec druge skupine prebere stran iz dnevnika, ki ga je morala napisati skupina v povezavi z novostmi na</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p> <p>Skupinska učna oblika Metoda dela s pisnimi viri</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda izkustvenega učenja</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda izkustvenega učenja</p>	<p>Učila: učbenik¹⁷</p>
--	--	--	---	------------------------------------

¹⁷ Gabrič, Aleš in Režek Mateja (2011). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS. str. 269–271.

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>Hvala lepa, zelo ste se potrudili. No pa gremo kar naprej k tretji skupini in prosim poročevalca tretje skupine za predstavitev njihovega končnega izdelka.</p> <p>Super, najlepša hvala. Zdaj pa je na vrsti še zadnja skupina, da nam predstavi svojo nalogo, zato kar prosim poročevalca za predstavitev.</p> <p>Odlično, hvala tudi vam. Moram vas vse pohvaliti, da ste se zelo dobro odrezali in zelo potrudili pri svojih izdelkih. Bili ste zelo izvirni, hkrati pa ste povedali bistveni stvari, tako da bomo zdaj vse samo na hitro povzeli, da boste lahko še doplnili delovni list in pa pogledali si bomo še kakšno sliko.</p> <p>Pri spremembah na področju prevoznih sredstev ste lepo omenili pomen osebnega avtomobila, ki je omogočil zaposlovanje v bolj oddaljenih krajih, potovanja, pospešil razvoj več gospodarskih panog ...</p>	<p>področju komunikacijskih sredstev. Ostali dijaki poslušajo.</p> <p>Poročevalec tretje skupine pokaže in predstavi reklamni letak z oblačili, ostali dijaki pa ga poslušajo.</p> <p>Poročevalec četrte skupine pokaže in predstavi načrt opremljenosti hiše, ostali dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki poslušajo</p> <p>Dijaki poslušajo in dopolnjujejo delovni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda grafičnih izdelkov</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda grafičnih izdelkov</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p>	<p>Učila: ppt, str. 5, delovni list Učni pripomočki: računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno</p>
--	---	---	---	--

	<p>Letalski promet je postal varnejši za letenje, v razvitih državah pa so začeli graditi hitre železnice.</p> <p>Ce pogledate slike na PowerPointu, vidite zgoraj prvi povojni avtomobil Fordove angleške tovarne, spodaj pa vidite francoski hitri vlak TGV.</p> <p>Prvi hitri vlak na evropski celini je leta 1981 na poskusni vožnji med Parizom in Lyonom dosegel tedaj rekordnih 381 km/h.</p> <p>Druga skipina je predelala sredstva komunikacije. V svoji nalogi ste lepo poudarili pomen ter vpliv, vlogo televizije. Tista sodobna sredstva komunikacije, ki so od osemdesetih let vplivala na politične spremembe, saj so podajala informacije na način, ki ga cenzura ne more povsem zadušiti in preko katerih so se hitro širile vrednote zahodne demokracije, izmenjava političnih, osebnih stališč pa so bili še satelitska televizija, brezžični telefon, računalnik, splet ...</p> <p>Na sliki na PowerPointu vidite</p>	<p>Dijaki gledajo slike na PowerPointu.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki gledajo slike na</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda slikovne demonstracije</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda slikovne</p>	<p>Učila: ppt, str. 5 Učni pripomočki: računalnik, diaprojektor, projekcijsko platno</p> <p>Učila: ppt. str. 6 Učni pripomočki: računalnik, diaprojektor, projekcijsko platno</p> <p>Učila: ppt. str. 6 Učni pripomočki:</p>
--	---	--	---	--

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>sliko televizije iz leta 1950 in pa računalnik iz leta 1981.</p> <p>Kako pa danes uporaba moderne tehnologije vpliva na vas? Veliko časa preživite pred televizijo, za računalnikom? Kdo pa mislite, da največ časa nameni uporabi teh medijev? Res je.</p> <p>Torej vidimo kako se uporaba televizije, predvsem pa računalnika povečuje, vendar moramo paziti in ne smemo dopustiti, da bi razvijali samo virtualne stike in poznanstva, zanemarjali pa tiste prave medsebojne odnose.</p> <p>Pri tretji skupini smo videli lepo reklamno ponudbo za oblačila. Videli smo novosti, ki so se pojavile – ženske najlonske nogavice, ki so jih začeli delati v ZDA leta 1940. Sprva so bile drage, a je najlon</p>	<p>PowerPointu.</p> <p>Dijaki sodelujejo in odgovarjajo na vprašanja. Pravijo, da sami porabijo precej časa predvsem za računalnikom, ne pa toliko za televizijo in da vidijo, da ni več toliko medosebnih pristnih odnosov kot včasih. Odgovorijo še, da največ časa za to porabijo otroci in mladi.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki poslušajo in dopolnjujejo delovni list.</p>	<p>demonstracije</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razgovora</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p>	<p>računalnik, diaprojektor, projekcijsko platno</p> <p>Učila: ppt. str. 7, delovni list Učni pripomočki: računalnik, diaprojektor, projekcijsko platno</p>
--	---	--	--	---

	<p>kmalu postal ena tistih umetnih snovi, ki so prišle v široko rabo. In prav najlon je bil prvo povsem sintetično vlakno. Omenili ste tudi zadrge. Povedati pa moramo še, da so se oblačila pocenila.</p> <p>Na PowerPointu vidite sliko prve zadrge.</p> <p>No, tu lahko kot zanimivost še dodamo, da so proti koncu petdesetih in v začetku šestdesetih let v Slovenijo prodrle prve kavbojke in športni copati (poimenovani kar po znamki – superge).</p> <p>No, zadnja, četrta skupina pa se je ukvarjala z gradnjo oz. opremljenostjo hiš. Izvedeli smo, da se je znižala višina stropov, velike mize v dnevni sobi so zdaj nadomestile nizke mize. Potem so bile tu še nižje oblazinjene sedežne garniture, obvezna oprema v razvitem svetu pa je postalo splakovalno stranišče, prav tako kopalnica s toplo vodo.</p>	<p>Dijaki gledajo na PowerPointu.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda slikovne demonstracije</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p>	<p>Učila: ppt. str. 7 Učni pripomočki: računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno</p> <p>Učila: ppt. str. 8 Učni pripomočki: računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno</p>
--	---	---	--	---

	<p>Vrt pri hiši je bil namenjen udobnemu preživljanju prostega časa, ne več za pridelovanje sadja in zelenjave. Povedati pa moramo še to, da so veliko težavo nastanitve ljudi v prvih povojnih letih rešili s stanovanjskimi bloki.</p> <p>Primer splakovalnega stranišča (po katalogu iz leta 1890) vidite tudi na sliki na PowerPointu.</p> <p>No, zdaj pa pogledajmo še delovni list. Nekaj ste imeli za dopolniti pri prevoznih sredstvih in oblačilni modi. Pa pogledajmo rešitve. Enega dijaka prosim, da prebere rešitve pod poudarkom prevozna sredstva, drugega dijaka pa da prebere rešitve pod poudarkom oblačilna moda. Imate vsi vse zapisano? Super, potem gremo lahko naprej.</p>	<p>Dijaki pogledajo slike na PowerPointu.</p> <p>Dijaka prebereta rešitve, ostali poslušajo in spremljajo. Dijaki odgovorijo, da imajo vsi vse rešeno.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda slikovne demonstracije</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razgovora</p>	<p>Učila: ppt. str. 8 Učni pripomočki: računalnik, diaprojektor, projekcijsko platno</p> <p>Učila: delovni list</p>
<p>3. NOVOSTI NA PODROČJU MEDICINE, FIZIKE, KEMIJE IN PRIDELOVANJA HRANE</p> <p>5 minut</p>	<p>Do novosti je prišlo tudi na področju medicine, fizike in kemije.</p> <p>Prepoznate osebo, ki jo vidite na sliki? Ja, tako je. Veste po čem je znan, kaj je odkril? Odlično, res je tako.</p>	<p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki odgovorijo, da je to Aleksander Fleming, ki je odkril penicilin.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda dela s slikovnimi viri</p>	<p>Učila: ppt. str. 9 Učni pripomočki: računalnik, diaprojektor, projekcijsko platno</p> <p>Učila: ppt. str. 9, delovni list Učni pripomočki: računalnik,</p>

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>mogoče veste kdaj je bilo to? To je bilo leta 1928.</p> <p>S pomočjo tega naravnega antibiotika penicilina, ki je v množično uporabo prišel med drugo svetovno vojno, se je precej zmanjšalo število okužb in amputacij poškodovanih vojakov. Z antibiotiki pa so izkoreninili tudi takrat zelo razširjeno bolezen revnih, tuberkulozo. Skratka s tem odkritjem je Fleming veliko prispeval k napredku medicine.</p> <p>Poglejmo katere so še bile novosti na tem področju. V ZDA, ki je v tem prednjačila so odkrili številna zdravila in cepiva – npr. leta 1953 proti otroški paralizi. Tako se je začela podaljševati povprečna človekova življenjska doba. Nekoč neozdravljive bolezni so postale ozdravljive. Začeli so s presaditvami delov telesa, odstranitvijo rakastih tvorbo in tudi z umetno oploditvijo.</p> <p>Na PowerPointu na sliki vidite prvo deklico, ki se je rodila z umetno</p>	<p>Povedo, da ne vedo točno kdaj je to bilo. Dijaki sproti tudi dopolnjujejo delovni list.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki poslušajo in gledajo slike.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda slikovne</p>	<p>diaprojektor, projekcijsko platno</p> <p>Učila: ppt. str. 10 Učni pripomočki: računalnik, diaprojektor, projekcijsko platno</p> <p>Učila: ppt. str. 10 Učni</p>
--	--	--	--	--

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>oploditvijo. To je Louise Brown, rojena 25. julija 1978. Vidite tudi, da je bilo to precej odmevno in objavljeno v časopisih.</p> <p>Leta 1944 so na Nizozemskem prvič izdelali umetno ledvico. Leta 1962 so v medicini prvič uporabili laser. Leta 1953 so prvič odkrili zgradbo molekule DNK, kar je spodbudilo hiter razvoj genetike. Uspeli pa so tudi poskusi kloniranja živali.</p> <p>Ze prej smo omenili, da so vse te iznajdbe in novosti vplivale na podaljševanje življenjske dobe.</p> <p>Kaj pa še vpliva na to, da se življenjska doba ljudi podaljšuje? Tako je.</p> <p>In v tem času je prišlo tudi do sprememb pridelovanja hrane, kar je tudi vplivalo na podaljševanje življenjske dobe.</p> <p>Do kakšnih sprememb pa menite, da je prišlo? Odlično, res je tako.</p>	<p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki sodelujejo in odgovarjajo na vprašanja. Povedo, da na podaljševanje življenjske dobe vpliva lahko tudi boljši standard, način življenja, zdrava prehrana.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki odgovorijo, da se je vse več uporabljalo kmetijske stroje,</p>	<p>demonstracije</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razgovora</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razgovora</p>	<p>pripomočki: računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno</p> <p>Učila: ppt. str. 11 Učni pripomočki: računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno</p> <p>Učila: ppt. str. 12 Učni pripomočki: računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno</p>
--	--	---	--	--

2014, XII-4
PRISPEVKI K DIDAKTIKI ZGODOVINE

	<p>In vse to je obogatilo zemljo, poleg tega pa so še z novimi postopki zamrzovanja, patentiranimi tam od tridesetih let naprej, podaljševali užitnost hrane. Vendar pa so te omenjene novosti prinesle tudi negativne stvari.</p> <p>Kaj bi rekli katere negativne stvari so to? Kaj za sabo prinese prevelika uporaba insekticidov? Tako je.</p> <p>Prevelika uporaba insekticidov je uničevala škodljivce, a je hkrati tudi porušila naravno ravnovesje ter prizadela druge rastlinske in živalske vrste v okolju. Tako da moramo paziti na to. Ne smemo onesnaževati narave, našega življenjskega okolja, temveč moramo paziti na to kar imamo in to tudi skrbno varovati.</p> <p>Se strinjate? Odlično.</p> <p>Tudi tu ste morali na delovnem listu dopolniti par stvari. Pa pogledjmo kako ste</p>	<p>umetna gnojila.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki odgovorijo, da je slaba stran onesnaževanje.</p> <p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki odgovorijo, da se strinjajo, da ne smemo onesnaževati okolja.</p> <p>Dijak prebere rešitve in nato vsi odgovorijo, da imajo vse rešeno.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razgovora</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razgovora</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razgovora</p>	<p>Učila: delovni list</p>
--	--	---	---	----------------------------

	dopolnili. Prosim enega izmed dijakov, da prebere rešitve. Imate vsi vse rešeno? Odlično.			
--	---	--	--	--

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE / PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
10 minut	No, za konec pa bomo pogledali koliko ste si kaj zapomnili in se naučili. Za vas imam pripravljeno preverjanje, ki vsebuje 7 nalog. Kot boste videli so naloge tudi točkovane, zato se potrudite in naloge dobro rešite, ker bom preverjanje na koncu pobrala. Casa za reševanje imate 10 minut.	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika Metoda razlage	Učila: ppt. str. 13 Učni pripomočki: računalnik, diaproyektor, projekcijsko platno
	Hodim okrog in spremljam delo dijakov.	Dijaki rešujejo naloge.	Individualna učna oblika	Učila: Preverjanje znanja
	Cas je potekel, zato prosim, če končate z reševanjem nalog in mi oddate preverjanje.	Dijaki končajo z nalogami in mi oddajo preverjanje.	Frontalna učna oblika Metoda razlage	
	No, to bi bilo za danes vse. Hvala lepa in se vidimo naslednjič. Nasvidenje.	Dijaki odzdravijo.	Frontalna učna oblika Metoda razgovora	

SEZNAM PRILOG:

1. PRILOGA A: Delovni list
2. PRILOGA B: Rešen delovni list
3. PRILOGA C: Skrivanka
4. PRILOGA D: Rešena skrivanka
5. PRILOGA E: Preverjanje znanja
6. PRILOGA F: Rešeno preverjanje znanja
7. PRILOGA G: PowerPoint učne ure

1. Novosti v množični proizvodnji

- Za _____ so pred 2. svetovno vojno večinoma še delali ljudje, po vojni pa jih je začel izpodrivati sistem _____. Stroje, ki jih vodi računalnik so poimenovali _____.
- Prvi celovit sistem v proizvodnji so leta _____ razvili v _____ za izdelavo avtomobilskih motorjev za družbo Ford.
- Čas od odkritja do prihoda izdelka na trg se _____.
- V visoko razvitih gospodarskih družbah so

6. Novosti na področju medicine, fizike, kemije in pridelovanja hrane

- Aleksander Fleming je leta _____ odkril naravni antibiotik _____.
- Leta 1953 odkrito cepivo proti otroški paralizi.
- 1944 so na Nizozemskem prvič izdelali umetno ledvico.
- Leta 1953 so prvič odkrili zgradbo molekule DNK → hiter razvoj genetike.
- Leta 1962 so v medicini prvič uporabili laser.
- Novosti so še : presaditve delov telesa, odstranjanje rakastih tvorbo, umetna oploditev.
- Pri pridelovanju hrane se vse več

PRIS

2. Prevozna sredstva

INE

- Osebni avtomobil je omogočil _____

- Letalski promet je postal sredi petdesetih let _____.
- V razvitih državah so zaradili

**ZNANOST IN
TEHNOLOGIJA V SLUŽBI
ČLOVEKA**
(Učbenik, str. 269–271)

5. Gradnja in opremljenost hiš

- Znižala se je višina stropov, v dnevni sobi so imeli namesto velikih miz zdaj nizke mizice, imeli so nižje oblažene sedežne graniture, vse obveznejša oprema je bil televizor.
- V kopalnicah že imeli toplo vodo in tudi splakovalno stranišče.
- Rešitev za nastanitev ljudi po vojni so prinesli stanovanjski bloki.

3. Sredstva komunikacije

- Televizija je v prvih dveh desetletjih po drugi svetovni vojni spremenila način izrabe prostega časa, saj je prinesla, informacije, zabavo, filme, ...
- Sodobna sredstva komunikacije (satelitska televizija, brezžični telefon, računalnik, splet) so od osemdesetih let naprej vplivala na politične spremembe (podajala informacije na način, ki ga cenzura ne more povsem zadušiti) in preko njih so se hitro širile vrednote zahodne demokracije izmenjava

4. Oblačilna moda

- Prvo povsem sintetično vlakno, ki so ga ustvarili konec tridesetih let je bil _____.
- 1940 so v ZDA začeli izdelovati ženske najlonske nogavice.
- Pomembna novost, ki je sredi stoletja prišla v množično uporabo v tekstilni industriji je bila _____.

1. Novosti v množični proizvodnji

- Za **tekočim trakom** so pred 2. svetovno vojno večinoma še delali ljudje, po vojni pa jih je začel izpodrivati sistem **strojev**. Stroje, ki jih vodi računalnik so poimenovali **roboti**.
- Prvi celovit sistem v proizvodnji so leta **1946** razvili v **ZDA** za izdelavo avtomobilskih motorjev za družbo Ford.
- Čas od odkritja do prihoda izdelka na trg se **krajša**.
- V visoko razvitih gospodarskih družbah so

6. Novosti na področju medicine, fizike, kemije in pridelovanja hrane

- Aleksander Fleming je leta **1928** odkril naravni antibiotik **penicilin**.
- Leta 1953 odkrito cepivo proti otroški paralizi.
- 1944 so na Nizozemskem prvič izdelali umetno ledvico.
- Leta 1953 so prvič odkrili zgradbo molekule DNK → hiter razvoj genetike.
- Leta 1962 so v medicini prvič uporabili laser.
- Novosti so še : presaditve delov telesa, odstranjanje rakastih tvorbo, umetna oploditev.
- Pri pridelovanju hrane se vse več

2. Prevozna sredstva

- Osebni avtomobil je omogočil **zaposlovanje v bolj oddaljenih krajih, potovanja, pospešil razvoj več gospodarskih panog...**
- Letalski promet je postal sredi petdesetih let **varnejši**.
- V razvitih državah so zgradili **hitre železnice**.

**ZNANOST IN
TEHNOLOGIJA V SLUŽBI
ČLOVEKA**
(Učbenik, str. 269–271)

5. Gradnja in opremljenost hiš

- Znižala se je višina stropov, v dnevni sobi so imeli namesto velikih miz zdaj nizke mizice, imeli so nižje oblažinjene sedežne graniture, vse obveznejša oprema je bil televizor.
- V kopalnicah že imeli toplo vodo in tudi splakovalno stranišče.
- Rešitev za nastanitev ljudi po vojni so prinesli stanovanjski bloki.

3. Sredstva komunikacije

- **Televizija** je v prvih dveh desetletjih po drugi svetovni vojni spremenila način izrabe prostega časa, saj je prinesla, informacije, zabavo, filme, ...
- Sodobna sredstva komunikacije (**satelitska televizija, brezžični telefon, računalnik, splet**) so od osemdesetih let naprej vplivala na politične spremembe (podajala informacije na način, ki ga cenzura ne more povsem zadušiti) in preko njih so se hitro širile vrednote zahodne demokracije izmenjava

4. Oblačilna moda

- Prvo povsem sintetično vlakno, ki so ga ustvarili konec tridesetih let je bil **najlon**.
- 1940 so v ZDA začeli izdelovati ženske najlonske nogavice.
- Pomembna novost, ki je sredi stoletja prišla v množično uporabo v tekstilni industriji je bila **zadruga**.

PRILOGA C: Skrivanka

SKRIVANKA

V spodnji skrivanki (navpično in vzporedno, od leve proti desni in od desne proti levi) poiščite zapisane pojme in jih prečrtajte. Neprečrtane črke vam bodo, brane od leve proti desni in od zgoraj navzdol, dale končno geslo, ki ga zapišite na spodnjo prazno črto.

TEKOČI TRAK

VLAK

ROBOT

AVTO

LETALO

TELEVIZIJA

SPLET

PENICILIN

DNK

T	Z	S	N	A	N	T
E	O	P	S	T	P	E
K	O	L	A	T	E	L
O	I	E	N	T	N	E
Č	E	T	H	N	I	V
I	V	L	A	K	C	I
T	O	L	O	G	I	Z
R	O	B	O	T	L	I
A	V	T	O	I	I	J
K	N	D	J	A	N	A

GESLO: _____

PRILOGA D: Rešena skrivanka

SKRIVANKA

V spodnji skrivanki (navpično in vzporedno, od leve proti desni in od desne proti levi) poiščite zapisane pojme in jih prečrtajte. Neprečrtane črke vam bodo, brane od leve proti desni in od zgoraj navzdol, dale končno geslo, ki ga zapišite na spodnjo prazno črto.

TEKOČI TRAK

VLAK

ROBOT

AVTO

LETALO

TELEVIZIJA

SPLET

PENICILIN

DNK

T	Z	S	N	A	N	T
E	O	P	S	T	P	E
K	O	L	A	T	E	L
O	I	E	N	T	N	E
Č	E	T	H	N	I	V
I	V	L	A	K	C	I
T	O	L	O	G	I	Z
R	O	B	O	T	L	I
A	V	T	O	I	I	J
K	N	D	J	A	N	A

GESLO: ZNANOST IN TEHNOLOGIJA

PRILOGA E: Preverjanje znanja

ZNANOST IN TEHNOLOGIJA V SLUŽBI ČLOVEKA – PREVERJANJE ZNANJA

		Kriterij	
Datum:		13–12 točk	odl (5)
Ime in priimek:		11–10 točk	pdb (4)
Doseženo število točk: ___/13		9–8 točk	db (3)
		7–6 točk	zd (2)
		5–0 točk	nzd (1)

1. V spodnjem besedilu je skirith nekaj napak. Najdi jih, jih prečrtaj, nad napako pa napiši pravilno rešitev.

Novost nove dobe je bilo hitro uveljavljanje znanstvenih dosežkov v vsakdanjem življenju. Novi dosežki so sprožili številne aplikacije, tako da so se v gospodarsko razvitih družbah hitro razvile t. i. humanistične znanosti. Novosti so se prebile tudi v množično proizvodnjo. Pred drugo svetovno vojno so za tekočim trakom večinoma delali stroji, po vojni pa jih je začel izpodrivati sistem delovne sile. Stroj, ki jih vodi računalnik so poimenovali avtomati. Uporaba le-teh z računalnikom vodenih strojev je počasi naraščala, konec 20. stoletja pa so na tem področju prednjačili Japonska, ZDA in hitro rastoči »afriški tigri«.

	3
--	---

2. V nalogi sta navedeni dve pravilni trditvi. Obkroži črki pred njima.

- a.) Spremembe na področju prevoznih sredstev niso pomembno vplivala na spreminjane človekovega vsakdanjika .
- b.) Letalski promet je postal sredi petdesetih let po uvedbi enotnih standardov in postopkov za letenje varnejši.
- c.) V razvitih državah so zgradili železnice, na katerih so vlaki vozili z nizko hitrostjo.
- d.) Osebni avtomobil je omogočil zaposlovanje v bolj oddaljenih krajih, potovanja, pospešil razvoj več gospodarskih panog in vplival na nazadovanje tistih, ki jih je nadomestil (npr. upad konjereje).
- e.) V petdesetih letih ljudje še vedno niso premagali strahu pred nezanesljivostjo letalskega prometa.

	1
--	---

3. Vsako obdobje pozna svoj slog oblačenja in 20. stoletje je pri tem naredilo nekaj večjih preobratov. Odgovori na spodnja vprašanja in odgovor zapiši na črto poleg vprašanja.

- Katero je bilo prvo povsem sintetično vlakno in kaj so leta 1940 začeli izdelovati iz njega? _____,

- Katera je bila še druga novost, ki je prišla v množično uporabo v tekstilni industriji sredi 20. stoletja? _____

- Kaj je bilo s cenami oblačil (so bila oblačila dražja ali cenejša)?

	2
--	---

4. Preberi spodnji vir in odgovori na zastavljena vprašanja. Odgovore napiši na črte poleg vprašanj.

Nemški dopisnik iz Washingtona:

»Deset let pozneje (okrog 1960, op. p.) je bilo v rabi 45 milijonov televizorjev, program pa zdaj redno gleda in posluša 110 milijonov Američanov. Samo še spanje, ena od prvinskih sil, lahko terja od vsega ameriškega prebivalstva več časa zase, takoj nato pa pride televizija z 2, 6 milijarde ur na teden, kar znaša več kot približno dve milijardi delovnih ur v vseh gospodarskih dejavnostih v državi. Vzrok za to velikansko število so otroci, ki povprečno po tri do štiri ure na dan presedijo pred zaslonom in v vesternih in kriminalkah spoznavajo recepte za umor, njihovi starši pa to nemočno in zaskrbljeno gledajo.«

(Kronika 20. stoletja 1950–1959, Ljubljana, Mladinska knjiga, 1999, str. 42.)

- S pomočjo besedila ugotovi katero komunikacijsko sredstvo je v prvih dveh desetletjih po vojni spremenilo način izrabe prostega časa? _____

- Kako je nemški dopisnik ocenil vzgojno vlogo tega komunikacijskega sredstva?

- Kaj takšna prikovanost pred tem komunikacijskim sredstvom pomeni za družabne stike? _____

- Katera so še druga sredstva komunikacije, ki so od osemdesetih let naprej vplivala na politične spremembe v svetu, saj so informacije posredovala na način, ki ga cenzura ne more povsem zadušiti (naštej jih vsaj tri)?

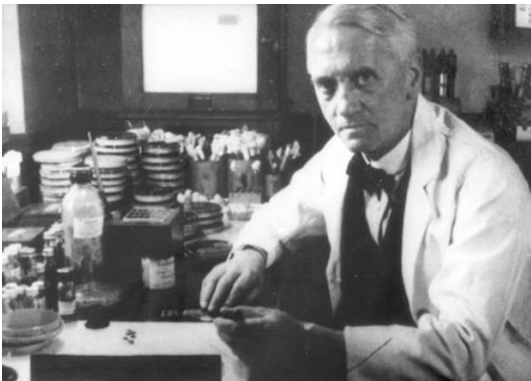
5. Ustrezno dopolni spodnje besedilo. Manjkajoče besede napiši na prazne

	2
--	---

V porušeni Evropi je nastanitev ljudi pomenila največjo težavo v prvih povojnih letih. Rešitev za to so prinesli stanovanjski _____. Višina stropov se je v primerjavi s prejšnjimi časi _____, v dnevni sobi so velike mize zamenjale nizke mize, nižje sedežne garniture, čedalje pogostejša obvezna oprema pa je postal tudi televizor. V razvitem svetu je bila že obvezna kopalnica s _____ in tudi _____. Novejših hiš niso več obkrožali vrtovi namenjeni za pridelavo sadja in zelenjave za domačo rabo, temveč je vrt postal prostor udobnega preživljanja prostega časa.

	2
--	---

6. Novosti so v 20. stoletju prodrle tudi na področje medicine, fizike in kemije. Oglej si spodnjo sliko in odgovori na zastavljeni vprašanji.

- Kdo je oseba na sliki? Napišite ime in priimek osebe. _____

- Kaj je ta oseba odkrila in kdaj je bilo to (zadostuje letnica)?

7. Navedi vsaj 3 razloge, ki so prispevali k podaljševanju človekove življenjske dobe.

	1
--	---

PRILOGA F: Rešeno preverjanje znanje

ZNANOST IN TEHNOLOGIJA V SLUŽBI ČLOVEKA – PREVERJANJE ZNANJA

		Kriterij	
Datum:		13–12 točk	odl (5)
Ime in priimek:		11–10 točk	pdb (4)
Doseženo število točk: ___/13		9–8 točk	db (3)
		7–6 točk	zd (2)
		5–0 točk	nzd (1)

1. V spodnjem besedilu je skirith nekaj napak. Najdi jih, jih prečrtaj, nad napako pa napiši pravilno rešitev.

Novost nove dobe je bilo hitro uveljavljanje znanstvenih dosežkov v vsakdanjem življenju. Novi dosežki so sprožili številne aplikacije, tako da so se v gospodarsko **aplikativne** razvitih družbah hitro razvile t. i. humanistične znanosti. Novosti so se prebile tudi v množično proizvodnjo. Pred drugo svetovno vojno so za tekočim trakom večinoma **ljudje** **strojev** delali stroji, po vojni pa jih je začel izpodrivati sistem delovne sile. Stroje, ki jih vodi **roboti** računalnik so poimenovali avtomati. Uporaba le-teh z računalnikom vodenih strojev **hitro** je počasi naraščala, konec 20. stoletja pa so na tem področju prednjačil Japonska, **azijski** ZDA in hitro rastoči »afriški tigr«.

	3
--	---

(Vsak odgovor je točkovan z 0,5 točke. Če dijak najde vseh 6 napak, jih prečrta in napiše pravilne rešitve dobi 3 točke. Za vsak napačen odgovor se dijaku odšteje 0,5 točke. Če dijak najde napako in jo prečrta, a ne napiše pravilne rešitve, ne dobi 0,5 točke.)

2. V nalogi sta navedeni dve pravilni trditvi. Obkroži črki pred njima.

a.) Spremembe na področju prevoznih sredstev niso pomembno vplivala na spreminjane človekovega vsakdanjika .

b.) Letalski promet je postal sredi petdesetih let po uvedbi enotnih standardov in postopkov za letenje varnejši.

c.) V razvitih državah so zgradili železnice, na katerih so vlaki vozili z nizko hitrostjo.

d.) Osebni avtomobil je omogočil zaposlovanje v bolj oddaljenih krajih, potovanja, pospešil razvoj več gospodarskih panog in vplival na nazadovanje tistih, ki jih je nadomestil (npr. upad konjereje).

e.) V petdesetih letih ljudje še vedno niso premagali strahu pred nezanesljivostjo letalskega prometa.

	1
--	---

(Vsak odgovor je točkovan z 0,5 točke. Če dijak pravilno obkroži obe trditvi, dobi 1 točko. Če dijak pravilno obkroži eno trditev dobi 0,5 točke. Če dijak ne obkroži nobene pravilne trditve dobi 0 točk.)

3. Vsako obdobje pozna svoj slog oblačenja in 20. stoletje je pri tem naredilo nekaj večjih preobratov. Odgovori na spodnja vprašanja in odgovor zapiši na črto poleg vprašanja.

- Katero je bilo prvo povsem sintetično vlakno in kaj so leta 1940 začeli izdelovati iz njega? **Najlon, ženske najlonske nogavice**

- Katera je bila še druga novost, ki je prišla v množično uporabo v tekstilni industriji sredi 20. stoletja? **Zadrqa**

- Kaj je bilo s cenami oblačil (so bila oblačila dražja ali cenejša)? **Cenejša**

	2
--	---

(Odgovor na prvo vprašanje je točkovan z 1 točko. Odgovora na naslednja dva vprašanja sta točkovana z 0,5 točke. Če dijak v celoti pravilno odgovori na vsa vprašanja dobi 2 točki. Za vsak napačen odgovor se dijaku odšteje 0,5 točke. Če dijak v celoti pravilno odgovori na prvo vprašanje dobi 1 točko. Če dijak pri prvem vprašanju pravilno odgovori na en del vprašanja dobi 0,5 točke.)

4. Preberi spodnji vir in odgovori na zastavljena vprašanja. Odgovore napiši na črte poleg vprašanj.

Nemški dopisnik iz Washingtona

»Deset let pozneje (okrog 1960, op. P.) je bilo v rabi 45 milijonov televizorjev, program pa zdaj redno gleda in posluša 110 milijonov Američanov. Samo še spanje, ena od prvinskih sil, lahko terja od vsega ameriškega prebivalstva več časa zase, takoj nato pa pride televizija z 2, 6 milijarde ur na teden, kar znaša več kot približno dve milijardi delovnih ur v vseh gospodarskih dejavnostih v državi. Vzrok za to

velikansko število so otroci, ki povprečno po tri do štiri ure na dan presedijo pred zaslonom in v vesternih in kriminalkah spoznavajo recepte za umor, njihovi starši pa to nemočno in zaskrbljeno gledajo.«

(Kronika 20. stoletja 1950–1959, Ljubljana, Mladinska knjiga, 1999, str. 42.)

- S pomočjo besedila ugotovi katero komunikacijsko sredstvo je v prvih dveh desetletjih po vojni spremenilo način izrabe prostega časa? **Televizija**

- Kako je nemški dopisnik ocenil vzgojno vlogo tega komunikacijskega sredstva? **Ocenil je, da slabo vpliva na otroke zaradi določenih vsebin, ki jih ponuja (otroci gledajo nasilne filme).**

- Kaj takšna prikovanost pred tem komunikacijskim sredstvom pomeni za družabne stike?

Veliko časa je preživetega pred televizijo, zanemerja in pozablja pa se na prave in pristne medosebne odnose.

- Katera so še druga sredstva komunikacije, ki so od osemdesetih let naprej vplivala na politične spremembe v svetu, saj so informacije posredovala na način, ki ga cenzura ne more povsem zadušiti (naštej jih vsaj tri)?

Brezžični telefon, računalnik, splet.

	2
--	---

(Vsak odgovor je točkovan z 0,5 točke. Če dijak na vsa vprašanja odgovori pravilno dobi 2 točki. Za vsak napačen odgovor se mu odšteje 0,5 točke. Če dijak pri zadnjem vprašanju našteje 3 stvari dobi 0,5 točke. Če dijak našteje dve, eno ali pa nobene stvari, dobi 0 točk.)

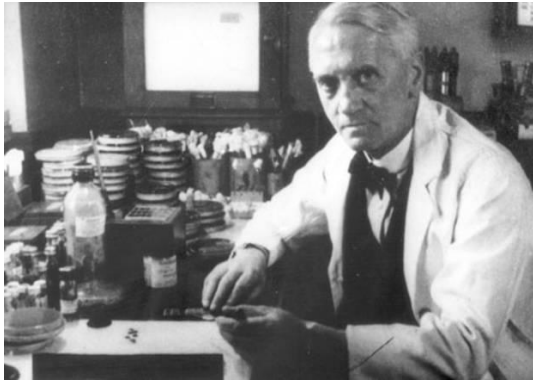
5. Ustrezno dopolni spodnje besedilo. Manjkajoče besede napiši na prazne črte.

V porušeni Evropi je nastanitev ljudi pomenila največjo težavo v prvih povojnih letih. Rešitev za to so prinesli stanovanjski **bloki**. Višina stropov se je v primerjavi s prejšnjimi časi **znižala**, v dnevni sobi so velike mize zamenjale nizke mize, nižje sedežne garniture, čedalje pogostejša obvezna oprema pa je postal tudi televizor. V razvitem svetu je bila že obvezna kopalnica s **toplo vodo** in tudi **splakovalno stranišče**. Novejših hiš niso več obkrožali vrtovi namenjeni za pridelavo sadja in zelenjave za domačo rabo, temveč je vrt postal prostor udobnega preživljanja prostega časa.

	2
--	---

(Vsak odgovor je točkovan z 0,5 točke. Če dijak pravilno dopolni vse 4 besede dobi 2 točki. Za vsak napačen odgovor se mu odšteje 0,5 točke.)

6. Novosti so v 20. stoletju prodrle tudi na področje medicine, fizike in kemije. Oglej si spodnjo sliko in odgovori na zastavljeni vprašanji.

- Kdo je oseba na sliki? Napišite ime in priimek osebe. **Aleksander Fleming**

- Kaj je ta oseba odkrila in kdaj je bilo to (zadostuje letnica)? **Penicilin, leta 1928.**

	2
--	---

(Vsako vprašanje je točkovano z 1 točko. Če dijak v celoti pravilno odgovori na obe vprašanji, dobi 2 točki. Če dijak v celoti napačno odgovori na obe vprašanji dobi 0 točk. Če dijak pri prvem vprašanju napiše samo ime ali samo priimek osebe dobi 0 točk. Če dijak pri drugem vprašanju napiše odkritje, ne pa letnico, dobi 0,5 točke. Če dijak pri drugem vprašanju napiše letnico, ne napiše pa odkritja, dobi 0,5 točke.)

7. Navedi vsaj 3 razloge, ki so prispevali k podaljšanju človekove življenjske dobe.

Odkritje novih zdravil in cepiv, odstranitve rakastih tvorb, presaditve delov telesa, novosti v načinu pridelovanja hrane ...

	1
--	---

(Če dijak navede 3 razloge dobi 1 točko. Če dijak navede 2 razloga dobi 0,5 točke. Če dijak navede en razlog ali ne navede nobenega razloga dobi 0 točk.)

ZNANOST IN TEHNOLOGIJA V SLOŽBI ČLOVEKA

Šolsko leto: 2013/2014

Letnik: 4. letnik

1. NOVOSTI V MNOŽIČNI PROIZVODNJI

http://www.avto.info/Obvestila/Ford_praznuje_100_obljetnico_uvodbe_tekocega_traku/, 14. 1. 2014.

Gabrič, Aleš in Režek Mateja (2011). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 269.

<http://www.geografija.hr/clanci/600/azijski-igrivi>, 14. 1. 2014.

<http://www.geografija.hr/clanci/600/azijski-igrivi>, 14. 1. 2014.

2. SKUPINSKO DELO

- Prevozna sredstva
- Sredstva komunikacije
- Slog oblačenja
- Gradnja ter opremljenost hiš

SPREMEMBE NA PODROČJU PPREVOZNIH SREDSTEV

- Osebni avtomobil
- Letalski promet
- Hitre železnice

http://www.siol.net/avtomoto/zanimivosti/zgodovina2011/03/prvi_povorni_angleski_ford.aspx, 14. 1. 2014.

Gabrič, Aleš in Režek Mateja (2011). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 270.

SPREMEMBE NA PODROČJU KOMUNIKACIJSKIH SREDSTEV

- Televizija
- Računalnik
- Splet
- Brezžični telefon

www.rtvsllo.si

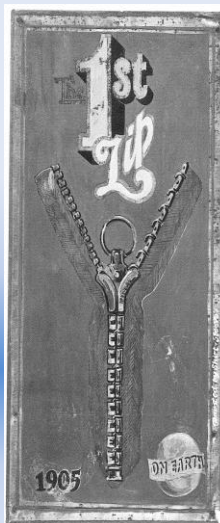
http://sl.wikipedia.org/wiki/Silka_1950%27s_television.jpg, 16. 1. 2014.

<http://www.rtvsllo.si/znanost-in-tehnologija/prvi-osebni-racunalnik-praznuje-30-let/263926>, 16. 1. 2014.

SPREMEMBE NA PODROČJU OBLAČILNE MODE

- Najlon → ženske najlonke
- Zadruga
- Cenejša oblačila

- Proti koncu petdesetih in v začetku šestdesetih let v Slovenijo prodrle prve kavbojke in športni copati (superge)

Heureka! Kako in kdaj je prišlo do največjih iznajdb. Ilustrirana zgodovina izumov od kolesa do računalnika, ed. Edvard de Bono (1978). Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 131.

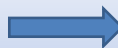
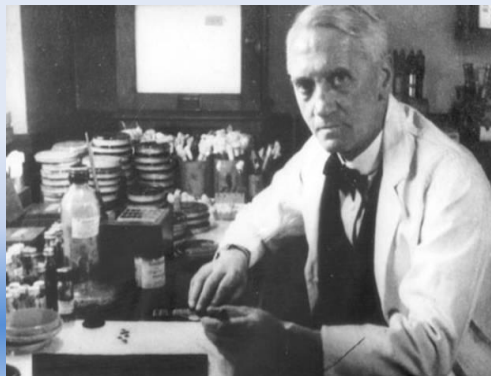
SPREMEMBE NA PODROČJU GRADNJE IN OPREMLJENOSTI HIŠ

- splakovalno stranišče
- kopalnica s toplo vodo
- znižala se je višina stropov
- nizke mize
- nižje oblažinjene sedežne graniture
- vrt namenjen udobnemu preživljanju prostega časa
- stanovanjski bloki

Heureka! Kako in kdaj je prišlo do največjih iznajdb. Ilustrirana zgodovina izumov od kolesa do računalnika, ed. Edvard de Bono (1978). Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 144.

3. NOVOSTI NA PODROČJU MEDICINE, FIZIKE, KEMIJE IN PRIDELOVANJA HRANE

• penicilin
• 1928

<http://www.theguardian.com/public-leaders-network/blog/2011/sep/01/design-public-services>, 16. 1. 2014.

- Številna zdravila in cepiva (leta 1953) proti otroški paralizi
- presaditve delov telesa
- odstranjanje rakastih
- umetna oploditev

<http://www.dailymail.co.uk/news/article-2371716/Worlds-first-test-tube-baby-Louise-Brown-pregnant-second-child.html>, 16. 1. 2014.

<http://www.telegraph.co.uk/women/mother-tongue/9346205/Lesley-Brown-mother-of-first-test-tube-baby-Louise-Brown-dies-aged-64.html>, 16. 1. 2014.

<http://www.telegraph.co.uk/women/mother-tongue/9346205/Lesley-Brown-mother-of-first-test-tube-baby-Louise-Brown-dies-aged-64.html>, 16. 1. 2014.

- leta 1944 na Nizozemskem prvič izdelali umetno ledvico
- leta 1962 v medicini prvič uporabili laser
- leta 1953 prvič odkrili zgradbo molekule DNK → hiter razvoj genetike
- ...

Podaljševanje življenjske dobe

- spremembe pridelovanja hrane → kmetijski stroji, umetna gnojila, novi postopki zamrzovanja hrane → podaljševanje užitnosti hrane.
- prevelika uporaba insekticidov: uničevala škodljivce, porušila naravno ravnovesje ter prizadela druge rastlinske in živalske vrste v okolju.
- Pomembno:

**VAROVANJE ČLOVEKOVEGA
ŽIVLJENJSKEGA OKOLJA**

PREVERJANJE ZNANJA

SEZNAM VIROV IN LITERATURE

- Gabrič, Aleš in Režek Mateja (2011). Zgodovina 4. Učbenik za četrty letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 269–271.
- Nečak, Dušan in Repe Božo (2003). Oris sodobne obče in slovenske zgodovine. Učbenik za študente 4. Letnika. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za zgodovino, str. 277.
- Heureka! Kako in kdaj je prišlo do največjih iznajdb. Ilustrirana zgodovina izumov od kolesa do računalnika, ed. Edvard de Bono (1978). Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 131, 144.
- http://www.avto.info/Obvestila/Ford_praznuje_100_obletnico_uedbe_tekocega_traku/, 14. 1. 2014.
- <http://www.geografija.hr/clanci/600/azijski-tigrovi>, 14. 1. 2014.
- http://www.siol.net/avtomoto/zanimivosti/zgodovina/2011/03/prvi_povojni_angleski_ford_a_spx, 14. 1. 2014.
- http://sl.wikipedia.org/wiki/Slika:1950%27s_television.jpg, 16. 1. 2014.
- <http://www.rtvsl.si/znanost-in-tehnologija/prvi-osebni-racunalnik-praznuje-30-let/263926>, 16. 1. 2014.
- <http://www.theguardian.com/public-leaders-network/blog/2011/sep/01/design-public-services>, 16. 1. 2014.
- <http://www.telegraph.co.uk/women/mother-tongue/9346205/Lesley-Brown-mother-of-first-test-tube-baby-Louise-Brown-dies-aged-64.html>, 16. 1. 2014.
- <http://www.telegraph.co.uk/women/mother-tongue/9346205/Lesley-Brown-mother-of-first-test-tube-baby-Louise-Brown-dies-aged-64.html>, 16. 1. 2014.
- <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2371716/Worlds-test-tube-baby-Louise-Brown-pregnant-second-child.html>, 16. 1. 2014.

Avtorji prispevkov:

*Batič Matic
Čopar Tadej
Jereb Marko
Kavšek Daša
Koncut Angelika
Lapuh Tadeja
Logar Erik
Pal Katja
Saje Jakob
Saratlija Katarina
Tramte Mojca
Zupančič Melita*

**Prispevki k didaktiki zgodovine,
Letnik XII, št. 4**

ISSN: 1581-8713

Urednica: Danijela Trškan

Oblikovalka: Danijela Trškan

*Copyright © Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete UL
(za potrebe predmetov Didaktika zgodovine I, Didaktika
zgodovine II, Pedagoška praksa iz zgodovine, Terensko
delo pri zgodovini v osnovni in srednji šoli)*

Ljubljana

2014
